

Porin taidemuseo || Pori Art Museum
Vuosikertomus
2012

KATSAUS VUOTEEN 2012	3
Toiminta-ajatus	8
Hallinto	11
Henkilökunta	12
Toimitilat ja varusteet	21
KULTTUURIVARALLISUUS, YLLÄPITO JA KARTUTTAMINEN	
MUSEO MUISTIORGANISAATIONA, KOKOELMAT	25
Maire Gullichsenin taidesäätiö ja taidesäätiön kokoelma	25
Porin kaupungin taidekokoelma	33
Kokoelmien kartunta	33
Tallennekokoelmat	39
Porin julkiset teokset	43
KULTTUURIPÄÄOMAN TUOTTAMINEN JA VÄLITTÄMINEN	
MUSEO MUISTIORGANISAATIONA, TIETOPALVELUT JA ASiantuntijatoiminta	47
Kirjasto, tutkimus-, lehtileike-, kuva- ja media-arkisto	47
NÄYTTELYTOIMINTA	53
Taidemuseo	53
Pedagogiset näyttelyt ja näyttelyt maakunnassa	66
Porin original galleria	69
TUTKIMUS- JA JULKAISUTOIMINTA	73
Verkkopalvelut	76
MUSEO JA YLEISÖ	79
Kävijät	79
Tapahtumat ja tilaisuudet	80
Palvelutuotannon integraatio ja kehittäminen	97
ASIAKASVIESTINTÄ	
Tiedottaminen ja kehittämishankkeet	103
Mesenaatti- ja vuosikortti	105
Museokauppa	107
ASIAKASRYHMITÄIN KOHDENNETUT PALVELUT	
Aluetaidemuseotoiminta	110
MUSEOPEDAGOGIIKKA	131
Toimintamallit ja kehitystyö	131
Oppilaitosyhteistyö	143
Aikuisryhmät ja seniorityö	151
Luentosarja	157
PÄIVÄHOIDON TYÖPAJA	161
PORIN LASTENKULTTUURIKESKUS - SATAKUNNAN LASTENKULTTUURIVERKOSTO	169
Paikallinen ja maakunnallinen toiminta	171
Valtakunnallinen toiminta	181
Kansainvälinen toiminta	183
Julkaisut ja tilastot	185
Porin taidemuseo numeroina	188
TALOUS	192

2

3

STREET ART – THE NEW GENERATION
10.02.–27.05.2012 Halli, Aula, Veistospiha, kaupunkitilat
M-CITY, Snake city

Kuva Erkki Valli-Jaakola

KATSAUS VUOTEN 2012

Taidemuseolaitoksen kaltaisen kulttuurin kentän toimijan tuloksellisuutta voidaan arvioida monin tavoin. Perinteisesti puhutaan asiakasmääristä ja kävijöistä ikään kuin museot olisivat tuotantolaitoksia, jotka tuottavat museokäyntejä ilman sen kummempaa museovierailulle asetettua tavoitetta – näyttelysaliin lapsia varten pystytetty pomppulinna päihittää vetovoimaisuudessa teoriapainotteisen asiantuntijaluennon mennessä tullen, samoin kustannustehokkuudessa. Näyttelyitä järjestäessään museot asettuvat elämyksellisuuden kanssa samalle viivalle ja tavoittelevat omaa siivuaan ihmisten vapaa-ajasta ja huomiosta. Erittäin kilpailtua sektoria hallitsevat kansainväliset suurtoimijat digitaalisine massatuotantoinen sekä kymmeniin ja satoihin miljooniin nousevine toiminta- ja mainosbudjetteineen tavalla, johon esineen ainutkertaisuutta korostavat museot eivät pysty koskaan määrällisesti vastaamaan. Painopisteen tulee olla sisällöissä ja niiden merkittävyudessa.

Määrällistä menestystä

Suuri kiitos kuuluu museon yleisölle, käyttäjille. Porin taidemuseon vuosi 2012 oli taas kerran monin tavoin onnistunut. Kävijämäärillä mitattuna museo ylitti vuosituhattoisen toiseksi parhaaseen tulokseen, 40 911. Viisi vuotta aikaisemmin, kaupungin 450 -vuotisjuhlavuonna tehdystä edellisestä ennätyksestä tulos jäi uupumaan alle sata kävijää. Porin taidemuseon kuratoima, kansainvälistä katutaideä esittelevä näyttely tavoitti Tanskassa *Brandts Klædefabrik* -näyttelykeskuksessa Odensessa 15 615 kävijää. Porissa sama näyttely oli aikaisemmin keuhalla kiinnostanut 12 035 vierailijaa. Internetsivujen kautta museo tavoitti kertomusvuoden aikana lähes 115 000 käyttäjää.

Erityisen myönteinen kysynnän kehitys oli asiakasryhmittäin kohdennettujen toimintojen osalta. Kävijöiden kiinnostuksen ja tarpeiden mukaan räätälöidyt palvelut kuten työpajat ja opastukset, konsertit ja tapahtumat tavoittivat kertomusvuonna peräti 16 230 kulttuurista, nykyaikaisesta ja sen sisällöistä aktiivisesti kiinnostunutta ihmistä. Toisin kuin yleensä luullaan, museon opastus- ja työpajapalveluiden käyttäjät ovat ensisijassa muita kuin koululaisia, vaikka taidemuseon ja koululaitoksen yhteydet ovatkin kiinteät, yhteistyö vilkasta ja molempien osapuolten näkökulmasta hedelmällistä. Kohdennettujen palveluiden käyttäjistä vain joka kuudes saapui museoon kouluopintoihin liittyen. Vajaasta viidestä tuhannesta näyttelyopastuksiin osallistujasta koululaisia oli reilut kaksi ja puoli tuhatta. Porilaiset ja satakuntalaiset hyödyntävät uskollisesti ja aktiivisesti museon tarjontaa.

Erilaisia työpajoja järjestettiin ennätysellinen määrä, kaikkiaan 672. Voimakkaimmin kasvoivat vauvojen värikytötyöpajat, joiden kysyntä on jo vuosia sitten ylittänyt sen rajan, jonka museon toimitilat mahdollistavat. Työpajojen keskimääräistä kokoa eli osallistujien henkilö määrää kuitenkin pienennettiin, minkä myötä kokonaiskävijämäärä putosi pajojen osalta hieman edellisestä vuodesta. 6 747 työpajakävijän määrää voidaan kuitenkin pitää valtakunnallisestikin arvioituna erittäin korkeana.

Kertomusvuosi oli myös valtakunnallisesti ennätysvuosi. Maamme viiden suosituimman museon yhteenlaskettu kävijämäärä ylitti ensimmäistä kertaa miljoonan kävijän rajan. Taide kiinnosti yleisöä. Kärjessä oli *Ateneumin taidemuseo*, jonka *Helene Schjerfbeck* -näyttely houkutteli 231 000 kävijää, toisena olevan *Kiasman* koko vuoden saldo oli 182 000. Miljoonan ihmisen talousalueella sijaitsevat *Helsingin kaupungin taidemuseo* ja *Espoon modernin taiteen museon EMMA* ylsivät 104 000 ja 96 000 kävijään. Kaikkien maamme taidemuseoiden tietoja ei ole vuoden 2012 osalta tätä kirjoitettaessa vielä käytettävissä, mutta vertailun vuoksi voidaan todeta, että Turussa toimivaan *Wainö Aaltosen museoon* tehtiin viime vuonna 25 484 vierailua. *Jyväskylän taidemuseon Holvin* ja *Galleria Ratamon* näyttelyissä ja tapahtumissa vieraili yhteensä 28 624 kävijää.

Taloudellista tuloksellisuutta

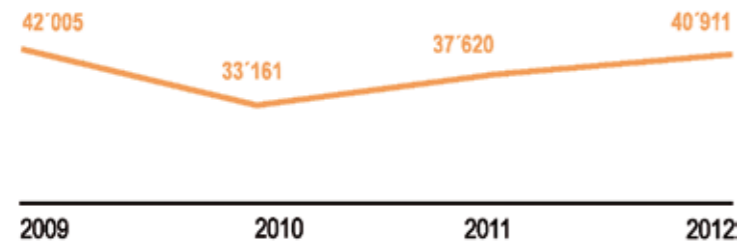
Porin taidemuseon tuotannolliset prosessit perustuvat museolakiin ja -asetukseen sekä siihen, miten Kansainvälinen museoneuvosto ICOM määrittelee museolaitoksen ja sen tehtävät. Hallinnollisesti ydinprosesseja on kolme:

1. Kulttuuripääoman tuottaminen ja välittäminen. Perustutkimus, näyttely- ja julkaisu toiminta;
2. Kulttuuripääoman tuottaminen ja välittäminen. Taidekasvatus ja tietopalvelut;
3. Kulttuurivarallisuudesta huolehtiminen.

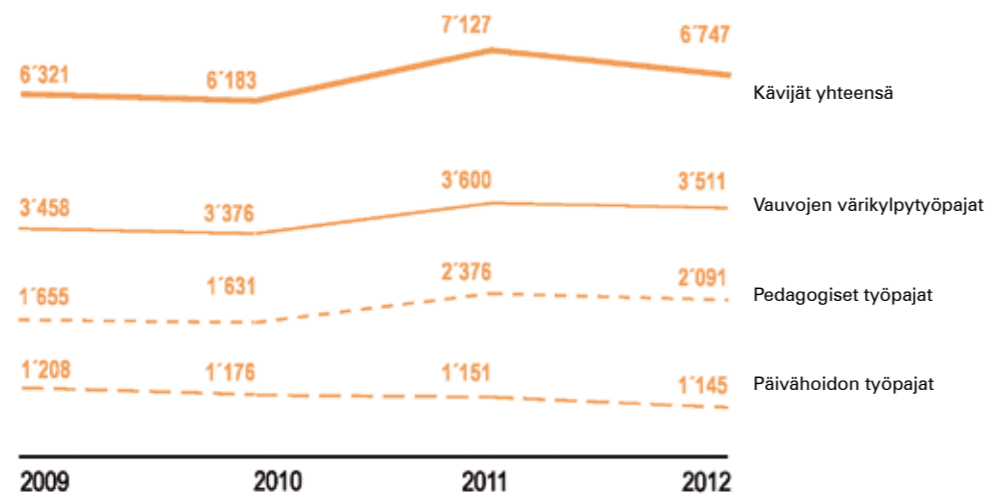
Kunkin prosessin osalta asiakkaina ovat kuntalaiset, kansalaiset, kansainväliset asiakkaat, taiteen, tieteen ja sivistyksen kotimaiset ja kansainväliset yhteisöt, instituutit, asiantuntijaorganisaatiot ja avoimen sektorin toimijat. Jokaiselle prosessille on määritelty suoritteet, joille voidaan esittää laskennalliset kustannukset. Vaikka

porin taidemuseo

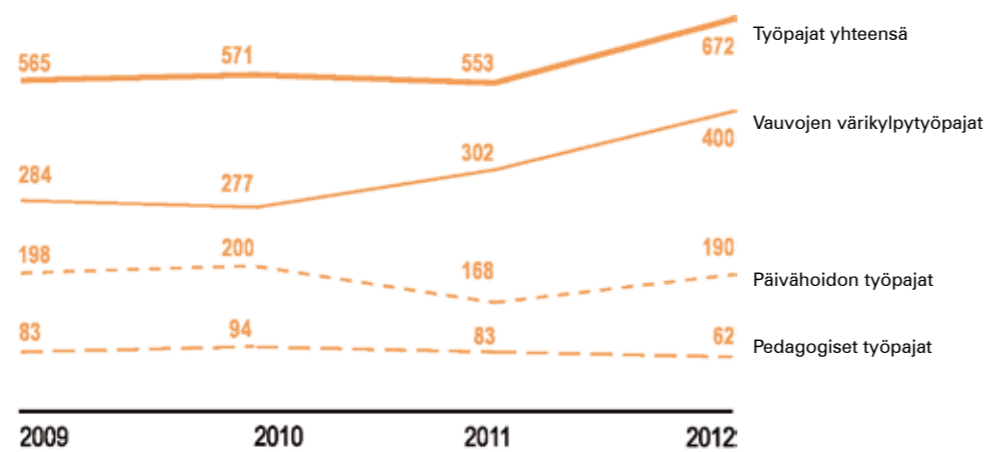
vuosikertomus 2012

Porin taidemuseo. KÄVIJÄT 2009–2012

Päivähoidon työpaja, Vauvojen värikylytyöpajat, pedagogiset työpajat

Päivähoidon työpaja, Vauvojen värikylytyöpajat, pedagogiset työpajat

4

5

yksikkökustannusten tasoa voidaan pitää valtakunnallisesti vähintäänkin kilpailukykyisinä, on syytä huomata, että kussakin tapauksessa ne sisältävät huomattavasti laajemman palvelutuotannon kokonaisuuden kustannuksineen. Esimerkiksi kulttuurivarallisuuden osalta yksikkökustannukset on laskettu vain säilytetyn taideteosvarallisuuden osalta eikä mukaan ole huomioitu museon muita, useisiin kymmeniin tuhansiin nousevia arkistotalenteita eikä muita materiaalikokonaisuuksia.

Porin taidemuseon ydinprosessien yksikkökustannukset

	TALOUSARVIO		TOTEUTUNUT 2012		
	Suoritemäärät	Yksikköhinta	Suoritemäärät	Yksikköhinta	Muutos
1. asiakaskontaktit	30'000	18,73 €	40'911	14,69 €	-21,57 %
2. kohdennetut palvelut	12'000	35,12 €	16'230	27,77 €	-20,93 %
3. kulttuurivarallisuus	3'663	115,07 €	3'849	117,11 €	1,77 %

Tuottavuuden mittaaminen käytettyjen panosten ja niiden myötä saatujen tulosten välisellä suhteella kertoo vain yhden, määrällisiin suoritteisiin perustuvan totuuden toiminnan tehokkuudesta. Tietoa voidaan hyödyntää kustannuskehityksen seurantaan. Soveltuvien osin sitä voidaan myös verrata alan yleiseen kustannustasoon ja vastaavien laitosten suoritteisiin. Toiminnan tuloksellisuudesta, yksittäisen museon tai koko museolaitoksen vaikuttavuudesta nämä tiedot eivät vielä kerro mitään. Museotoiminnan taloudellisten vaikutusten indikaattoreina on pidetty mm. museon osallistumista hankkeisiin, joissa syntyy uusia tilapäisiä tai pysyviä työpaikkoja tai yritystoimintaa. Välillisiä, positiivisia vaikutuksia liittyy myös museon kykyyn lisätä paikkakunnan vetovoimaisuutta asuin- ja työympäristönä sekä matkailukohteena.

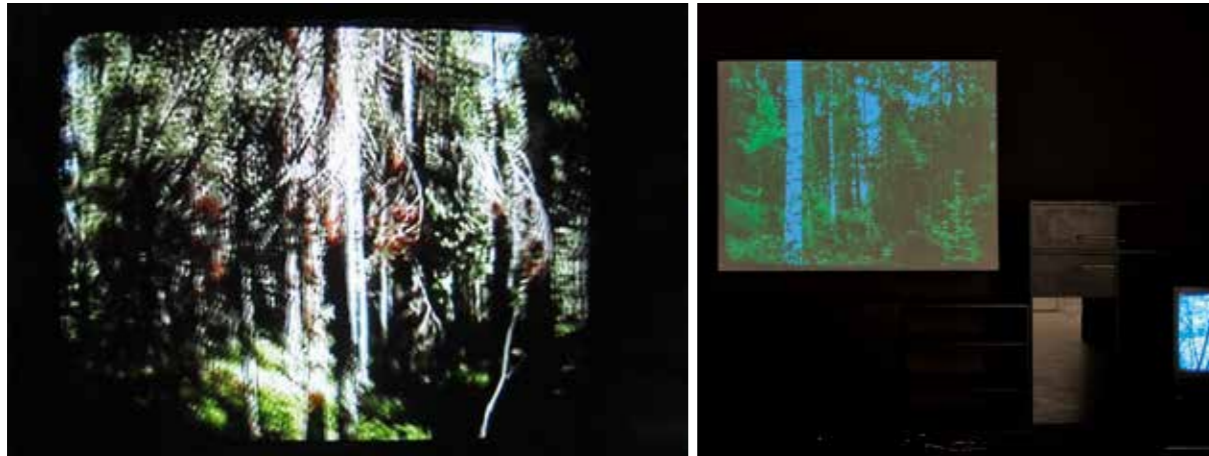
Porin taidemuseo ei voi tarjota pysyviä, uusia työpaikkoja, mutta museolla voi olla silti rooli erityisesti nuorten työllistymisessä. Vaikka Porin taidemuseon ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston vakituisen henkilöstön määrä vuoden lopussa oli yhteensä vain 13, museo tarjosi kertomusvuonna yli viidellekymmenelle eri henkilölle mahdollisuuden työskennellä erityyppisissä projekteissa ja tehtävissä – pidemmän tai lyhyemmän aikaa - tutkijoina, kulttuuriharjoittelijoina, taide- ja työpajaohjaajina tai työharjoittelijoina. Osa henkilöistä työskenteli projektirahoituksella, osa oli palkattu työllisyysvaroin. Museo tarjosi harjoittelupaikan maahanmuuttajille, valmiille taiteilijoille tai alan opiskelijoille ja antoi mahdollisuuden syventää osaamistaan työskentelemällä kansainvälisten taiteilijoiden kanssa. Porin yliopistokeskuksen kilpaillessa opiskelijoista korkeatasoiset, kiinnostavat harjoittelupaikat lisäävät kaupungin vetovoimaisuutta. Jotain kertoo myös se, että museossa on jo muutaman vuoden ajan ollut myös kansainvälisiä harjoittelijoita.

Laadukkaita sisältöjä ja onnistunutta verkostoitumista

Taidemuseon toimintasuunnitelman mukaan museon prosessit tapahtuvat nykytaiteen ja tutkimuksen metodisen ja teoreettisen kehityksen muodostamalla perustalla jatkuvasti tehostuen ja uudistuen siten, että museo verkottuu kansallisesti ja kansainvälisesti. Näyttely- ja julkaisu-toiminnan tulee täyttää laadullisesti ja sisällöllisesti korkeat kansalliset ja kansainväliset kriteerit. Edellisten vuosien tavoin kaikki taidemuseon näyttelyt olivat joko omaa tai kansainvälistä yhteistuotantoa. Näyttelyiden kokonaismäärä nousi yhdessä Porin gallerian sekä pedagogisten näyttelyiden kanssa 43:ään, josta varsinaisen taidemuseon näyttelyitä oli 16.

Näyttelyvuoden kärjet olivat STREET ART – THE NEW GENERATION, joka kevätkaudella esitteli katutaiteen kansainvälisesti tunnetuimmat nimet sekä syyskaudella tsekkiläinen PAVEL MRKUS, jonka teknisesti haastava näyttelykokonaisuus toteutettiin yhteistyössä Jan Evangelista Purkyne -yliopiston (Usti nad Labem, Tsekin tasavalta) taiteiden tiedekunnan kanssa. Kesäkaudella yleisön suosikiksi nousi raumalaislähtöinen taidemaalari JARMO MÄKILÄ, jonka maalausten ja installaatioiden kokonaisuus POIKIEN LEIKIT levittäytyi lähes kaikkiin museon tiloihin. MUUTTOVOITTO! käynnisti MEDIApisteessä Satakuntaan muuttaneita nuoren polven taiteilijoita esittelevän sarjan.

Porin taidemuseon näyttelykuraattorin Pia Hovi-Assadin kokoama STREET ART -näyttely siirtyi syyskaudella Tanskaan, Odenseen kaupunkiin, jossa se oli esillä Brandts Klaedefabrik -nykytaiteen keskuksessa. Näyttelyyn liittyen toteutettiin molemmissa museoissa laaja, kuukausien mittainen tapahtumien ja työpajojen kokonaisuus. Porissa hanke sai nimekseen *Digitaalikultuurin ja globalisaation luomat uudet julkiset tilat kulttuurisen lukutaidon ja moniarvoisuuden kehittäjänä sekä nykytaiteen taidemuseon käyttöliittymänä.*

6

MUUTTOVOITTO!-SARJA MEDIApiste

Kuraattori: Pia Hovi-Assad

21.09.–21.10.2012 MARKO LAMPISUO: MAISEMAN LOPPU videoinstallaatio

30.11.2012–13.01.2013 SIMO SAARIKOSKI: THE MAGIC KITCHEN dokumentaarinen videoteos

26.10.–25.11.2012 LAURA LILJA: PHILOSOPHIAE ABSURDUS PRINCIPIA OECONOMICA veistosinstallaatio

Kuvat: Marko Lampisuo, Simo Saarikoski ja Erkki Valli-Jaakola

7

Museoviraston myöntämän *Avustukset innovatiivisiin hankkeisiin* -rahoituksen turvin tutkittiin kansainvälisyyden ja paikallisuuden, näyttelytoiminnan ja näyttelyihin liittyvän palvelutuotannon pitkäjänteisen kehittämisen, avoimuuden ja kolmannen sektorin kanssa tehtävän yhteistyön uusia mahdollisuuksia. Työpajatyöskentelyn ja tapahtumien kautta tavoitettiin eri tyyppisiä nuoria, menestyneitä ja syrjäytymisuhan alla olevia, kannustettiin omaehtoiseen luovuuteen ja rakennettiin keskinäistä vuorovaikutusta kahdessa maassa yli 15 000 ihmisen ja hänen yhteisönsä välillä. Näyttelyn pohjalta tuotettiin yhteistyönä tanskalaisten kanssa ja Tanskassa painettuna kolmikielinen julkaisu yhteispohjoismaiseen levitykseen.

Taidemuseon palvelutuotannon kehittämiseen liittyi myös kertomusvuonna päätökseen saatu kolmivuotinen, Suomen museoliiton koordinoima viiden museon sekä Helsingin yliopiston CICERO Learning -verkoston kanssa yhteistyössä toteuttama AVARA MUSEO -hanke. Tavoitteena oli kehittää museoissa erilaisille aikuisryhmille entistä avoimempia palveluita sekä näihin liittyen kiinnostavia oppimisympäristöjä. Valtakunnallisen hankkeen päätöseminaari järjestettiin lokakuussa kaksipäiväisenä Porin taidemuseossa ja Satakunnan Museossa. Hankkeeseen liittyen järjestettiin monipuolisen palvelutuotannon kehittämishankkeiden ohella mm. tuotteistamiskoulutusta museon henkilökunnalle sekä toteutettiin Turun yliopiston kauppakorkeakoulun yrittäjyyden oppiaineen voimin Porin taidemuseon imagotutkimus.

Myös julkaisu toiminta oli aktiivista. Uusia kirjoja tuotettiin kahdeksan. Kahdella kielellä toteutettu ECO-ART -kirja esitteli kansainvälisen, ekologisesti suuntautuneen taiteen ajankohtaiset virtaukset ja merkittävimmät, osin jo edesmenneet taiteilijat *John K. Granden* (CAN) ja *Peter Selzin* (USA) kuratoiman, edellisvuonna nähdyn näyttelyn pohjalta. Satakuntalaiseen ja suomalaiseen taiteeseen liittyen julkaistiin monenkeskisenä yhteistyönä taidemaalareiden *Paavo Paunu* (suomi/englanti) sekä *Jarmo Mäkilän* (suomi/englanti/saksa) tuotantoa esittelevät kirjat. Yhdessä Aalto -yliopiston, Suomen valokuvataiteen museon ja MUSTA TAIDE -julkaisusarjan kanssa osallistuttiin lasten valokuvailmaisua käsittelevän *Päivi Setälän* väitöstutkimuksen LAPSI KUVAN TAKANA julkaisemiseen. Porin taidemuseon julkaisusarja eteni numeroon 119.

Muuttuvassa toimintaympäristössä

Alati kasvavan julkisuuspaineen varjossa museoiden alkuperäinen, perimmäinen tehtävä tieteen, kulttuurin ja taiteen kentällä toimivina sivistyksen perustaa rakentavina muistiorganisaatioina on jäänyt taustalle ja taidemuseoiden julkisuuskuva osalta lähes unohtuiksi. Tehtäväkokonaisuuteen liittyvät toiminnot ovat samalla jääneet määrätietoisen kehitystyön marginaaliin. Kansallisen kulttuurivarallisuuden ylläpidon ja kehittämisen sekä muistiorganisaatirooliin liittyvien tehtävien sektorilla ei elämysteollisuuden kaltaista kilpailua ole, vaikka hyvin hoidetuille palveluille olisikin kysyntää jo nyt. Herää kysymys siitä, onko voimavarat kohdennettu oikein.

Asetelma saattaa muodostua museoille todelliseksi haasteeksi Euroopan unionin asettamien strategisten tavoitteiden myötä. Unionin näkemyksen mukaan museolaitoksella on merkittävä rooli koko mantereen tulevan menestyksen näkökulmasta yhtenä uuden tyyppisen taloudellisen yrittäjyyden ja tekijänoikeusteollisuuden perusrakenteiden muodostajana, ylläpitäjänä ja toimintaedellytysten tuottajana. Unionin kannan mukaan julkisin varoin ylläpidettyjen muistiorganisaatioiden tuottaman ja tarjoaman digitaalisen tietoaikaisen tulee jatkossa olla teknisesti saatavilla sekä vapaasti ja maksutta kaikkien käytettävissä, jotta sen varaan voisi tavoitteiden mukaisesti syntyä uutta aktiviteettia ja yrittäjyyttä.

Museoiden tulee kyetä kehittämään toimintaansa niin, että niiden rooli eurooppalaisen innovaatioiden infrastruktuurin yhtenä osatekijänä muodostuu todelliseksi. Tämä rinnalla museolaitoksen tulee kuitenkin kyetä palvelemaan yleisöjään ja yhteisöjään myös paikallisella ja kansallisella tasolla.

Onnistunut, merkityksellinen museokäynti, opastus, työpaja, luento tai asiantuntijapalvelu vastaa yhteisön asettamiin odotuksiin palvelun vaikuttavuudesta. Arvioinnin kohteita ja vaikuttavuuden mittareita on lukuisia. Museo voi toiminnallaan aktivoida kansalaisia kulttuuriseen vuoropuheluun, rakentaa ja vahvistaa identiteettejä sekä edistää tiedon ja siihen liittyvien palveluiden saatavuutta. Ja kaiken tämän tulee tapahtua tavalla, jolla on myönteisiä sivistyksellisiä, sosiaalisia ja myös taloudellisia vaikutuksia museon omassa yhteisössä ja laajemmin yhteiskunnassa.

TOIMINTA-AJATUS

Porin taidemuseo toimii elämyksiä ja tietoa tuottavana taide- ja tiedelaitoksena. Museo ylläpitää, hoitaa ja kartuttaa taidevarallisuutta, harjoittaa näyttely-, julkaisu- ja taidekasvatustoimintaa sekä tekee kokoelmiin ja toimialaansa kohdistuvaa dokumentointityötä ja tutkimusta. Porin taidemuseo on Satakunnan aluetaidemuseo. Valtakunnalliseen Taikalamppu-verkostoon kuuluva Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkosto toimii Porin taidemuseon yhteydessä.

PORIN KULTTUURTOIMEN ARVOT	PORIN KULTTUURITOIMEN TOIMINTA-AJATUS
<ul style="list-style-type: none"> Asiakslähtöisyys, yhdenvertaisuus ja kestävä kehitys Asiantuntijuus ja korkea laatu Kulttuuriperintö, rohkeus ja innovatiivisuus 	<ul style="list-style-type: none"> Kulttuuri on kunnallinen peruspalvelu, johon kaikilla on oikeus. Kulttuuri edistää hyvinvointia, sivistystä ja elinikäistä oppimista. Se lisää luovaa osaamista ja innovaatioita sekä tukee alueen elinvoimaisuutta, elinkeinoelämää ja työllisyyttä.

PORIN TAIDEMUSEON KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT

VAIKUTTAVUUS	TALOUS
<ol style="list-style-type: none"> Kulttuuripääoma muodostaa yhden keskeisimmistä menestystekijöistä globalisoituvassa ja digitalisoituvassa länsimaisessa yhteiskunnassa. Museolaitos on muistiorganisaatio, joka vastaa kansallisen kulttuuripääoman ylläpidosta ja hoidosta. Lastenkulttuurilla ja siihen liittyvällä osaamisella on erityinen painoarvo. 	<ol style="list-style-type: none"> Talous on tasapainoinen ja kestävällä pohjalla. Palvelujen tuotannossa hyödynnetään verkottumisen ja poikkialueellisuuden tarjoamia mahdollisuuksia sekä sovelletaan läpäisyperiaatetta.
PROSESSIT	OSAAMINEN
<ol style="list-style-type: none"> Prosessit tapahtuvat nykyaikaisen ja tutkimuksen metodisen ja teoreettisen kehityksen muodostamalla perustalla jatkuvasti tehostuen ja uudistuen. Museo verkottuu kansallisesti ja kansainvälisesti. 	<ol style="list-style-type: none"> Huolehditaan pitkäjänteisesti henkilökunnan hyvinvoinnista, ammattitaidosta ja sen kehittamisestä. Huolehditaan rakenteiden ja laitteistojen ajan- ja tarkoituksenmukaisuudesta sekä resurssien riittävydestä.

TOIMENPITEET JA TAVOITETASOT 2012 (2012–2013)

MITTARI / TOIMENPIDE	TAVOITETASO 2012
1., 2., 8., 9. Taidekokoelmien ja tietovarantojen ylläpito sekä kehittäminen. (Museonjohtaja ja tutkimushenkilökunta)	<ul style="list-style-type: none"> Kokoelmien kehittäminen tapahtuu museoalan standardit täyttäen. Tietovarantoja kartutetaan osana valtakunnallista kehitystyötä. Kokoelmakeskuksen toteutuminen etenee suunnitellusti.
1., 2., 6., 7., 8., 9. Tutkimus, tiedon tuotanto ja välitys sekä elämysten tuottaminen (museonjohtaja sekä näyttelyamanuenssi, museolehtori, määräaikainen tutkimushenkilökunta).	<ul style="list-style-type: none"> Näyttely- ja julkaisu-toiminta täyttää laadullisesti ja sisällöllisesti korkeat kansalliset ja kansainväliset kriteerit. Kärjet: STREET ART – THE NEW GENERATION, Mentalgassi (GER), Slinkachu (UK), Knitta (USA), Invader (FR), Dolk (N) / JARMO MÄKILÄ / Wanda Kossak (USA) / PAVEL MRKUS (CZ). Museo on edelläkävijä sekä näyttelytoiminnassa että pedagogisten toimintamuotojen kehittäjänä. ESR -hanke AVARA MUSEO – AVOIMET OPPIMISYMPÄRISTÖT, asiakasryhmittäin kohdennetut palvelut mm. päivähoiton työpajat, seniори- ja perhe-toiminta sekä TEEMApajat ja -opastukset.

8

9

2., 4., 5. Asiantuntija-, tieto- ja tukipalvelut sekä tiedotus ja markkinointi. (Museonjohtaja sekä näyttelyamanuenssi, museolehtori, määräaikainen tutkimushenkilökunta)	<ul style="list-style-type: none"> Museon tietoverkkoa ja -järjestelmiä kehitetään valtakunnallisesti integroituen. Järjestelmät rakennetaan Kansallinen digitaalinen kirjasto (KDK) standardien mukaisiksi. E-KUVA -hanke. Tiedotusta ja markkinointia kehitetään hyödyntäen tehokkaasti mm. sähköisiä alustoja.
3., 5., 8., 9. Lastenkulttuuri (Lastenkulttuurikeskuksen toiminnanjohtaja)	<ul style="list-style-type: none"> Lastenkulttuurikeskus toimii valtakunnallisen TAIKALAMPPU-verkon asettamien tehtävien mukaisesti. Toiminta on luovaa ja tunnettua valtakunnallisesti sekä vakiintunutta koko maakunnassa. Kansainvälistä yhteistyötä toteutetaan näyttelyiden ja koulutuksen muodoissa. <i>Taiteilija koulussa, Vauvojen värikyly</i> jatkuvat.

PORIN TAIDEMUSEON YDINPROSESSIT**1. KULTTUURIPÄÄOMAN TUOTTAMINEN JA VÄLITTÄMINEN - PERUSTUTKIMUS, NÄYTTELY- JA JULKAISU-TOIMINTA**

Museolaissa ja asetuksessa todetulla tavalla ja Kansainvälisen museoneuvoston ICOM:in museomääritelmän mukaisesti kulttuuripääoman tuottaminen ja välittäminen tutkimuksen, näyttely- ja julkaisu-toiminnan muodossa.

2. KULTTUURIPÄÄOMAN TUOTTAMINEN JA VÄLITTÄMINEN - TAIDEKASVATUS JA TIETOPALVELUT

Museolaissa ja asetuksessa todetulla tavalla ja Kansainvälisen museoneuvoston ICOM:in museomääritelmän mukaisesti kulttuuripääoman tuottaminen ja välittäminen taidekasvatuksen, tietopalveluiden ja vuorovaikutus-verkoston muodossa.

3. KULTTUURIVARALLISUUDESTA HUOLEHTIMINEN

Museolaissa ja asetuksessa todetulla tavalla ja Kansainvälisen museoneuvoston ICOM:in museomääritelmän mukaisesti kulttuurivarallisuudesta huolehtiminen taidekokoelmia ylläpitämällä ja kehittämällä sekä kokoelmiin liittyvää dokumentaatio- ja tallennustyötä harjoittamalla.

4. PORIN LASTENKULTTUURIKESKUS – SATAKUNNAN LASTENKULTTUURIVERKOSTO

Kulttuuripääoman tuottaminen ja välittäminen sekä lasten kulttuuristen oikeuksien tukeminen lapsille, nuorille ja heidän perheilleen sekä laajemmalle yleisölle suunnatulla toiminnalla. Lastenkulttuurin saavutettavuuden ja osaamisen kehittäminen.

Museolaitos on muistiorganisaatio, joka vastaa kansallisen kulttuuripääoman tuottamisesta, ylläpidosta ja välittämisestä osana eurooppalaista kehitystä. Kulttuurinen pääoma on innovaatiopääomaa. Yhteisön näkökulmasta se on strateginen menestystekijä, jonka merkitys korostuu globalisoituvassa ja digitalisoituvassa länsimaisessa yhteiskunnassa.

MUSEOTOIMINNAN PÄÄMÄÄRÄT

Museoviraston julkaisemassa, vuonna 2007 valmistuneessa MUSEOT VAIKUTTAJINA -kartoituksessa määriteltiin museoiden kulttuurisiksi ja sivistykselliseksi päämääräksi identiteettien rakentuminen ja vahvistuminen, kulttuurisen vuoropuhelun lisääntyminen ja aktiivinen kansalaisuus, sivistyksen laventuminen ja syveneminen sekä kulttuuri- ja luonnonperinnön arvostuksen kasvu.

Hankkeen yhteydessä laadittiin toiminnan vaikuttavuuden arvioimiseksi indikaattorit. Vaikka nämä indikaattorit mitä ilmeisemmin sovitettiin palvelemaan lähinnä kulttuurihistorian ja erikoismuseoiden tehtäväkuvaa, voidaan niitä hyödyntää myös taidemuseoiden kentällä kunhan muistetaan ottaa huomioon taidemuseoiden rooli tieteen

ja tallennuksen kentän ohella taiteen kentän instituutioina sekä tallennustyön ja taidekokoelmien kulttuurihistorian museoita kapeampi rooli.

Keskeiset indikaattorit **identiteettien rakentumiselle ja vahvistumiselle, kulttuurisen vuoropuhelun lisääntymiselle ja aktiivisen kansalaisuuden tavoittelemiselle** ovat:

- Aineistojen ja ilmiöiden tutkiminen, tulkitseminen ja esittely useista näkökulmista.
- Omien kokoelmien hyödyntäminen aktiivisesti ja monipuolisesti toiminnassa.
- Kävijöiden erilaisten lähtökohtien huomioon ottaminen historiallisen jatkuvuuden välittämisessä.
- Museon palveluiden aktiivinen käyttö (yhteisöt ja yksilöt).
- Väestön kannustaminen kulttuuriperinnön aktiiviseen ja omatoimiseen vaalimiseen.
- Kansalaisvaikuttamisen mahdollisuuksien tukeminen kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevissa kysymyksissä.

Museon **sivistyksellisen vaikutuksen** muodostumisen indikaattoreita ovat:

- Aktiivinen yhteistyö tiede- ja taideyhteisön, päiväkotien, koulujen ja muiden oppilaitosten sekä vapaan sivistystyön toimijoiden (mm. kansanopistot, työväenopistot, harrastajayhdistykset) ja median kanssa.
- Kotimaisiin ja kansainvälisiin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin osallistuminen.
- Alaan liittyvät esitelmät ja alustukset konferensseissa, seminaareissa, kokouksissa ja yleisötilaisuuksissa.

Keskeisiä indikaattoreita **kulttuuri- ja luonnonperinnön arvostuksen lisääntymiselle** ovat:

- Oman toimialan tai sitä sivuavien alojen politiikka-, strategia- ja ohjelmatyöhön osallistuminen.
- Kulttuuri- ja luonnonperintötietoisuuden aktiivinen edistäminen sidosryhmien ja yleisön keskuudessa.
- Tietoaaineistojen, selvitysten ja tutkimusten tuottaminen suunnittelun ja päätöksenteon tueksi (tilaustyöt).
- Museon tutkimustiedon ja tietoaaineiston (arkistot, inventointiaineistot, jne.) hyödyntäminen sidos- ja intressiryhmien toimesta paikallisessa ja alueellisessa suunnittelussa.
- Museon toiminnan saama julkisuus.

Tiedon ja palvelujen tasavertaisen saatavuuden ja saavuttamisen indikaattoreita ovat:

- Museon kokoelmien tuominen laajasti yleisön nähtäville perus- ja vaihtuvissa näyttelyissä.
- Erilaisille yleisöille suunnattujen näyttelyiden ja julkaisujen toteuttaminen (esim. eri ikäryhmät, aistiesteiset, maahan- ja maassamuuttajat, erilaiset kulttuuritaustat).
- Erilaisille yleisöille suunnatut avoinnapito- ja opaspalvelut.
- Kokoelmien esittely verkkoympäristössä.
- Erilaisten asiakkaiden tarpeiden huomioonottaminen tieto- ja neuvontapalveluissa.
- Museon kokoelmien saattaminen muiden museoiden hyödynnettäväksi (esim. esinelainat) ja tutkijoiden ulottuville.
- Asiakaspohjan laajentaminen aktiivisella toiminnalla.

Suotuisia **sosiaalisia vaikutuksia** kuvaavia indikaattoreita ovat:

- Näkyvyys paikallisena kulttuuritoimijana.
- Aseman vakiintuminen kohtauspaikkana.
- Museot oppimisympäristönä.
- Toiminnan aktiivinen kehittäminen osana paikallisia / alueellisia hyvinvointipalveluja.
- Toiminta syrjäytymisen vähentämiseksi.
- Toiminta asiantuntijatehtävissä (lausunnot, yleisökyselyt).
- Yhteistyö sosiaali- ja terveystoimen ja / tai alan järjestöjen kanssa.

Museoiden toiminnan **taloudellisten vaikutusten** indikaattoreita ovat:

- Osallistuminen hankkeisiin, joissa syntyy uusia tilapäisiä / pysyviä työpaikkoja ja / tai yritystoimintaa.
- Museon toiminnan merkitys paikkakunnan vetovoimaisuuteen asuin- ja työympäristönä.
- Museon toiminnan merkitys paikkakunnan vetovoimaisuuteen matkailukohteena.
- Museon toiminnan tuloksena tapahtunut ymmärryksen kasvu kulttuuri- ja luonnonympäristön taloudellisesta merkityksestä.

MUSEOT VAIKUTTAJINA. Tarve- ja tavoitekartoitus. Minna Karvonen, Ulla Teräs, Mirva Mattila, Eeva Kukko. 2007

10

11

HALLINTO

Porin taidemuseo toimii Porin kaupungin kulttuurilautakunnan alaisuudessa. Kulttuurilautakuntaan kuuluivat kertomusvuoden aikana seuraavat jäsenet henkilökohtaisine varajäsenineen:

puheenjohtaja

**rovasti, johtava perheneuvoja Marjatta Kaartinen
varajäsenenä opetushoitaja, sairaanhoitaja Marju Sjösten**

**varapuheenjohtaja, perushoitaja Helena Heljakka
varajäsenenä opiskelija Janica Uusitalo**

jäseninä

**pääsihteeri Juha Lamminen
varajäsenenä sosionomi Jussi Kuusiniemi**

**majuri, tietokirjailija Antti Pekola
varajäsenenä kirkkoherra Kari Penttinen**

**toimistos sihteeri Ulla Nordman
varajäsenenä eläkeläinen Soili Pitkälä**

**teologian maisteri, tietokirjailija Hannes Tiira
varajäsenenä instrumenttiasentaja Jukka Forsström**

**valaja Erkki Heino
varajäsenenä koulunkäyntiavustaja Anitta Suominen**

**tekniikan yo, opiskelija Raisa Ranta
varajäsenenä perushoitaja, eläkeläinen Mirjam Kuusinen**

**fil.yo, elokuvateatterityöntekijä Jarno Valtonen
varajäsenenä erityispeltiseppä Sami Maankivi**

**erikoislääkäri Helena Kilpi
varajäsenenä tradenomiopiskelija Johanna Alitalo. 03.12. alkaen opiskelija Malla Meriniemi**

**perushoitaja Sari Hellman
varajäsenenä yrittäjä Mauno Virta**

**opettaja, emäntä Marjatta Salonen
varajäsenenä myyntineuvottelija Taija Roininen**

**vanginvartija Tino Niittumäki
varajäsenenä toimitusjohtaja Reijo Lehto**

Kaupunginhallituksen edustajana kulttuurilautakunnassa on ollut Helvi Walli. Nuorisovaltuuston edustajana on ollut Milla Grönman ja 06.09. alkaen Jemi Heinilä. Käsiteltyjen asioiden esittelijänä taidemuseon osalta on toiminut taidemuseonjohtaja Esko Nummelin.

Kulttuurilautakunnan pöytäkirjoihin merkittiin 70 taidemuseonjohtajan esittelemää pykälää.

HENKILÖKUNTA**Vakinainen henkilökunta:**

Pia Hovi-Assad, näyttelyamanuessi
 Tuula Hölsö, gallerianhoitaja, 01.01.–31.10.2012
 Kirsi Jaakkola, kuvataiteilija, assistentti
 Kati Kunnas-Holmström, FM, museomestari
 Hilka Kuusijärvi, Huk, amanuessi
 Pirjo-Maija Laaksonen, yo-merkonomi, toimistonhoitaja
 Anu Lankinen, FM, palveluvastaava, 01.02.–31.12.
 Jyrki Mattila, yo-merkonomi, kanslisti
 Esko Nummelin, FL, taidemuseonjohtaja
 Mirja Ramstedt-Salonen, FM, museolehtori
 Kai Ruohonen, kuvataiteilija, hallimestari, 01.01.–30.09., tuottaja-gallerianhoitaja 01.10.–31.12.
 Anni Saisto, FM, intendentti, 02.04.–31.12.
 Päivi Setälä, TaT, toiminnanjohtaja
 Veijo Setälä, järjestelymestari
 Henri Smura, asiakaspalveluvastaava, 01.01.–30.09., hallimestari 01.10.–31.12.
 Erkki Valli-Jaakola, valokuvaaja
 Anni Venäläinen, TaM, projektisuunnittelija, työloma 01.11.–31.12.

Tilapäinen henkilökunta:

Aija Ameer, assistentti, 01.01.–31.05.
 Annina Cerón, taideohjaaja 06.08.–31.12.
 Heidi Hietala, asiakaspalveluassistentti 02.01.–30.09., asiakaspalveluvastaava 01.10.–31.12.
 Assi Huhtanen, taideohjaaja, 01.02.–30.06.
 Touko Järvelä, museoassistentti 16.01.–10.02. ja 28.05.–07.06.
 Jori Kontula, 02.05.–15.06.
 Anu Lankinen, palveluvastaava, 01.01.–31.01.
 Karoliina Lehtinen, museoapulainen, 02.07.–31.08.
 Sanna-Kaisa Lehtinen, koordinaattori, 16.01.–15.06.
 Toni Lehtola, taideohjaaja, 06.02.–31.03. ja 12.09.–31.10.
 Saara Losoi, museoapulainen, 12.06.–12.08.
 Laura Läntinen, tutkija, 12.06.–12.08.
 Antti-Jussi Marjamäki, media-assistentti, 07.05.–08.06. ja 01.08.–31.12.
 Eija Mettovaara, kulttuurirohjaaja 01.01.–31.12.
 Sanna Pajunen, KuM, kulttuurirohjaaja 01.01.–31.12.
 Niko Palokangas, museoassistentti, 16.01.–10.02., 08.05.–13.05., 26.05.–11.06. ja 03.09.–19.09.
 Niilo Rinne, tutkija, 02.07.–02.09.
 Simo Rissanen, tutkimusassistentti, 01.01.–30.09.
 Anne Salmela, taideohjaaja 01.01.–31.12.
 Saska Suvikas, kulttuuriharjoittelija 04.–22.06.

Työllisyysvaroin palkattu henkilökunta:

Jori Kontula, museoapulainen, 01.01.–30.04.
 Laura Myllykangas, taideohjaaja, 21.02.–20.12.
 Janne Sammalmaa, museoapulainen, 17.09.–31.12.

12

13

Työpajaohjaajat:

Aija Ameer, Tapio Haapala, Roosa Halme, Heikki Hautala, Marjo Heino-Fihlman, Assi Huhtanen, Heidi Hänninen, Veera Jalava, Ulla Lampinen, Niko Palokangas, Soila Rantala, Päivi Sundholm, Eetu Suoranta, Mari Syrén-Fawaz, Katri Tella, Anna Turunen, Henna Tyrväinen, Jenni Uusitalo, Paula Vilmi, Janne Vuollet

Työharjoittelijat:

Karoliina Lehtinen, 05.03.–01.07.
 Ulla Randell, 02.05.–31.05.
 Camelia Stefan, 01.01.–12.03.
 Lisa Todorova, 14.08.–06.10.
 Katarzyna Wojnicka, 05.09.–14.10.

Kansainvälinen harjoittelijavaihto,

Galway Technical Institute, Irlanti
 Andrew Melia, 14.04.–05.05.
 Barry Ryan, 28.04.–9.05.
 Caroline Thomas, 28.04.–19.05.

KOULUTUS 2012

- 11.01. Matkasihteeripalveluinfo kaupungin henkilöstölle, Kirsi Jaakkola ja Pirjo-Maija Laaksonen
- 07.02.–25.04. Markkinoinnin perusteet – monimuotokoulutus. Suomen museoliitto. Anu Lankinen
- 09.02. Hauskaa ja hyödyllistä kielenhuolto! Kirsi Jaakkola ja Anne Salmela
- 15.02. Operight-tietoisku. Tekijänoikeuden perusteet ja erityisesti digitaalisen materiaalin käyttöön. Päivi Setälä
- 15.–17.02. Taidemuseoalan Teemapäivät Helsingissä. Yleisön parhaaksi! Pia Hovi-Assad, Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen
- 29.02. MUSEO2015 -seminaari, Porin taidemuseo. Taidemuseon henkilökunta. 12 osallistujaa
- 15.–16.03. ja 12.–13.04. Vaikuttavuutta verkostoviestinnällä, JOHDE-hanke. Kirsi Jaakkola
- 17.03. ”Erityistä! - Monenlaisten lasten ja vanhempien kohtaaminen varhaisiän musiikinopetuksessa”, Päivi Setälä
- 21.03. Porin seudun matkailualueen kehittämistyöpaja, Anni Venäläinen
- 22.03. Vaikutusketjukorttikoulutus. Projektihallinnan käsitteet ja apuvälineet. Kirsi Jaakkola
- 28.–30.03. Helsinki Photomedia 2012, Aalto-yliopisto. Päivi Setälä
- 12.–13.04. Tutustuminen Tallinnan taidehalliin ja Taidemuseo Kumuun. Heidi Hietala, Kati Kunnas-Holmström, Anu Lankinen, Pirjo-Maija Laaksonen, Jyrki Mattila, Esko Nummelin, Mirja Ramstedt-Salonen ja Kai Ruohonen
- 17.04. Projektinhallinnan apuvälineet, Kirsi Jaakkola
- 23.04. Palveluiden tuotteistamiskoulutus, Porin taidemuseon henkilökunta. 12 osallistujaa
- 08.05. Ensiavun peruskurssi, Porin taidemuseon henkilökunta. 12 osallistujaa
- 09.05. Koulutustilaisuus FPM-järjestelmän käyttöönotosta, Pirjo-Maija Laaksonen ja Esko Nummelin
- 22.05. FPM-järjestelmän käyttökoulutus, Pirjo-Maija Laaksonen
- 23.05. Porin kaupungin taloushallinnon tietojärjestelmien uudistaminen, POTKU-hanke. Pirjo-Maija Laaksonen, Esko Nummelin ja Päivi Setälä
- 28.–31.05. Engage International Summer School 2012. It's all Mediating. International conference on curating and education in the exhibition context, Anni Venäläinen
- 30.–31.05. It's all Mediating. International conference on curating and education in the exhibition context, Anu Lankinen, Mirja Ramstedt-Salonen ja Päivi Setälä
- 07.06. Talousarvion 2013 laadintaa koskeva infotilaisuus, Pirjo-Maija Laaksonen ja Esko Nummelin
- 11.–13.06. CIDOC2012 – Enriching Cultural Heritage, Helsinki, Anni Saisto
- 17.–19.07. Pori Jazz for Professionals – International Event Management Seminar. Challenges of Service Design in Event Management, Päivi Setälä
- 04.–05.10. Avara museo -hankkeen päätöseminaari, Porin taidemuseon henkilökunta. 12 osallistujaa
- 11.10. Lasta lyömätön Satakunta -seminaari, Päivi Setälä, Annina Cerón ja Veijo Setälä

14

15

- 16.10. YHDESSÄ TYÖKYVYN TUKENA -sairausvakuutus- ja työterveyshuoltolain muutokset, Pirjo-Maija Laaksonen
- 18.10. Tarvitseeko Pori turvakotia? Annina Cerón
- 31.10. E-kuvapäivä Keravan Taide- ja museokeskus Sinkka, Anni Saisto ja Erkki Valli-Jaakola
- 13.11. Taidemuseon henkilökunnan koulutusmatka. Tutustuminen Sara Hildénin taidemuseon ja Keravan Taide- ja museokeskus Sinkan näyttelyihin. 13 osallistujaa
- 15.11. Museot ja muuttuva Internet. Uusien asiakaspalvelurajapintojen mahdollisuudet. Porin taidemuseon henkilökunnan koulutuspäivä Noormarkussa A. Ahlströmin vieraspalvelujen kokoustilassa, vetäjänä Anni Saisto. Kulttuurijohtaja Jaana Simula osallistui tapahtumaan, ja tilaisuuden päätteeksi juhlistettiin henkilökunnan 20 ja 30 vuotta palvelleita jäseniä Jyrki Mattilaa, Erkki Valli-Jaakolaa, Hilikka Kuusijärveä ja Esko Nummelinia. Lopuksi vierailtiin ruukkialueen historiasta kertovassa Voyage-näyttelyssä. 16 osallistujaa
- 16.11. Valmistelijainfo KuntaToimiston käyttäjille, Pirjo-Maija Laaksonen ja Esko Nummelin
- 23.11. Mun koti on täällä – VALMA-projektin päätöseminaari, Annina Cerón ja Sanna Pajunen
- 27.11. Riskienhallintakoulutus. Uutta turvallisuuskulttuuria rakentamassa, Jyrki Mattila ja Esko Nummelin
- 27.11. Muusa-päivä. Taidekokoelmien hoito ja huolto sekä nykytaiteen konservointi. Hilikka Kuusijärvi ja Henri Smura
- 04.12. KuntaToimiston työpöydänhallinta ja viranhaltijapäätökset -koulutus, Pirjo-Maija Laaksonen

Porin taidemuseon henkilöstön koulutus vuonna 2012

JÄRJESTÄJÄ	TILAISUUKSIA	OSALLISTUJIA	TUNTEJA
Porin taidemuseon järjestämä koulutus	6	53	319
Porin kaupungin järjestämä koulutus	11	17	36
Muiden osapuolien kuten Museoliiton tai Valtion taidemuseon järjestämä koulutus	17	60	185
YHTEENSÄ	34	130	540

16

Kunsthallen Brandts kutsui Pia Hovi-Assadin Odenseen, Tanskaan STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyn avajaisiin 05.–09.09.2012.

Kuvat: Pia Hovi-Assad

17

JÄSENYYDET, EDUSTUKSET JA MUUT TEHTÄVÄT VUONNA 2012

Taidemuseonjohtaja Esko Nummelin on ollut kertomusvuoden 2012 aikana *Maire Gullichsenin taidesäätiön* hallituksen varsinainen jäsen sekä kolmevuotisen, valtakunnallisen, ESR -rahoitteen AVARA MUSEO -hankkeen ohjausryhmän jäsen. Vuodesta 1991 alkaen Esko Nummelin on toiminut *Satakunnan Käsi- ja taideteollisen oppilaitoksen* kulttuuritieto- ja taiteenteoreettisten aineiden tuntiopettajana. Kokemäenjokilaakson koulutuskuntayhtymän ja Pohjois- Satakunnan koulutuskuntayhtymän fuusioituttua syntyi *SATAEDU, Satakunnan koulutuskuntayhtymä*, joka aloitti toimintansa 01.01.2010 alkaen. Uuden koulutuskuntayhtymän piirissä on noin 3000 opiskelijaa. Kertomusvuonna Nummelin jatkoi SATAEDU / Satakunnan ammattiopiston Nakkilan yksikön kulttuuritietoaineiden tuntiopettajana. Laitoksen opetushenkilöstölle hän on luennoinut nykytaiteesta ja museoinstituution tehtäväkuvan muutoksista. Muissa yhteyksissä Nummelin on luennoinut mm. rotareille Kansallinen digitaalinen kirjasto -hankkeen merkityksestä muistiorganisaatioiden kentällä.

Näyttelyamanuenssi Pia Hovi-Assad vieraili Satakunnan taidetoimikunnan residenssissä Berliinissä kesäkuussa 2012. Samalla matkalla hän tutustui Berliinin Biennaaliin sekä dOCUMENTA (13) -taidenäyttelyyn Kasselissa. Kunsthallen Brandts kutsui Pia Hovi-Assadin Odenseen, Tanskaan STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyn avajaisiin 05.–09.09.2012. Helsingin yliopiston taidehistorian opiskelijain ainejärjestö Eidos ry kutsui Pia Hovi-Assadin luennoimaan Eidos ry:n 50-vuotisjuhla-avajaisseminaarisiin Julkisen tilan taide tänään 15.10.2012. Seminaarissa etsittiin julkisen taiteen olemusta useista näkökulmista. Hovi-Assad luennoi katutaiteesta ja graffitista Porin taidemuseon Street Art -näyttelyn viitekehityksessä. Näyttelyamanuenssi kirjoitti artikkelin STREET ART – THE NEW GENERATION was here julkaisuun Street Art The New Generation. Published by Kunsthallen Brandts. Porin taidemuseon julkaisuja 119.

Pia Hovi-Assad edusti Porin taidemuseota Porin kansallisen kaupunkipuiston 10-vuotisjuhlavuoden työryhmässä ja osallistui juhlavuoden ohjelmiston suunnitteluun sekä toteutukseen. Yhteistyössä VR:n arkkitehdin Pirjo Huvilan, Porin kaupungin Nuorten työpajan työpajapäällikön Janne Suomalan, Multicoloured Dreams -ryhmän jäsenten Veera Jalavan ja Heidi Hännisen sekä Porin kaupungin Nuorten työpajalla työskentelevien nuorien Johannes Sammaliston ja Toni Hintsalan kanssa Pia Hovi-Assad perusti Porin taidemuseon projektikohtaisesti toimivan pedagogisen outreach teamin, joka toteutti Unia ja Unelmia -katutaideworkshopin Porin kaupungin Nuorten työpajalla maaliskuussa 2012. Näyttelyamanuenssi Pia Hovi-Assad on kansainvälisen museoneuvoston ICOMIN jäsen.

Museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen vieraili Kasselin dOCUMENTASSA 13.08.–01.09. Mirja Ramstedt-Salonen on Museopedagoginen yhdistys Pedaali ry:n jäsen. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää museopedagogista toimintaa taidemuseoissa ja muissa museoissa. Pedaali ry. vahvistaa museopedagogien ammattikunnan identiteettiä ja arvostusta sekä tukee jäsentensä ammatillista kehittymistä. Hän kuuluu kansainvälisenä jäsenenä Iso-Britanniassa toimivaan ENGAGE-järjestöön (The National Association for Gallery Education), jonka tehtävänä on edistää visuaalisen kulttuurin saavutettavuutta kehittämällä taidekasvatustyötä museoissa, gallerioissa ja muissa kulttuurilaitoksissa. Mirja Ramstedt-Salonen on myös kansainvälisen museoneuvoston ICOMin jäsen. Museolehtori on jäsenenä Porin kaupungin kulttuuritoimen ja perusturvan asettamassa seniorityöryhmässä, jonka tavoitteena on kehittää senioriväestölle suunnattuja kulttuuripalveluja. Lisäksi hän on jäsenenä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston LaitosPRO -ryhmässä.

Museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen on osallistunut valtakunnalliseen Avara Museo -hankkeeseen yhdessä Porin taidemuseon osahankkeen "Aikuisväestö, seniorit ja karttuva kulttuuripääoma" projektisuunnittelijan Anni Venäläisen kanssa vuosina 2012-2012. Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen kirjoittivat yhteisartikkelin Taidemuseo osallistavana oppimisympäristönä julkaisuun Pauliina Kinanen, Hector Nystedt ja Leena Tornberg (toim.) Avarampi museo aikuisille. Suomen museoliitto, 2012. Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen luennoivat Aalto-yliopiston Taidekasvatuksen ohjelmassa Helsingissä 17.09. aiheesta Taidemuseo osallistavana oppimisympäristönä. Museolehtori kirjoitti artikkelin Taide, katu ja (museo)yleisöt (Art, The Street and (Museum) Audiences) julkaisuun STREET ART – THE NEW GENERATION. Published by Kunsthallen Brandts. Porin taidemuseon julkaisuja 119.

Mirja Ramstedt-Salonen on toiminut kouluttajana teemalla Vauvaperhe taidenäyttelyssä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston järjestämässä Vauvojen värikylpy -metodia esittelevässä täydennyskoulutuksessa 25.10. Museolehtori kutsuttiin mukaan työryhmään keskustelemaan uuden perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelman laatimisesta koulutusviraston teettämän luonnoksen pohjalta 8.2. ja 27.03. Museolehtori esitteli Porin taidemuseon pedagogisia palveluja kouluille Länsi-Suomen kesäyliopiston, Porin kaupungin

18

dOCUMENTA (13) -taidenäyttely Kasselissa.

Kuvat: Pia Hovi-Assad

19

koulutusviraston ja Satakunnan Kansan yhteistyössä järjestämässä Perusopetuksen foorumissa Porin yliopistokeskuksessa 10.11. Mirja Ramstedt-Salonen kutsuttiin Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun Taiteen laitoksen Porin yksikön maisteriopiskelijä Jenni Uusitalon lopputyön ulkopuoliseksi ohjaajaksi.

Intendentti Anni Saisto aloitti toimessa 2.4.2012. Hän on kansainvälisen museoneuvosto ICOMin ja sen alakomitea CIDOCin jäsen. Saisto vieraili Kasselin dOCUMENTASSA 13.08.–01.09. Hän koordinoi Otso Karpakan vuonna 1960 valmistuneen lasimaalauksen siirtoa ja kunnostusta sekä kirjoitti teoksen syntyhistoriasta artikkelin Suomen Pankin henkilöstölehteen.

Projektisuunnittelija, asiakaspalveluvastaava Anni Venäläinen on hoitanut 01.11.2012–28.02.2013 visuaalisen kulttuurin lehtorin sijaisuutta Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun Taiteen laitoksen Porin yksikössä. Asiakaspalveluvastaava Anni Venäläinen on toiminut Avara museo -hankkeen projektisuunnittelijana Porin taidemuseon osahankkeessa "Aikuisväestö, seniorit ja karttuva kulttuuripääoma" 2010–2012. Hän jatkaa projektisuunnittelijana myös hankkeen jatkoajalla 2013. Venäläinen on Museopedagoginen yhdistys Pedaali ry:n ja kansainvälisen museoneuvoston ICOMin osaston CECAn (Committee for Education and Cultural Action) jäsen. Hän on Porin taidemuseon edustaja Kulttuuritoimen viestintätyöryhmässä.

Anni Venäläinen on vierailut luennoimassa Aalto-yliopiston Taiteen ja suunnittelun korkeakoulun taiteen laitoksen Porin yksikössä metodologian kurssilla 14.02. otsikolla "Curating as Research". Hän luennoi aiheesta "Kuratointi ja museopedagogiikka taiteellisen tutkimuksen muotoina" tilaisuudessa Esille. Museo- ja näyttelytutkimuksen forum, Vapriikissa Tampereella 04.05. Hän ohjasi Laboratorio-kurssin workshopin otsikolla "Mediation – Meditation" Aalto-yliopiston Taiteen ja suunnittelun korkeakoulun taiteen laitoksen Porin yksikössä 12.–13.04. sekä workshopin "Mediation – Engagement – Distraction". Engage in the Visual Arts – Summer School, Helsinki, 28.05.–01.06. Anni Venäläinen on vierailut luennoimassa aiheesta Taidemuseonäyttelyt ja museopedagogiikka Turun yliopiston kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksella 01.10. Anni Venäläinen toimi vierailevana kuraattorina 08.11.–09.12. näyttelyssä Nykyajan raunioilla. Valokuvakeskus Nykyajan 30-vuotis juhlanäyttely, TR1 Taidehalli, Tampere. Kuraattorit Harri Laakso, Anni Venäläinen ja Anna Jensen. Yhdessä Ramstedt-Salosen kanssa Anni Venäläinen luennoi Aalto-yliopiston Taidekasvatuksen ohjelmassa Helsingissä 17.09. aiheesta Taidemuseo osallistavana oppimisympäristönä.

Anni Venäläinen on kirjoittanut artikkelin Taidemuseo osallistavana oppimisympäristönä yhdessä museolehtori Mirja Ramstedt-Salosen kanssa julkaisuun Pauliina Kinanen, Hector Nystedt ja Leena Tornberg (toim.). Avarampi museo aikuisille, Suomen museoliitto, 2012. Venäläinen on kirjoittanut artikkelin Kuinka tehdään elämyksellinen opastus? julkaisuun Mika Sihvonon ja Kirsi Saloniemen (toim.) Apuja aktiivisuuteen, välineitä verkostoihin. Avoimissa oppimisympäristöissä aktiiviseksi kansalaiseksi -kehittämishankkeen hyviä ja lupaavia käytäntöjä, Hämeen ammattikorkeakoulu, 2012. Anni Venäläinen luennoi Avara Museo -hankkeen päätösseminaarissa "Taidenäyttely osallistumisen areenana" 05.10. Porin taidemuseossa.

Museomestari Kati Kunnas-Holmström toimi Porin taidemuseon ja Kunsthallen Brandtsin (Tanska) yhteisen näyttelyjulkaisun STREET ART – THE NEW GENERATION kuvatoimittajana. Porin taidemuseon julkaisuja 119. Kunnas-Holmström on kansainvälisen museoneuvoston ICOMin jäsen.

Hallimestari Kai Ruohosen yksityinen taiteellinen työskentely keskittyi aiempina vuosina harjoitetun näyttely- sekä työpajatoiminnan ja siinä käytettävän välineistön kehittämiseen, sekä kuvataiteen kentälle profiloituneen toiminnan liittämiseen monitaiteelliseen yhteyteen, yhteistyössä KO-KOO-MO -työryhmän kanssa (kulttuurituottaja Annukka Tuppurainen, nukketeatteritaiteilija/säveltäjä Roosa Halme, kuvataiteilija Kai Ruohonen). KO-KOO-MO -konsepti käsittää kuvataidetta, nukketeatteritaidetta, digitaalisia sovelluksia; näiden käyttöä kulttuurikentällä ja muissa yhteyksissä, mm. hyvinvoinnin parissa terapeuttisina toimintoina.

Palveluvastaava Anu Lankinen on toiminut Anni Venäläisen sijaisena Kulttuuritoimen viestintätyöryhmässä. Lankinen esitteli Porin taidemuseon toimintaa ja mahdollisuuksia kieltenopiskelun näkökulmasta Satakunnan kieltenopettajat ry:n Matka ruotsinkieliseen Satakuntaan -koulutuspäivässä 6.10.2012. Koulutuspäivän ohjelma oli suunnattu erityisesti kieltenopettajille.

Porin taidemuseon julkisivussa STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyn teoksia. Pääoven ympärillä sijaitsevan maalauksen taiteilija on Egs ja keskellä fasadia Jussi TwoSeven.

Kuva: Erkki Valli-Jaakola, digitaalinen kuvankäsittely Kati Kunnas-Holmström

**STREET
ART**
PORI ART MUSEUM

20

21

TOIMITILAT JA VARUSTEET

Taidemuseorakennus

Porin kaupungin pakka- ja vaakuone valmistui vuonna 1864 lääninarkkitehti Carl Johan von Heidekenin (1832–1888) piirustusten mukaan. Arkkitehti Gustaf Nyströmin (1856–1917) suunnittelema pakkahuoneen laajennus- ja muutostyö valmistui vuonna 1897. Kaupunginvaltuusto päätti vuonna 1967 perustaa taidemuseon, jonka paikaksi varattiin pakkahuone. Suunnitelmat muutostöille laati arkkitehtitoimisto Arkkitehdit Ky Kristian Gullichsenin johdolla. Ulkoasultaan rakennus on saneerattu joitakin yksityiskohtia lukuun ottamatta vuoden 1897 asuun. Sisäosat on rakennettu lähes kokonaan uudelleen.

Pakkahuoneen lähes 3000 m² käsittävä saneeraustyö toteutettiin vaiheittain. Kesäkuussa 1979 päättyneen ensimmäisen vaiheen aikana valmistuivat museon pieni näyttelysali, so. nykyinen kahvila, aula ja silloinen kahvilatila, so. projektihuone, joka nykyisin toimii näyttelytilana (yhteensä noin 300 m²). Toukokuussa 1981 saatiin käyttöön suuri näyttelyhalli (noin 800 m²). Kokonaisuudessaan rakennus valmistui syyskuussa 1981, jolloin museo virallisesti vihittiin käyttöön. Mainittujen tilojen lisäksi pakkahuoneeseen saatiin taideteosten varastotilat, pakkaushuone, arkisto, valokuva-arkisto, käsikirjasto, valokuvauslaboratorio, valokuvausstudio, toimistotilat ja luentosali. Museon ilmastointi hoidetaan koneellisesti ja museossa on automaattiset murto- ja palohälyttimet. Porin kaupungin rakennusvirasto on vakuuttanut museorakennuksen.

Itäpäädyn toiseen kerrokseen sijoitetut, kattoikkunalliset ateljeetit suunniteltiin alun perin Porin taidekoulun käyttöön. Taidekoulun muutettua omaan rakennukseensa 1990-luvun alkuun tultaessa. Tilat voitiin osoittaa Porin taidemuseon pedagogisen yksikön käyttöön. Alkuvaiheessa ateljee varattiin kaupungin sosiaalitoimen kanssa yhteistyössä käynnistetyn päivähoiton työpajan päivittäiseen käyttöön. Vuodesta 2003 lähtien päivähoiton työpaja sai rinnalleen toiseksi toimijaksi Porin lastenkulttuurikeskuksen, joka lähti kehittämään valtakunnalliseen menestykseen nousutta Vauvojen värikylpy -metodiaan samoissa ateljeetiloissa. Taidekoulun muutto avasi uusia mahdollisuuksia myös rakennuksen länsipäädyn toisen kerroksen osalta. Ensimmäisessä vaiheessa sinne voitiin keskittää taideteosten kehystys- ja kunnostustyöt.

Taidemuseon lisärakennuksen, siiven, rakentamisen yhteydessä vuosina 1999–2000 taidemuseon kahvio siirrettiin tarkoituksenmukaisempaan paikkaan ja se uusittiin täydellisesti. Kahvion yhteyteen toteutettiin museon kirjakauppa. Tähän liittyen projektihuone järjestettiin uudestaan ottamalla aiemman kahvion tuotantotilat museokaupan myyntivaraston käyttöön. Vuoden 2006 aikana toteutettiin taidemuseon länsipäädyn porraskäytävän kulkujärjestelmiin liittyvät muutokset ja seuraavana vuonna saatiin pääsisäänkäynti palvelemaan liikuntaesteisiä. Vuoden 2009 aikana valmistui luentosalin hissi ja inva-WC -tilat. Suuren näyttelyhallin ja siiven näyttelytiloista on tehty 3D-mallinnos.

Siipi ja MEDIApiste

Vuonna 1999 käynnistyivät taidemuseorakennuksen eteläisivulle, raatihuoneen alapuolelle sijoittuvan uuden näyttely- ja yleisöpalvelutilan rakennustyöt. Laajennuksen suunnittelusta vastasi Arkkitehdit Ky Gullichsen, Vormala arkkitehti Kristian Gullichsenin johdolla. Näyttelytilan harjannostajaisia vietettiin 15.10.1999. Piha- ja ympäristötyöt valmistuivat keuhällä 2000, jolloin rakennus otettiin käyttöön. Uudisrakennuksen vihkiäisiä vietettiin 10.06.2000. Laajennusosan bruttoala on 430 m², josta tilasta taidenäyttelykäyttöön on osoitettu 264 m². Laajennusosa sijoittuu asemakaavallisesti Porin kaupungin vanhimmalle alueelle. Rakennustöiden yhteydessä paikalta löytyi 1600-luvulle palautuva holvattu kivikellari, joka päätettiin säilyttää osana uudisrakennusta. Kellari konservoitiin ja siihen liittyen rakennettiin noin 65 neliömetrin suuruinen erillinen näyttelytila. Tila nimettiin MEDIApisteeksi ja varattiin ensisijaisesti mediataiteelle.

Taideteosvarastot

Alkuperäisen taidemuseorakennuksen taideteosten varastointitilat käsittävät maalausten ja grafiikan varastointiin kalustetun varastohuoneen sekä veistosvaraston, joiden yhteinen kokonaiskapasiteetti on vain 160 m². Tästä johtuen taideteosten varastointikäyttöön on jouduttu ottamaan erilliseen murtosuojausalueeseen kuuluvia käytävätiloja noin 38 m². Vuodesta 1998 taidemuseolla on ollut Otavankadulla taideteosten säilyttämistä varten varustettu ja asianmukaisesti ilmastoitu varastotila. DNA Palvelut Oy:n omistamassa kiinteistössä sijaitsevan

22

Julkisivuremontti alkoi syksyllä 2012

Kuvat: Erkki Valli-Jaakola

23

varaston kokonaispinta-ala on 550 m² ja se on liitetty taidemuseon sisäiseen tietoverkkoon. Tila on suojattu auto-maattisilla murto- ja palohälyttimillä. Taidemuseon käytössä olevat varastotilat ovat kokonaisuutenaan kuitenkin riittämättömät ja Otavankadun osalta kalustukseltaan ja käytettävyydeltään osin puutteelliset.

Jotta taidemuseo voisi vastata kulttuurivarallisuuden tallentamiseen liittyvistä velvollisuuksista, taidemuseo käynnisti vuonna 2008 yhdessä Satakunnan Museon kanssa hankkeen, joka tähtäsi molempien museoiden yhteisen kokoelmakeskuksen toteuttamiseen. Yhdessä Teknisen palvelukeskuksen kanssa laadittu ensimmäinen tarveselvitys valmistui vielä samana vuonna. Tarkoitusta varten laadittiin myös luonnospirustukset uudisrakennuksena toteutettavaa keskusta varten. Seuraavana vuonna käynnistyi prosessi, jonka tavoitteeksi asetettiin koko maakunnan yhteisen kokoelmakeskuksen aikaansaaminen. Alueellista kokoelmakeskushanketta valmisteltiin valtakunnallisesti. Työskentely tapahtui museoviraston ylijohtaja Juhani Kostetin johdolla vuodesta 2010 lähtien.

Tammikuun ensimmäisenä päivänä 2011 käynnistyi Alueellisen kokoelmakeskuksen selvityshanke, jonka toimialueena oli Satakunnan maakunta. Hankkeen hallinnoinnista, raportoinnista ja rahaliikenteestä vastasi Satakunnan Museo. Ohjausryhmässä olivat edustettuna kaikki maakunnan ammatillisesti hoidetut museot sekä museovirasto. Selvityshankkeen tavoitteena oli luoda edellytykset Satakunnan museoiden yhteiselle, alueelliselle kokoelmakeskukselle. Tehtävänä oli kartoittaa Satakunnan kokoelmavolyymi eli se, kuinka paljon ja minkälaisia kulttuuriperintöaineistoja maakunnassa on. Samalla selvitettiin se, millaisille kokoelmapalveluille maakunnassa on kysyntää ja minkälaisia kokoelmapalveluita voidaan toteuttaa. Edelleen kartoitettiin ne mahdolliset muut tahot, joilla olisi valmiuksia osallistua yhteistyökumppaneina kokoelmakeskushankkeeseen ja sen rahoittamiseen tai käyttää keskuksen tulevaisuudessa tarjoamia palveluja.

Hanke teki kokoelmakeskusta tunnetuksi maakunnan eri toimijoille ja tahoille. Työn tuloksena valmistui Alueellinen kokoelmakeskushanke. TILAHANKKEEN TARVESELVITYS 17.06.2011. Tarveselvitysvaiheessa olivat mukana seuraavat museot: Satakunnan Museo, Porin taidemuseo, Rauman museo, Rauman Taidemuseo, Kankaanpään kaupunginmuseo, Emil Cedercreutzin museo, Huittisten museo, Friitalan nahkamuseo, Rauman merimuseo, Teresia ja Rafael Lönnströmin Säätiön museot. Lokakuun alussa käynnistyneen jatkohankkeen myötä selvitettiin mm. ulkopuolisia asiantuntijoita hyödyntäen maakunnallisen yhteishankkeen eri toteuttamisvaihtoehtoja sekä yhteistoiminta- ja rahoitusmalleja investointihankkeelle. Tavoitteena oli myös kerätä tietoa ja kokemuksia ulkomailla toteutetuista kokoelmakeskushankkeista, mihin liittyen tehtiin tutustumismatka Ruotsiin.

Kertomusvuonna 2012 hankkeen suunnittelua jatkettiin. Mukana olivat Porin taidemuseo, Satakunnan Museo sekä Friitalan nahkamuseo Ulvilasta. Uudelta, aiempaa suppeammalta pohjalta laadittu hankesuunnitelma valmistui 28.08.2012. Suunnitelmaa varten tutkituista vaihtoehtoista ensisijaiseksi osoittautui Poriin sijoittuva uudisrakennus, joka todettiin sekä toiminnalliselta että taloudelliselta kannalta parhaaksi ratkaisuksi. Kalustussuunnitelmaa varten hankkeessa mukana olevat museot kartoittivat tämän hetkiset ratkaisunsa sekä olemassa olevat tarpeet sekä esittivät vuoden 2013 talousarvioon varattavaksi määrärahat hankkeen eteenpäin viemiseksi.

Taidemuseon julkisivurappauksen uusiminen

Porin kaupungin Teknisen palvelukeskuksen omistamisen yksikön maaliskuussa 2012 järjestämään taidemuseorakennuksen rappauksen uusimista koskevaan tarjouspyyntöön saapui määräaikaan mennessä kolme tarjousta. Tarjousten pohjalta tekninen lautakunta päätti oikeuttaa omistamisen yksikön rakennuttamisen vastuualueen tekemään urakkasopimuksen halvimman tarjouksen tehneen Kiinteistöasaneeraus Koskinen Oy:n kanssa sillä edellytyksellä, että kaupunginhallitukselta saadaan hankkeelle aloituslupa.

Hankkeen aloituspalaveri järjestettiin 12.10.2012. Hankkeen arkkitehtisuunnittelusta vastaa Arkkitehtisuunnittelu GULLICHSEN VORMALA Arkkitehdit Ky/Arkkitehti Nikolas Davies. Pääsuunnittelusta ja työselvitysten laadinnasta vastaavat Rakennuskonsultointi TREUTHARDT Oy/ Lasse Treuthardt, rakennustekniset työt sekä Päivi Karlsson, pintakäsittelyt. Kaupungin edustajana ovat rakennuttajainsinööri Miia Kurri sekä konsulttivalvoja Aimo Salsoila. Suunnitelman mukaisesti rappaukset ovat valmiit huhtikuun 2013 loppuun mennessä. Julkisivun maalaustyöt ovat valmiit toukokuun 2013 loppuun mennessä.

21.09.2012–13.01.2013 Projektihuone, Aula
MAIREN VÄRIT. Maire Gullichsen ja modernismi -sarjan näyttely
 Yhteistyössä: Maire Gullichsenin taidesäätiö
 Kuraattorit Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen

Kuva: Kati Kunnas-Holmström

24

25

MAIRE GULLICHSENIN TAIDESÄÄTIÖ JA TAIDESÄÄTIÖN KOKOELMA

Maire Gullichsenin taidesäätiö ja säätiön hallitus

Maire Gullichsenin taidesäätiö on perustettu 31.08.1971. Taidesäätiön toiminnasta vastaa hallitus, jonka kokoonpano on kertomusvuonna ollut seuraava: Hallituksen puheenjohtajana on 06.06.2008 alkaen toiminut *Maire Gullichsen-Ehrnrooth*. Jäsenet olivat taidemaalari *Carolus Enckell*, hallintotieteiden tohtori *Heikki Koski*, Porin kaupungin kulttuurijohtaja Jaana Simula ja taidemuseonjohtaja Esko Nummelin sekä varajäsenenä galleristi *Ilona Anhava* ja Porin kaupungin apulaiskaupunginjohtaja *Kari Hannus*. Taidesäätiön sihteerinä ja asiamiehenä on 01.12.2003 lähtien toiminut Porin kaupungin henkilöstöpäällikkö *Helena Metsälä*.

Taidesäätiön sääntöjen ajantasaistamiseksi sekä hallinnon uudelleenjärjestämiseksi ja hyvän hallinnon takaamiseksi päätti taidesäätiön hallitus kokouksessaan 30.05.2006 esittää Patentti- ja rekisterihallitukselle säätiön sääntöjen muuttamista. Patentti- ja rekisterihallitus vahvisti säätiön hallituksen esittämän sääntömuutoksen päätöksellään 03.05.2007. Tehty muutos ei koskenut säätiön tarkoitusta. Uusittujen sääntöjen mukaan Porin kaupunginhallitus valitsee taidesäätiön hallitukseen kaksi jäsentä ja yhden varajäsenen ja Maire-säätiö valitsee hallituksen kolme jäsentä ja yhden varajäsenen.

Hallituksen jäsenten toimikausi on kolme vuotta. Maire-säätiö valitsi kokouksessaan 11.05.2010 Maire Gullichsenin taidesäätiön hallituksen jäseniksi toimikaudelle 2011–2013 Maire Gullichsen-Ehrnroothin, Heikki Kosken ja Carolus Enckellin sekä varajäseneksi Ilona Anhavan. Porin kaupunginhallitus nimesi kokouksessaan 17.05.2010 § 489 Maire Gullichsenin taidesäätiön hallituksen varsinaisiksi jäseniksi toimikaudelle 2011–2013 taidemuseon johtaja Esko Nummelinin ja kulttuurijohtaja Jaana Simulan sekä varajäseneksi apulaiskaupunginjohtaja Kari Hannuksen.

Taidesäätiön toiminta vuonna 2012

Maire Gullichsenin taidesäätiön hallitus kokoontui kertomusvuonna kolme kertaa. Säätiön sääntömääräisessä vuosikokouksessa Porin kaupungintalolla 20.04. päätettiin erillisen, säätiön 40 -vuotisjuhlajulkaisun toteuttamista käsittelevän kokouksen järjestämisestä vielä kevään kuluessa. Tämä kokous toteutui puhelinkokouksena toukokuun 21. päivänä. Syksyllä kokoonnuttiin jälleen Porin kaupungintalon tiloissa 14.09. Asiaa kertyi kertomusvuonna kaikkiaan 22 pykälää.

Maire Gullichsenin taidekokoelmaa käsittelevän juhlajulkaisun konseptisuunnitelman laati FM Marjatta Levanto, jonka tehtäväksi suunniteltiin julkaisuaineiston kokoamista, kirjan toimittamista sekä julkaisuun sisältyvien haastattelujen suorittamista, litterointeja ja kirjoitustyötä. Levannon tuli myös valvoa julkaisun painatustyötä.

Aikalaishaastatteluja oli tarkoitus tehdä mm. seuraavilta henkilöiltä: Salme Sarajas-Korte, Marketta Seppälä, Helena Woirhaye, Heikki Koski, Pirkko Koski, Lilli Alanen, Anna Gullichsen ja Ben af Schultén sekä mahdollisesti myös säätiön hallituksen ja taidemuseotoimikunnan muilta jäseniltä. Julkaisuun liittyvästä tutkimusartikkelista vastaisi FT Renja Suominen-Kokkonen ja graafisen suunnittelun asiantuntijana toimisi Ben af Schultén. Mukana olisivat sekä Maire Gullichsenin taidesäätiön että Villa Mairea Säätiön kokoelmat. Soveltuvien osien kokonaisuutta valottaisivat myös Maire Gullichsenin Lilli Alaselle kirjoittamat, taidehankintoja sivuavat kirjeet. Kristian Gullichsenin haastattelun avulla oli tarkoitus selvittää taidekokoelman kartuttamisprosessin suhdetta Porin taidemuseon arkkitehtonisiin ratkaisuihin ja tavoitteisiin. Tämä tapahtuisi keskustelun muodossa, keskustelijana Juhani Pallasmaa ja kirjaajana Marjatta Levanto. Julkaisun johdattelusuuden laatisi Lilli Alanen.

Puhelinkokouksessa 21.05. taidesäätiön hallitus hyväksyi juhlakirjan kustannusarvion sekä Marjatta Levannon kanssa tehtävän toimeksiantosopimuksen.

Syyskokouksessa teemoina olivat Porin taidemuseon vuoden 2013 näyttelyohjelma sekä maakunnallisen kokoelmakeskushankkeen eteneminen. Juhlajulkaisuhankkeen eteneminen merkittiin tiedoksi. Kokouksen jälkeen hallituksen jäsenillä oli mahdollisuus siirtyä Porin teatteriin, jonka ohjelmistossa oli syyskaudesta alkaen ollut Maire Gullichsenista kertova MAIRE -näytelmä. Näytelmän lavastuksesta vastasi Alvar Gullichsen. Helena Anttosen käsikirjoittama ja ohjaama näytelmä perustuu Cita Reuterin ja Lilli Alasen teokseen Sateenkaaren värejä, tummia sävyjä.

MG 0429 Yngve Bäck, *Taloja Menton'ssa*, 1950
Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma

maalauk, öljy kankaalle, 46 x 55 cm

26

27

MAIRE GULLICHSENIN TAIDESÄÄTIÖN KOKOELMA

Porin taidemuseon peruskokoelmana on professori Maire Gullichsenin 31.08.1971 perustama Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma, joka vuonna 1971 käsitti yli 300 teosta. Säädekirjan mukaisesti kokoelma siirrettiin taidemuseon hallintaan kun museotilat valmistuivat syyskuussa 1981. Porin kaupunginhallitus hyväksyi kaupungin ja taidesäätiön välisen sopimuksen kokoelman säilyttämisestä, hoidosta ja yleisölle esittelemisestä 25.08.1980.

Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma käsittää pääasiassa kotimaista taidetta vuosisadan vaihteesta 1980-luvulle pääpainon ollessa uudemmassa, sotien jälkeisessä kuvataiteessa. Kokoelmassa on edustettuina useita modernin suomalaisen kuvataiteen piiriin lukeutuvia taiteilijoita, joilla on ollut kiinteät suhteet kansainväliseen, erityisesti ranskalaiseen taiteeseen. Taidesäätiön pitkäaikaisen puheenjohtajan, professori Lilli Alasen sanoin Maire Gullichsenin taidesäätiön taidekokoelma edustaa taidetta, jossa *”pääpaino ei ole niinkään tunteiden ja ahdistuksen ilmaisussa eikä käsitteiden, sosiaalisten tai poliittisten realiteettien kuvaamisessa vaan etupäässä valon ja materian, värin, muodon, tilan ja massojen yhteisvaikutuksien tutkimisessa ja hallitsemisessa.”*

”Kokoelma kertoo määrätietoisesta, vuosikymmeniä kestäneestä, itsepäisestä ja uskollisesti samoja periaatteita ja ihanteita noudattaneesta, johdonmukaisesta uurastamisesta. Tämän myötä myös kokoelman voima on syntynyt. Porin kaupungin ja taidesäätiön välisen sopimuksen nojalla kokoelma on talletettu Porin taidemuseoon, joka omalta osaltaan huolehtii sen säilyttämisestä ja yleisölle esittelemisestä.”

Porin taidemuseoon talletettujen Maire Gullichsenin taidesäätiön teosten kokonaismäärä oli kertomusvuoden päättyessä kaikkiaan 535. Ne on kirjattu inventaarionumeroille 1–549.

SÄÄTIÖN KOKOELMAN ESITTELYT VUONNA 2012

10.02.–27.05.2012 Projektihuone

OP – POP – POST. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja

Op-taide synnyttää liikeilluusia abstraktien muotojen ja väririnnastusten avulla. Se on vaikuttanut populaari-kulttuurin kuvastoon kuten vaatekuoseihin ja levynkansigrafiikkaan. Pop-taide rikkoi rajoja taiteen ja populaarikulttuurin välillä raivaten tietä nykytaiteen ilmiöille. Postmoderni asenne rikkoi viimeisetkin taiteen raja-aidat. Sen tunnuksia ovat ironia, leikki ja viittaukset taiteen historiaan. Pop-taiteen, käsitetaiteen ja feministisen taiteen pohjalle rakentuvassa postmodernissa taiteessa konkretismi ja op-taide näkyvät lainaamisena, leikittelyn ja ironisoinnin kohteena. Näyttelyn lähtökohtana ovat Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelman teokset, joiden rinnalle on poimittu teoksia Porin kaupungin taidekokoelmasta sekä taidemuseon tallennekokoelmista.

Victor Vasarely (1908–1997) ja Olle Baertling (1911–1981) lukeutuvat konkretistisen taiteen merkittäviin johtohahmoin. Vasarelyn ja Baertlingin taide vaikutti op-taiteeseen, jonka syntyjuuret ulottuvat Albersin väriteorioihin ja Bauhausin optisiin kokeiluihin. Op-taide ammensi konkretismin perinteestä, jonka mukaan teos rakentuu väreistä ja yksinkertaisista muodoista, tasoista. Op-taiteen tavoitteena oli liikeilluusion luominen maalauspinnaalle. Värehteleviä, optisia illuusia tavoiteltiin viivojen jännitteiden, pintojen, sommittelussa toistettujen geometristen muotojen ja väririnnastusten avulla. Victor Vasarely vaikutti Sam Vannin (1908–1992) taiteellisiin päämääriin 1950- ja 60-luvulla. Modernisteihin lukeutuva Jorma Hautala (1941) soveltaa maalauksessaan läpikuultavia päällekkäisiä väripintoja luodakseen tilallisen liikkeen illuusion.

Pop-taiteen aikakausi jäi Suomessa varsin lyhyeksi, mutta sen myötä taiteilijat ottivat arjen uudella tavalla käsittelynsä. Pop-taide raivasi tietä postmodernin kulttuurikäsitteen synnylle ja monille nykytaiteen ilmiöille. Jarmo Mäkilä (1952) käyttää maalauksessaan Bdam (1979) pop-taiteesta tuttua kuvastoa. Teoksessa näkyy pop-taiteelle tunnusomainen aihe käsittely; sarjakuvamaisuus sekä pyrkimys epäpersoonalliseen maalausjälkeen tasaisilla ja kirkkailla väripinnoilla. Postmodernismi ei ole taiteen tyyliuunta. Se kuvaa uudenlaista asennetta edeltävän modernismin ehdottomuutta kohtaan. Postmoderni taide on moniarvoista ja -tulkintaista. Taiteilijat omaksuivat vapauden hyödyntää taiteen historiaa, mikä varsinkin Suomessa on heijastunut kuvallina-ajatteluna.

Seuraavat Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmaan kuuluvat teokset olivat esillä näyttelyssä:

- MG 0106 Eino Ruutsalo, Hajoitettu kineettinen valolaatikko, 1978, guassi paperille
- MG 0153 Sam Vanni, Kineettinen sommitelma, 1964, tempera paperille
- MG 0434 Jorma Hautala, Suuri fragmentti I, 1980, akryyli kankaalle

21.09.2012–13.01.2013 Projektihuone, Aula

MAIREN VÄRIT. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja

Yhteistyössä: Maire Gullichsenin taidesäätiö

Kuraattorit Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen

Intohimaisen taiteen ystävän Maire Gullichsenin taidekokoelman sydän on värien herkyys ja lyyrisyys. Keskiössä ovat värin ja muodon kysymykset sekä Mairen kiinnostus kansainvälisyyteen, uuteen ja oman ajan taiteeseen. Näyttely on suunniteltu ja toteutettu yhteistyössä Seniorien Suunnistus Taidekokoelmaan -opintopiirin kanssa. Opintopiiriläiset valikoivat Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmasta näyttelyn, joka kuvastaa ryhmän jäsenten omakohtaisia taidekokemuksia. Uteliaisuus ja rohkeus jakaa omat ajatuksensa ryhmän kesken synnyttivät kiinnostavia yhteisiä keskusteluja, joiden myötä värit nousivat näyttelyn pääosaan. Näyttely sai nimekseen Mairen värit, joka kuvastaa hyvin myös keräilijän omia lähtökohtia taidekokoelmansa luomisessa.

Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiri syntyi ajatuksesta tiivistää museon ja yleisön yhteistyötä ja samalla syventää osallistavaa, omaehtoista ja kokemuksellista oppimista taidemuseoympäristössä. Opintopiirissä oppimisympäristönä oli koko museo. Lähtökohtana oli taiteesta ja kulttuurista oppiminen ja virkistäytyminen seniorien omaa elämäkokemusta ja kiinnostusten kohteita hyödyntäen. Jokainen osallistuja toi ryhmässä esiin omat yksilölliset näkemyksensä, tunteensa ja kokemuksensa, joiden pohjalta päädyttiin yhteisiin ratkaisuihin näyttelyn teemasta ja teosvalinnoista. Projekti on osa valtakunnallista Suomen museoliiton koordinoimaa Avara hanketta 2010–2012, jossa on etsitty uusia yleisötyön menetelmiä.

<http://avaramuseo.blogspot.com>

28

29

Seuraavat Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmaan kuuluvat teokset olivat esillä näyttelyssä:

- MG 0005 Göran Augustson, Rakkaat siniseni, 1975, guassi
- MG 0066 Outi Ikkala, Itämeren purjehdus I, 1973, öljy kankaalle
- MG 0067 Outi Ikkala, Tumma valo, 1976, akryyli kankaalle
- MG 0068 Outi Ikkala, Guassi, 1976, guassi
- MG 0095 Tommi Mäkelä, Maisema, 1975, öljy kankaalle
- MG 0126 Sulho Sipilä, Yyterin hiekkaranta, 1945, öljy kankaalle
- MG 0407 Tyko Sallinen, Kevätalvi, 1914, öljy kankaalle
- MG 0422 Göran Augustson, Liikkeitä, 1980, hiilipiirustus
- MG 0525 Gunnar S. Gundersen, Sommitelma, 1959, öljy kankaalle

Lisäksi:

Francisco Bores, Nature morte, 1947, öljy kankaalle, talletus/Maire Gullichsenin perilliset

Näyttelyn johdanto-osuudessa taidemuseon aulassa oli esillä seuraavat taidesäätiön kokoelmaan kuuluvat teokset:

- MG 0029 Magnus Enckell, Ikkunanäkymä Taorminasta, 1920, öljy kankaalle
- MG 0135 Ellen Thesleff, Juhannus, 1912, öljy pahville
- MG 0139 Ellen Thesleff, Kuutamoa (Venematka), 1934, öljy kankaalle
- MG 0140 Ellen Thesleff, Maisema, 1929, öljy kankaalle
- MG 0141 Ellen Thesleff, Ravintola (Maisema), 1913, öljy puulle
- MG 0406 Gunnar Elfgren, Maire Gullichsenin muotokuva, 1935, marmori
- MG 0504 Unto Pusa, Ympyrä neliosassa "Hommage á Delaunay", 1957, öljy kankaalle

Porin Teatteri ja Porin taidemuseo toteuttivat syyskuudella 2012 yhteismarkkinointihankkeen, jonka teemana oli Maire Gullichsen. Porin teatteri tuotti ohjelmistoonsa Maire Gullichsenista kertovan näytelmän MAIRE. Helena Anttosen käsikirjoittama ja ohjaama MAIRE "on kasvutarina, jossa Ahlströmin teollisuussuvun omapäisestä tyttärestä, isän jazz-nukesta, kasvaa vähitellen poikkeuksellinen näkijä ja aikansa voimainen." Näytelmä perustuu Cita Reuterin sekä Mairen Gullichsenin tyttären Lilli Alasen toimittamaan, Mairen muistelmista koottuun teokseen *Sateenkaaren värejä, tummia sävyjä*. Näytelmän lavastuksesta vastasi Maire Gullichsenin pojanpoika Alvar Gullichsen.

Näytelmän ja näyttelyn pohjalta luotiin kiinteähintainen taidepaketti, jota markkinoitiin koko syyskauden ajan yhteisin ponnistuksin, ja jonka pääsylippu sisälsi lipun MAIRE -näytelmään sekä oikeutti vierailuun taidemuseon näyttelyihin.

Taidemuseon aulassa on pysyvästi esillä:

MG 0484 Alberto Viani, Miehen torso, 1966, marmori

Teoslainaukset Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmasta muihin näyttelyihin

Silja Rantanen. Giotton talo ja muita teoksia

Sara Hildenin taidemuseo 17.09.2011–20.01.2012

MG 0546 Silja Rantanen, Ruby, 2000, öljy kankaalle

Helene Schjerfbeck

Ateneumin taidemuseo 01.06.–14.10.2012

MG 0408 Helene Schjerfbeck, Omakuva, 1913–26, hiili, vesiväri, öljy kankaalle

MG 0409 Helene Schjerfbeck, Kurpitsa-asetelma, 1937, öljy kankaalle

Jytkyt Retretissä - Tyko Sallinen ja 1910-luvun ekspressionistit

Retretti, Punkaharju 09.06.–28.08.2012

MG 0108 Tyko Sallinen, Tytön muotokuva, 1914, öljy kankaalle

MG 0111 Tyko Sallinen, Juoruilijat, 1916, öljy kankaalle

MG 0407 Tyko Sallinen, Kevätalvi, 1914, öljy kankaalle

porin taidemuseo

vuosikertomus 2012

MG 0407 Tyko Sallinen, *Kevätalvi*, 1914
Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma

maalaus, öljy kankaalle, 49 x 53 cm

30

31

Kollaasi Collage. Suomalaisen kollaasin historia
Hyvinkään taidemuseo 15.06.–09.09.2012
MG 0154 Sam Vanni, Kollaasi, 1971

PYHÄNIEMI 2012

Pyhäniemen kartano, Hollola 29.06.–11.08.2012

MG 0284 Alvar Aalto, Arkkitehtoninen luonnos, lyijykynäpiirustus

MG 0285 Alvar Aalto, Epilá, Espanja, lyijykynäpiirustus

MG 0404 Alvar Aalto, Puureliefi, 1937, mänty

MG 0405 Alvar Aalto, Satakunta (Satakunnan synteesi), 1939, öljy pahville

Helene Schjerfbeck

Prins Eugens Waldemarsudde, Tukholma 10.11.2012–24.02.2013

MG 0408 Helene Schjerfbeck, Omakuva, 1913–26, hiili, vesiväri, öljy

Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelman teoksista kehystettiin kaksi Alvar Aallon piirustusta Pyhäniemen kartanon (Hollola) näyttelyyn liittyen:

MG 0284 Alvar Aalto, Arkkitehtoninen luonnos, lyijykynäpiirustus

MG 0285 Alvar Aalto, Epilá, Espanja, lyijykynäpiirustus

Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmaan kuuluvista teoksista on kertomusvuonna ollut sijoitettuna Villa Maireaan seuraava teos:

MG 0406 Gunnar Elfgren, Maire Gullichsenin muotokuva, 1935, marmori

Maire-säätiön taideteokset Porin taidemuseossa

Maire-säätiön omistamia teoksia on kertomusvuonna ollut säilytyksessä Porin taidemuseossa 23 teosta ja Maire Gullichsenin perillisten omistamia teoksia yhdeksän.

32

TM 2077 Mentalgassi, *Nathalie*, 2012, mustavalkoinen painokuva paperille, rauta, 170,5 x 220 cm
 TM 2076 Mentalgassi, *Veit*, 2012, mustavalkoinen painokuva paperille, rauta, 214 x 255 cm
 TM 2074 Mentalgassi, *Julie*, 2012, mustavalkoinen painokuva paperille, rauta, 160 x 239 cm.
 TM 2075 Mentalgassi, *Christoph*, 2012, mustavalkoinen painokuva paperille, rauta, 216 x 279 cm

TM 2050 – TM 2072 Sándor Vály, *Two Thousand Years of Solitude*, 2011, installaatio; 23 säkkiä: säkkikangas, maalauskaakalle tulostetut maalauskuvat, kipsi, akryyli, lakka, vernissa, puu, hiili, rahtilavat, 115 x 720 x 160 cm

Kuvat: Erkki Valli-Jaakola

33

PORIN KAUPUNGIN TAIDEKOKOELMA

Porin kaupungin taidekokoelmia on kartutettu säännöllisesti vuodesta 1959 lähtien. Vuodesta 1981 alkaen toiminnan koordinoinnista on vastannut kulttuurilautakunta ja sen alaisuudessa Porin taidemuseo.

Kaupungin taidekokoelmien kartuttamisen periaatteet rakentuvat museotoiminnassa yleisesti vakiintuneiden päämäärien ja toimintakäytäntöjen mukaan. Kartuttamisen perustan muodostavat taidemuseon peruskokoelmat. Kartuttamisen suuntaviivat ja kehittäminen muotoutuu osana museon näyttely- ja tutkimustoimintaa – museon profiilia. Kansainvälisen ja kotimaisen uudemman taiteen kehityksen rinnalla kokoelmapoliittista toimintaa on ohjannut myös museon rooli Satakunnan aluetaidemuseona. Hankitut taideteokset sijoitetaan huomattavalta osin kaupungin virastoihin ja laitoksiin, joissa ne ovat julkisesti esillä. Tutkimus- ja dokumentointityön kannalta merkittävät teokset - ns. Porin taidemuseon kokoelma - talletetaan pääsääntöisesti museon tarkoitusta varten varustettuihin, asianmukaiset säilytysolosuhteet tarjoviin varastotiloihin.

Taidemuseo huolehtii teosten luetteloinnista, kuvaamisesta, luetteloinnista tietokantaan. Virastoihin sijoitetun kokoelman taideteosten kierron - palautuksen ja uudelleensijoittamisen – yhteydessä museo on vastannut kuntokartoituksesta sekä paperipohjaisten teosten osalta uudelleenkäytökseen. Porin taidemuseon henkilökunta vastaa virastoihin sijoitetun kokoelman ripustusteknisistä töistä.

Yksittäistapauksissa myös muut Porin kaupungin hallintokunnat hankkivat teoksia tiloihinsa. Porin taidekoulu on vuodesta 1981 kartuttanut talousarviovaroin koulun oppilastöiden kokoelmaa. Tähän taidekokoelmaan liitetyistä teoksista taidekoulu pitää omaa rekisteriään.

Porin taidemuseon ylläpitämä Porin kaupungin taidekokoelma käsitti kertomusvuoden päättyessä 2121 teosta.

Kertomusvuoden aikana Porin kaupungin taidekokoelmaa kartutettiin hankinnoin ja lahjoituksin seuraavilla teoksilla:

- TM 2047 Sándor Vály, *Marriage Altar (Masculin)*, Teos Talacüek-projektista, 1996, akryyli, hiekka, pigmentti, savi, kipsi, siivet (merilokki) puu, terva, lehtikulta kankaalle, 200 x 200 cm
- TM 2048 Ville Kirjanen, *Pinkonautti*, 2011, keramiikka ja spray-maali, 68 x 62 x 32 cm
- TM 2049 Jussi TwoSeven / Jussi P. Koistinen, *TPK*, 2012, spraymaali levyille, 100 x 100 cm
- TM 2050 – TM 2072 Sándor Vály, *Two Thousand Years of Solitude*, 2011, installaatio; 23 säkkiä: säkkikangas, maalauskaakalle tulostetut maalauskuvat, kipsi, akryyli, lakka, vernissa, puu, hiili, rahtilavat, 115 x 720 x 160 cm
- TM 2073 Mentalgassi, *Helen*, 2012, mustavalkoinen painokuva paperille, rauta, 130 x 204 cm
- TM 2074 Mentalgassi, *Julie*, 2012, mustavalkoinen painokuva paperille, rauta, 160 x 239 cm.
- TM 2075 Mentalgassi, *Christoph*, 2012, mustavalkoinen painokuva paperille, rauta, 216 x 279 cm
- TM 2076 Mentalgassi, *Veit*, 2012, mustavalkoinen painokuva paperille, rauta, 214 x 255 cm
- TM 2077 Mentalgassi, *Nathalie*, 2012, mustavalkoinen painokuva paperille, rauta, 170,5 x 220 cm
- TM 2078 Samu Raatikainen, *Jiggle (Blue-Red)*, 2012, akryyli, grafiitti ja kuivamustekynä paperille, 100 x 139 cm
- TM 2079 Peter Lamb, *Grey Dust Yellow Explosion*, 2012, photograph of studio floor printed onto paper, acrylic, spray, and powder paint, 77 x 58 cm
- TM 2080 Sándor Vály, *Giotton pöytä / The Table of Giotto I-V*, 2003-2011, sekatekniikka, 122 x 113 x 66 cm
- TM 2081 Sándor Vály, *Giotton pöytä / The Table of Giotto I-V*, 2003-2011, sekatekniikka, 132 x 67 x 99 cm
- TM 2082 Sándor Vály, *Dadaworks series: Selected Life / Dadawork II*, 2005, DVD; (03:33); Finland, Helsinki 2003. Musiikki / music by Sándor Vály (Urbanetnoghetto, Dadaworks, NUD records, 2003. Kuvaus / filmed by Sándor Vály. 1/3 copy
- TM 2083 Sándor Vály, *Dadaworks series: Selected Life / Dadawork III*, 2007, DVD; (02:11) Finland, Helsinki 2007. Musiikki / music by Sándor Vály (*La siege del'air II*, Hans Arp Karaoke, NUD records, 2007) Poem Hans Arp, *La siege de l'air*. Kuvaus / filmed by Sándor Vály. 1/3 copy
- TM 2084 Sándor Vály, *Dadaworks series: Selected Life / Dadawork IV*, 2007, DVD; (01:58) Italy, Grassina 2007. Musiikki / music by Sándor Vály (*La siege del'air I*, Hans Arp Karaoke, NUD records, 2007) Poem Hans Arp, *La siege de l'air*. Kuvaus / filmed by Sándor Vály and Nea Lindgren. 1/3 copy
- TM 2085 Sándor Vály, *Dadaworks series: Selected Life / Dadawork V. The Artist and Death with Juha Valkeapää*, 2009, DVD; (04:25) Helsinki, Finland 2009. Musiikki / music by Sándor Vály (*Children Games – Bruegel Variations*, NUD records, 2007). Kuvaus / filmed by Sándor Vály. 1/3 copy

porin taidemuseo

vuosikertomus 2012

- TM 2086 Sándor Vály, Dadaworks series: Selected Life / Dadawork VI, 2010, DVD; (01:52) Finland, Helsinki 2010. Musiikki / music by Sándor Vály and Nea Lindgren (Huenseldada, NUD records, 2010) Poem Kurt Switters, Huenseldada. Kuvaus / filmed by Sándor Vály. 1/3 copy
- TM 2087 Sándor Vály, Dadaworks series: Selected Life / Dadawork VII, 2011, DVD; (03:38) Finland, Helsinki 2011. Musiikki / music by Jo Basile and orchestra (Jalouse, 1959). Kuvaus / filmed by Sándor Vály. 1/3 copy
- TM 2088 Sándor Vály, Dadaworks series: Selected Life / Dadawork VIII, 2011, DVD; (02:20); Finland, Helsinki 2011. Musiikki / music by Sándor Vály (La siege del'air I, Hans Arp Karaoke, NUD records, 2007) Poem Hans Arp, La siege de l'air IV. Kuvaus / filmed by Sándor Vály. 1/3 copy
- TM 2089 Sándor Vály, Life-Death series: Selected Life / Der tod und das mädchen, 2009, DVD ; (04:04) with Juha Valkeapää and Helena Liski. Finland, Helsinki, 2002. Kuvaus / filmed by Sándor Vály. 1/3 copy
- TM 2090 Sándor Vály, Life-Death series: Selected Life / Spanish Street Project. No 4. 2003, DVD ; (02:57) Spain, Marbella, Calle Pedraza, 2003. Musiikki / music by Carlos Gardell (La Cumparsita) Tango Argentino. Kuvaus / filmed by Nea Lindgren. 1/3 copy
- TM 2091 Sándor Vály, Life-Death series: Selected Life / Spanish Street Project. No 5. 2003, DVD ; (03:37) Spain, Marbella, Calle Pedraza, 2003. Musiikki / music by Carlos Gardell (Fumando Espero) Tango Argentino. Kuvaus / filmed by Nea Lindgren. 1/3 copy
- TM 2092 Margarita Andreu, Pilari (Pori) / Column (Pori), 2008, värivalokuva / C-Print, 170 x 113 cm
- TM 2093 Margarita Andreu, Katu (Pori) / Street (Pori), 2008, värivalokuva / C-Print, 170 x 113 cm
- TM 2094 Reijo Kärkkäinen, Who is knocking at your door ? 2012, akryyli MDF-levylle, 90 x 120 cm
- TM 2095 Alexander Lauréus, Öiset ratsastajat, 1815, viivasyövytys, 12,3 x 14,9 cm
- TM 2096 Alexander Lauréus, Kustaa Vaasa olkikuormassa, 1815, viivasyövytys, 34,9 x 39 cm
- TM 2097 Magnus von Wright, Maisemaluonnos (Siikaniemi), 1856, lyijykynäpiirustus, 24 x 44 cm
- TM 2098 Robert Wilhelm Ekman, Lepäävä elonkorjaajatyttö, 1837, öljy kankaalle, 26 x 30,5 cm
- TM 2099 Robert Wilhelm Ekman, Kirkkoon kävijät, 1867, guassi paperille, 25 x 20 cm
- TM 2100 Johan Knutson, Tauko, 1855, öljy kankaalle, 46,7 x 38,7 cm
- TM 2101 Victoria Åberg, Puisto, ajoittamaton, akvarelli paperille, 52 x 64 cm
- TM 2102 Werner Holmberg, Saksalainen maisema, 1855, öljy kankaalle, 34 x 47 cm
- TM 2103 Severin Falkman, Stella ja lapsi, 1860-luku, öljy kankaalle, 43 x 34,5 cm
- TM 2104 Severin Falkman, Naisen muotokuva, 1877, öljy kankaalle, 50 x 41 cm
- TM 2105 Severin Falkman, Hattupäinen poika, 1860-luku (?) öljy kankaalle, 50 x 37,5 cm
- TM 2106 Severin Falkman, Nature morte (Lehtokurppa), ajoittamaton, öljy kankaalle, 41 x 32,5 cm
- TM 2107 Woldemar Toppelius, Hiekkaranta, 1909, öljy kankaalle, 46 x 70 cm
- TM 2108 Victor Westerholm, Rantamaisema, 1918, öljy pahville, 32,5 x 50 cm
- TM 2109 Elin Danielson-Gambogi, Kuutamo, n. 1890, öljy pahville, 22 x 27 cm
- TM 2110 Eero Järnefelt, Jyväskylän maaseurakunnan (nykyisen Taulumäen) kirkon alttaritaulun Kristus käy vetten päällä luonnos, 1891, öljy paperille, kiinnitetty levyllä, 50 x 36,5 cm
- TM 2111 Emil Cedercreutz, Hevonen, reki ja mies, 1918, siluetti pahville, 21 x 21 cm
- TM 2112 Ossi Somma, Punainen matto, ajoittamaton, maton pituus 4 m 23 cm, leveys 101 cm
- TM 2113 Sulo Salmi, Kalastaja, 1978, öljy kankaalle, 86 x 65 cmm
- TM 2114 Aarne Elomaa, "Äitini rippipuvussa", 1980, öljy kankaalle, 170 x 100 cm
- TM 2115 Oiva Virta, Vanha kaupunginsairaala, 1969, öljy kankaalle, 60 x 86 cm
- TM 2116 Heta Kananen, Villapaidan kutoja, 1984, etsaus, 29 x 27 cm
- TM 2117 Tero Kiiskinen, [Maalaus], ajoittamaton, yhdistelmätekniikka, 90 x 80 cm
- TM 2118 Tero Kiiskinen, [Maalaus], ajoittamaton, yhdistelmätekniikka, 98,5 x 80 cm
- TM 2119 Paavo Paunu, Risti / The Cross, 2012, akryyli ja öljy kankaalle, polyuretaani, hiukset ja puu, 200 x 113 x 113 cm
- TM 2120 Marko Lampisuo, Päätelmä & Ratkaisu, 2011, akvatinta, heliogravyri, hionta, kuivaneula, 33,5 x 534 cm (kuva-ala), 12 uniikkivedoksen kombinaatio
- TM 2121 Reijo Kärkkäinen, Wasteland, 2012, akryyli MDF-levylle, 100 x 120 cm

Touko Palojoen kokoelma Porin raatihuoneella

Vaatetusallalla toimivien Palojoki -yhtiöitten perustaja, porilainen tukkukauppias Touko Palojoki (1918) lahjoitti Porin kaupungille kahdessa eri vaiheessa vuosina 1991 ja 2001 merkittävän, 24 taideteosta käsittävän kokoelman. Teokset edustavat ensisijassa vanhaa suomalaista maalaustaidetta vanhimpien sijoituksessa aina 1800-luvun alkuun. Merkittävimmän kokonaisuuden muodostavat maamme maalaustaiteen uranuurtajiin kuuluneen, turkulaissyntyisen ja Roomassa kuolleen Alexander Lauréuksen teokset lahjoituskokoelman pääpainon ollessa hänen Italian vuosiansa (1820–1823) aikaisessa tuotannossa. Laureuksen rinnalla toisen kokonaisuuden Palojoen lahjoituksessa muodostavat ruotsalaissyntyisen, Lauréuksen tavoin Roomassa työskennelleen Severin Falkmanin teokset.

Aleksander Lauréuksen tuotannon myötä Touko Palojoen kiinnostus taiteeseen heräsi jo 1940-luvulla. Teoksensa keräilijä hankki sekä arvohuutokaupoista että tunnetuilta taidevälittäjiltä käyttäen apunaan alan tunnettuja asian tuntijoita kuten Aimo Reitalaa sekä Lars Petterssonia. Porin raatihuoneen juhlasalikerroksen tiloihin sijoitettu Touko Palojoen kokoelma kirjattiin kertomusvuonna taidemuseon ylläpitämään kaupungin taidekokoelmien kokoelmarekisteriin.

Noormarkun kunnan kokoelma / NKK

Vuoden 2010 alussa tapahtui kuntaliitos, jossa Noormarkun kunta liittyi Porin kaupunkiin. Noormarkun kunnan virastoihin sijoitetut taideteokset on inventoitu sekä kuvattu Porin taidemuseon toimesta. Kokonaisuus nimettiin Noormarkun kunnan kokoelmaksi, joka koostuu 47 taideteoksesta.

Entisen Noormarkun kunnantalon teokset siirrettiin Porin taidemuseon varastoon taloon tulevien saneeraus- töiden ajaksi. Noormarkun kunnan kokoelman omistaa Porin kaupunki ja sen hoidosta vastaa Porin taidemuseo.

Vuoden 2011 aikana jatkettiin kokoelmiin kuuluvien taideteosten inventointi-, kuvaus- ja digitointityötä. Samalla jatkettiin Porin taidemuseon kokoelmatietojen siirtoa Valtion taidemuseon kehittämään MUUSA -tietokantaan.

Porin taidemuseon näyttelyissä vuonna 2012 olivat esillä seuraavat kaupungin kokoelman teokset:

10.02.–27.05.2012 Projektihuone

OP – POP – POST. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja

Op-taide synnyttää liikeilluusia abstraktien muotojen ja väririnnastusten avulla. Se on vaikuttanut populaari-kulttuurin kuvastoon kuten vaatekuoseihin ja levynkansigrafiikkaan. Pop-taide rikkoi rajoja taiteen ja populaari-kulttuurin välillä raivaten tietä nykytaiteen ilmiöille. Postmoderni asenne rikkoi viimeisetkin taiteen raja-aidat. Sen tunnuksia ovat ironia, leikki ja viittaukset taiteen historiaan. Pop-taiteen, käsitetaiteen ja feministisen taiteen pohjalle rakentuvassa postmodernissa taiteessa konkretismi ja op-taide näkyvät lainaamisena, leikittelyn ja ironisoinnin kohteena. Näyttelyn lähtökohtana ovat Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelman teokset, joiden rinnalle on poimittu teoksia Porin kaupungin taidekokoelmasta sekä taidemuseon tallennekokoelmista.

Victor Vasarely (1908–1997) ja Olle Baertling (1911–1981) lukeutuvat konkretistisen taiteen merkittäviin johtohahmoihin. Vasarelyn ja Baertlingin taide vaikutti op-taiteeseen, jonka syntyjuuret ulottuvat Albersin väriteorioihin ja Bauhausin optisiin kokeiluihin. Op-taide ammensi konkretismin perinteestä, jonka mukaan teos rakentuu väreistä ja yksinkertaisista muodoista, tasoista. Op-taiteen tavoitteena oli liikeilluusion luominen maalauspinnaalle. Värrähteleviä, optisia illuusia tavoiteltiin viivojen jännitteiden, pintojen, sommittelussa toistettujen geometrinen muotojen ja väririnnastusten avulla. Victor Vasarely vaikutti Sam Vannin (1908–1992) taiteellisiin päämääriin 1950- ja 60-luvulla. Modernisteihin lukeutuva Jorma Hautala (1941) soveltaa maalauksessaan läpikuultavia päällekkäisiä väripintoja luodakseen tilallisen liikkeen illuusion.

Pop-taiteen aikakausi jäi Suomessa varsin lyhyeksi, mutta sen myötä taiteilijat ottivat arjen uudella tavalla käsitelyynsä. Pop-taide raivasi tietä postmodernin kulttuurikäsitteen synnylle ja monille nykytaiteen ilmiöille. Jarmo Mäkilä (1952) käyttää maalauksessaan Bdam (1979) pop-taiteesta tuttua kuvastoa. Teoksessa näkyy pop-taiteelle tunnusomainen aiheen käsittely; sarjakuvamaisuus sekä pyrkimys epäpersoonalliseen maalausjälkeen tasaisilla

ja kirkailla väripinnoilla. Postmodernismi ei ole taiteen tyyliuunta. Se kuvaa uudenlaista asennetta edeltävän modernismin ehdottomuutta kohtaan. Postmoderni taide on moniarvoista ja -tulkintaista. Taiteilijat omaksuivat vapauden hyödyntää taiteen historiaa, mikä varsinkin Suomessa on heijastunut kuvallaisajatteluna.

Seuraavat Porin kaupungin taidekokoelmaan kuuluvat teokset olivat esillä näyttelyssä:

- TM 0521 Jarmo Mäkilä, BDAM, 1979, öljy kankaalle, 197 x 269 cm
- TM 1690 Kimmo Sarje, Triptyykki, 1993, öljy vanerille, kipsi, 243 x 40 x 25cm x 3
- TM 1689 Kimmo Sarje, Diptyykki, 1996, öljy vanerille, kipsi, 243 x 40 x 25 cm x 3
- TM 2048 Ville Kirjanen, Pinkonautti, 2011, keramiikka ja spray-maali, 68 x 62 cx 32 cm

Teoslainat Porin kaupungin taidekokoelmasta muihin näyttelyihin

Modernin taiteen klassikko: Anitra Lucander – Väriin runoilija
EMMA – Espoon modernin taiteen museo
28.09.2011–08.01.2012

- TM 0817 Anitra Lucander, Seinämaalaus, 1963, kollaasi, 121 x 235 cm
- TM 0818 Anitra Lucander, Sommitelma, 1964, kollaasi, 120 x 235 cm

Lauri Laine – Maalauksia valosta ja tilasta
Helsingin Taidehalli, 10.03.–22.04.2012
Kuntsin modernin taiteen museo, Vaasa, 11.05.-02.09.2012,
Taidekeskus Kasarmi, Tuusulan taidemuseo, 19.09.–30.12.2012
TM 0961 Lauri Laine, Nimetön, 1987, akryyli kankaalle

Luontoromantiikkaa. Nykyaiteen ja romantiikan ajan maisemia
Taidekeskus Kasarmi, Tuusulan taidemuseo
30.05.–09.09.2012

- TM 2102 Werner Holmberg, Saksalainen maisema, 1855, öljy kankaalle

OSSI SOMMA

Galleria Sculptor, Helsinki, 22.08.–09.09.2012

- TM 1714 Ossi Somma, Viimeinen matka, 1985, lasikuitu, puu, köysi

Julkisten tilojen taidekokoelma

Porin kaupungin omistamista taideteoksista yli kaksi kolmannesta on sijoitettuna virastoihin, jossa ne ovat päivittäin suuren yleisön nähtävillä. Kertomusvuoden aikana kaupungin taidekokoelmista sijoitettuja teoksia tuotiin museolle väliaikaisvarastointiin muutosten ajaksi sekä sijoitettiin ja/tai siirrettiin ja uudelleenripustettiin virastoihin tai yksiköihin yhteensä 132 teosta.

Teoksia tuotiin väliaikaisvarastointia varten museolle seuraavista virastoista tai ripustettiin seuraavissa kohteissa:

- Henkilöstöpalvelut
- Herttuan koulu
- Koulutusvirasto
- Kulttuuriasiainkeskus
- Porin Seudun Matkailu Oy MAISA
- Pori Energia Oy
- Porin kaupungintalo
- Porin Perusturva, Ahlaisten vanhainkoti
- Porin Perusturva, Aikuissosiaalityö
- Porin Perusturva, Hallinto
- Porin Perusturva, Itä-Porin terveysasema

36

37

Porin Perusturva, Kaupunginsairaala
Porin Perusturva, Suun terveydenhuolto
Porin Palveluliikelaitos
Tarkastustoimi
Winnova, ent. Kaupan toimipiste

Seuraavien teosten kehyspahveja uudistettiin ja/tai kehystä uudistettiin/kunnostettiin/uudistettiin:

- TM 0137 Simo Hannula, Suisto, 1965
- TM 0258 Seppo Anttila, Pihanäkymä, 1972
- TM 0372 Hannu Artinaho, Sadeastia, 1973
- TM 0373 Hannu Artinaho, Leikkaus, 1973
- TM 0550 Erkki Hirvelä, Kevät II, 1980
- TM 0680 Esa Riippa, Taiteilijaelämää, 1982
- TM 1206 Aarne Elomaa, Verkkoranta, 1960
- TM 1248 Kaisu Koivisto, Kuuma kylpy, 1991
- TM 1976 Maarit Lipsanen-Rogers, Kuutamokalastaja, 2009
- TM 2029 Heikki Hautala, Aistitukos, 2011
- TM 2030 Heikki Hautala, Game over, 2011
- TM 2031 Heikki Hautala, Aika levätä, 2011
- TM 2044 Riitta Lehto-Toivanen, Onnenpolkuja 1, 2011
- TM 2116 Heta Kananen, Villapaidan kutoja, 1984

Porin taidemuseon kokoelmapoliittinen ohjelma

Museolainsäädännön mukaan museoiden tulee edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla ja säilyttämällä aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä tuleville sukupolville. Tallennukseen liittyen museoiden tehtävänä on tutkimus- ja dokumentointityön pohjalta muotoutuvat opetus ja tiedonvälitys. Tämä tapahtuu näyttely- ja julkaisutoiminnan muodossa. Lainsäätäjät korostaa kokoelmien merkitystä. Museoasetuksen mukaan museolla tulee olla pitkän tähtäimen toiminta- ja taloussuunnitelma, joka sisältää rahoitussuunnitelmien lisäksi suunnitelmat museon tavoitteista ja painopisteistä. Asetus kiinnittää huomiota tutkimuksen ohella siihen, miten kokoelmien säilytys ja tallennus sekä kartuttaminen ja esittäminen on museossa järjestetty.

Kulttuurilautakunta hyväksyi kokouksessaan 21.01.2010 (§ 9) museoasetuksen mukaisen Porin taidemuseon taidekokoelmia koskevan kokoelmapoliittisen ohjelman. Sen laajuus on 40 sivua ja kokonaispituus liitteineen 79 sivua. Ohjelmaa tarkistetaan ja päivitetään tarpeen vaatiessa, kuitenkin vähintään viiden vuoden välein.

Taidekokoelmien tutkimus- ja dokumentointityöhön liittyvä asiakirja-aineisto talletetaan erikseen laadittavan dokumentointi- ja arkistointiaineistojen tallennussuunnitelman mukaisesti kuva-, media- tai asiakirja-arkistoon. Arkistointiaineiston digitointia ja julkaisutoimintaa varten laaditaan oma kirjallinen suunnitelmansa. Porin taidemuseon kokoelmapoliittinen ohjelma löytyy museon internet-sivustolta, www.poriartmuseum.fi/fin/arkisto/PTM_Kokoelmapoliittinen_ohjelma_21012010_kannella.pdf

Kauppaneuvos August Lipsasen ja kauppaneuvoksetar Impi Lipsasen perillisten lahjoitus

Kauppaneuvos *August Lipsasen* ja kauppaneuvoksetar *Impi Lipsasen* perilliset päättivät elokuussa 2009 pidetyn sukkokokouksen perusteella tehdä Porin kaupungille lahjoituksen, jonka keskeisen osan muodostivat Raumalla sijaitsevan *Vanha-Lahden kartanon* salin esineistö ja taideteokset. Liikemies, kauppaneuvos August Lipsasen (1876–1948) 1910-luvulla perustama tuontikappaa harjoittava *Aug. Lipsanen* -toiminimi kasvoi yhdeksi maamme suurimmista yksityishenkilön omistamista tukkuliikkeistä. Liikevaihdolla mitaten se oli 1930-luvun lopulla maamme suurin. August Lipsasen työtä toimitusjohtajana jatkoi kauppaneuvos ja Ranskan kunniakonsuli *Erkki Lipsanen*, joka monen luottamustehtävänsä ohella toimi vuosia mm. Porin kaupungin verotuslautakunnan ja satamajohtokunnan puheenjohtajana.

Porin kaupungin vastaanottamaan lahjoituskokonaisuuteen kuuluu venäläissyntyisen, Suomeen emigroituneen taidemaalarin ja -graafikon *Leonid Kusminin* (s.13.10.1891 Roslavissa – k. 30.5.1951 Helsingissä) vuonna 1921 maalaama suurikokoinen triptyyppi, jonka teemana ovat lapsuus, aikuisuus ja vanhuus. Muita taideteoksia ovat mm. Erkki Lipsasen pronssinen muotokuva, jonka on veistänyt *Kari Huhtamo*. Taideteosten lisäksi lahjoituskokonaisuuteen kuuluu kristallinen kattokruunu, konsolipöytä ja peili sekä kaksi biedermeier-tyylistä sohvakalustoa. Porin kaupungin taidekokoelmaan lahjoitetut teokset kirjattiin kokoelmaan inventaarionumeroilla TM 1963 – TM 1970. Kaikkiaan kuusi taideteosta sijoitettiin Raatihuoneen tiloissa *Tuulaakikamari* ja *Taksoituskamari* -nimisiin huoneisiin. Huonekalut sijoitettiin Tuulaakikamariin ja kruunu sekä konsolipöytä peileineen *Torninvartijan kamariin*.

Lahjoitukseen kuuluva kristallikruunu puhdistettiin ja sähkölaitteet uusittiin vuonna 2009. Maalausten puhdistus ja konservointi toteutettiin seuraavana vuonna. Vuonna 2011 vuorossa olivat huonekalut, jotka entisöitiin. Töistä vastasi euralainen huonekalukonservointi- ja verhoiluyritys Entisöinti Harri Turunen.

38

39

TALLENNEKOKOELMAT

Porin taidemuseossa oli vuoden 2012 lopussa 13 tallennekokoelmaa, joihin kuului yhteensä noin tuhat taideteosta kansainvälistä ja kotimaista nykytaidetta. Tallennekokoelmien merkitys taidemuseon varsinaisten kokoelmien täydentäjinä on erittäin merkittävä sekä taloudellisessa että taiteellisessa mielessä.

Porin taidemuseoon on talletettu seuraavat kokoelmat:
 Katariina ja Juhani Lipsasen tallennekokoelmassa on 113 teosta.
 Tallennekokoelma / LJ sisältää 320 teosta, joista osa on säilytettävänä omistajan kotona.
 Tallennekokoelma / AJ sisältää kertomusvuoden lopussa 399 teosta, joista osa on säilytettävänä omistajan kotona.
 Fluxus-kokoelmassa on 80 teosta.
 IAA:n, so. Kansainvälisen taideliiton grafiikan kokoelmaan kuuluu 128 teosta.
 SSP-kokoelmassa on 60 teosta.
 Maire-säätiön kokoelman taidemuseolla säilytettävä osuus on 23 teosta.
 Kuudessa pienimmässä tallennekokoelmassa on kussakin yhdeksän teosta tai vähemmän.

Tallennekokoelmista lainattiin vuonna 2012 ulkopuolisten järjestämiin näyttelyihin seuraavat teokset:

SILJA RANTANEN

Sara Hildénin taidemuseo, Tampere 17.09.2011–20.01.2012

- LJ 0091 Kupolin leikkaus, 1983, öljy kankaalle, 185 x 145 cm
- LJ 0094 Padova, 1984, öljy kankaalle, 185 x 145 cm
- LJ 0287 Vad jag vet om Burano, 1998, öljy kankaalle, 200 x 200 cm

Kollaasi – Collage

Hyvinkään taidemuseo, 15.06.–09.09.2012

- LJ 0260 Juhani Harri, Maisema Lanzarotelta, 1978, kollaasi, 73 x 62,5 x 4,5 cm
- LJ 0250 Juhani Harri, Kollaasi, 1975, kollaasi, 53 x 63,5 x 5,5 cm

Maailma matkalaukussa – Juhani Harrin esinekoosteita

EMMA – Espoon modernin taiteen museo, 11.11.2011–17.03.2013

- LJ 0266 Kauan sitten, 1960-luku, esinekooste, 122 x 80 x 8 cm
- LJ 0270 [Maalaus], 1963, 28,5 x 40,5 cm
- LJ 0264 Juhannusyö, 1967, esinekooste, 31 x 43 x 10,5 cm
- LJ 0269 Maahanmuuttajat, 1967, kollaasi, 74,5 x 54 x 7 cm
- LJ 0282 Askeleita rannalla, 1973, esinekooste, 97 x 75 x 13 cm
- LJ 0274 Valvoja, 1974, esinekooste, 92 x 76 x 43,5 cm
- LJ 0248 Ääniä, 1975, esinekooste, 160 x 79 x 10 cm
- LJ 0263 Haaksirikko, 1977, esinekooste, 97 x 86 x 11 cm
- LJ 0253 Arvoitus II, 1980-luku, esinekooste, 23 x 20 x 10 cm
- LJ 0254 Arvoitus, 1980-luku, esinekooste, 18 x 15,5 x 8 cm
- LJ 0313 Talviyö, 1982, esinekooste, 74 x 93 x 11 cm
- LJ 0244 Sulkakäärme, 1984, esinekooste, 92 x 73 x 5,5 cm
- LJ 0259 Nimetön, 1988, esinekooste, 39 x 76 x 3 cm
- LJ 0246 Tulivuoren juurella, 1989, esinekooste, 92 x 72 x 6 cm
- LJ 0261 Nimetön, 1989, esinekooste, 27 x 19,5 x 6 cm
- LJ 0262 Nimetön, 1989, esinekooste, 13,5 x 12 x 9 cm
- LJ 0245 Luostari, 1990, kollaasi, 75,5 x 72 x 9 cm
- LJ 0247 Kuuhullu pääsky, 1990, kollaasi, 92 x 72,5 x 6 cm
- LJ 0257 Lukeva munkki, 1990, esinekooste, 26 x 15 x 7 cm
- LJ 0252 Nouseva kuu, 1990, kollaasi, 33,5 x 12 x 6 cm
- LJ 0267 Ilmestyskirja, 1990, kollaasi, 114 x 104 x 6,5 cm
- LJ 0275 Matkalla, Saintes-Maries-De-La-Mer I, 1991, kollaasi, 124 x 84,16 cm
- LJ 0276 Matkalla, Saintes-Maries-De-La-Mer II, 1991, kollaasi, 124 x 84,15 cm
- LJ 0281 Linnunrata II, 1991, kollaasi, 32 x 27 cm

porin taidemuseo

vuosikertomus 2012

LJ 0279 Viserryskone, 1993, esinekooste, 92 x 73 x 11 cm
 LJ 0280 Kuningas ja kuningatar, 1994, esinekooste, 112 x 102,5 x 11 cm
 Lisäksi näyttelyyn lainattiin kolme paperikollaasia vuosilta 1987–1988, 71 x 52 cm

Tallennekokoelmista vuonna 2012 Porin taidemuseon näyttelyissä olivat esillä seuraavat teokset:

10.02.–27.05.2012 Projektihuone

OP – POP – POST Maire Gullichsen ja modernismi -sarja

Op-taide synnyttää liikeilluusia abstraktien muotojen ja väririnnastusten avulla. Se on vaikuttanut populaarikulttuurin kuvastoon kuten vaatekuoseihin ja levynkansigrafiikkaan. Pop-taide rikkoi rajoja taiteen ja populaarikulttuurin välillä raivaten tietä nykytaiteen ilmiöille. Postmoderni asenne rikkoi viimeisetkin taiteen raja-aidat. Sen tunnuksia ovat ironia, leikki ja viittaukset taiteen historiaan. Pop-taiteen, käsitetaiteen ja feministisen taiteen pohjalle rakentuvassa postmodernissa taiteessa konkretismi ja op-taide näkyvät lainaamisena, leikkittelyn ja ironisoinnin kohteena. Näyttelyn lähtökohtana ovat Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelman teokset, joiden rinnalle on poimittu teoksia Porin kaupungin taidekokoelmasta sekä taidemuseon tallennekokoelmista.

Victor Vasarely (1908–1997) ja Olle Baertling (1911–1981) lukeutuvat konkretistisen taiteen merkittäviin johtohahmoin. Vasarelyn ja Baertlingin taide vaikutti op-taiteeseen, jonka syntyjuuret ulottuvat Albersin väriteorioihin ja Bauhausin optisiin kokeiluihin. Op-taide ammensi konkretismin perinteestä, jonka mukaan teos rakentuu väreistä ja yksinkertaisista muodoista, tasoista. Op-taiteen tavoitteena oli liikeilluusion luominen maalauspinnalle. Vä-rähteleviä, optisia illuusia tavoiteltiin viivojen jännitteiden, pintojen, sommittelussa toistettujen geometristen muotojen ja väririnnastusten avulla. Victor Vasarely vaikutti Sam Vannin (1908–1992) taiteellisiin päämääriin 1950- ja 60-luvulla. Modernisteihin lukeutuva Jorma Hautala (1941) soveltaa maalauksessaan läpikuultavia päällekkäisiä väripintoja luodakseen tilallisen liikkeen illuusion.

Pop-taiteen aikakausi jäi Suomessa varsin lyhyeksi, mutta sen myötä taiteilijat ottivat arjen uudella tavalla käsitelyynsä. Pop-taide raivasi tietä postmodernin kulttuurikäsitteen synnylle ja monille nykytaiteen ilmiöille. Jarmo Mäkilä (1952) käyttää maalauksessaan Bdam (1979) pop-taiteesta tuttua kuvastoa. Teoksessa näkyy pop-taiteelle tunnusomainen aihe käsitteily; sarjakuvamaisuus sekä pyrkimys epäpersoonalliseen maalauksijälkeen tasaisilla ja kirkkailla väripinnoilla. Postmodernismi ei ole taiteen tyyliä. Se kuvaa uudenlaista asennetta edeltävän modernismin ehdottomuutta kohtaan. Postmoderni taide on moniarvoista ja -tulkintaista. Taiteilijat omaksuivat vapauden hyödyntää taiteen historiaa, mikä varsinkin Suomessa on heijastunut kuvallaisajatteluna.

Seuraavat Porin taidemuseon tallennekokoelmiin kuuluvat teokset olivat esillä näyttelyssä:

LJ 0300 Marianna Uutinen, [Maalaus], 1995, akryyli ja kiille kankaalle, 35 x 27 cm
 KJL 0060 Victor Vasarely, Jerusa-Ny, 1957, akryyli kankaalle, 187 x 165 cm

15.06.–02.09.2012 Projektihuone

ILMESTYKSIÄ - Yksityisen taidekokoelman anatomiaa

Ilmestyksiä-näyttelyn teoskokonaisuus perustui Porin taidemuseoon tallennettuun noin 400 teosta käsittävään yksityiskokoelmaan. Kokoelmaa ei ole kartutettu kanonisoitujen taidekäsitteiden tai taiteen laatutekijöiden dokumentiksi. Vielä vähemmän se on tarkoitettu minkään aikakauden kattavaksi taidekentän kuvaksi. Se on syntynyt voimakkaan impulsiivisista hankinnoista. Nyt esillä olevat teokset ovat löytäneet kokoelman kerääjän. Ei päinvastoin. Ne ovat ilmestyneet kerääjälle ennakoimattomasti, yhtäkkiä. Ilmestysten äärellä kerääjä on ollut usein mykkä. Tapa katsoa taidetta on muuttunut. Siihen on tullut uusia näkökulmia. Teokset ovat usein nostaneet kerääjän tietoisuuteen jotakin, joka on ollut jo hänessä aluillaan. Taideteoksista on tullut subjekteja, toimijoita ja kokoelman kerääjästä kohde, objekti. Kokoelman kautta on syntynyt jatkuvassa liikkeessä oleva dialogi kerääjän ja kokoelman, kerääjän ja kuvataidekentän sekä kerääjän ja hänen alitajuntansa välille.

Näyttelyssä oli esillä seuraavat AJ-tallennekokoelman teokset:

AJ 0099 Saali Tuomo, Harmonia (keltainen ja punainen), 1996, öljy kankaalle, 65 x 80 cm
 AJ 0004 Aalto Timo, Muuttuvaista, 1992, öljymaalaukset kankaalle, 116 x 116 cm

40

41

AJ 0068 Merikanto Ukri, Tulessa, 1991, marmori, 32 x 21,5 x 28,5 cm
 AJ 0307 Hiltunen Jenni, Josephine, 2008, öljy ja spray kankaalle, 105,5 x 79 cm
 AJ 0170 Aino Kannisto, Nimetön (Ruudullinen huopa), 2000, kromogeeninen värivedos alumiinille, 90 x 115 cm
 AJ 0135 Parikka Merja, Siunaus, 1999, tempera ja öljy kankaalle, 36,5 x 49,5 cm
 AJ 0117 Tapio Sirkka, Merkintä, 1995, öljy kankaalle, 109 x 109 cm
 AJ 0110 Talja Soili, Sisätila IV, 1994, hiili paperille, 23,3 x 21 cm
 AJ 0199 Leppänen Tiina, Talo Menorah -puun katveessa, 1994, akvarelli, 26,8 x 39,7 cm
 AJ 0129 Kari Huhtamo, Teräs sarjasta "Kevät", 1991, ruostumaton teräs, korkeus 49 cm
 AJ 0336 Liisa Pesonen, Krysanteemi, 2007, öljy kankaalle, 41 x 33 cm
 AJ 0337 Liisa Pesonen, Nimetön, 2007, öljy kankaalle, 41 x 33 cm
 AJ 0368 Heikki Marila, Kukkat XXXVIII, 2011, öljy kankaalle, 250 x 200 cm
 AJ 0386 Heikki Marila, Lammas Grünewaldin mukaan II, 2008, öljy kankaalle, 220x240 cm
 AJ 0365 Carolus Enckell, Voyelles, 2011, öljy vanerille, 22 x 122 x 6 cm
 AJ 0340 Retulainen Anna, Touching Caravaggio, 2009, öljy kankaalle, 90 x 90 cm
 AJ 0162 Carolus Enckell, Kolme punaista, 2000, öljy, marmorilevy, lasihylly, vanerikiilat, 3 osaa, kukin 30,5 x 25 cm, lasilevy 90 x 15 cm.
 AJ 0193 Marjo Lahtinen, Naisen torso, 1995, punainen graniitti, kork. 42 cm

Porin raatihuoneen päätykolmion veistosten, Justitian ja sotilaiden, irrotus ja siirto.

Kuvat: Erkki Valli-Jaakola

42

43

PORIN JULKISET TEOKSET

Porin kaupungilla on merkittävä 46 ulkoveistoksen kokoelma, joka kattaa maamme taiteen kehityksen aina itsenäisyyden alusta tähän päivään. Vakiintuneen käytännön mukaisesti veistosten ylläpito kuuluu muun kaupungin kiinteistöomaisuuden tavoin Teknisen palvelukeskuksen alaisuuteen ja vastuulle taidemuseon toimissa asiantuntijana. Teknisen palvelukeskuksen alaisuudessa toimiva puistotoimi vastaa omien alueidensa osalta julkisten veistosten ympäristöjen, jalustojen ja soveltuvin osin myös itse teosten kunnan seurannasta sekä ruutiinointitoimenpiteisiin kuuluvista puhdistustoimista sekä edelleen rakenteellisista korjaus- ja huoltotoimenpiteistä yhdessä huoltokeskuksen kanssa ja taidemuseon sekä tarpeen vaatiessa myös veistuskonservaattorin valvonnassa. Rakennusten ja kiinteistöjen yhteydessä olevat veistokset ovat maalausten ja pienempien taideteosten tavoin kunkin hallintokunnan vastuulla.

Veistuskonservaattori Lasse Mattila Konservointi- ja museopalvelut Lasse Mattila Oy:stä teki vuonna 2002 Porin ulkoveistosten kuntokartoituksen sekä sen pohjalta toimenpidesuunnitelman. Mattilan kartoituksen perusteella Porin ulkoveistokset olivat pääosin hyvässä kunnossa. Suurin osa kuntoinventoinnissa kirjatusta ongelmista on ollut hoidettavissa tehostamalla huolto- ja puhtaanapitoimenpiteitä.

Merkittävästi eniten huoltotoimenpiteitä on edellisten vuosien tavoin vaatinut Porin Kirjurinluodon sillan välitörmässä läheisyydessä sijaitseva, vuonna 1999 valmistunut ympäristötaideteos VETOVOIMA, jonka on tehnyt taiteilijaryhmä Ynnä +. Jaakko Himasen, Jere Ruotsalaisen ja Jouni Sarpolan tekemän valotaideteoksen rikkoutuneet ja osin kadonneet lamput on säännöllisesti korvattu uusilla.

Eetunaukiolla sijaitseva Maire -veistos siirrettiin kunnostettavaksi 23.07. Kerttu Horilan (1946) vuonna 2010 valmistunut Maire -veistos oli töhritty pahoin edeltäneen viikonlopun aikana. Kuvataiteilija Janne Vuollet kunnosti teoksen taiteilijan ohjeiden mukaisesti. Maire palasi 31.07. takaisin Eetunaukiolle seuraillemaan Porin keskustan elämää. Talveksi veistos siirrettiin totuttuun tapaan Promenadikeskuksen aulaan. Pronssiin valettu teos on Porin seudun nykytaiteen yhdistys Lupaus ry:n lahjoitus Porin kaupungille, ja sen on julkistettu vuonna 2010.

Kertomusvuonna kaupungin puistotoimi jatkoi kuvanveistäjä Terho Sakin vuonna 1968 valmistuneen TAITEEN TAMMI -suihkukaivo-veistoksen vesisuihkujen ja viemäröintijärjestelmän korjaustöitä taidemuseon valvonnassa.

Porin Vapaaehtoinen Palokunta ry. (Porin VPK) muistomerkin lahjoittajana ja Porin kaupunki muistomerkin vastaanottajana allekirjoittivat sopimuksen maistraatinnotario Anders Axel Anderssonin sekä VPK 150-vuotisjuhlan kunniaksi pystytettävän veistoksen lahjoittamisesta ja vastaanottamisesta. Yhdessä Porin kulttuuritoimen kanssa Porin taidemuseo antoi lausunnon Markku-liiton suunnitelmasta Noormarkkuun sijoitettavan taideteoksen toteuttamiseksi

Kertomusvuoden merkittävin ja kaupunkikuvan kannalta näkyvin tapahtuma koski Porin raatihuoneen päätykolmion veistoksia - keskushahmona on antiikin Rooman lain ja oikeudenmukaisuuden jumalatar, vaakaa ja miekkaa kädessään pitävä Justitia, jonka kahden puolen on sijoitettu kypärä- ja hattupäinen sotilas, joilla molemmilla on kädessään hilparit. Maassamme poikkeuksellisesta materiaalista, sinkistä, valmistetut, Tukholmassa aikanaan toimineen taidevalimo *Otto Meyer & Komp.* (Ruotsalainen taidevalaja *Otto Johan Fredrik Meyer*, 1852–1933) valmistamat kolme suurta, rakennuksen päätykolmioon sijoitettua veistosta irrotettiin paikoiltaan ja siirrettiin varastoon odottamaan korjausta. 120 vuotta paikoillaan seisseiden veistosten liitokset osoittautuivat muutamassa kohdoin heikoiksi ja ryhmän kokonaisuus sellaiseksi, että se ei arvion mukaan kestäisi enää jatkossa myrskyille alttiissa sijaintipaikassaan katon reunuksella.

Porin taidemuseon pedagoginen yksikkö on tuottanut lähinnä koululaitoksen käyttöön VEISTOSVAELLUS -kartan. Tämä kaupungin julkisia veistoksia esittelevä tehtäväkokonaisuus löytyy pdf-muotoisena tiedostona osoitteesta: www.poriartmuseum.fi/fin/peda/veistosvaellus.pdf

44

STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyyn liittyen M-city toteutti toukokuussa 2012 Antinkatu 13:ssa sijaitsevaan ns. Liikekulman rakennukseen suurikokoisen seinämaalauksen. 11.05. STREETFEST Katujuhla Gallen-Kallelan kadulla! Juhla oli M-CITYN seinämaalauksen julkistamistilaisuus.

Kuvat: Alina Zemojdzin

Viereinen sivu
Jussi TwoSeven Porin taidemuseon julkisivu

Kuva Erkki Valli-Jaakola

45

STREET ART NÄYTTelyn YHTEYDESSÄ TOTEUTETUT SEINÄMAALAUKSET

M-city, liikekulman seinämaalaus

Puolalainen Mariusz Waras on taiteilija, jonka teoksiin saattaa törmätä liikkeussaan Varsovan, Gdansk, Berliinin tai Pariisin kaduilla. Yhtä lailla hänen töitään voi tulla vastaan Budapestissa, Sao Paulossa, Rio de Janeirosa, Jakartassa, Bolzanossa, Lontoossa tai Prahassa. Vuonna 1978 Gdyniassa syntynyt taiteilija työskentelee graafikona ja muralimaalarina. Hänen m-city nimeä kantava projektinsa on tullut tunnetuksi erityisesti sabluunoita hyödyntävistä jättiläiskokoisista graffititeoksistaan, jota hän on toteuttanut useisiin satoihin kohteisiin eri puolilla maailmaa. Julkisille paikoille tehtyjen teosten ohella hänen töitään on ollut esillä ja niitä on hankittu gallerioihin ja museoihin sekä Puolassa että muualla Euroopassa.

Porin taidemuseon STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyyn liittyen M-city toteutti toukokuussa 2012 Antinkatu 13:ssa sijaitsevaan ns. Liikekulman rakennukseen suurikokoisen seinämaalauksen. Seitsemän kerrosta korkean rakennuksen päädyssä taiteilijalla oli käytettävissään noin 250 neliömetrin kokoinen, kaksikymmentä metriä korkea, kahteen lohkoon jakautuva vapaa seinäpinta, jonka hän otti kokonaisuudessaan käyttöönsä. Seinämaalauksen valmistumista juhlistettiin järjestämällä yhdessä Asunto oy Porin Antinkatu 13:n kanssa Street Fest -katujuhla 11.05.2012 kello 18.-21.00. Seinämaalaus ja katujuhla olivat osa Street Art -näyttelyn yhteydessä toteutetun kaupunkitaideprojektin ohjelmistoa.

M-city on luettu kymmenen merkittävimmän graffitimaalarin joukkoon maailmassa. Hänen persoonallinen tyyli on helposti tunnistettavissa. Vahvat, rakenteelliset muodot kuvaavat usein kaupunkia, jolloin tavoitteena ovat kohteen todelliset kasvat. Paitsi fyysisenä toimintaympäristönä, rakennuksina, koneina, laitteina, ihmisinä, kaupunki näyttäytyy hänen teoksissaan ihmisten välisen vuorovaikutuksen näyttämönä, sosiaalisten suhteiden, kaupan, kilpailun, politiikan ja konfliktien verkostona. Suurikokoiset seinäpinnat ja niille tehdyt maalaukset niveltävät osaksi ympäröivää katutilaa, sen viestejä ja ihmisten arkea. Mariusz Waras valmistui Gdanskin taideakatemia graafisen suunnittelun osastolta (Department of Graphic Art at the Academy of Fine Arts in Gdańsk). Tänä päivänä hän työskentelee lehtorina samassa akatemiassa sijaitsevalla professori Jerzy Ostrogórskin maalauksen osastolla. www.m-city.org/m-city/index2.html

Jussi TwoSeven, kaksi graffitia

Graffititaiteilija Jussi TwoSeven toteutti Street Art -näyttelyn yhteydessä Porissa keväällä 2012 kaksi eri seinämaalausta. Ensimmäinen, näyttelyyn liittyen ulkoteos toteutettiin taidemuseon julkisivuun, jossa se tulee olemaan paikallaan aina siihen saakka kun taidemuseorakennuksen rappaus uusitaan keväällä 2013. Toisen teoksen Jussi TwoSeven toteutti tilauksesta porilaisen Energy Puls Wellness Centerin tiloihin. <http://jussitwoseven.blogspot.fi/>

porin taidemuseo

vuosikertomus 2012

46

Otso Karpakan lasimaalauksen siirto
Entisen Suomen Pankin konttorin aulassa sijainnut Otso Karpakan (1914–2005) nimetön, abstrakti lasimaalaus vuodelta 1960 jouduttiin siirtämään uuteen sijoituspaikkaan, koska teoksen kohdalta rakennettiin lasinen yhdyssunneli viereisen rakennusvalvontaviraston tiloihin. Prosessi alkoi heinäkuussa ja jatkui loppuvuoden ajan.
Teoksen irrotti, pakkasi ja siirsi kuljetusliike Riikonen yhteistyössä taidemuseon henkilökunnan kanssa. Satakunnan museon rakennustutkija Liisa Nummelinin suosituksesta teoksen puitteet palautettiin alkuperäiseen värikykyyn. Lisäksi Satakunnan museo antoi ystävällisesti konservointilansan hankkeen käyttöön. Entisöintimaalari Laura Salli analysoi alkuperäiset värit myöhempien maalikerrosten alta ja maalasi puitteet sekä pesi lasiosat.

Kuva Anni Saisto

47

KULTTUURIPÄÄOMAN TUOTTAMINEN JA VÄLITTÄMINEN

Opetus- ja kulttuuriministeriön raportissa Kulttuuri – tulevaisuuden voima (2010/10) todetaan, että ”Luova pää-oma on osa kansakunnan sosiaalista pääomaa sekä henkisen ja taloudellisen hyvinvoinnin ja innovoinnin ydin, joka synnyttää uutta ja vaikuttaa läpäisevästi kaikkiin yhteiskunnan toimintoihin. Luovan pääoman perustana ovat kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön jaetut merkitykset.” Myös Porin kulttuuritoimen toiminta-ajatuksen mukaan kulttuuri edistää hyvinvointia, sivistystä ja elinikäistä oppimista. Se lisää luovaa osaamista ja innovaatioita sekä tukee alueen elinvoimaisuutta, elinkeinoelämää ja työllisyyttä.

Porin taidemuseo toteuttaa näitä tavoitteita toimimalla nykytaiteeseen erikoistuneena muistiorganisaationa, joka osaltaan vastaa kansallisen kulttuuripääoman ylläpidosta ja hoidosta. Taidemuseo seuraa, dokumentoi, tallentaa ja tutkii satakuntalaista taiteen kenttää sekä valikoidusti kansallisia ja kansainvälisiä taiteen kentän ilmiöitä ja toimijoita. Tutkimustoiminnan pohjalta taidemuseo tuottaa ja välittää tietoa eri asiakasryhmille toteuttamalla näyttelyitä museon tiloissa sekä Poriginal-galleriassa, julkaisemalla taiteeseen ja erityisesti nykytaiteeseen liittyvää kirjallisuutta sekä järjestämällä tapahtumia ja pedagogista toimintaa. Asiakasviestintä tapahtuu verkkosivujen, Facebook-profiilin, mesenaatti- ja vuosikorttilaisten jäsenlistojen kautta. Tarjoamalla museokaupassa korkealaatuisia taidealan kirjallisuutta taidemuseo pyrkii palvelemaan käsittelemistään teemoista kiinnostuneita asiakkaita.

Museo muistiorganisaationa: tietopalvelut ja asiantuntijatoiminta

Porin taidemuseo toimii kuvataiteen ja erityisesti nykytaiteen asiantuntijana, minkä lisäksi museo on Satakunnan aluetaidemuseo. Taidemuseon kulttuuriin ja kuvataiteeseen liittyvän tiedon tuotannon ja palvelurakenteiden muodostaminen sekä kehittäminen tapahtuu yhteistyössä muiden muistiorganisaatioiden ja alan valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Museon tietopalveluiden perustan muodostavat museon arkistojen ja käsikirjaston aineistot, jossa omana kokonaisuutenaan on Satakuntaan liittyvä kirjasto- ja arkistoaineisto.

Arkistoja on kaikkiaan viisi:

- Virka-arkisto sisältää lakisääteisesti säilytettävät viralliset, organisaation toiminnasta kertovat asia kirjat.
- Tutkimusarkistoon on koottu pääasiassa satakuntalaisen taiteen kentän toimijoiden lahjoittamia tai tallettuvia arkistokokonaisuuksia sekä museon omien näyttely- ja tutkimusprojektien myötä syntyneitä aineistoja.
- Kuva-arkisto, media-arkisto ja lehtileikearkisto ovat aineistotyypin perusteella muodostettuja arkistoja, jotka sisältävät sekä museon oman toiminnan dokumentaatiota että tutkimusarkiston arkistokokonaisuuksiin liittyviä valokuva-, video- ja äänitallenteita.

Museoiden tietoaineistojen saattaminen internetin kautta suuren yleisön ulottuville on kehittynyt nopeasti 2000-luvulla. Vaatimukset museoiden tietojärjestelmiä kohtaan ovat kasvaneet ja kokoelma- ja arkistotoiminta on saanut uusia kansallisia ja globaaleja ulottuvuuksia. Opetus- ja kulttuuriministeriön käynnistämät Kansallinen digitaalinen kirjasto ja Museo 2015 -hankkeet pyrkivät mm. yhtenäistämään luettelointikäytäntöjä ja tallennettavien aineistojen tiedostomuotoja sekä edistämään tietojärjestelmien standardien mukaisuutta. Joulukuussa 2012 koekäyttöön julkaistu kansallinen kirjastojen, arkistojen ja museoiden hakuportaali finna.fi on konkreettinen näyttö kehitystyön tuloksista. EU-tason vastaava hakuportaali on toiminut osoitteessa europeana.eu vuodesta 2008 lähtien.

Semanttinen web, Open Linked Data ja ontologiat ovat keskeisissä rooleissa kun kehitetään internetissä julkaistavien aineistojen käytettävyyttä ja saavutettavuutta. Käsitteet sisältävät ajatuksen siitä, että internetissä julkaistava tieto on linkitetty toisiinsa, kuvailtu koneluettavilla käsitteillä ja aineistot ovat mahdollisimman avoimesti yleisön käytettävissä. Taustalla vaikuttaa ajatus Cultural Commonsista eli siitä, että museoiden vaalima kulttuuripääoma on yhteistä ja sen tulisi olla mahdollisimman helposti kaikkien saatavissa, käytettävissä ja muokattavissa mukaan lukien kaupalliset tarkoitukset. Myös EU on linjannut toimivansa näiden tavoitteiden puolesta, ja europeana.eu:ssa onkin julkaistu avoimesti yli 20 miljoonan objektin metatiedot.

Tutkimusarkisto, kuva-arkisto, media-arkisto, lehtileikearkisto ja kirjasto

Taidemuseo käynnisti vuonna 2009 hankkeen, jonka tarkoituksena on uudistaa museon sisäinen tallennusympäristö niin, että prosessit vastaavat Kansallinen digitaalinen kirjasto -hankkeen vaatimuksia. Hankkeen yhteydessä on perehdytty kuva-, media- ja asiakirja-arkistojen aineistojen hallinnan valtakunnalliseen tilanteeseen eri museoissa. Samalla paneuduttiin olemassa oleviin standardeihin ja luettelointikäytäntöihin. Museon arkistoista ja kirjastoista valittiin ensimmäisessä vaiheessa uudistettavaksi kuva-arkisto, ja vuonna 2010 valokuvien luettelointiohjelmaksi valittiin Eduix Oy:n toimittama E-kuva.

Vuonna 2012 kuva-arkiston kehitystyötä jatkettiin. Koekäytön perusteella E-kuvan viittaussuhteita, hallinnollisia metatietoja ja tallennusominaisuuksia muokattiin sekä toteutettiin analogisen kuva-arkiston viitetietojen konvertointi vanhasta tietokannasta uuteen. Syksyllä museon henkilökunta perehdytettiin E-kuvan käyttöön. Käyttöönotto jatkuu vuonna 2013, jolloin sovitaan museon sisäisistä luettelointikäytännöistä kuva-aineistotyypeittäin.

Lisäksi kertomusvuonna käynnistettiin prosessi, jonka tavoitteena on seuraavan kahden vuoden aikana laatia museon strategiasta johdetut dokumentaatiota, arkistonmuodostusta ja tutkimusta ohjaavat suunnitelmat. Työssä huomioidaan arkisto- ja museosektorin viimeisimmät kehityssuunnat.

Tutkimusarkisto

Tutkimusarkisto sisältää museon omasta toiminnasta syntyneitä dokumentteja sekä arkistoon lahjoitettuja ja talletettuja aineistoja. Keskeisimmät kokonaisuudet ovat näyttelyarkisto, pääasiassa satakuntalaisten taiteilijoiden tuotantojen inventoinnit sekä yksityishenkilöiden ja yhdistysten lahjoittamat arkistokokonaisuudet, joita on kaikkiaan 12 kappaletta. Aineisto on kirjattu karttumisjärjestyksessä paperimuotoiseen diaariin, johon sisältyy myös media- ja leikearkisto.

Porin taidemuseolla oli kertomusvuoden päättyessä seuraavat erilliset arkistot:

- Taidevintin arkisto, 1964–1977. Sulo A. Savo. Lahjoitettu 1977.
- Toimittaja Arvo Mäen arkisto. Porin kaupungin kuvataidelautakunnan toiminnasta ja kuvataide-elämästä yleensä. Lahjoitettu 1980.
- Taiteilija Olavi Jalkasen arkisto. Lehtileikkeitä, muotokuvatuotannon aineistoa, mainoksia. Mainokset on suunniteltu pääasiassa Friitalan nahkatehtaalle. Lahjoittanut taiteilijan tytär Liisa Jalkanen, 1982.
- Porin Taidemuseon Kannatusyhdistys ry:n arkisto. Matti Taipale, ”Jussi Pohjonen, kuvanveistäjä ja muotokuvamaalari”. Lahjoitettu 1983.
- Täydennys Arvo Mäen arkistoon. 581 mustavalkoista valokuvanegatiivia ja lehtileikkeitä, 1958–1979. Lahjoitettu 1984.
- Porin Taide- ja Taideteollisuusyhdistyksen osa-arkisto. Taiteilija Olavi Jalkasen tuotannon inventointi. Lahjoitettu 1984.
- Apteekkari Leena Särmän arkisto. Georg Nordenswan, ”Bildkonsten”, 1903. Lehtiä ja lehtileikkeitä vuosilta 1927–1934. Lahjoittanut Jarmo Särämä, 1985.
- Hemmi Koivuniemen arkisto. Lehtileikkeitä vuosilta 1948–1958 ja 1958–, sekä lisäyksiä aikaisemmilta vuosilta.
- Immo Tuomisen arkisto, lehtileikkeitä vuosilta 1962–1980. Immo Tuomisen käsikirjoituksia, 1982.
- Taidemuseotoimikunnan arkisto. Vuonna 1966 asetetun taidemuseotoimikunnan pöytäkirjat. Liitteinä vihkiäispuhe, lausuntoja ja kirjeenvaihtoa. Koonnut toimikunnan sihteeri, apulaiskaupunginjohtaja Mikko Sävelä. Lahjoitettu 1989.
- Porin Työväen Kuvataiteen Ystävät ry:n arkisto vuosilta 1951–1987. Lehtileikkeitä, näyttelyluetteloita, valokuvia. Lahjoittanut Arvo Mäki.
- Taiteilijaseura Nyten arkisto vuosilta 1987–2001. Lehtileikkeitä, esitteitä, valokuvia, videoita. Arkistoaineisto dokumentoitiin taidemuseon toimesta kesällä 2001.

Tutkimusarkiston hakemisto pyritään julkaisemaan museon internet-sivuilla vuoden 2013 aikana. Aineistoista on digitoitu Arvo Mäen (75 tiedostoa), Porin Työväen Kuvataiteen Ystävät ry:n (354 tiedostoa) ja taiteilijaseura Nyten (1805 tiedostoa) arkistot.

Porin taidemuseon sähköinen arkisto www.poriartmuseum.fi/fin/arkisto/index.php sisältää museon pdf-muotoiset vuosikertomukset ja taidemuseon näyttelytiedotteet vuodesta 1979 alkaen sekä Poriginal-gallerian näyttelytoiminnan alkamisesta vuodesta 1984 lähtien. Lisäksi arkisto-osiossa on mm. vuodesta 2009 alkava näyttely- ja tapahtumajulistarkisto ja taidemuseon kokoelmapoliittinen ohjelma.

48

49

Virka-arkisto

Museon virka-arkisto sisältää lakisääteisesti säilytettäviä organisaation hallinnosta ja taloudenpidosta kertovia asiakirjoja. Virka-arkistoa on kaikkiaan 23 hyllymetriä.

Kuva-arkisto

Kuva-arkisto koostuu valtaosin museon näyttelyiden ja tapahtumien sekä kokoelmateosten dokumentaatiosta. Resurssien mukaan pyritään vastaamaan myös muihin visuaalisen kulttuurin ja kuvataiteen kentän dokumentoinnin haasteisiin. Kuva-arkistoon on luetteloitu analogista kuva-aineistoa 83 900 kappaletta. Aineisto koostuu pääasiassa suurikokoisista dioista (yleisimmin 6 x 7 cm, 9 x 12 cm, 4 x 5 cm), lisäksi siihen kuuluu negatiiveja ja paperikuvia.

Aineistosta on skannattu valikoiden korkearesoluutioiseen TIFF-muotoon 60 näyttelyn dokumentaatio ja noin 10% digitoitavan näyttelydokumentaation kokonaismäärästä. Skannauksen runkona on ollut Maire Gullichsen ja Porin taidemuseon kansainväliset näyttely -digitointiprojektissa laadittu seulontasuunnitelma, jossa digitoitava näyttelydokumentaatio on jaettu viiteen ryhmään. Lisäksi skannattuun aineistoon lukeutuu yksittäisiä arkistokokonaisuuksia ja muuta kuva-aineistoa. Yhteensä digitoituja kuvia on n. 4000 yksikköä. Digioriginaaliaineistoa on karttunut vuodesta 2009 lähtien.

Tamperelaisen Eduix Oy:n toimittama arkistointiohjelma E-kuva saatiin tuotantokäyttöön Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän avustuksen tukemana. Hankkeen projektiassistenttina toimi Simo Rissanen. Käyttönoton yhteydessä ohjelmistoa muokattiin taidemuseon kuva-arkistointitarpeisiin soveltuvaksi: E-kuvaan rakennettiin työkalu, joka siirtää automaattisesti kuvaan sisältyvät tekniset metatiedot kuvan viitetietoihin täydentämään käsin luetteloituja tietoja.

Porin taidemuseo haki KDK:n standardisalkun suositusten mukaisesti Kansalliskirjastosta oman URN:NBN:fi:poriartmus -alinimiavaruuden tietueiden yksilöllistä nimeämistä varten, ja tietokantaan rakennettiin automaattinen tunnusgeneraattori. Luetteloinnin sujuvoittamiseksi tietokantaan lisättiin massatuontiominaisuus, jonka avulla samat tiedot voidaan kopioida useammalle kuvalle, ja sen jälkeen tarvittaessa muokata yksittäisten kuvien tietoja. Raw-kuvien arkistoinnin turvaamiseksi E-kuvaan lisättiin DNG (digital negative) -muotoisten tiedostojen tallennusmahdollisuus, sekä TIFF-muotoisten kuvien tallennusominaisuus.

Vuodesta 1992 käytössä olleen vanhan valokuvatietokannan viitetiedot 57 000 kpl konvertoitiin E-kuvaan. Konvertoinnin yhteydessä vanhan tietokannan yksityiskohtaista luokittelujärjestelmää pelkistettiin, ja luokkien määrä supistui 93:stä 20:een. Uuden järjestelmän laajat luettelointi- ja hakuominaisuudet korvaavat yksityiskohtaisen luokittelun sisältämää informaatiota. Ohjelmisto asennettiin taidemuseon palvelimelle elokuussa. Anni Saisto tutustutti taidemuseon henkilökunnan E-kuvan perusominaisuuksiin, ja sovellusasiatuntija Päivi Kuusisto Eduix Oy:stä piti henkilökunnalle yksityiskohtaisen koulutustilaisuuden. Laaditun toimintastrategian mukaisesti henkilökunnan jäsenet vastaavat itse tuottamiensa kuvien luetteloinnista tietokantaan.

Maire Gullichsen ja Porin taidemuseon kansainväliset näyttely -digitointiprojektin temaattiset kokonaisuudet:

1. Ranskalaisen modernismin perinne, eurooppalaiset ja amerikkalaiset klassikot
2. Eurooppalainen ja globaali paikaerityisyys: siirtymiä tilaan, arkkitehtuuriin ja yhteiskuntaan
3. ”Taiteen ja elämän rajankäyntiä”: Fluxus, käsitetaide, ympäristötaide
4. ”Siirtyvät rajat ja merkitykset”: Itämeren ympäristö, Pohjoismaat, Venäjä
5. Ihmisoikeudet, identiteetti, etnisuus, monikulttuurisuus, globalisoituminen

Media-arkisto

Porin taidemuseon media-arkisto koostuu pääasiassa näyttelyihin ja tapahtumiin liittyvästä dokumentaatiosta ja taiteilijahaastatteluista. Videoarkiston analoginen aineisto koostuu vuodesta 1984 lähtien tallennetuista VHS- ja MiniDV -nauhoista, joita on kaikkiaan noin 300 kappaletta. Kuvataiteen keskusarkistossa on digitoitu 56 näyttely- ja tapahtumatalallennetta Maire Gullichsen ja Porin taidemuseon kansainväliset näyttely -projektin yhteydessä.

Videoarkiston tallenteista on kaikkiaan digitoitu noin 20 %. Vuonna 2012 videoaineistoa karttui 10 kappaletta. Äänitearkisto sisältää 95 yksikköä. C-kaseteista ja mikrokaseteista koostuvasta aineistosta on digitoitu 7 % painottuen taiteilijahaastatteluihin. Aineisto on karttunut vuosina 1980–2008, jonka jälkeen on siirrytty digitaalisiin tallennusmenetelmiin. Digioriginaalimuotoisia äänitallenteita on karttunut 37 kappaletta, ja niihin on taltioitu pääasiassa taidemuseon luentosarjaa.

Videoarkiston luokittelu:

Porin taidemuseon näyttelytoiminta
Yhteisnäyttelyt
Porin taidemuseon näyttelyt
Kotimaiset taiteilijat
Ulkomaiset taiteilijat
Taiteilija- ja teosdokumentit
Kotimaiset taiteilijat
Ulkomaiset taiteilijat
Näyttelyt muualla
Kotimaassa
Ulkomailla
Performanssit
Muut dokumentit
Arkkitehtuuridokumentit
Kotimaiset
Äänitearkiston luokittelu:
Avajaiset, näyttelyt
Haastattelut
Esitelmät, luentosarjat
Keskustelutilaisuudet, kokoukset
Ääninauhat multivisio-esityksiin

Muut

Lehtileikearkisto

Porin taidemuseo keräsi lehtileikearkistoa vuosina 1979–2008. Arkistoon leikattiin museo- ja kuvataidetahtumia koskevat artikkelit maakunnan valtalehdistä sekä yksittäiskappaleina myös muista Satakunnassa ilmestyvistä lehdistä. Lisäksi arkistoaineistoa koottiin taiteilija- ja tapauskohtaisesti myös valtakunnallisista aikakauslehdistä. Museon toimialaan liittyvät museo- ja kuvataidetahtumia käsittelevät kirjoitukset on arkistoitu seuraavista lehdistä: Helsingin Sanomat, Kansan Uutiset, Satakunnan Kansa, Satakunnan Työ ja Uusi Aika. Arkiston kartutus päätettiin lopettaa, koska sanomalehtien sähköiset arkistopalvelut ovat nykyään pitkälle kehittyneitä.

Leikearkiston viitetiedot on kirjattu 1990-luvun alussa perustettuun Paradox-pohjaiseen tietokantaan. Viimeiset leikkeet on kirjattu tietokantaan vuonna 2001, jolloin kirjauksia oli 38 541 kappaletta. Museon valvoja-oppaat ovat vastanneet lehtileikkeiden arkistoinnista omien tehtäviensä ohella, ja henkilöstöressurssien puutteellisuudesta ja museon toiminnallisista muutoksista johtuen tietokantaa ei ole kyetty pitämään 2000-luvulla ajan tasalla. Lehtileiketietokannan sisältö siirretään vuonna 2013 E-kuva-ohjelmiston arkistoaineisto-osioon, jolloin leikkeiden haettavuus paranee ja tietokannan sisällön säilyvyys saadaan turvattua.

Kirjasto

Porin taidemuseon kirjaston ensisijaisena tehtävänä on tukea museon ydintoimintoja. Toimistotilojen yhteyteen sijoitettu käsikirjasto on luonteeltaan erikoiskirjasto, joka on soveltuvin osin myös yleisön käytettävissä. Kirjasto kärsii tilanpuutteesta: osa vanhemmasta aineistosta on jouduttu siirtämään Otavankadun taideteosvarastoon ja myös uudemman aineiston sijoittaminen edellyttää uusia tilaratkaisuja.

Kirjaston aineistot käsittelevät museotoimintaa, kuvataidetta, arkkitehtuuria, taideteollisuutta, valokuvausta ja

50

51

kulttuurihistoriaa. Erityisinä painopistealueina ovat kotimainen ja kansainvälinen nykytaide sekä osittain moderni taide. Porin taidemuseo kuuluu Suomen Museoliiton ylläpitämään julkaisuvaihtorenkaaseen (<http://museoliitto.fi/julkaisuvaihtorenkaat>), jonka jäsenenä on 50 suomalaista taidemuseota. Julkaisuvaihtorenkaan kautta kirjastoon karttuu vuosittain kattavasti kotimaisten taidemuseoiden julkaisemaa alan kirjallisuutta. Lisäksi kirjastoon hankitaan vuosittain museon toimintoja tukevaa kirjallisuutta sekä koti- ja ulkomaisia taidelehtiä. Sähkökirjoja ei kirjastoon ole toistaiseksi hankittu.

Kirjaston aineistot on järjestetty UDK-luokituksen mukaan. Kirjoilla, näyttelyjulkaisuilla ja kausijulkaisuilla on kullakin omat hankintaluettelot, ja julkaisujen kuvailutiedot on kirjattu pahvikorteille. Kirjaston hallintajärjestelmä ei enää vastaa nykyajan tarpeita, joten tavoitteena on lähivuosina siirtyä laajalti Suomessa käytössä olevaan yleiseen kirjastojen luokitusjärjestelmään (YKL) ja siirtää luettelointijärjestelmä sähköiseen kirjastoalan tietokantaan. Samalla pyritään kehittämään kirjaston saavutettavuutta suurelle yleisölle.

Vuoden 2012 aikana kirjoja hankittiin tai saatiin lahjoituksena yhteensä 19 kappaletta. Vuoden päättyessä kirjallisuutta oli 2937 nidettä. Näyttelyjulkaisuja ostettiin, saatiin vaihtaan tai lahjoituksina yhteensä 87 kappaletta. Vuoden päättyessä näyttelyjulkaisuja oli yhteensä 6635.

Kertomusvuoden aikana museoon tilattiin seuraavat kulttuuri-, kuvataide- ja museoalan aikakauslehdet:

- Aperture, USA
- Arkkitehti, Suomi
- Artforum, USA
- Art in America, USA
- Art Monthly, Englanti
- Frieze, Englanti
- Grafia, Suomi
- Kriitiikin Uutiset, Suomi
- Kulttuuritutkimus/Jyväskylän yliopisto, Suomi
- Kunst, Eesti
- Kunstforum International, Saksa
- KUnstzeitung, Saksa
- Musta Taide, Suomi
- Niin & Näin, Suomi
- Nordisk Museologi, Ruotsi
- October, USA
- Paletten, Ruotsi
- Parkett, Sveitsi
- Passagen, Sveitsi
- Synteesi, Suomi
- Taide, Suomi
- Taide & Design, Suomi
- Tiede ja edistys, Suomi
- Visio, Suomi

Kertomusvuoden aikana museoon tulivat vapaakappaleina seuraavat lehdet:

- Aaltoja, Jyväskylä
- Emma, Espoo
- Julius, Helsinki
- Kaltio, Oulu
- Keva, Helsinki
- Kulttuurihaitari, Turku
- Musees d'Art et d'Histoire, Geneve, Sveitsi
- Museo
- Museoon!, Tampere
- ½ -lehti, Tampere
- Voima, Helsinki

STREET ART – THE NEW GENERATION
10.02.–27.05.2012 Halli, Aula, Veistospiha, kaupunkitilat

Vasemalla ylhäällä TOASTERS, kuva Pia Hovi-Assad
Vasemalla alhalla MENTALGASSI, kuva Meri Mäkinen
Oikealla BUJAHULI (NIMI), kuva Meri Mäkinen

52

53

NÄYTTELYTOIMINTA

On väitetty, että taide asettuu taideteoksessa tekeille. Näin ajatellen taide on yksi niistä tavoista, joilla maailma avautuu tai asettuu katsojan kokemuksen piiriin ja tarkastelujen kohteeksi.

Porin taidemuseon kevät- ja kesäkauden näyttelyiden teemat kartoittivat vuonna 2012 subjektin, ihmisen ja hänen yhteisönsä välisen dialogin kautta avautuvia ajankohtaisen taiteen ilmiöitä. Kysymykset käsittelivät yhtä lailla modernismin mestareiden ja musiikin välisen suhteen uudelleentulkintoja, kuin taiteilijaidentiteettejä tai lapsuuteen liittyviä tabuja. Katutaiteen, yhteisön kontrollimekanismeja kumartamattoman uuden tyyppisen julkisen taiteen myötä teemat laajenivat kaupunkitilan, valtakulttuurin, osa- ja alakulttuurien välisen vuorovaikutuksen kentälle.

Suomalaisen 1950-luvun poikalapsen psykohistoriasta tai taiteen keräilijän alitajunnassaan tekemien tutkimusmatkojen reiteiltä katse siirtyi syyskauden myötä teknologisoituneen jälkimodernin kuvallisuuden/ei-kuvallisuuden teemoihin päätyen lopuksi tarkastelemaan muuttumisen ja muuttamisen olemusta – yhtä lailla paikallisesti kuin globaalistikin.

Vuonna 2012 Porin taidemuseo järjesti tiloissaan seuraavat näyttelyt ja niihin liittyvät tapahtumat:

10.02.–27.05.2012 Halli, Aula, Veistospiha, kaupunkitilat

STREET ART – THE NEW GENERATION

BLU, BUJAHULI (NIMI), C.FINLEY, DOLK, EGS, EYESAW, FRANK, ICY & SOT, INVADER, LAPRO & XEUGUX (MULTICOLOURED DREAMS), L.A.TINO & P.A.RONI, M-CITY, MENTALGASSI, OTTO MAJA (NIMI), MAGDA SAYEG - KNITTA, PLEASE, TOASTERS, SLINKACHU, ANTON WIRAEUS ja JUSSI TWOSEVEN.

Kuraattori: Pia Hovi-Assad

Katutaide on ollut osa taiteen historiaa jo vuosisatojen ajan. Alusta alkaen se on ollut epävirallista, anonyymiä, riippumatonta ja julkista. STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttely ja kaupunkitaideprojekti esittelee katutaiteilijoita, joiden toiminta on levinnyt ympäri maailmaa. Mukana on katutaiteen kärkinimiä, jotka vaikuttavat Euroopassa, Pohjoismaissa, Yhdysvalloissa ja Lähi-Idässä. Taiteilijat toteuttavat teoksia Porin taidemuseon näyttelytiloihin sekä Porin kaupungin julkisiin ulkotiloihin.

Tarrateksti jäteastian kyljessä väittää uhmakkaasti, että taide ei ole rikos – ja jatkaa kysymällä sitä, kenelle kaupunki, katujen kuvat ja tekstit kuuluvat. STREET ART - KATUTAIDE on käsitteenä varsin tuore. Kyse on kuitenkin toiminnasta, jota ihminen on harjoittanut jo kivekautelta lähtien. Edes termi GRAFFITI ei ole niin uusi kuin saattaisi kuvitella. Se syntyi jo 1800-luvun puolivälissä, kun Pompeijin raunioista oli löydetty suuri määrä asukkaiden tekemiä merkkejä ja kirjoituksia. Alusta alkaen katutaide on ollut epävirallista, anonyymiä ja riippumatonta julkisista toimijoista. Koska kaikki tapahtuu julkisessa tilassa, kyse on myös kannanotosta. Katutaide on poliittista, mutta ei puoluepoliittista.

Digitaalisen kulttuurin myötä katutaiteesta on tullut globaali ilmiö. Kuvat leviävät internetin välityksellä ja ovat jokaisen nähtävissä. Riippumattomana ja luovana ilmiönä on herättänyt myös taiteen kentän ja julkisten toimijoiden kiinnostuksen – katutaide on kasvavan kaupallistamisen kohteena. Tänä päivänä katujen teoksia esitellään maailman tunnetuimissa museoissa ja arvostetuimmista gallerioissa.

STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttely ja kaupunkitaideprojekti esitteli katutaiteilijoita, joiden toiminta on levinnyt ympäri maailmaa. Mukana oli eurooppalaisen katutaiteen kärkinimiä, jotka vaikuttavat Berliinissä, Lontoossa ja Pariisissa sekä taiteilijoita Italiasta, Norjasta, Yhdysvalloista, Iranista, Puolasta ja Suomesta. Taiteilijat toteuttavat teoksia Porin taidemuseon näyttelytiloihin, sekä Porin kaupungin julkisiin ulko- ja sisätiloihin. Osa teoksista toteutetaan yhteistyössä paikallisten toimijoiden, kuten vapaa-aikaviraston kanssa.

Yhteistyössä: Andipa Gallery (London), Make Your Mark Garage / Gallery (Helsinki), Myymälä2 (Helsinki), Suomalais-norjalainen kulttuuri-instituutti (Helsinki), Norjan Suurlähetystö (Helsinki), Porin kaupungin Nuorten työpaaja, Porin kaupunki - Kaupunkisuunnittelu, as. Oy Otavainen, Porin Puuvilla / Renor, Veikko Lehti Oy, VR.

04.02., 18.03., 01.04. 2012 kello 14.00

PORI SCREENINGS: GOES TO THE STREETS

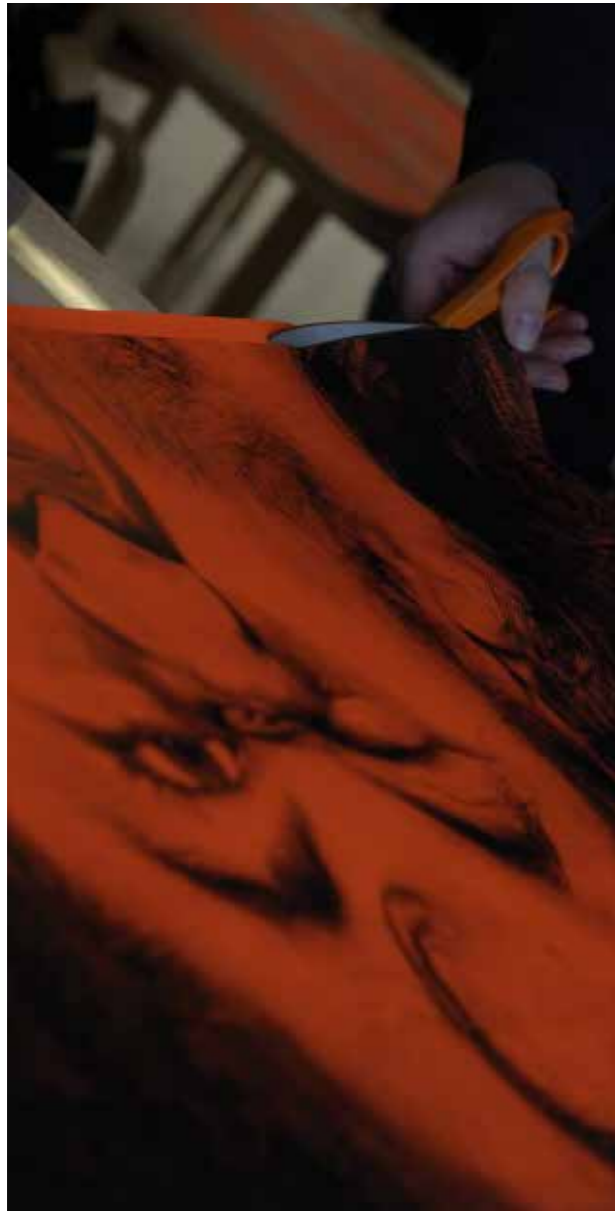
Dolk & Pøbel, Toasters, Blu

Valikoima elokuvia ja animaatioita STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelystä.

Yhteistyössä: Porin Videotuki

porin taidemuseo

vuosikertomus 2012

STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyn katutaidekollektiivi MENTALGASSI liisteröi teoksiaan kierrätysastioihin Porin kaupunkitiloissa.

Kuvat Meri Mäkinen

54

55

10.02.–27.05.2012 Siipi

SÁNDOR VÁLY: SELECTED LIFE

Selected Life -näyttely sekä siihen liittyvä julkaisu pohtivat taiteilijaelämää ja taiteilijuutta. Viitekehiksenä on taiteen historia, erityisesti taiteenhistorian taitekohdat sekä ihmiskunnan historia, huumoria ja elämäniloa unohtamatta. Ajallisesti näyttely käsittää taiteilijan työskentelyn yhden vuosikymmenen ajalta.

Sándor Vály (s. 1968) on toiminut ammattitaiteilijana Suomessa yli kahdenkymmenen vuoden ajan. Hän on syntyperältään unkarilainen. Vályn teoksia oli ensimmäisen kerran esillä Porin taidemuseossa Samaa maata -näyttelyssä vuonna 1997. Näyttely esitteli ulkomailta Suomeen muuttaneita kuvataiteilijoita. Sándor Vály keskittyi 1990-luvulla kuvaamaan kuvitteellista muinaisten talazüekien kulttuuria luomalla kansalle eepoksen ja kulttuurihistorian. Hänen teoksensa muodostavat erittäin laajoja kokonaisuuksia, joiden toteutukseen menee vuosia.

Vály ei rajaa taiteellista toimintaansa kuvataiteen pariin, vaan hän laajentaa työskentelynsä performanssiin, musiikkiin ja kirjallisuuteen, muodostaen kokonaistaideteoksia. Selected Life -näyttelyn myötä avautuu uusi näkökulma Sándor Vályn taiteelliseen tuotantoon. Näyttely koostuu lyhytelokuvista ja suurikokoisista veistoskonstruktiosta, jotka muodostavat audiovisuaalisen installaation taidemuseon Siipeen. Vály on kuvannut 2000-luvulla suuren määrän mustavalkoisia lyhytelokuvia, joista esitetään kaksi laajaa temaattista kokonaisuutta Dadaworks ja Life-Death. Elokuvat on kuvattu Suomessa, Italiassa ja Espanjassa. Niiden aiheena on taiteen historia, taiteilijuus sekä eksistentiaalistiset kysymykset. Dadaistin Hans Arpin (1886-1966) runot ovat inspiroineet Vályä säveltämään elokuviin musiikkia, jota on julkaistu N.U.D Records -merkillä.

10.02.–25.03.2012 MEDIApiste

SÁNDOR VÁLY: BRUEGEL VARIATIONS

Sándor Vály on tutkinut flaamilaisen maalarin Pieter Bruegelin (1525–1569) maalauksia, ja löytänyt niistä ääntä, rytmiä ja säveltä. Yhdessä säveltäjä-muusikko Nikoletta Mátén kanssa he nuottivat maalaukset ja loivat niistä audiovisuaalisen teoksen. Teoksen kantaesitys oli Tempeliaukion kirkossa Helsingissä vuonna 2008. Konsertin tulkitivat Éva Polgár flyygeliillä sekä taiteilija Sándor Vály samplerilla. Bruegel Variations -näyttely on audiovisuaalinen installaatio, joka muodostuu konserttivideoista, Pieter Bruegel -dokumentista sekä nuotinnuksista.

”Tutkiessani vuonna 2003 Madridin Pradossa Pieter Bruegelin maalausta The Triumph of Death havaitsin erään erikoisen seikan. Aluksi huomioni kohdistui lakkeihin ja hattuihin, sitten kuolemaa pakenevan ihmisvirran sinne tänne heittelemiin, maassa lojuviin tavaroihin, jotka olivat menettäneet merkityksensä kuoleman edessä. Kun katsoin virtaa silmiäni siristäen, tavarat näyttivät pisteiltä. Siirsin huomioni ihmisiin ja kuoleman sotajoukkoihin: vasemmalla keskellä seisoo kymmenen luurankoa rivissä, valkoiseen lakanaan verhottuina. Tahtomattainkin näin heidät nuotteina. Yhtäkkiä koko kuva avautui, ja mielessäni sijoitin jokaisen hahmon paikalle nuotin. Bruegelin teos muuttui partituuriksi, jossa taustalla soi dramaattisen teoksen musiikki. Vaikka teoksessa on myös suoranaisia viitteitä musiikkiin – löytäähän katsoja sieltä patarumpuja, kelloja, pillejä ja luutun – todellinen musiikki kuitenkin piilee kuvan sommitelmassa: itselleen tyypilliseen kompositioon turvautuaan mestari on kuvan ohella luonut myös musiikkia.”

10.02.–25.03.2012 Rappu

THE HATE DESTROYER Caruso & Fabrizio Lussu

The Hate Destroyer dokumenttielokuva esittelee kansalaisaktivistin Irmela Mensah-Scrammin toimintaa.

Yhteistyössä Fotogramma 25, Sineast

30.03.–27.05.2012 MEDIApiste

SÁNDOR VÁLY: MONDRIAN VARIATIONS

Taidemaalari Piet Mondrianille (1872–1944) musiikki oli inspiraation lähde. Hän rakasti tanssimista. Musiikin ja tanssin rytmit siirtyivät usein hänen maalauksiinsa. Maalaus Broadway Boogie-woogie on yksi hänen tunnetuimmista maalauksistaan. Taiteilija Sándor Vály ja säveltäjä-muusikko Éva Polgár ovat nuottaneet Mondrianin maalauksia ja luoneet niistä audiovisuaalisen teoksen. Teoksen kantaesitys on Porin taidemuseossa toukokuussa 2012. Konserttiosuuden tulkitsevat Éva Polgár pianolla sekä taiteilija Sándor Vály samplerilla.

Mondrian Variations on toinen osa Sándor Vályn audiovisuaalista taideprojektia, jonka hän aloitti vuonna 2003 tutkimisensa Pieter Bruegel vanhemman (1525–1596) maalausten pohjalta. Vály aloitti työstämään Piet Mondrianin teoksia vuonna 2009

30.03.–27.05.2012 MEDIApiste
SÁNDOR VÁLY: *MONDRIAN VARIATIONS* (vasemmalla ylhäällä)

10.02.–27.05.2012 Siipi
SÁNDOR VÁLY: *SELECTED LIFE* (vasemmalle keskellä ja oikealla ylhäällä)

27.05. *MONDRIAN VARIATIONS KANTAESITYS JA LEVYN JULKISTAMINEN* (alhalla)
Audiovisuaalinen esitys, piano Éva Polgár, sampleri ja visualisointi Sándor Vály.

Kuvat Erkki Valli-Jaakola

56

57

yhdessä pianotaiteilija Éva Polgárin kanssa. Polgár otti tehdäkseen nuottien ja partituurien kirjoittamisen ja teoksen piano-osuuden esittämisen. Säveltämisen avausmetodi oli jo olemassa, sitä oli jo käytetty Bruegelin yhteydessä, mutta hyvin pian kävi ilmi, että menetelmää saattoi soveltaa vain Mondrianin varhaisiin teoksiin *Composition 10 in Black and White* [Pier and Ocean, 1915] ja *Composition in Line 1916–1917*. Myöhempiin teoksiin se ei kuitenkaan käynyt ja metodi oli tulkittava uudelleen.

Vály ja Polgár lähtivät liikkeelle värin varaamien alueiden mitoista. Uuden mahdollisuuden avasi *Composition with Grid 8*. 1919, jossa kolmen värin, sinisen, punaisen ja oranssin, variaatioiden lukumäärä, rytmii ja alueita vastaava ajan kesto johdattivat kohti monimutkaisempia töitä *Broadway Boogie Woogie* ja *Victory Boogie Woogie*, New York City 1. *Mondrian Variations* valmistui lopulta kolmen vuoden työn tuloksena. Vály ja Polgár valitsivat seitsemän teosta kronologisessa järjestyksessä. Materiaali jaettiin kolmeen osaan: *Laren- Blaricum 1915–1919*, *Paris 1919–1938* ja *London-New York 1938–1944*. *Mondrian Variations*in kaksi ensimmäistä kappaletta, *Pier and Ocean (Composition No.10 in Black and White) 1915* ja *Composition with Line 1917*, noudattavat uskollisimmin Bruegel-kappaleiden sävellystekniikkaa. Kummastakin teoksesta syntyi ihmeellisiä äänikokemuksia, etenkin *Pier and Ocean* heijastaa otsikon meditatiivista tunnelmaa säilyttäen loppuun saakka alussa kuultavan pianon soinnin, jota säestetään matala- ja korkeaäänisillä jousisoittimilla.

Teoksen *Composition with Line 1917* läpikuultavaa tekstuuria edustavat jousisoittinten ohella oboen välähdykset, toisen osan eläväinen urkujen sointi sekä pianon muunnetun rytmien leikkitelevä yhteys. Seuraavan kahden kauden – Pariisi 1919–38 ja Lontoo/New York 1938–1944 -teokset ovat värillisiä sommitelmia. Vály ja Polgár ovat luoneet synesthesian teorian pohjalta oman järjestelmän, joka perustuu kaksitoistaosaiseen väriympyrään sekä niin ikään kahdestatoista askeleesta muodostuvaan kvinttiympyrään. Tällä tavoin teoksen *Composition with Grid 8*, 1919 värineliöt saivat musiikilliset vastaavuutensa: punainen = E, oranssinkeltainen = D, sininen = Gis (kvinttiympyrässä As). Tälläkin kertaa pianoa täydennettiin uruilla sekä puhallin- ja jousisoittimilla täyteläisemmän äänikokemuksen muodostumiseksi. *Broadway Boogie Woogie 1942/1943* -teoksen sävelet määräytyivät Gridin tapaan väri- ja kvinttiympyrän yhteneväisyyksien perusteella, harmaata lukuun ottamatta. Harmaan sävelen määrittämiseen otettiin perustaksi Mondrianin musiikkiteoria, joka liittyy läheisesti taidemaalarin teoriaan ykseydestä ja kaksuudesta. Pianon sijaan hallitsevassa asemassa ovat enimmäkseen samplerielementit. Päätöskappaleen *New York City (unfinished) 1941* erikoisuutena on laskennan integroiminen kappaleeseen musiikillisena elementtinä. Kappaleen lopussa marimbojen ja laskennan yhteinen syke yltyy pyryttäväksi finaalkiksi, joka tuo pintaan nykymusiikin suuntaukset.

Seitsemästä variaatiosta *New York City (unfinished) 1941* tuo kenties kaikkein voimakkaimmin esiin Mondrianin taiteen ajankohtaisuuden ja samalla sen ajattomuuden, joka on läsnä nykyisyydessä ja menneisyydessä, ja tulee olemaan läsnä tulevaisuudessakin.

07.03.–06.04.2012 Rappu

Bernard Mulliez: TRAVELNOTE (Bruxelles-Pori)

Elokuva *Travelnote (Bruxelles-Pori)* kuvaa belgialaisten taitelijoiden matkaa Brysselistä Poriin. Taiteilijat Julien Celdran, Dialogist-Kantor (Toni Geirlandt & Carlos Montalvo), Lise Duclaux, Jérôme Giller, Bernard Mulliez ja Emmanuel Tête toteuttivat performanssiyöpajan sekä esiintyivät Porin taidemuseolla 04.05.2011.

10.02.–27.05.2012 Projektihuone

OP – POP – POST. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja

Op-taide synnyttää liikeilluusia abstraktien muotojen ja väririnnastusten avulla. Se on vaikuttanut populaarikulttuurin kuvaan kuten vaatekuoseihin ja levynkansigrafiikkaan. Pop-taide rikkoi rajoja taiteen ja populaarikulttuurin välillä raivaten tietä nykytaiteen ilmiöille. Postmoderni asenne rikkoi viimeisetkin taiteen raja-aidat. Sen tunnuksia ovat ironia, leikki ja viittaukset taiteen historiaan. Pop-taiteen, käsitetaiteen ja feministisen taiteen pohjalle rakentuvassa postmodernissa taiteessa konkretismi ja op-taide näkyvät lainaamisena, leikkittelyn ja ironisoinnin kohteena. Näyttelyn lähtökohtana ovat Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelman teokset, joiden rinnalle on poimittu teoksia Porin kaupungin taidekokoelmasta sekä taidemuseon tallennekokoelmista.

Victor Vasarely (1908–1997) ja Olle Baertling (1911–1981) lukeutuvat konkretistisen taiteen merkittäviin johtohahmoin. Vasarelyn ja Baertlingin taide vaikutti op-taiteeseen, jonka syntyjuuret ulottuvat Albersin väriteorioihin ja Bauhausin optisiin kokeiluihin. Op-taide ammensi konkretismin perinteestä, jonka mukaan teos rakentuu väreistä ja yksinkertaisista muodoista, tasoista. Op-taiteen tavoitteena oli liikeilluusion luominen maalauspinnoille. Värähteleviä, optisia illuusia tavoiteltiin viivojen jännitteiden, pintojen, sommittelussa toistettujen geometrinen muotojen ja väririnnastusten avulla. Victor Vasarely vaikutti

58

JARMO MÄKILÄ: POIKIEN LEIKIT - BOYS' GAMES
15.06.–02.09.2012 Halli, Siipi, MEDIApiste, Aula
Hallin installaatio *Kärpästen herran saari*, alla *Seittien linna*

Kuvat: Erkki Valli-Jaakola, digitaalinen kuvankäsittely Jan Eerala

59

Sam Vannin (1908–1992) taiteellisiin päämääriin 1950 ja 60-luvulla. Modernisteihin lukeutuva Jorma Hautala (1941) soveltaa maalauksessaan läpikuultavia päällekkäisiä väripintoja luodakseen tilallisen liikkeen illuusion.

Pop-taiteen aikakausi jäi Suomessa varsin lyhyeksi, mutta sen myötä taiteilijat ottivat arjen uudella tavalla käsittelynsä. Pop-taide raivasi tietä postmodernin kulttuurikäsitteen synnylle ja monille nykyaikaisen ilmiöille. Jarmo Mäkilä (1952) käyttää maalauksessaan Bdam (1979) pop-taiteesta tuttua kuvastoa. Teoksessa näkyy pop-taiteelle tunnusomainen aiheen käsittely; sarjakuvamaisuus sekä pyrkimys epäpersoonalliseen maalauksjälkeen tasaisilla ja kirkkailla väripinnoilla. Postmodernismi ei ole taiteen tyyliuunta. Se kuvaa uudenlaista asennetta edeltävän modernismin ehdottomuutta kohtaan. Postmoderni taide on moniarvoista ja -tulkintaista. Taiteilijat omaksuivat vapauden hyödyntää taiteen historiaa, mikä varsinkin Suomessa on heijastunut kuvallina-ajatteluna.

15.06.–02.09.2012 Halli, Siipi, MEDIApiste, Aula
JARMO MÄKILÄ: POIKIEN LEIKIT - BOYS' GAMES

Jarmo Mäkilän uudet installaatiot, veistokset ja maalaukset valtaavat koko taidemuseon. Poikajoukko mellastaa ja tekee tuhojaan. Pojat etsivät miehuuttaan ja kasvattavat panssaria maailmaa vastaan. Näissä miehuuskokeissa otetaan riskejä. Väkivalta ja ennen kaikkea sen uhka värittää nuoren pojan maailmaa. Tässä todellisuudessa alistetaan ja alistutaan. Lapsuuden onni on tabu, jota ei saisi kyseenalaistaa. Matkalla pienten poikien maailmaan, unen ja valheen rajatilaan, katsoja kohtaa taiteilijan sekä myös omat lapsuuden ja nuoruuden muistonsa. Altti Kuusamo kirjoittaa:

Jarmo Mäkilä syntyi 1952 ja vietti pääosan poikaikänsä Raumalla. Mäkilän viime vuosien tuotanto on luonut kiinnostavia reittejä hänen poikavuosiinsa. Lähestymiskulmat ovat moninaistuneet jopa niin, että maalaukset luovat monipolvisen panoraaman suomalaisen poikalapsen psykohistoriaan 1950-luvulla. Maalauksen ja pienoismallien kavalkadi johdattaa sodanjälkeisen poikaian suurelle takapihalle. Mäkilä katsoo menneisyyttä tietoisesti nykyisyydestä, fantasian kerrosten läpi.

Jarmo Mäkilä lähestyy poikaikää kahdelta suunnalta: hän kuvaa poikia sekä keskellä villiä luontoa että erilaisissa sisätiloissa. Kahden aihepiirin käsittelyssä on kiinnostavat eronsa. Valotetaan kahta hyvin erilaista maailmaa, erilaisin maalauksen keinoin. Metsässä poikia ohjaavat myyttinen villi ajattelu ja siihen kuuluvat rituaalit eläinuhreineen ja mieskokeineen. Poikien toiminta sulaa metsän vaihtuviin väreihin: ryhmää kuvataan pimeydessä, usvassa, savussa ja valossa. Taas kaikki se toiminta, joka sijoitetaan sisätiloihin, täyttyy monitulkintaisilla tapahtumaketjuilla ja vierailuilla, kirpeillä figuureilla. Metsää kuvatessaan Mäkilä sijoittaa poikajoukon katsojasta kauaksi, sisäkuivissa hän työntää pojat lähemmäksi kuvan illusorista etualaa.

Avainmaalaus Jytty (2012) ottaa mittaa Tyko Sallisen ekspressionistisesta Jyttyt –maalauksesta (1918). Tanssin ryske on nyt toinen. Poikien mittasuhteet vaihtelevat. Raskasluinen jässikkä tanssii ylisuuren pääkallon päällä. Isokenkäiset rumpalit tuntuvat pienäivoisilta. Korkeilla olevista ikkunoista kurkkii suuria pojanpäitä: silmät muljahtelevalta uteliaisuudesta. Mäkilä kommentoi: "Aina kurkittiin." Osalliseksi oli päästävää, nenä oli työnnettävä joka paikkaan, tivolit oli nähtävä Tivoli oli vain hetken auki, mutta meni "kiinni" Mäkilän läheisen toverin kuoltua auton alle. Tätä kuvaa Sirkuksen poika (2012).

Mäkilän kotitalo toistuu muutaman maalauksen sivuteemana. Tutussa ja kodikkaassa on yhtäkkiä jotain vierasta, jopa kamottavaa. Olemme siirtyneet das Unheimlichen valtakuntaan. Mäkilän maalauksen kuvatila esittää tulevien miesten maailman, josta tytöt, naiset ja äidit on täydellisesti poissuljettu. On vain poikien monottava sukupuoli ja -polvi. 1950-luvulla tytöt kuuluivat eri kulttuuriin, josta ei tiedetty paljoakaan. Poikien maailmassa taas dialogia ei esiintynyt, sen korvasivat samannäköisyys ja samanmielisyys.

Katsoessamme Mäkilän maalauksia emme ole "tuolla", menneisyydessä, vaan täällä, jossa kadotettu aika saadaan tuplaten takaisin fiktion kielellä. Katsomme metakuvia poikaikästä. 1950-lukua ei "dokumentoida" vaan annetaan metaforien puhua ja aikatasojen lonksua. Mikään ei ole suoraa ja silti kaikki on suoraa. Mäkilän maalaukset naulaavat poikaian muistot nykyhetken, nykyisyyden paksun tulkintakerroksen läpi. Historia on "tuolla" ja emme voi saavuttaa sitä kuin muovaamalla omaa tulkintaamme siitä nykyhetkessä. Mäkilän kuvat antavat ymmärtää, että poikavuodet ovat elämänpituinen ja päämäärätön rumpumarssi.

15.06.–02.09.2012 Projektihuone
ILMESTYKSIÄ – REVELATIONS /
Yksityisen taidekokoelman anatomiaa – An anatomy of a private art collection
Kuraattori: Arto Jurttila. Näyttely liittyy sarjaan Maire Gullichsen ja modernismi

PAVEL MRKUS: NEXT PLANET
Next Planet, 2011 ja *Defragmentation*, 2011
 21.09.2012–13.01.2013 Halli, Siipi
 Kuraattori: Michal Koleček

Alla:
 Tanssiteoksen *Looping* -esitykset Porin taidemuseossa 12.1.2013 ja 13.1.2013
 Koreografia Ismo-Pekka Heikinheimo ja tanssi Jaakko Kulmala
 Looping oli tanssisoolo, joka on tehty Pavel Mrkusin videoinstallaation *Defragmentation* innoittamana.

Kuvat: Erkki Valli-Jaakola

60

61

Taidekokoelma ei ole kerääjänsä elämäntyö.

Kokoelma on hänen elämänsä ja persoonansa.

Ilmestyksiä-näyttelyn teoskokonaisuus perustuu Porin taidemuseoon tallennettuun noin 400 teosta käsittävään yksityiskokoelmaan. Kokoelmaa ei ole kartutettu kanonisoitujen taidekäsitysten tai taiteen laatutekijöiden dokumentiksi. Vielä vähemmän se on tarkoitettu minkään aikakauden kattavaksi taidekentän kuvaksi. Se on syntynyt voimakkaan impulsiivisista hankinnoista.

Nyt esillä olevat teokset ovat löytäneet kokoelman kerääjän. Ei päinvastoin. Ne ovat ilmestyneet kerääjälle ennakoimattomasti, yhtäkkiä. Ilmestysten äärellä kerääjä on ollut usein mykkä. Tapa katsoa taidetta on muuttunut. Siihen on tullut uusia näkökulmia. Teokset ovat usein nostaneet kerääjän tietoisuuteen jotakin, joka on ollut jo hänessä aluillaan. Taideteoksista on tullut subjekteja, toimijoita ja kokoelman kerääjästä kohde, objekti. Kokoelman kautta on syntynyt jatkuvassa liikkeessä oleva dialogi kerääjän ja kokoelman, kerääjän ja kuvataidekentän sekä kerääjän ja hänen alitajuntansa välille.

15.06.–02.09.2012 Rappu

JAN EERALA: - 61N 21E – VUOSI RANNALLA

Päättymätön dokumentaarinen tarina Selkämeren rupurannalta.

”Muistan kuin eilisen päivän sen aamun kun ensimmäisen kerran heräsin Makholman mökissäni. Hiljaisuus oli niin vaikuttava, etten ollut kokenut vastaavaa koskaan. Ymmärsin samalla, ettei minusta koskaan tulisi kaupungissa asujaa enää. Niinpä jäin Makholmaan, pieneen kalastajakylään Selkämeren rannalla. Ulkona lokit kutsuivat, meri kohisi ja tuuli tuiversi. Aina kuitenkin halusin merelle. Kesällä veneellä ja talvella hiihtäen. Kelirikkona kiertelin rantoja, ulottaen retkeilyni väliillä Meri-Porin raikatuille teollisille rannoille. - 61N 21 - kertoo enemmän tai vähemmän dokumentaarisesti tästä; menemisistä.”

Jan Eerala on porilainen valokuvataiteilija, joka on tullut tunnetuksi ympäristönsä kuvaajana. Hän on esitellyt valokuviaan laajalti yksityis- ja ryhmänäyttelyissä. Eerala on vuodesta 2003 ylläpitänyt Rupuranta-blogia, joka on vuosien saatossa, tekniikan kehittymisen myötä, muuntunut videoblogiksi. Rupuranta-blogi sisältää satoja dokumentaarisia videoita Meri-Porin edustalta, Selkämeren rannoilta. Eerala on lähes vuosikymmenen ajan kartoittanut ja dokumentoinut luonnossa tapahtuvia muutoksia; vuodenajan vaihtumisia sekä ihmisen toimesta luonnossa tapahtuvia ekologisia muutoksia.

Jan Eeralan videot ovat monisyisiä. Ne ovat pieniä omaelämäkerrallisia kertomuksia, jotka avaavat eteemme elämän humoristiset ja performatiiviset piirteet. Hänen luontokuvauksensa ovat runollisia ja minimalistisia tarinoita, jotka muodostavat meditatiivisen katsojakokemuksen. Tätä kaikkea säestää luonnon oma äänimaailma. Internetin myötä Eeralan Rupuranta on saanut globaalin ulottuvuuden ja yleisön; Selkämeren rannan elämää voi seurata lähes reaaliajassa vaikka toiselta puolelta maapalloa.

21.09.2012–13.01.2013 Halli, Siipi

PAVEL MRKUS: NEXT PLANET

Kuraattori: Michal Koleček

Näyttelyn teokset käsittelevät todellisia – fyysikaalisten ja illusoristen – tiedon tilojen reunoilla esiintyviä ilmiöitä. Ne liikkuvat aineellisesta aineettomaan, kuvallisesta ei-kuvalliseen, realismista abstraktioon ja takaisin. Tiedon tilan ja fyysisen maailman rinnakkaisuudet näyttäytyvät sekä visuaalisesti että näitä todellisuuksia kuvailevan kielen kautta. Näyttely koostuu videoinstallaatioista sekä installaatioista, joissa on interaktiivisia elementtejä.

Michal Kolečekin mukaan Pavel Mrkusin (s. 1970) estetiikka on muovautunut keskieuropalaisen taiteen perinteen ja hänen japanilaisesta kulttuurista saamiensa vaikutteiden välisessä vuoropuhelussa. Uransa alusta asti Mrkus on pyrkinyt luomaan taiteeseensa laajemman henkisen ulottuvuuden. Vuodet 2000–2004, jotka Mrkus vietti Japanissa vahvistivat hänen taiteeseensa sisältänyttä vaikutelmaa näennäisen paradoksaalisesta synteesistä. Sen elementtejä ovat uusimman tekniikan hyödyntäminen sekä transsendenttien vivahteiden kartoittaminen hallitsemattomasti kasvavissa ja muuttuvissa tietojärjestelmissä. Ne voidaan nähdä nykyaikaisen sofistikoituneen tuotannon tai informaatiojärjestelmien yhä itsenäisempinä henkisinä moottoreina.

Next Planet on sarja videoprojektioita, jotka kaikki kertovat saman tarinan moniäänisenä vuoropuheluna. Keskeinen motto on metafora ihmisen kommunikaatiosta, joka siirtyy jatkuvasti teknisen datan luoviin klustereihin. Aiheet häilyvät fyysisen ja abstraktin tilan reunoilla. Monumentaalissa projektiossa nimeltä *Defragmentation* (2011) Mrkus luo lähes transsendenttisen vaikutelman tekemällä visualisoidun version samannimisestä teknisestä toimenpiteestä, joka suoritetaan tietokoneen kiintolevyllä olevan tiedon järjestämiseksi. Videoinstallaatio *Next Planet* (2011) hyödyntää tieteeiselokuvien estetiikkaa ja luo täydellisen illusion tutkimuslennosta tuntemattoman maiseman yllä. Löydettyssä alueessa piilevä kasvava jännite saa rinnalleen kasvavan epätietoisuuden teoksessa käytetyn visuaalisen materiaalin lähteestä. Onko kyseessä todellinen paikka maapallolla vai

joltain toiselta planeetalta tehty videotallenne? Onko kuva käsitelty vai täysin virtuaalisesti tuotettu? Teos ei tarjoa tyydyttäviä vastauksia näihin polttaviin kysymyksiin vaan korostaa sen sijaan niiden puuttumista.

Next Planet -näyttely edustaa Mrkusin taiteellisen kehityksen huipentumaa. Siihen sisältyvissä teoksissa nähdään hänen kerronstrategiansa muutos kohti visuaalisen informaation teknologista animointia. Vaikka Mrkus käyttääkin nykyisin lähes yksinomaan virtuaalista kuvaa, on hän pysynyt uskollisena alkuperäisille teemoilleen ja lähtökohdilleen. Häntä kiinnostavat edelleen ihmisen olemassaoloon ja luonnon prosesseihin liittyvät keskeiset kysymykset, samoin ihmisen kyky pohtia tätä henkistä tasoa informaatioyhteiskunnan kasvavassa hälyssä. Mrkus on hyvin tietoinen digitaalisen teknologian vaaroista, sen kyvystä korvata todellinen elämä virtuaalimaailmalla. Samalla hän tunnistaa luovien tietorakenteiden äärettömän rikkauden ja metaforisen voiman.

Modernin maailman ja sen mediakuvan välisen dikotomian edessä Pavel Mrkus pyrkii johdonmukaisesti yhdistämään toisiinsa erilaisia kommunikaatorakenteita, elementtejä niin luonnollisesta kuin keinotekoisesta älystä, tarkoituksenaan kiinnittää huomiota niiden välisten yhteyksien lisääntymiseen sekä siihen, että meidän on etsittävä ja löydettävä niiden kätkeistä sekä kauneuden kaipuu että tarve transsendenssiin.

Yhteistyössä: The Brno House of Arts (Tsekin Tasavalta), Faculty of Art and Design at Jan Evangelista Purkyně University in Usti nad Labem (Tsekin Tasavalta), Tsekin Tasavallan Suurlähetystö (Helsinki), Porin Videotuki

21.09.2012–13.01.2013 MEDIApiste

MUUTTOVOITTO!-SARJA

Kuraattori: Pia Hovi-Assad

Maassamuutto tarkoittaa maan tai alueen sisäpuolella tapahtuvaa muuttoliikettä. Lähtö- ja tulomuuton erotus muodostaa nettomuuton, joka voi olla negatiivinen (muuttotappio) tai positiivinen (muuttovoitto). Porin muuttovoitto alkoi vuonna 2003 ja on kasvanut vuodesta 2007 alkaen. Muuttovoiton myötä Porista on tullut aktiivinen kuvataiteen keskus. Muuttovoitto!-sarja esittelee Poriin muualta Suomesta muuttaneita kuvataiteilijoita.

21.09.–21.10.2012 MEDIApiste

MARKO LAMPISUO: MAISEMAN LOPPU videoinstallaatio

Kolmas palo tuhosi Porin vuonna 1640. Samaan vuoteen on ajoitettu taidemuseon MEDIApisteen vanhat kiviseinät. Vuonna 1895 avattiin rautatie Porista Tampereelle. Ranskassa esitettiin varhaisia elokuvia. Ne saivat ihmiset uusin silmin ihastelemaan puun lehtien lepatusta tai junan tuloa asemalle. 1970-luvulla televisiot kotiutuivat kirjahyllyihin loimottamaan yhteisen iltanuotion rytmiä. 1980-luvulla suomalaistaiteilijat tutustuivat videoon interrail-matkoillaan. 1996 myyntiin tuli digitaalisia videokameroita. 2000-luvun laitteet ovat entistä tarkkapiirtoisempia. Filmin pehmeys on historiaa.

Kuvataiteilija Marko Lampisuo on useissa teoksissaan työstänyt luopumisen ja kiintymisen teemoja. Maiseman lopussa vanha videokamera kuvaa viimeiset kuvansa. Se taltioi näkymää junan ikkunasta, auringonlaskua ja valoa lehvistössä. Tv-ruudulta kamera kuvaa kuvaamansa videot uudelleen. Kamera näkee hajoavia maisemia ja ihmissilmältä salattuja sähkövarauksia. Näköaistimme on kehittynyt havaitsemaan liikettä. Hitaisiin muutoksiin totumme huomaamatta. Kirjoista tyhjenneet hyllyt kehystävät televisioita. Hyllyt ovat kuin mediavälitteisen ajan muistumia keskiajan taiteilijoiden perspektiivikehikoista. Ei ole luontokokemusta, on kaisloja ruudulla. Kuvia kuvista. Muisto luonnosta unohtuu. Unohtuu se, mikä unohtuu.

Marko Lampisuo on syntynyt vuonna 1970 Turussa. Hän valmistui kuvataiteilijaksi Tampereen Taiteen ja viestinnän oppilaitoksesta 1996 ja Tampereen AMK:sta 2003. Poriin hän muutti vuonna 2004. Teosta on kuvattu junamatkoilla Tampereelta Poriin, Turun Kaksikerrassa, Pyhämaan Ihamossa, Porin Aittaluodossa ja työhuoneella Riihikedossa sekä taiteilijaresidensseissä Karjalohjalla ja Keuruulla. Teoksen musiikin on tehnyt porilainen muusikko ja äänilevykustantaja Jussi Lehtisalo. Hänen kokeelliselle ilmaisulleen on ominaista sarjallinen muuntelu ja visuaalisuus. Lehtisalo on julkaissut Maiseman loppuun säveltämänsä musiikin myös LP-levyllä Interludes for Prepared Beast.

Yhteistyössä: Porin Videotuki. Tukijat: Suomen Kulttuurirahaston Satakunnan rahasto, Satakunnan taidetoimikunta, Taiteen keskustoimikunta. Tuottaja: Tuuli Penttinen-Lampisuo / Kallo Works.

26.10.–25.11.2012 MEDIApiste

LAURA LILJA: PHILOSOPHIAE ABSURDUS PRINCIPIA OECONOMICA

Laura Liljan veistosinstallaation Philosophiae Absurdus Principia Oeconomica aiheena on kulutus. Ihmiskunnan ekologinen jalanjälki kuvaa sitä, miten suuri määrä maa- ja merialueita tarvitaan tuottamaan ne luonnonvarat, joita ihmiskunta tarvitsee nykyisen elintonsa ylläpitämiseen. Tällä hetkellä ihmiskunta kuluttaa vuosittain puolitoistakertaisesti koko maapallon vuoden

62

63

aikana tuottamat luonnonvarat. Maailman ylikulutuspäivä on se päivä, jolloin ihmiskunnan tarpeet ylittävät ekosysteemien kyvyn tuottaa luonnonvaroja, käsitellä jätteitä ja ihmisen tuottamia päästöjä. Tänä vuonna ihmiskunta kulutti loppuun kaikki maapallon vuoden aikana tuottamat uusiutuvat luonnonvarat 21. elokuuta. Suomalaisten ekologinen jalanjälki on maailman 11. suurin. Jos koko ihmiskunta kuluttaisi niin kuin suomalaiset, vastaisi ekologinen jalanjälkemme 3,5 maapalloa.

Veistosinstallaatio koostuu kolmesta eri kokonaisuudesta, joiden keskeinen elementti on suomalaisen designin klassikko, roikkokuva, lasinen pallovalaisin. Valaisimien määrä kussakin teoksessa kuvaa ihmiskunnan kulutusta globaalilla ja suomalaisella tasolla. Näyttelyn nimi sekä teosten Newtonin kehtoa jäljittelevä muotokieli viittaavat Isaac Newtonin vuonna 1687 julkaisemaan kirjaan Philosophiae Naturalis Principia Mathematica (Luonnonfilosofian matemaattiset perusteet), jossa Newton esitti Newtonin lakeina tunnetut liikkeen jatkuvuuden, dynamiikan sekä voiman ja vastavoiman peruslait. Mikä on tieteellisten lainalaisuuksien ja ratkaisumallien merkitys ja mihin riittää ihmisen ”kaikkivoipaisuus” kulutuskulttuurimme absurdissa nykytilanteessa ja tulevaisuudessa?

Laura Lilja on syntynyt vuonna 1975 Hangossa. Hän on asunut mm. Vesilahdessa, Heinävedellä, Joensuun lähellä Kontiolahdella ja pääkaupunkiseudulla. Hän valmistui kuvataiteilijaksi Taideteollisesta korkeakoulusta vuonna 2004, ja opiskeli myös Porin taidekoulussa vuosina 1999–2002. Poriin hän palasi opintojen jälkeen vuonna 2004. Vuoden nuoreksi satakuntalaiseksi kuvataiteilijaksi Laura Lilja valittiin vuonna 2009. Liljan ensimmäinen julkinen teos Toisessa valossa julkaistaan Porin uimahallissa elokuussa 2013.

30.11.2012–13.01.2013 MEDIApiste

SIMO SAARIKOSKI: THE MAGIC KITCHEN dokumentaarinen videoteos

The Magic Kitchen on Gabrovossa, Bulgariassa kuvattu dokumentaarinen videoteos. Teos kuvaa päähenkilönsä Boriana Marinovan kautta elämää balkanilaisessa pikkukaupungissa Euroopan unionin laidalla. Video on vahva ajankuva elämästä Bulgariassa yli 20 vuotta kommunismin romahtamisen jälkeen. Siihen on dokumentoitu ihmisiä, jotka tuntuvat elävän toinen jalka menneisyydessä. Gabrovossa eletään kuin pysähtynyttä aikaa: Nuoret lähtevät maailmalle ja vanhempien sukupolvien tehtäväksi jää selviytyä tämän päivän todellisuudessa.

Boriana Marinova on kuusikymppinen laajan ystäväpiirin omaava ja naapurustossaan kuulu entinen kokki ja kapakoitsija. Videoteos rakentuu Borianan avoimen, puheliaan ja kompromissittoman persoonallisuuden ympärille. Boriana sanoo sen, mitä ajattelee, eikä välitä siitä mitä muut hänestä ajattelevat. Tarinassa seurataan elämää Borianan keittiössä, jonne ympäröivän yhteisön jäsenet hakeutuvat. Borianan elämä keskittyy oman asunnon seinien sisäpuolelle. Se koostuu ruoanlaitosta, rakian juomisesta ja televisio-ohjelmien katselusta. Aterioinnin ja ruoanlaiton lomassa syntyy tarinoita ja niitä myös kerrotaan. Päivät seuraavat toinen toistaan samanlaisina, mutta Boriana on tyytyväinen ja ottaa elämänsä sellaisena kuin se on. The Magic Kitchen piirtää tarinan vahvasta, pitkän elämäkokemuksen omaavasta naisesta miesten näennäisesti hallitsemassa maailmassa.

Teoksen kuvaukset kattavat puolen vuoden aikavälin, alkutalvesta loppukesään 2012. Teoksen ensiesitys tapahtuu Porin taidemuseon näyttelyssä. Videoteoksen lisäksi näyttelyssä on esillä still-valokuvia. The Magic Kitchen, dokumentaarinen videoteos, Kuvasuhde: 16:9, Formaatti: HDV
Kesto: 00:21:04. 2012. Käsikirjoitus, ohjaus, kuvaus, äänet & editointi: Simo Saarikoski
Käännökset & tekstitys: Lora Dimova.

Simo Saarikoski on syntynyt 1980 Heinävedellä ja varttunut Pudasjärvellä, Pohjois-Suomessa. Lisäksi hän on asunut mm. Helsingissä, Limingassa ja Kankaanpäässä. Hän valmistui kuvataiteilijaksi SAMK kuvataide Kankaanpäästä vuonna 2006 ja on opiskellut myös Limingan taidekoulussa vuonna 2000-2001. Poriin hän muutti Kankaanpäästä valmistuttuaan vuonna 2006. Porissa Saarikoski on toiminut aktiivisesti taideyhdistys T.E.H.D.A.S. Ry:ssä, sekä Nyte ry:ssä ja Galleria 3h+k:n toiminnassa vuosina 2006–2011. Vuodesta 2009 hän on myös asunut ja työskennellyt pitkiä jaksoja Sofiassa, Bulgariassa.

21.09.2012–13.01.2013 Projektihuone, Aula

MAIREN VÄRIT. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja

Yhteistyössä: Maire Gullichsenin taidesäätiö

Kuraattorit: Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen

Intohimoinen taiteen ystävän Maire Gullichsenin taidekokoelman sydän on värien herkkyyksy ja lyyrisyys. Keskiössä ovat värin ja muodon kysymykset sekä Mairen kiinnostus kansainvälisyteen, uuteen ja oman ajan taiteeseen. Näyttely on suunniteltu ja toteutettu yhteistyössä Seniorien Suunnistus Taidekokoelmaan -opintopiirin kanssa. Opintopiiriläiset valikoivat Maire Gul-

porin taidemuseo

vuosikertomus 2012

lichsenin taidesäätiön kokoelmasta näyttely, joka kuvastaa ryhmän jäsenten omakohtaisia taidekokemuksia. Uteliaisuus ja rohkeus jakaa omat ajatuksensa ryhmän kesken synnyttivät kiinnostavia yhteisiä keskusteluja, joiden myötä värit nousivat näyttelyn pääosaan. Näyttely sai nimekseen Mairen värit, joka kuvastaa hyvin myös keräilijän omia lähtökohtia taidekokoelmansa luomisessa.

Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiri syntyi ajatuksesta tiivistää museon ja yleisön yhteistyötä ja samalla ventää osallistavaa, omaehtoista ja kokemuksellista oppimista taidemuseoympäristössä. Opintopiirissä oppimisympäristönä oli koko museo. Lähtökohtana oli taiteesta ja kulttuurista oppiminen ja virkistäytyminen seniorien omaa elämäkokemusta ja kiinnostusten kohteita hyödyntäen. Jokainen osallistuja toi ryhmässä esiin omat yksilölliset näkemyksensä, tunteensa ja kokemuksensa, joiden pohjalta päädyttiin yhteisiin ratkaisuihin näyttelyn teemasta ja teosvalinnoista. Projekti on osa valtakunnallista Suomen museoliiton koordinoimaa Avara hanketta [2010–2012], jossa on etsitty uusia yleisötyön menetelmiä. <http://avaramuseo.blogspot.com>

21.09.2012–13.01.2013 Rappu

PORI SCREENINGS: GOES AFRICA

[SFIP] PROJECT – STILL FIGHTING IGNORANCE & INTELLECTUAL PERFDY

Afrikkalaisen videotaiteen sarja

Kuraattori: Kisito Assangni

Lyhenne [SFIP] tulee sanoista Still Fighting Ignorance & Intellectual Perfidy. Nimensä mukaisesti hanke taistelee tietämättömyyttä ja älyllistä vilpillisyyttä vastaan. Porissa nähdään muuttoliikkeen aikakautta heijasteleva sarja videoteoksia taiteilijoilta, jotka asuvat Afrikassa, Euroopassa ja Amerikassa. Valikoimaan sisältyy niin kokeellista videota kuin lyhytelokuvaa. Sen keskiössä on tietämättömyyden ja älyllisen vilpillisyyden vastainen taistelu afrikkalaisessa nykytaiteessa sekä sen esteettiset ja metodologiset piirteet. Projektissa afrikkalaiset uutta mediaa käyttävät taiteilijat kertovat Afrikan tarinan sellaisena kuin he itse näkevät sen perinteen ja nykyhetken välisen suhteen kautta.

Sarjassa nähtiin valikoima afrikkalaista videotaidetta, joka pureutuu pimeään maanosaan ja postkolonialistisiin mielikuviin yhdistettyjen kliseiden tuolle puolen. Se pyrkii tuomaan katsojat lähemmäksi afrikkalaisen videotaiteen omintakeisia tulkintoja ja sen pitkälti huomiotta jääneitä temaattisia kysymyksenasetteluja. Taistelu tietämättömyyttä ja älyllistä vilpillisyyttä vastaan [SFIP] tuo afrikkalaisen videotaiteen osaksi laajempaa kulttuurista viitekehystä. Teknokulttuurinen vallankumous on tuonut uudet mediat osaksi jokapäiväistä elämää. Tämä on johtanut kulttuuristen ja taiteellisten käytäntöjen demokratisoitumiseen. Tekniikan kaikkialle ulottuva läsnäolo elämässämme on nostanut esiin kysymyksiä yksityisyydestä, valvonnasta ja omistajuudesta, läntisen median hallitsevasta asemasta globalisaatiossa sekä kehittyneen maailman etuoikeutetusta asemasta tekniikan käytössä.

[SFIP] esittää muuttoliikkeen aikakautta heijastelevan sarjan videoteoksia taiteilijoilta, jotka asuvat Afrikassa, Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Valtaosa teoksista käsittelee toiseutta, identiteettiä, suvaitsevaisuutta ja sosiaalisia suhteita taiteilijoiden poh-tiessa omaa paikkaansa ja osallisuuttaan yhä kiinteämpien suhteiden määrittelemään maailmaan.

21.09.–21.10.2012 Rappu

JUDE ANOGWIH, YOUNES BABA-ALI, NICENE KOSSENTINI, KAI LOSSGOTT, SALIOU TRAORÉ kokeellista videotaidetta

Jude Anogwih (Nigeria) on multimediateitaiteilija ja yksi Identity: An Imagined State -näyttelyn kuraattoreista. Hän asuu ja työskentelee Lagosissa, Nigeriassa. Anogwihin teoksia on ollut näytteillä useissa kansainvälisissä taidenäyttelyissä ja projekteissa mm. Festival International d’Art Video de Casablanca, Marokko; FestivalMiden, Kalamata, Kreikka; SMBA, Amsterdam; Old News #6 Malmö, Lagos, Kööpenhamina, New York; Geo-graphics, Bryssel; COLOGNEOFF VII, Madrid; Orbitas, Houston, USA. Hänen viimeksi kuratoimiaan näyttelyitä ovat mm. The Green Summary Lagosin nykytaiteen keskuksessa, Contested Terrains Tate Modernissa Lontoossa sekä CCA – Lagos, jonka toisena kuraattorina oli Kerry Greenberg Tate Modernista. Anogwih on Lagosissa toimivan Video Art Networkin perustajajäsen. www.vanlagos.org

Younes Baba-Ali (Marokko) on monialainen taiteilija. Hän on valmistunut taiteen maisteriksi Ecole Supérieure d’Artista Aix-en-Provencesta. Baba-Alin taiteen keskeisiä elementtejä ovat äänimateriaali ja sen muokkaaminen.

Hänellä on ollut näyttelyitä mm. Bozar Museumissa Brysselissä, Mulhousen taidehallissa Ranskassa, Haus fur elektronische kunstessa Baselissa ja Sabrina Amrani Galleryssa Madridissa. www.younesbabaali.com

Nicene Kossentini on Tunisissa asuva valokuvaaja ja elokuvantekijä. Hän on valmistunut Tunisin Institut Supérieur des Beaux Artsista ja Strasbourgin Université Marc Blochista sekä opiskellut Le Fresnoyssa ja Ecole de l’image Les Gobelinsissa. Kossentini

64

65

vaalii perinnettään ja historiaansa, pyrkien paljastamaan kulttuurinsa ja alkuperänsä kadotetut yhteydet ja haudatut totuudet. Hänen töitään on nähty eri puolilla maailmaa: Musée du Quai Branlyssa Pariisissa, Museum of Tunis Kheireddine Palacessa Tunisissa, Kunsternes Hausissa Oslossa, CAN-museossa Neuchatelissa Sveitsissä,, Selma Feriani Galleryssa Lontoossa. www.nicenekossentini.com

Kai Lossgott (Etelä-Afrikka) on Cape Townissa toimiva omintakeinen nykyaiteilija, kirjoittaja, kuraattori ja runoilija, joka on nykyisin keskittynyt tutkimaan vihreää politiikkaa ja systeemiteoriaa kokeellisen elokuvan, performanssin ja piirtämisen avulla, kuten esimerkiksi kasvin lehtiä kuvaavissa kaiveruksissaan. Hänen teoksiaan on nähty laajalti esimerkiksi Johannesburgin Museum Africassa, Arnot-aidemuseoss New Yorkissa, Whitechapel-galleriassa Lontoossa sekä Maracaibon nykytaiteen museossa Venezuelassa. Lossgott on ollut ehdolla Etelä-Afrikan arvostetuimpien taidepalkintojen saajaksi ja hänen teoksiaan on yhä useammassa yritysten ja museokokoelmissa eri puolilla maailmaa. Hänen kuratoimiaan projekteja ovat muun muassa kansainväliset kokeellisen elokuvan kiertonäyttelyt City Breath ja Letters From the Sky. www.kailossgott.com

Saliou Traore (Burkina Faso) tutkii taiteessaan ajatusta käänteisestä kehitysavusta käyttäen välineenään videota, kuvanveistoa, installaatiota ja piirtämistä. Hänen teoksiaan on nähty laajalti, mm. Kunsthallen Brandts Museumi, Odense (Tanska); IFAN Museum, Dakar (Senegal); Marble Hall, Amsterdam; Expressive Arts Institute, San Diego (USA); Nadja Vilenne Gallery, Liege (Belgia). www.salioutraore.nl

26.10.–25.11.2012 Rappu

SAIDOU DICKO, NDOYE DOUTS, KOKOU EKOUAGOU, SAMBA FALL, EZRA WUBE animaatioita

Saidou Dicko (Burkina Faso) on itseoppinut taiteilija, joka työskentelee videon, valokuvauksen ja maalauksen parissa. Hänen teoksiaan on näytteillä laajasti kansainvälisissä yhteyksissä, mm. Design Museumissa Lontoossa, Foto Museumissa Antwerpenissa, Jokohaman taidemuseossa, Calouste Gulbenkian Foundationissa Lissabonissa, Fondation Blacheressa Ranskassa ja Johannesburg Art Galleryssä Etelä-Afrikassa.

N’doye Douts (Senegal) on valmistunut Ecole Nationale des Beaux-Artsista Dakarista. Hänen lempivälineensä on maalaus, mutta hän työskentelee myös elokuvan ja kuvanveiston parissa. Hänen töitään on ollut näyttelyissä mm. Pompidou-keskuksessa Pariisissa, Museum Kunst Palastissa Düsseldorfissa, Bekris Galleryssa San Franciscossa sekä IFAN Museumissa Dakarissa. www.ndoyedouts.com

Kokou Ekouagou (Togo) on opiskellut Lomen yliopistossa Togossa. Hänen videokertomuksensa ja installaationsa lähtevät halusta kuvastaa arkipäivän luokitteluja ja rakenteita. Hänen videoitaan on ollut esillä nykyaiteen keskuksessa Ticinossa Sveitsin Bellinzonnassa, Hexagon Space -galleriassa Baltimoressa, Galerie Lucreessa Pariisissa, Savvy Contemporary -galleriassa Berliinissä sekä Raffles Institutessa Shanghaissa. <http://kokouekouagou.blogspot.com>

Samba Fall (Senegal) on opiskellut taidetta ja animaatiota sekä Senegalissa että Norjassa. Hän käyttää digitaalisen animaation tarjoamaa luovaa vapautta inhimillisen käyttäytymisen tarkastelemiseen ja sen pohtimiseen. Samba Fallin teoksia on ollut näytteillä Design Museumissa Lontoossa, Nykyaiteen museo Kiasmassa Helsingissä, Arad Art Museumissa Romaniassa, Pol’s Potten -galleriassa Amsterdamissa ja Dakar Biennialessa Senegalissa. www.sfall.com

Ezra Wube (Etiopia) muutti Yhdysvaltoihin 18 vuoden ikäisenä. Hänellä on BFA-tutkinto maalaustaiteesta Massachusettsin College of Artista Bostonista sekä MFA-tutkinto Hunter Collegesta New Yorkista. Hän käyttää teoksissaan videota, installaatiota, piirtämistä, maalaamista ja performanssia. Ezra Wuben näyttelyitä on ollut mm. seuraavissa: Dreams of Freedom -museo Bostonissa, MEIAC-museo Badajoz Espanjassa, Rush Arts Gallery New Yorkissa, Blackburn Gallery Howard Universityssa Washington DC:ssä.

30.11.2012–13.01.2013 Rappu

MOHAMED EL BAZ, MICHELE MAGEMA, NATHALIE M’BA BIKORO, JOHAN THOM, GUY WOUTÉ performatiivisia videoteoksia

Mohamed El Baz (Marokko) tutkii teoksissaan rajan ja revirin käsitteitä, etenkin niitä, jotka synnyttävät esteitä yksilöiden välille. El Bazin työssä on kolme pääteemaa: arkipäivä, omaelämäkerrallisuus sekä leikillisuus. Teokset itse ovat nomadisia ja muuttuvat kulloisenkin kontekstin mukaan. Hänen töitään on ollut näytteillä Moderna Museetissa Tukholmassa, Pompidou-keskuksessa Pariisissa, Mori-aidemuseossa Tokiossa, Johannesburg Art Galleryssa Etelä-Afrikassa sekä Hayward Galleryssa Lontoossa.

Michele Magema (Kongon demok. tasavalta) on valmistunut maisteriksi Ecole Nationale Supérieure d’Artsista (Pariisi-Cergy). Magema on keskittynyt taiteessaan artikuloimaan alkuperäisen kongolaisen ja myöhemmin omaksumansa ranskalaisen kulttuurin välistä jatkuvaa vaihtoa videoiden ja installaatioiden kautta. Hänen teoksiaan on nähty arvovaltaisissa instituutioissa kaikkialla maailmassa: Hirshhorn-museossa Washington DC:ssä, Brooklyn-museossa New Yorkissa, Mori-museossa Tokiossa, Pompidou-keskuksessa Pariisissa ja Hayward-galleriassa Lontoossa.

Nathalie Mba Bikoro (Gabon) luo taiteessaan itsenäisiä vaihtoehtoja Pohjois-Gabonin yhteisöjen sosiaaliseen elämälle ja kehitykselle. Hän työskentelee tällä hetkellä vieraillevana yliopistoluennoitsijana Euroopassa ja Gabonissa opettaen luovaa nykytaidetta, politiikkaa ja filosofiaa. Nathalie Mba Bikoron kehittämiä poikkitaiteellisia opetusprojekteja ja yhteistyökuvioita

porin taidemuseo

vuosikertomus 2012

ovat esimerkiksi ArtEvict ja DNA Gabon. Hänen maailmaa kiertäneitä näyttelyitä on nähty mm. Tate Britainissa ja National Portrait Galleryssa Lontoossa, Performing Arts Academyssä Helsingissä, SAVVY Contemporaryssa Berliinissä sekä Demilitarized Zone (DMZ) festivaalilla Etelä-Koreassa. <http://nbikoro.weebly.com>

Johan Thom (Etelä-Afrikka) on lontoolaisesta Slade-taidekoulusta valmistunut taiteen tohtori. Performansseista, videoteoksista ja -installaatioista tunnettu Thom asettaa usein kehon äärimmäisiin tilanteisiin pyrkiessään hahmottamaan siinä tapahtuvia muutoksia. Hänen yksityis- ja ryhmänäyttelyidensä sarjaan kuuluvat mm. Venetsian biennaali, Museum Africa Johannesburgissa, lwalewa Haus Bayreuthissa, Slade School of Fine Art Lontoossa sekä DUCTAC Dubaissa. www.johanthom.com

Guy Wouete (Kamerun) asuu ja työskentelee sekä Antwerpenissä että Doualassa. Hän on opiskellut taidetta ja multimediaa Hollannin taideakatemiassa (Rijksakademie v.B.K.). Teoksissaan (video, valokuvaus, installaatio) hän tutkii äärellistä ja ääretöntä ja ylittää muodollisen akateemisen koulutuksen rajoitukset soveltamalla kokeellista lähestymistapaa, joka laajentaa olemassaolevia taiteen rajoja. Guy Wouete on osallistunut useisiin residensseihin ja näyttelyihin: IFA:n galleriat Berliinissä ja Stuttgartissa, SBK Galerie23 Amsterdamissa, modernin taiteen museo Medellinissä Kolumbiassa, Algerin nykyaiteen museo Algeriassa, Momo Gallery Johannesburgissa.

Pedagogiset näyttelyt ja näyttelyt maakunnassa

Porin taidemuseon maakunnallinen näyttelytoiminta rakentuu usean alueellisen roolin varaan. Porin taidemuseo toimii Satakunnan aluetaidemuseona. Aluetaidemuseojärjestelmä on määritelty museolaissa ja -asetuksessa. (museolaki, 729/1992, museoasetus 1312/1992; lain muutos 877/2005; museoasetus 1192/2005).

Opetusministeriö valitsi Porin lastenkulttuurikeskuksen yhdeksi vuonna 2003 perustetun valtakunnallisen lastenkulttuurikeskusten verkoston - TAIKALAMPPU - kuudesta jäsenestä. Ministeriön Porin lastenkulttuurikeskukselle määritellyt tehtävät ovat osin maakunnallisia, osin valtakunnallisia. Porin lastenkulttuurikeskus / Satakunnan lastenkulttuuriverkosto toimii hallinnollisesti Porin taidemuseon alaisuudessa.

Porin taidemuseon maakuntaan suuntautuvat pedagogiset ja näyttelypalvelut on soveltuvin osin integroitu yhteen sateenvarjoperiaatteella toimivan Porin lastenkulttuurikeskuksen - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston käynnistämien projektien kanssa, mikä on osoittautunut tehokkaaksi ja monin tavoin hedelmälliseksi ratkaisuksi.

PEDAseinä

Pedagoginen näyttelytila Café MUUSAssa. Näyttelyohjelma yhteistyössä Porin taidemuseo ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto.

10.01.–18.03.

KAUNIIMPI JOKI - Uusuumalaisten huomioita Porista I

Videoteos maahanmuuttajille suunnatun Taidetta lähellä -ohjelman Samanlaista - Eri-laista -työpajoissa syntyneistä tarinoista. Työpajat ohjasi kuvataiteilija Kalle Hamm. Videon kesto 26:57.

19.03.–22.04.

LEIKATTU KUVA – STREETPIX

Piksallaatio-tekniikalla toteutettua animaatiota Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuurikeskuksen työpajasta. Yhteistyössä Satakunnan taidetoimikunta.

23.04.-27.05.

AVARA TAIDEMUSEO

Porin taidemuseossa vieraillee erilaisia aikuisryhmiä. Minkälaisia kokemuksia ja elämyksiä taidemuseo heille tarjoaa?

01.06.–02.09.

MAKE SOME NOISE!

Nuorten valokuvauskerho Noisen näyttely.

04.09.–28.10.2012

DINOMUSEO

66

67

Seitsemänvuotiaan Casper Longin valokuvanäyttely, joka on saanut innoituksensa Porin taidemuseon STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyssä esillä olleista Slinkachun teoksista.

04.09.–28.10.2012

SATUNNAISTA LEIKKIÄ

Päivähoidon työpajaryhmien kanssa toteutettu näyttely, joka on saanut innoituksensa Porin taidemuseon Pavel Mrkusin Next Planet - Seuraava planeetta -näyttelystä.

PEDAPISTE

Taidemuseon pedagoginen työskentelytila isossa näyttelyhallissa on avoin kaikille museokävijöille. Pisteestä löydät materiaaleja näyttelyihin ja omaehtoiseen työskentelyyn.

30.09.2011–15.01.2012

MUODONMUUTOKSIA

PEDApisteen tutkimuskohteeksi on poimittu syksyn näyttelyistä ihminen sekä muotoa ja hahmoa rakentava viiva. Ihminen voidaan kuvata tikku-ukkona, joka saa yksilöllisen muotonsa piirtäjänsä viivan ja näkemyksen mukaisesti. Kokeile mihin kaikkeen tikku-ukko taipuu. PEDApisteestä löydät suuntaviivoja työskentelyyn sekä piirustusvälineet. PEDApisteen seinämaalauksen suunnittelusta ja toteutuksesta vastasivat kuvataiteilijat Johanna Laurila ja Janne Vuollet.

10.02.–27.05.

TUNTEMATON KAUPUNKI

Tuntematon kaupunki on paikka STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyssä, jossa kuka tahansa saa jättää oman merkkinsä mihin tahansa kaupungissa. Valikoi laatikosta sopivan kokoinen kontaktimuovipala. Piirrä ja väritä. Leikkaa sopivaan muotoon ja liimaa haluamaasi paikkaan seinällä. Jätä oma merkkisi! Merkit antavat kaupungille kasvot ja luonteen. Museoviikolla toukokuussa kaupunki saa nimen. Museoviikolla yleisön merkeistä täyttynyt Tuntematon kaupunki sai uudeksi nimekseen Väreilevä kaupunki. Kaupungin nimesi Porin taidemuseon uusi intendentti Anni Saisto.

PEDApisteen seinämaalauksen suunnittelusta ja toteutuksesta vastasivat kuvataiteilijat Johanna Laurila ja Janne Vuollet.

15.06.–02.09.

Tee mukaasi kesämuisto näyttelyvierailustasi!

Kesänäyttelyn Jarmo Mäkilä: Poikien leikit ajan yleisöllä oli mahdollisuus suunnitella postikortteja näyttelyn innoittamana. PEDApisteen seinämaalauksen suunnittelusta ja toteutuksesta vastasivat kuvataiteilijat Johanna Laurila ja Janne Vuollet. Postikorttipohjan suunnittelija oli kuvataiteilija Kai Ruohonen.

21.09.2012–13.01.2013

IHMINEN JA TEKNOLOGIA

Syyskaudella PAVEL MRKUS: NEXT PLANET -näyttelyn yhteydessä PEDApisteessä toteutettiin digitaalisuutta sekä ihmisen ja tekniikan välistä suhdetta tutkiva osallistava kokonaisuus. Kokonaisuuteen sisältyi neljä mustaa laatikkoa, joihin yleisöllä oli mahdollisuus kurkistaa. Laatikot ja niiden sisällöt kuvastivat teknologian kätkeytymistä tuttuihin laitteisiin, havainnon epävarmuutta ja havainnon sanallistamisen vaikeutta. Seinällä, kahdessa digitaalisessa tv-näytössä, pyörivät ihmisen ja teknologian suhdetta pohtivat Niilo Rinteen kirjoittamat tekstit. Kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta vastasi Niilo Rinne yhteistyössä Porin taidemuseon pedagogisen yksikön kanssa. Niilo Rinne on opiskelija Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun Taiteen laitoksen Porin yksikön maisterin koulutusohjelmasta.

68

Vasemmalla ylhäällä: Sanna Pajunen ja Paula Salmela, 01.12.–30.12. installaatioita
Ylhäällä oikealla: Roosa Halme, *Shadowgarden*, Taiteilija koulussa -ryhmä 16.06.–03.07.
Alhaalla: Peter Lamb, Samu Raatikainen ja Joby Williamson, 28.07.–14.08.

69

PORIGINAL GALLERIA

Porin taidemuseolla on ollut vuodesta 1984 vaihtuvia näyttelyitä varten käytössä galleriatila, joka sijaitsee Kokemäenjoen rannalla, entisessä suolamakasiinissa, Eteläranta 6:ssa, aivan taidemuseon välittömässä läheisyydessä.

Rakennus on uusrenessanssityylinen kiinteistö, joka on rakennettu arkkitehti F.J. Lindströmin vuonna 1885 signee-raamien piirustusten mukaan. Kaksikerroksinen galleriarakennus tarjoaa näyttelytilaa 235 m², mikä mahdollistaa kahden näyttelyn järjestämisen samanaikaisesti.

Gallerian toiminnasta ja käytännön järjestelyistä on vastannut gallerianhoitaja Tuula Hölsö, joka siirtyi eläkkeelle lokakuussa. Tuula Hölsön pitkän uran aikana galleria muodostui arvostetuksi näyttelypaikaksi, joka tunnetaan laajalti myös maakunnan ulkopuolella. Gallerian toiminnan jatkuvuus on varmistettu taidemuseon henkilökunnan voimin: gallerianhoitajana jatkaa toistaiseksi Kai Ruuhonen.

Poriginal gallerian internet -sivut löytyvät osoitteesta: www.poriartmuseum.fi/fin/poriginal-galleria/

Poriginal gallerian toiminta-ajatus

Poriginal galleria esittelee ajankohtaista kotimaista ja satakuntalaista taidetta kansainvälistä näkökulmaa unohtamatta. Poriginal toimii galleriaperiaattein. Näyttelyaika on 16 vuorokautta ja haku aika on kerran vuodessa. Myyntiprovisiota ei peritä. Poriginalilla on merkittävä rooli Porin taidemuseon rinnalla kahdella tavalla. Nämä liittyvät ajankohtaisen taiteen ilmiöiden esittelyyn sekä toisaalta Porin taidemuseon rooliin Satakunnan aluetaidemuseona. Poriginal galleria vastaa niihin velvoitteisiin, joita taidemuseolla on maakunnallista taidetta esittelevänä museona. Galleriaperiaattein toimivana Poriginalin kynnys on varsinaista taidemuseota helpommin saavutettavissa, minkä myötä se mahdollistaa myös nuorten, lahjakkaiden ja vasta läpimurtoaan tekemässä olevien tekijöiden esittelyn yhtä lailla kuin asemansa jo vakiinnuttaneiden ja vahvasti meritoituneiden taiteilijoiden tuotannon kehityksen seuraamisen. Porin taidemuseon keskittyessä kansainvälisen ja kotimaisen taiteen pitkien linjojen esittelyyn, Poriginal mahdollistaa maakunnan omien taiteilijoiden sekä taiteen kentän ilmiöiden joustavan seurannan. Gallerian valtakunnallinen profiili ja korkea taso tarjoavat haasteen, jota vasten maakunnassa syntyvä taide asettautuu.

Poriginal gallerian näyttelyt vuonna 2012

Poriginal gallerian ohjelma päätetään vuosittain koko näyttelykaudeksi. Näyttelyohjelman vahvistaa Porin kaupungin kulttuurilautakunta, joka myöntää näyttelyajat hakemusten perusteella. Poriginal on saavuttanut vahvan aseman suomalaisten gallerioiden joukossa, mistä kertoo mm. se, että taiteilijat hakevat Poriginaliin laajalti eri puolilta Suomea ja hakijoiden määrä on suuri. Poriginal gallerian vuoden 2012 näyttelyhakemuksia jättivät kaikkiaan 44 taideyhdistystä, taiteilijaryhmää tai yksittäistä taiteilijaa. Näyttelyaikoja jaettiin 23, näyttelyitä 24 (Saskiat ry:n stipendiaattinäyttely käsittää kaksi erillistä näyttelyä).

Kävijät

Vuoden 2012 kokonaiskävijämäärä oli yhteensä 5717 henkilöä. Käynnit on tilastoitu päivittäin. Poriginal gallerian kävijät jakaantuivat vuonna 2012 kuukausittain seuraavasti:

tammikuu	177
helmikuu	262
maaliskuu	557
huhtikuu	365
toukokuu	372
kesäkuu	245
heinäkuu	2039
elokuu	415
syyskuu	538
lokakuu	248
marraskuu	366
joulukuu	133

Heikki Hautala, *Päätepiste*, Taiteilija koulussa -ryhmä 16.06.–03.07.

70

71

Poriginal gallerian näyttelyohjelma vuonna 2012

- 31.12.–17.01. Janne Nytorp, öljyvärimaalauksia / alakerta
Maria Liitola, akryyli- ja mustemaalauksia / yläkerta
- 21.01.–07.02. Krimistit-taiteilijaryhmä:
Janette Holmström, Jonna Murtonen, Karkki Mäkelä ja Katja Määttä, öljy-/akryylimaalauksia, grafiikkaa ja installaatioita / koko tila
- 11.02.–28.02. Anna Aho, akryylimaalauksia / alakerta
Riikka Annika Keränen, installaatioita / yläkerta
- 03.03.–20.03. Zoltán Popovits ja Terike Haapoja, veistoksia ja installaatioita / koko tila
- 24.03.–10.04. Saija Koponen, maalauksia (sekatekniikka) / alakerta
Joona Pakkanen ja Tuukka Tammisaari, öljy-/akryylimaalauksia / yläkerta
- 14.04.–01.05. Arja-Riitta Ihalainen ja Hanna Tammi, öljymaalauksia ja grafiikkaa / koko tila
- 05.05.–22.05. Pia Salo, öljymaalauksia / alakerta
Tiina Vehkaperä, veistoksia (sekatekniikka) / yläkerta
- 26.05.–12.06. Päivi Koskinen, valokuvia / alakerta
Laura Wesamaa, öljymaalauksia ja veistoksia / yläkerta
- 16.06.–03.07. *Taiteilija koulussa -ryhmä*: Roosa Halme, Heikki Hautala, Toni Lehtola, Laura Myllykangas, Laura Mäkinen ja Sanna Pajunen, nukketheateria, öljy-/akryyli-/tussimaalauksia, valokuvia, veistoksia ja installaatioita / koko tila
- 04.07.–22.07. Pori Jazz66 ry / koko tila
- 28.07.–14.08. Peter Lamb, Samu Raatikainen ja Joby Williamson, akryylimaalauksia, installaatioita ja valokuvia / koko tila
- 18.08.–04.09. Laura Lehenkari ja Sakari Peltola, veistoksia ja installaatioita / koko tila
- 08.09.–25.09. Reijo Kärkkäinen ja Riikka Viinikanoja, öljy- ja temperamaalauksia / koko tila
- 29.09.–16.10. *Porin Saskiat ry:n stipendiaattinäyttelyt*:
Kari Kallioinen, akryylimaalauksia / alakerta
Carita Ahlqvist, installaatioita / yläkerta
- 20.10.–06.11. Pia Euro ja Marika Orenius, valokuvia, video ja installaatioita / koko tila
- 10.11.–27.11. Päivi Setälä, valokuvia / alakerta
Eungyung Kim, installaatioita, yläkerta
- 01.12.–30.12. Sanna Pajunen ja Paula Salmela, installaatioita / koko tila

72

73

TUTKIMUS- JA JULKAISUTOIMINTA

Taidemuseolaitos on samanaikaisesti osa sekä tieteen että taiteen ja kulttuurin kenttää. Paitsi tutkimusta suorittavana tieteellisenä laitoksena, taidemuseolla on merkittävä rooli myös taiteen kentän toimijana. Tämä koskee erityisesti nykyaikaisen taiteen museoita.

Museolaitos käyttää tutkimuksen käsitettä perinteisen yliopistolaisen tutkimustyön ohella myös niistä prosesseista, jotka käsittävät dokumentointityön sekä erityyppisten, suppeampien selvitysten laatimisen. Puhutaan perustutkimuksesta. Kaikkea museoissa tapahtuvaa toimintaa leimaavat tieteelliset periaatteet ja menetelmät. Museoiden tekemä asiantuntijatyö perustuu tutkimukseen. Tutkimuksella on vahva ote sekä museoiden kokoelmien hallinnassa että näyttelytoiminnassa. Museolain mukaan museoiden toiminnan keskeisenä tavoitteena on edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta ja ylläpitää tätä kautta väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Museokokoelma syntyy valintojen kautta. Museoilla on huomattava vastuu siitä, millainen kuva menneisyydestä ja nykyisyydestä sekä sen eri ilmiöistä välittyy tulevaisuudelle taidekokoelmien, tallennettujen arkistoaineistojen, näyttelyiden ja niiden pohjalta syntyneiden julkaisujen sekä erillisten tutkimusten ja selvitysten kautta.

Porin taidemuseo on omassa toiminnassaan sitoutunut noudattamaan tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjetta "Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje (2012)" sekä kansainvälisen museoneuvoston (ICOM) museotyön eettisiä sääntöjä. (http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/htk_ohje_verkko14112012.pdf)

Julkaisut:

Porin taidemuseo tuotti kertomusvuoden aikana kahdeksan kotimaisena ja kansainvälisenä yhteistyönä toteutettua julkaisua ja kolme esitettä. Lisäksi museo tuotti kolme suurikokoista katujulistetta sekä kuusi muuta julistetta. Julkaisujen pääkielet olivat suomi ja englanti. Parissa tapauksessa mukana oli myös saksa tai tanska.

Konsta Ojalan suunnittelema STREET ART -näyttelyn juliste voitti graafisen alan ammattilaisten järjestön Grafia ry:n järjestämässä Vuoden Huiput -kilpailussa HOPEAHUIPUN. Grafia ry:n vuosittain järjestämän kilpailun tavoitteena on laadukkaasti graafisen suunnittelun ja mainonnan merkityksen vahvistaminen suomalaisessa kulttuurissa ja taloudessa. Tapahtuma tähtää suunnittelun tason nostamiseen, luovuuden ja omaperäisyyden voimistamiseen ja suunnittelijoiden ammattitaidon kehittämiseen. Palkintolautakunnan lausunnon mukaan Ojalan suunnitelma juliste on anteeskipyytelemättömän itsevarma, kuvitusaihe on yllättävä ja hauska. Aistittava itseironia on kenties tärkein osa ajankuvaa. http://grafia.fi/vuodenuiput/huiput_2011/tulokset?tyo=1401SWX&palkinto=2

Porin taidemuseo on yhden kerran aikaisemmin voittanut kultaa julkaisugrafiikan sarjassa. Tämä tapahtui vuonna 2006 Briefe aus Nirgendwo -kirjalla. Kaksi vuotta myöhemmin Porin taidemuseon julkaisu Aasian sirpaleita sai samassa kilpailussa kunniamaininnan.

ECO-ART

Maapallon maisema ja ympäristö muuttuvat monestakin syystä. Taiteilijoiden tapa käsitellä muutoksen myötä muotoutuvia ongelmia siirtyy yhä selvemmin teoreettisesta ja käsitteellisestä lähestymistavasta kohti suoraa toimintaa ja prosessia. ECO-ART vahvistaa taiteen uutta näkemystä, tehotalouden vaihtoehtoa, joka taiteen tavoin on kokoluokaltaan lähempänä luontoa ja ekologisia järjestelmiä. Kyse on aidosti maailman laajuudesta ja kulttuurien välisestä osallistumisesta. Julkaisu liittyy Porin taidemuseon 30-vuotisjuhlavuoden tapahtumiin sekä museossa 04.02.–29.05.2011 esillä olleeseen saman nimiseen näyttelyyn.

Julkaisun kielet: suomi ja englanti

Julkaisun laajuus: 224 s., nelivärikuvitus

Toimitus: Pia Hovi-Assad & Kati Kunnas-Holmström

Kirjoittajat: John K. Grande, Peter Selz, Hiroko Shimizu & Yrjö Haila sekä Esko Nummelin.

Käännökset: Yrjö Haila, Jyri Kokkonen sekä Tomi Snellman.

Graafinen suunnittelu: Kati Kunnas-Holmström

Valokuvat: Erkki Valli-Jaakola sekä Vesa Aaltonen, Brandon Ballengée, Agnes Denes, Jan Eerala, Michael Flomen, Yrjö Haila, Terhi Högbacka, Matti A. Kallio, Tasuro Kodoma, Yuji Kusuno, Richard Mirrach ja Esko Nummelin sekä Science Museum Pictoria/SSPL, London ja Tate London.

Digitaalinen kuvankäsittely: Jan Eerala / Värlaboratorio Oy

porin taidemuseo

vuosikertomus 2012

Kirjapaino: Tammerprint Oy, Tampere 2012.
Porin taidemuseon julkaisuja / Pori Art Museum Publications 108
ISBN 978-952-5648-27-0. ISSN 0359-4327.

SANDOR VÁLY – ERÄÄN MAALARIN MERKINTÖJÄ II OSA, 2006–2010

Taide ja luomisprosessi on odysseeista ja dionysyistä. Arjen näkökulmasta katsoen luomisprosessi saa liikkeelle valtavia voimia, ja on suorastaan kauhistuttavaa, kuinka taiteilija ylittää rajoja ja katoaa hirveään, villiin maailmaan, jossa hän on voimien armoilla. Julkaisu liittyy Porin taidemuseon kevätkauden 2012 näyttelyihin Selected Life (10.02.2012–27.05.2012) sekä Bruegel Variations (10.02.2012–25.03.2012)

Julkaisun kieli: suomi.

Julkaisun laajuus on 216 sivua.

Toimitus: Kati Kunnas-Holmström & Pia Hovi-Assad

Kirjoittajat: Sandor Vály

Unkarinkielisestä käsikirjoituksesta suomentanut Tähti Pullinen. Runon suomennos sivulla seitsemän Juha Valkeapää, sivulla 65 Jaakko Hämeen-Anttila

Graafinen suunnittelu: Kati Kunnas-Holmström

Kannen kuva: Sandor Vály.

Kirjapaino: Ai-Ri Offset Ky, Pori 2012

Porin taidemuseon julkaisuja 112

ISBN 978-952-5648-31-7. ISSN 0359-4327

PAAVO PAUNU

Kuvataideakatemian maalaustaiteen osastolta vuonna 1990 valmistunut Paavo Paunu on tilan maalari. Hänet tunnetaan veistoksellisista maalauksista ja maalatuista veistoksista - suurikokoista teoksista, jotka ovat alkaneet kasvaa syvyyttä tavalla, joka tekee hänen näyttelyistään installaatioita muistuttavia kokonaisuuksia.

Julkaisun kielet: suomi ja englanti

Julkaisun laajuus: 162 s., nelivärikuvitus

Kirjan toimitus: Timo Valjakka

Kirjoittajat: Timo Valjakka ja Martta Heikkilä

Käännökset: Michael Garner. Graafinen suunnittelu: Minna Luoma / Candy Graphics

Valokuvat: Jussi Tiainen, Jukka Uotila, Jari Sorjonen, Paavo Paunu, Mikko Kaaresmaa

Kirjapaino: Kariston Kirjapaino Oy, Hämeenlinna 2012

Julkaisijat: Parvs Publishing, Helsinki & Porin taidemuseo

Julkaisua on tukenut taiteen keskustoimikunta.

Porin taidemuseon julkaisuja / Pori Art Museum Publications 113.

ISBN 978-952-5648-32-4. ISSN 0359-4327

VUOSIKERTOMUS 2012 / Porin taidemuseo / Pori Art Museum

Julkaisun kieli: suomi

Julkaisun laajuus: 180 s., nelivärikuvitus

Toimitus: Kati Kunnas-Holmström ja Esko Nummelin / Porin taidemuseo

Graafinen suunnittelu: Kati Kunnas-Holmström ja Esko Nummelin / Porin taidemuseo

Valokuvat: Erkki Valli-Jaakola

Porin taidemuseon julkaisuja 114

ISBN 978-952-5648-33-1. ISSN 0359-4327

JARMO MÄKILÄ - BOYS' GAMES / POIKIEN LEIKIT / JUNGENSPIELE -JULKAISU

Vuonna 1952 Raumalla syntyneen Jarmo Mäkilän tuotanto on viime vuosien aikana luonut kiinnostavia reittejä taiteilijan poikavuosiin. Maalausten ja pienoismallien kavalkadit luovat panoramaan, joka avautuu suomalaisen poikalapsen psykohistoriaan 1950-luvulla – sodan jälkeisen poikaiän suurelle takapihalle.

Julkaisu liittyy Jarmo Mäkilän näyttelyyn Porin taidemuseossa 15.06.2012–02.09.2012

Julkaisun kielet: suomi, englanti ja saksa

Julkaisun laajuus 104 s., nelivärikuvitus.

Teksti: Altti Kuusamo

Käännökset: Michael Wynne-Ellis, englanti; Alexandra Stang, saksa

Graafinen suunnittelu: Hella Pakkasihti

Valokuvat: Jouko Vatanen, näyttelykuvat, s. 68-84: Erkki Valli-Jaakola, Porin taidemuseo.

Digitaalinen kuvankäsittely, s. 68-84, Jan Eerala / Väirilaboratorio Oy.

Vammalan kirjapaino Oy, 2012.

Teos on saanut tukea Alfred Kordelinin säätiöltä.

74

75

Pori Art Museum Publications 115 / Porin taidemuseon julkaisuja 115 / Schriften des Kunstmuseums Pori 115.
ISBN 978-952-5648-34-8. ISSN 0359-4327.

PÄIVI SETÄLÄ – LAPSI KUVAN TAKANA. ERITYISIÄ PIIRTEITÄ LASTEN VALOKUVAILMAISUSSA

LAPSI KUVAN TAKANA on Päivi Setälän väitöstutkimus lasten valokuvailmaisusta. Työ sijoittuu valokuvatutkimuksen ja viisuaalisen kulttuurin kenttään. Setälän lähtökohta on lapsinäkökulmainen ja tulokset antavat hyviä ja käyttökelpoisia työkaluja lasten kanssa työskenteleville. Samalla ne tuovat uutta näkökulmaa laajemmin koko valokuvatutkimukseen.

Julkaisun laajuus 264 s., nelivärikuvitus

Teksti: Päivi Setälä

Graafinen suunnittelu: Petteri Rautio / Grapina Graphichs Oy

Digitaalinen kuvankäsittely: Jan Eerala

Värierottelut: Timo Lagerström

Painatus ja sidonta: Kariston Kirjapaino Oy, Hämeenlinna, 2012

Tutkimusta ja teoksen julkaisemista ovat tukeneet: Viestintätieteiden tohtoriohjelma CORE, Suomen Kulttuurirahaston Satakunnan rahasto, Taiteen keskustoimikunta, Aalto-yliopiston taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu, Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto.

Kuvista sanoin 11. Suomen valokuvataiteen museon julkaisuja 43 ISSN 1239-6141

Aalto -yliopiston julkaisusarja. DOCTORAL DISSERTATIONS 86/2012, ISSN 1799-4934

Porin taidemuseon julkaisuja 116

ISBN 978-952-5648-35-5. ISSN 0359-4327.

Julkaisija: MUSTA TAIDE. ISBN 978-952-5818-24-6

PAVEL MRKUS, NEXT PLANET -NÄYTTELYJULKAISUN SUOMENNUSLIITE.

Univerzita Jan Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem ; House of Lords of Kunštat / Domě panů z Kunštatu Domu umění města Brna.

Languages: English / Czech

Edition Acta Universitatis Purkynianae / Projects Series.

Editor: Michaela Thelenova; Reviewers: Rostislav Koryčánek, Zbyněk Sedláček;

Texts by: Riccardo Caldura, Michal Koleček, Pavel Mrkus;

Translation: Vladimira Šefranka;

Graphic Design: Tomáš Trnoblanský;

Photos by: Pavel Mrkus, Michaela Dvořáková.

ISBN 978-80-7414-424-0.

Käännöslite

Tekstit: Riccardo Caldura ja Michal Koleček.

Käännökset: Tomi Snellman

Toimitus: Niilo Rinne

Taitto: Kati Kunnas-Holmström

Porin taidemuseon julkaisuja 118

ISSN 0359-4327 ISBN 978-952-5648-37-9

STREET ART – THE NEW GENERATION -JULKAISU

Katujen taide on läsnä kaikkialla ja kaikkien saatavilla, mutta katsojan täytyy olla valppaana, sillä se on vain väliaikaista. Ensimmäiset graffitit valtasivat alaa Yhdysvaltain ghettoissa 1970-luvun alussa. Maalausten tehtävänä oli toimia eräänlaisina reviiiritunnuksina. Tänä päivänä katutaiteesta on tullut luonnollinen osa nykypäivän urbaania maisemaa. Katutaide kommentoi yhteiskuntaa. Se käsittelee asioita, jotka koskevat ihmisiä. Se haluaa vaikuttaa ja herättää. Vaikka aiheet saattavat olla poliittisia, on ote useimmiten ironinen tai humoristinen. Vähitellen katutaide on myös asettumassa osaksi vakiintunutta kuvataiteen kenttää, taidemaailmaa. Tästä huolimatta se jatkaa kasvuaan siellä, minne se kuuluu – kaduilla.

Julkaisu liittyy samannimiseen näyttelyyn, Porin taidemuseon toteuttamaan näyttelyyn, joka oli esillä Porissa 10. 02. 2012–27. 05.2012 sekä Odenseessä, Tanskassa, Kunsthallen Brandts -museossa 14. 09. 2012–25. 11. 2012.

Julkaisua ovat tukeneet: Opetus- ja kulttuuriministeriö, Norjan Suomen suurlähetystö sekä Odense Renovation, Odense

Julkaisun laajuus on 120 s., nelivärikuvitus

Kielet: englanti, suomi ja tanska

Toimitus: Lene Burkard, Kunsthallen Brandts & Pia Hovi-Assad, Porin taidemuseo

Kirjoittajat: Esko Nummelin, Lars Grambye, Pia Hovi-Assad, Lene Burkard, Birgitte Kjølner, Mirja Ramstedt-Salonen & Katrine Ring

Käännökset: Anette Mester, Tomi Snellman, Emilia Siltavuori, Robin Valtiala & Pia Hovi-Assad

Näyttelyvalokuvat: Porin taidemuseo: Erkki Valli-Jaakola, Hannele Pajunen, Pia Hovi-Assad; Näyttelyvalokuvat Kunsthallen Brandts: Torben Eskerod & Henry Lämsä; Muut valokuvat Porin taidemuseo: Pia Hovi-Assad, Mirja Ramstedt-Salonen (Porin taidemuseo), Meri Mäkinen (Kallo Works), Alina Demojdzin; Muut valokuvat Kunsthallen Brandts: Birgitte Kjølner, Harriet Jensen

Kuvankäsittely: Pori Art Museum, Kati Kunnas-Holmström

porin taidemuseo

vuosikertomus 2012

Taitto: KreativGrafisk, Harriet Jensen
 Kirjapaino: Rosendahls A/S.
 Pori Art Museum Publications 119 / Porin taidemuseon julkaisuja 119
 ISBN (DK): 978 87 7766 183 9,
 ISBN (FI) 978-952-5648-38-6, ISSN 0359-4327

Esitteet

Näyttelyohjelma / kevät 2012, suomi-englanti, nelivärikuvitus
 Näyttelyohjelma / syksy 2012, suomi-englanti, nelivärikuvitus
 Koulut ja Porin taidemuseo -esite kouluille ja opettajille, nelivärikuvitus

Julisteet

PAVEL MRKUS: next planet

[21.09.2012–13.01.2013]

Julisteen suunnittelu: Kati Kunnas-Holmström.

PORI SCREENINGS: Goes Africa, Afrikkalaisen videotaiteen sarja Porin taidemuseolla, Syksy 2012

Julisteen suunnittelu: Pia Hovi-Assad ja Kallo Works Osk.

PORIN TAIDEMUSEON LUENTOSARJA, Syksy 2012

JARMO MÄKILÄ: POIKIEN LEIKIT

[15.06.2012–02.09.2012]

Julisteen suunnittelu: Kati Kunnas-Holmström.

19.05. La Nuit des Musées – MUSEOIDEN YÖ

Street Art näyttely juhlii Museoiden yössä!

Julisteen suunnittelu: Kai Ruohonen, Caroline Thomas ja Barry Ryan.

STREET FEST -juliste

Julisteen suunnittelu: Pia Hovi-Assad ja Kallo Works Osk

STREET ART – THE NEW GENERATION

Blu, Bujahuli (NIMI), C.Finley, Dolk, Egs, Eyesaw, Frank, Icy & Sot, Invader, Jussi TwoSeven, Magda Sayeg - Knitta, Please, Lapro & Xeugux (Multicoloured Dreams), L.A.-Tino & P.A.Roni, M-city, Mentalgassi, Otto Maja (NIMI), Toasters, Slinkachu, Anton Wiraesus. 10.02.2012–27.05.2012

Julisteen suunnittelu: EYESAW.

PORI SCREENINGS: Goes to the Streets

Elokuvia ja animaatioita, Kevät 2012

Julisteen suunnittelu: Pia Hovi-Assad ja Kallo Works Osk.

PORIN TAIDEMUSEON LUENTOSARJA, Kevät 2012

Verkkopalvelut

Porin taidemuseo hyödyntää museon internet-sivuja kahdella keskenään toistaan selkeästi poikkeavalla tavalla. Välineelle vakiintuneen luonteen mukaisesti sivustot tarjoavat ajankohtaista tietoa päivittäin vaihtuvasta palvelutarjonnasta kuten työpajoista, opastuksista ja tapahtumista sekä esillä olevista näyttelyistä. Joustavuutensa, nopeutensa ja globaalisuutensa vuoksi internet soveltuu luontevasti tiedottamiseen ja markkinointiin. Nopean tiedonvälityksen rinnalla verkkosivut tarjoavat tehokkaan keinon museon muistiorganisaatirooliin liittyvien asiakasrajapintojen kehittämiseen. Vuosi vuodelta merkittävämmäksi muodostuvat museon tietovarannot ja arkistojen aineistot, jotka tulee saattaa tutkijoiden, taiteen kentän toimijoiden sekä suuren yleisön käyttöön mahdollisimman vaivattomasti.

76

77

Porin taidemuseon internetsivut on toteutettu kahdella kielellä. Suomenkieliset sivut ovat osoitteessa www.poriartmuseum.fi/fin/ ja englanninkielinen sivusto löytyy osoitteesta www.poriartmuseum.fi/eng/. Museo vastaa itse sivuston graafisesta suunnittelusta ja ylläpidosta sekä kehittämisestä.

Yksi keskeisistä kehitystoiminnan painopistealueista on ollut nykytaiteen monimuotoisen kentän ilmiöihin perehdyttävät kokonaisuudet. Museo on kehittänyt erityisesti koululaitokselle suunnattuja, näyttelyihin liittyviä pedagogisia verkkopalveluja. Pedagoginen yksikkö on tuottanut verkkoympäristöön ajankohtaisiin näyttelyihin liittyviä esittely- ja opetuspaketteja, jotka ovat olleet koululaitoksen sekä muun yleisön hyödynnettävissä. Ne löytyvät verkkosivujen PEDA -osiosta. Toinen laaja sisältökokonaisuus sijaitsee ARKISTOT -osiassa, josta kiinnostunut yleisö löytää kolmen vuosikymmenen toiminnan keskeiset tiedot ja dokumenttiaineistot, vuosikertomukset sekä näyttelyhistorian kattavan tiedote- ja julkaisutietokannan. Lisäksi arkisto-osiota tallennetaan museo- ja yleisötapahtumat, näyttely- ja tapahtumajulisteet sekä kausiohjelmistot, ns. ohjelmahaitarit. Kertomusvuonna osiota täydennettiin video- ja tutkimusartikkeliarkistoilla.

Internet mahdollistaa tehokkaat, täsmälliset ja reaaliaikaiset seurantamenetelmät. Porin taidemuseon internetsivut sijaitsevat palveluntuottajalla, joka tarjoaa tilastopalvelut mm. käyttöasteen seurantaan. Tilastoja hyödynnetään asiakasryhmien tunnistamisessa ja siten museoiden toimintojen kehittämisessä. Internet-sivut edistävät museon tiedollista saavutettavuutta ja yhteydenpitoa asiakkaiden välillä. Porin taidemuseon internet-sivustolla vieraili vuonna 2012 kaikkiaan 111 795 kävijää. Kävijäseuranta toimii siten, että kunkin kuukauden aikana samasta osoitteesta tehdyt käynnit lasketaan ainoastaan yhden kerran.

Tulevaisuuden haasteena on kehittää museon verkkosivuja ajankohtaiseksi ja vuorovaikutteiseksi nykytaiteen foorumiksi, joka palvelee museon eri asiakasryhmiä alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Toisena haasteena on kehittää arkistoaineistojen mahdollisimman avointa julkaisemista temaattisina kokonaisuuksina, jolloin museon tuottamat sisällöt saadaan entistä laaja-alaisemmin yleisön käyttöön.

Avoin tieto ja Semanttinen web

Euroopan komission tiedonannossa *Avoin data. Innovoiminen, kasvun ja läpinäkyvän hallinnon moottori* 12.12.2011 todetaan, että julkinen data tarjoaa merkittäviä ja toistaiseksi hyödyntämättömiä mahdollisuuksia tiedon uudelleenkäyttöön uusissa tuotteissa ja palveluissa sekä kustannussäästöihin hallinnossa. Lisäksi julkisen datan avaaminen edistää kansalaisten osallistumista poliittiseen ja yhteiskunnalliseen toimintaan. Kulttuurisektorilla komission tavoitteena on kehittää kulttuuriperinnön digitointia koskevia periaatteita ja Europeanaa eli internet-hakuportaalia eurooppalaisten muistiorganisaatioiden tietovarantoihin. Europeanassa on julkaistu yli 20 miljoonan kulttuuriobjektin metatiedot avoimesti. Avoimen datan saatavuutta pyritään lisäksi parantamaan vuonna 2010 käynnistyneellä Linked Open Data -osahankkeella, jossa tutkitaan semanttista webiä ja pyritään parantamaan julkisen sektorin tiedon käytettävyyttä.

Suomessa kehitystyö on edennyt etenkin semanttisen webin suhteen. Kansallinen yhdistetyn avoimen tiedon hanke Linked Data Finland kestää vuodet 2012–2014. Se on jatkoa jo vuodesta 2003 käynnissä olleelle FinnONTO-hankkeelle, jonka aikana mm. yleinen suomalainen asiasanasto YSA ontologisoitiin. Valtiovarainministeriön Hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmä on puoltanut kansallisen ontologiapalvelun kehittämistä osaksi julkishallinnon tietoinfrastruktuuria. Rahoitusjärjestely on varmistunut vuodelle 2013 ja ontologiapalvelun kehitystyön käynnistämistä vastaa Kansalliskirjasto.

Porin taidemuseo käynnisti kertomusvuonna hankkeen, jonka tavoitteena on selvittää museon mahdollisuudet vastata avoimen datan ja semanttisen webin haasteisiin. Museon kokoelmateosten osalta avoin julkaiseminen edellyttäisi massiivista julkaisulupakartoitusta taiteilijoilta, koska lähes kaikki museon 3700 teosta ovat tekijänoikeuslain suoja-ajan piirissä. Arkistoaineistojen suhteen tekijänoikeustilanteen kartoittaminen jatkuu vuodelle 2013.

78

19.05. MUSEOIDEN YÖ. The European Night of Museums / Museoiden yö / La Nuit des Musées. Triikkausteoksessa *Unito* tutkii akrobatian, taistelulajien, tanssin ja ennen kaikkea vapaan liikkeen kautta urbaania yksinäisyyttä, menetystä ja kaiken tyhjäksi tekevää ystävyyttä.

Kuvat: vasen Erkki Valli-Jaakola, oikealta ylhäältä alkaen Pia Hovi-Assad, Mirja Ramstedt-Salonen ja Pia Hovi-Assad.

79

MUSEO JA YLEISÖ

Kävijät

Vuoden 2012 aikana taidemuseo oli avoinna yleisölle 305 päivää. Päivittäin museo on ollut auki kello 11.00–18.00, minkä lisäksi keskiviikkoisin on ollut pidennetty aukioloaika kello 20.00:een. Maanantaisin museo on ollut suljettu. Aamuisin ennen varsinaista aukioloaikaa sekä sopimuksen mukaan maanantaisin ovat museossa vierailleet sekä koululuokat että työpajojen lapsiryhmät. Näyttelyjä vaihdettaessa museo tai sen osa on ollut tilapäisesti suljettuna 1–4 päivää.

Vuoden 2012 kokonaiskävijämäärä oli yhteensä 40 911 henkilöä. Lisäksi museossa on järjestetty lukuisia yleisötilaisuuksia, joiden osallistujat eivät sisälly edellä mainittuun lukemaan. Käynnit on tilastoitu päivittäin. Pedagogista toimintaa lukuun ottamatta museovierailut ovat kautta vuoden keskittyneet selvästi viikonloppuihin, lauantaihin ja sunnuntaihin. Suosituksi on myös tullut keskiviikon pidennetty aukioloaika opastuksineen ja tapahtumineen.

Museokävijät jakaantuivat vuonna 2012 kuukausittain seuraavasti:

tammikuu	860
helmikuu	2856
maaliskuu	4446
huhtikuu	3031
toukokuu	4295
kesäkuu	1847
heinäkuu	11172
elokuu	2402
syyskuu	3846
lokakuu	2747
marraskuu	2437
joulukuu	972

Saavutettavuus

”Kulttuuritarjonta on saavutettavaa silloin, kun erilaiset yleisöt voivat käyttää sitä ja osallistua siihen mahdollisimman helposti ja esteettömästi” [Opetusministeriön Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus -toimenpideohjelma 2006-2010]. Kertomusvuoden aikana saavutettavuuteen liittyviä sisällöllisiä kysymyksiä on käsitelty taidemuseon AVARA MUSEO -hankkeessa. Hankkeen sisällä on perustettu kaupunkilaisista koostuva *Avartajat-ryhmä*, jonka tarkoituksena on erityisesti museoiden saavutettavuuskysymysten pohtiminen. Yleisötyössä toimivaa museohenkilökuntaa on koulutettu erilaisten yleisöryhmien kanssa toimimiseen. Koulutuksessa on huomioitu mm. näkövammaisten asiakkaiden kohtaaminen. Taidemuseon ison näyttelyhallin yhteydessä sijaitseva *PEDApiste* on esteetön ja kaikille yleisöille avoin työskentelytila.

Esteettömään museon tilojen käyttöön ja liikkumiseen ovat tuoneet parannusta uudistetut wc-tilat sekä museon itäpäädyn hissi, joka mahdollistaa pääsyn rakennuksen toisessa kerroksessa sijaitsevaan luentosaliin sekä työpajatiloihin.

Tapahtumat ja tilaisuudet Porin taidemuseossa 2012

Näyttelyjen yhteydessä järjestettiin tiedotustilaisuus ja avajaiset. Suurelle yleisölle suunnatut näyttelyesittelyt olivat keskiviikkoisin kello 18.00. Tilaisuuteen oli vapaa pääsy. Kunkin näyttelyn yhteydessä järjestettiin myös ilmainen yleisöopastus eläkeläisille, ns. seniorien suunnistus nykytaiteeseen.

Tammikuu

- 09.01. Porin kameraseura luentosalissa
- 11.01. Luento. Taidemaalari Carolus Enckell: Älkää ymmärtäkö minua liian nopeasti - TORGER ENCKELL. Carolus Enckellin luento keskittyy hänen isänsä, taidemaalari Torger Enckellin (1901-1991) taiteelliseen työskentelyyn.
- 12.01. Porin kameraseura luentosalissa.
- 14.01. Katutaiteilija EGS taidemuseolla.
- 18.01. Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiirin kokoontuminen.
- 18.01. LASTEN SANATAIDE -työpaja. Ohjaaja sanataideohjaaja Reetta Turtiainen. ★
- 20.01. Näyttelyn avajaiset. Poriginal galleria: Krimistit-taiteilijaryhmä: Sinikka Eirola, Janette Holmström, Mäkelä Karoliina ja Katja Määttä.
- 23.01 Taiteilija Jussi TwoSeven aloittaa viikon kestävän työskentelynsä taidemuseon tiloissa.
- 25.01. LASTEN SANATAIDE -työpaja. Ohjaaja sanataideohjaaja Reetta Turtiainen. ★
- 27.01 Taiteilijat EGS, L.A.Tino & P.A.Roni sekä Verra Jalava – Lapro aloittavat työskentelynsä taidemuseolla.
- 28.01. VÄRIKYLPLYLAUANTAI ★
- 30.01. VIIDAKKOMERI – päivähoidon erikoistyöpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Anne Salmela. ★
- 30.01. Taiteilijat Otto Maja (NIMI) ja Heidi Hänninen – Xeugux aloittavat työskentelynsä taidemuseolla.
- 31.01. CROQUIS -piirustusilta nuorille ja aikuisille. Ohjaajana kuvataiteilija Niko Palokangas. ★
- 31.01. Taiteilija Bujahuli (NIMI) aloittaa työskentelynsä taidemuseolla.

Helmikuu

- 01.02. LASTEN SANATAIDE -työpaja. Ohjaaja sanataideohjaaja Reetta Turtiainen. ★
- 02.02. OPEINFO - tiedotustilaisuus kaikille opettajille. Dosentti Hannele Cantellin esitelmä Opettajan vuorovaikutus- ja työyhteisötaidot - Ratkaisuja haastaviin kohtaamistilanteisiin vanhempien ja kollegoiden kanssa.
- 02.02. Nuorten työpajat ohjaajineen vierailevat taidemuseolla.
- 04.02. PORI SCREENINGS. Living Decay – A Portrait of a Changing Landscape (chapters 24-9), David Fasolo (2010). Dolk toteutti yhdessä Pöbel -nimisen katutaiteilijan kanssa maalauksia purku-uhan alla olevien autiotalojen seiniin Norjan Lofoteilla. Dokumenttielokuva alkaa ja loppuu 1970-luvun amerikkalaisen katutaiteen pioneerin John Feknerin selostuksella. Ääniraita: Starving Pets, Perturbazione, Armstrong ja Farmer Sea.
- 06.02. VIIDAKKOMERI – päivähoidon erikoistyöpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Anne Salmela. ★
- 06.02. Puolalainen katutaiteilija M-CITY avustajineen sekä saksalainen MENTALGASSI-ryhmä ja Lontoosta käsin toimiva TOASTERS-ryhmä aloittavat työskentelynsä taidemuseolla ja Porissa.
- 08.02. LASTEN SANATAIDE -työpaja. Ohjaaja sanataideohjaaja Reetta Turtiainen. ★

★ Yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.

80**81**

- 09.02. Kevätkauden näyttelyiden tiedotus- ja mediatilaisuus.
- 10.02. Näyttelyn avajaiset: STREET ART – THE NEW GENERATION. Suuri näyttelyhalli ja aula sekä taidemuseon fasadi. Lisäksi teoksia sijaitsi eri puolella Porin kaupunkia. Näyttelyn avasi galleristi Umut Kiukas, MAKE YOUR MARK Garage / Gallery.
- 10.02. Näyttelyn avajaiset: Sándor Vály: SELECTED LIFE. Siipi; Sándor Vály: BRUEGHEL VARIATIONS. MEDIApiste. Molemmat Vályn näyttelyt avasi kirjailija, kirjanpainaja, kääntäjä ja kustantaja J.K. Ihalainen.
- 10.02. Näyttelyn avajaiset: OP-POP-POST. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja. Projektihuone. Näyttelyn avauksesta vastasivat museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen ja projektisuunnittelija Anni Venäläinen.
- 10.02. Näyttelyn avajaiset: The Hate Destroyer, RAPPU.
- 10.02. Näyttelyn avajaiset. Poriginal galleria: Anna Aho – Ei saa huutaa. (alakerta) .
- 10.02. Näyttelyn avajaiset. Poriginal galleria: Riikka Keränen – Alkutuotantoa 2. (yläkerta).
- 13.02. VIIDAKKOMERI – päivähoidon erikoistyöpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Anne Salmela. ★
- 15.02. LASTEN SANATAIDE -työpaja. Ohjaaja sanataideohjaaja Reetta Turtiainen. ★
- 15.02. VINTIÖT -työpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Veijo Setälä. ★
- 16.02. Porin kameraseura luentosalissa.
- 17.02. Museoliiton pääsihteeri Kimmo Levä taidemuseolla.
- 18.02. VÄRIKYLPLYLAUANTAI ★
- 25.02. LASTEN LAUANTAI katutaiteen tunnelmissa. Lasten lauantaina tutustutaan oppaiden johdolla STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyyn ja ihmetellään mitä kaikkea katutaide voi olla?! Näyttelykierroksen jälkeen työskennellään työpajassa katutaiteesta tutulla tekniikalla. Ohjaajina ovat kuvataiteilijat Toni Lehtola ja Laura Myllykangas. ★
- 27.02. KANI – PAPERI – SAKSET -työpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Veijo Setälä. ★
- 28.02. CROQUIS -piirustusilta nuorille ja aikuisille. ★
- 28.02. HiioHoiHoitajat -info- ja keskustelutilaisuus taidemuseon ja työpajan keväästä päivähoidon parissa työskenteleville. ★
- 29.02. MUSEO2015 -HANKE. Alueellinen tiedotustilaisuus. (Länsi-Suomi). MUSEO2015 on Museoviraston yhteistyössä Valtion taidemuseon ja Suomen museoliiton kanssa johtama hanke. Yhteistyössä Satakunnan Museon kanssa. Tilaisuuden avaus museonjohtajat Esko Nummelin sekä Juhani Ruohonen.
- 29.02. Luento. Graffiti: Syntynyt vapaana. Tero Karvinen, Pirkanmaan visuaalisten alojen läänintaiteilija, graffitivraitteri. Sarjassa Taide ja katu.
- 29.02. LASTEN SANATAIDE -työpaja. Ohjaaja sanataideohjaaja Reetta Turtiainen. ★
- 29.02. Seniorien Suunnistus Nykytaiteeseen.
- 29.02. BONUS-opastus OP-POP-POST. Maire Gullichsen ja modernismi -näyttelyyn. Esittelijänä museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen.

Maaliskuu

- 02.03. Näyttelyn avajaiset. Poriginal galleria: Zoltán Popovits ja Terike Haapoja.
- 02.03. 2 x TEEMA-työpaja TÄGI. Ohjaajana kuvataiteilija Toni Lehtola. ★
- 05.03. VARJOMAA -työpaja. Ohjaajana nukketheateritaiteilija Roosa Halme. ★
- 05.03. Lasten ja Nuorten Kuvataidekoulu taidemuseolla.
- 05.03. Lasten ja Nuorten Kuvataidekoulu taidemuseolla.
- 06.03. Lasten ja Nuorten Kuvataidekoulu taidemuseolla.

porin taidemuseo

vuosikertomus 2012

- 07.03. Luento. Tilan valtaajat. Taina Rajanti, kaupunkitutkija, tutkimuspäällikkö, Aalto yliopisto.
07.03. LASTEN SANATAIDE -työpaja. Ohjaaja sanataideohjaaja Reetta Turtiainen. ★
07.03. Lasten ja Nuorten Kuvataidekoulu taidemuseolla.
07.03. Mediatilaisuus. Piirakkakerho. Naistenpäivän LuomukauneusSalonki.
- 08.03. Piirakkakerho antaa esimakua Naistenpäivän LuomukauneusSalongista.
08.03. Lasten ja Nuorten Kuvataidekoulu taidemuseolla.
08.03. NOISE-valokuvauskerhon Solarigrafia-työpajan tapaaminen. ★
08.03. Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiriin kokoontuminen.
- 09.03. Tsekkiläinen taiteilija Pavel Mrkus vieraillee taidemuseolla.
09.03. 2 x TEEMA-työpaja TÄGI. Ohjaajana kuvataiteilija Toni Lehtola. ★
- 10.03. Naistenpäivän tapahtuma. PIIRAKKAKARHON LUOMUKAUNEUSSALONKI. Hemmottelu ja nauttiminen ovat pääasioita; tarjolla mm. mantelilynsiä, punajuuritatuointeja, klassista pulikkahierontaa, naamioita, näppyjä, syyliä, karvapaja, tissijumppaa sekä kultaa ja savea. Pulla päivässä pitää botoxin loitolla! Kuvataiteilijat Liisa Hilasvuori, Anna Hyrkkänen, Elina Tuhkanen, Sanna Pajunen, Eeva-Maija Priha, Paula Salmela, Satu-Minna Suorajärvi ja Paula Tella.
- 12.03. VARJOMAA -työpaja. Ohjaajana nukketatteritaiteilija Roosa Halme. ★
- 13.03. Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiriin kokoontuminen.
- 14.03. LASTEN SANATAIDE -työpaja. Ohjaaja sanataideohjaaja Reetta Turtiainen. ★
14.03. SAMK, viestinnän koulutusohjelma, Creative Actions! -päivä. Tukikohtana STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttely.
14.03. BONUS-opastus. STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttely. Esittelijänä näyttelyamanuenssi Pia Hovi-Assad.
- 15.03. Unkarin Suurlähettiläs Kristóf Forrai vieraili taidemuseolla. Oppaana näyttelyamanuenssi Pia Hovi-Assad.
15.03. Porin kameraseura luentosalissa.
- 17.03. VÄRIKYLPLYLAUANTAI. Ohjaajana kuvataiteilijat Anna Turunen ja Sanna Pajunen. ★
17.03. Dante Alighieri -seuran järjestämä luento luentosalissa.
- 18.03. PORI SCREENINGS. Toasters: Everywhere.
- 19.03. VARJOMAA -työpaja. Ohjaajana nukketatteritaiteilija Roosa Halme. ★
19.03. Unia ja Unelmia -luento Nuorten työpajalla.
- 20.03. SENIORIPÄIVÄ - "Kevään hurmiossa palettini ilkkuu harmaudelle". Senioripäivän vieraana on Martta Rossi (s. 1923), jonka esikoisrunokokoelma Upoksissa pilvet ilmestyi vuonna 2011. Rossi lukee omia runojaan ja yleisön lähettämiä runoja sekä kertoo runojensa syntymisestä. Opastettu esittelykierron taidemuseon näyttelyihin.
- 21.03. LASTEN SANATAIDE -työpaja. Ohjaaja sanataideohjaaja Reetta Turtiainen. ★
21.03. Taidemaalari Jarmo Mäkilä taidemuseolla.
- 22.03. VINTIÖT -työpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Veijo Setälä. ★
22.03. Lasten ja Nuorten Kuvataidekoulu taidemuseolla. Ohjaajana kuvataiteilija Terhi Sammalmaa.
- 23.03. Näyttelyn avajaiset. Poriginal galleria: Saija Koponen (alakerta).
23.03. Näyttelyn avajaiset. Poriginal galleria: Joonas Pakkanen ja Tuukka Tammisaari (yläkerta).
23.03. 2 x TEEMA-työpaja TÄGI. Ohjaajana kuvataiteilija Toni Lehtola. ★
23.03. SENIORIPÄIVÄ raatihuoneella. Esittelijöinä Porin taidemuseon valvoja-oppaat.
- 26.03. KANI – PAPERI – SAKSET -työpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Veijo Setälä. ★
- 27.03. CROQUIS -piirustusilta nuorille ja aikuisille. Ohjaajana kuvataiteilija Niko Palokangas. ★

82

83

- 27.03. Porin taide- ja taideteollisuusyhdistys taidemuseolla.
- 28.03. London-Paris-New York-Pori. Alessandro & Luigi esittävät Kuolemantanssin - La Grande Danse Macabre - taidemuseolla. Sándor Vály ja Juha Valkeapää.
28.03. BONUS-opastus / taiteilijapuheenvuoro. Taiteilija Sándor Vály esittelee Selected Life -näyttely.
28.03. MEDIAtilaisuus. Mondrian variations.
28.03. LASTEN SANATAIDE -työpaja. Ohjaaja sanataideohjaaja Reetta Turtiainen. ★
- 29.03. Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiriin kokoontuminen.
- 30.03. 2 x TEEMA-työpaja TÄGI. Ohjaajana kuvataiteilija Toni Lehtola. ★
- 31.03. Pori Sinfonietta. KAMARI2012 Konsertti.
Timo Sirénin Quotidien, kantaesitys. Sävellys on yksi osa moniosaisesta työnimeä Sarajevo-sarja kantavasta kokonaisuudesta. Sirén kuvaa sarjassaan Sarajevon piirityksen tunnelmia. Konsertin toisena teoksena kuullaan Pjotr Tšaikovskin Jousikvartetto nro 1 op. 1.
Timo Sirén: Quotidien; Pjotr Tšaikovski: Jousikvartetto nro 1 op. 11.
Pori Sinfonietan jousikvartetti: Fantastic Four Quartet , Stefan Kavén, viulu; Anna Hoffström, viulu;
Timo Sirén, alttoviulu ; Saija Jakovaara-Mäkelä, sello.

Huhtikuu

- 01.04. Näkövammaisten sanataidetyöpaja. Ohjaajana Aija Ameen. ★
- 02.04. VÄREJÄ VIKSISTÄ VARPAISIIN – löydä jäljet! -työpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen. ★
- 04.04. LASTEN SANATAIDE -työpaja. Ohjaaja sanataideohjaaja Reetta Turtiainen. ★
04.04. SATELLITE PLATFORM -keskustelutilaisuus.
Lauren Von Gogh & Robyn Cook, Johannesburg, Etelä-Afrikka; Ella Collier, Vancouver, Kanada; Jacqui Mills, Sydney, Australia; Natasa Kosmerl, Ljubljana, Slovenia; Sarah Edith Lombroso, Montecatini, Italia; Dorothy K. McCall, Oakland, USA.
- 10.04. Taiteilija Jussi TwoSeven maalaa taidemuseon julkisivuun teoksensa.
- 11.04. Luento. Silmä uppoaa lihaan - maalaus ja jälkimoderni jäsenyys. Inkamajja Iitiä, FT, nykytaiteen tutkija. Sarjassa Taide ja katu.
11.04. LASTEN SANATAIDE -työpaja. Ohjaaja sanataideohjaaja Reetta Turtiainen. ★
11.04. Onerva Lääpäri -kirjan julkistamistilaisuus Cafe Muusassa.
11.04. Luentosalissa Porin Kuvataiteen Ystävät ry.
- 12.04. Luentosalissa OPERGONOMIAA! Kuvataiteen työturvallisuuskoulutus II. ★
12.04. Porin kameraseura luentosalissa.
- 13.04. Näyttelyn avajaiset. Poriginal galleria: Aja-Riitta Ihalainen ja Hanna Tammi.
- 14.04. VÄRIKYLPLYLAUANTAI. Ohjaajana kuvataiteilija Marjo Heino-Fihlman. ★
- 16.04. KANI – PAPERI – SAKSET. Ohjaajana kuvataiteilija Veijo Setälä. ★
16.04. K-65-graffityöpaja senioreille. Ohjaajana kuvataiteilija Veera Jalava.
- 17.04. K-65-graffityöpaja senioreille. Ohjaajana kuvataiteilija Veera Jalava.
- 18.04. K-65-graffityöpaja senioreille. Ohjaajana kuvataiteilija Veera Jalava.
- 19.04. VINTIÖT -työpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Veijo Setälä. ★
19.04. Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiriin kokoontuminen.
- 21.04. Lasten lauantai. KATUJEN SANKARIT -tarratarinatyöpaja. ★
Porin taidemuseon STREET ART – THE NEW GENERATION - näyttelyn Lasten lauantaissa tarinoidaan yhdessä

- naamioiden taakse piiloutuvien katusankareiden äärellä. Ryhmät 5-6 -vuotiaille sekä yli 8 -vuotiaille lapsille. Työpajan ohjaajana Lintumies/ XeuguX.
- 21.04. Turun Saskiat taidemuseolla.
- 23.04. VÄREJÄ VIIKSISTÄ VARPAISIIN – löydä jäljet! -työpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen. ★
- 23.04. PALVELUIDEN TUOTTEISTAMINEN. Avara Museo -koulutuspäivä.
- 24.04. CROQUIS -piirustusilta nuorille ja aikuisille. Ohjaajana kuvataiteilija Niko Palokangas. ★
- 24.04. Saksalaiset taiteilijat Daniel & Geo Fuchs taidemuseolla.
- 25.04. FT Veli-Matti Saarinen, Walter Benjamin, kadut ja taidekäsityksen muutokset. Sarjassa Taide ja katu. Veli-Matti Saarisen luennon lähtökohtana on Walter Benjaminin väite, jonka mukaan taidekäsitys välttämättä muuttuu taiteen tuotantotapojen muuttuessa. Veli-Matti Saarinen on Aalto-yliopiston Taiteen ja suunnittelun koulun tohtoritutkija.
- 28.04. Näkövammaisten sanataidetyöpaja. Ohjaajana Aija Ameer. ★

Toukokuu

- 02.05.-25.05. LUOKKARETKIPAKETIT ★
- 02.05. URBACT II SURE -hanke luentosalissa.
- 03.04. Taiteilija Anton Wiraesus työskentelee MAALAA KATUUN -tapahtumaan liittyen.
- 04.05. MAALAA KATUUN! -tapahtuma Eetun aukiolla. Porin kaupungin kaupunkisuunnittelu, Porin taidemuseo, Porin Lastenkulttuurikeskus – Satakunnan Lastenkulttuuriverkosto, Tekninen palvelukeskus/ Kohtaamisen paikat -hanke ja ympäristövirasto/ Kansalliset puistot -hanke järjestävät yhteistyössä Maalaa katuun! -tapahtuman Eetun aukiolla (Itäpuisto 5). Tapahtuma liittyy Porin kansallisen kaupunkipuiston 10-vuotisjuhluvuoden ohjelmistoon sekä Porin taidemuseon STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyyn ja kaupunkitaideprojektiin. Anton Wiraesusin katumaalaus valmistuu, yleisö maalaa hyödyntäen Porin kansallisen kaupunkipuiston logoja. Maalautustyöpaja kuvataidepäiväkotiviikarille. Työpajan ohjaavat kuvataiteilijat Laura Myllykangas ja Henna Tyrväinen. ★
- 04.05. Näyttelyn avajaiset. Poriginal galleria: Pia Salo (alakerta).
- 04.05. Näyttelyn avajaiset. Poriginal galleria: Tiina Vehkaperä (yläkerta).
- 05.05. Näkövammaisten sanataidetyöpaja. Ohjaajana Aija Ameer. ★
- 07.05. VÄREJÄ VIIKSISTÄ VARPAISIIN – löydä jäljet! -työpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen. ★
- 07.05. CROQUIS -piirustusilta nuorille ja aikuisille. Ohjaajana kuvataiteilija Niko Palokangas. ★
- 07.05. M-CITY aloittaa kahdeksan kerroksen korkuisen seinämaalauksen toteuttamisen Antinkatu 13:n eli ns. Liikekulman julkisivuun.
- 09.05. ELÄVÄ BLOGI -tapahtuma. Elävä blogi -tapahtuma pureutuu suomalaiseen taidekriittisiin ja journalismiin internetissä. Mediakentän muuttuessa ja verkkomedioiden korostuessa taidekriittikki ja -journalismi ovat myös siirtyneet verkkoon. Elävä blogi -tapahtuma jakaantuu kahteen osaan. Ensimmäinen osa on yleisölle avoin performatiivinen kuvaustilanne, jossa suomalaiset taidekirjoittajat esittelevät kirjoittamiaan blogeja ja niihin sisältyviä tekstejä. Tämän jälkeen jatkuu keskustelu suomalaisesta nykytaidekriittikistä ja journalismista netissä. Keskustelijat kuvataidekriitikko Heikki Kastemaa, kuvataidekriitikko Raisa Jäntti ja taidekirjoittaja Anni Venäläinen, moderaattorina kuvataiteilija/kuraattori Jussi Koitela. Järjestäjät Porin taidemuseo ja kuvataiteilija/kuraattori Jussi Koitela. Yhteistyössä: Taiteen keskustoimikunta, Porin Videotuki.
- 10.05. Mediatilaisuus STREET FEST -katujuhla.
- 11.05. STREET FEST -katujuhla Gallen-Kallelan kadulla. STREET FEST -juhlakansa kokoontuu Gallen-Kallelan kadulla, Antinkadun ja Pohjoispuiston väliselle alueelle

84

85

- kello 18.00–21.00, jolloin katu suljetaan liikenteeltä. Tapahtuma juhlistaa puolalaisen M-CITYn torin läheisyyteen, ns. Liikekulman rakennuksen päätyyn toteuttaman suuren seinämaalauksen valmistumista. Tapahtuman avaa Porin kaupunkisuunnittelupäällikkö Olavi Mäkelä. DJ Gykken katuhenkistä musiikkia, Rakastajat-teatterin Karen Eganin tulkintaa Edith Piafin musiikista sekä taiteilijaseura NYTE ry:n performanssiesitys. Porin Taidegraafikot ry tuottaa taidetapettityöpajan ja Porin Taiteilijaseuran avoin katugalleria antaa mahdollisuuden jättää asfalttiin oman teoksen. Taidekoulun pihassa on yleisön yhteinen graffitimaalautustyöpaja.
- 11.05. AFTERPARTY. Tapahtumassa mm. Artur Trzc'inski (Puola) dokumentti M-CITYn vierailusta Poriin helmikuussa 2012 sekä Trzc'inskin ja Alina Zemojdziyn (Puola) performanssi.
- 12.05. VÄRIKYLPLYLAUANTAI. Ohjaajana kuvataiteilija Marjo Heino-Fihlman. ★
- 12.05. BONUS-opastus. STREET ART / Nuorten työpajassa avoimet ovet.
- 13.05. ÄITIENPÄIVÄ. Äideillä vapaa sisäänpääsy museoon.
- 14.05. Valtakunnallinen MUSEOVIKKO 14.05.-20.05.
- 15.05. Sveitsiläissyntyinen, Ranskassa asuva ja työskentelevä taiteilija Felice Varini taidemuseolla
- 15.05. CROQUIS -piirustusilta nuorille ja aikuisille. Ohjaajana kuvataiteilija Niko Palokangas. ★
- 15.05. Barry Ryan ja Caroline Thomas (Galway Technical Institute (Galway, Ireland) vierailevat Länsi-Porin koululla.
- 15.05. Taidetta ympäri ja ämpäri -taiteilijavieras Päivi Raivio maalaa Länsi-Porin koulun julkisivun teosta yhdessä opiskelijoiden kanssa. ★
- 16.05. Barry Ryan ja Caroline Thomas (Galway Technical Institute (Galway, Ireland) vierailevat Länsi-Porin koululla.
- 16.05. Taidetta ympäri ja ämpäri -taiteilijavieras Päivi Raivio maalaa Länsi-Porin koulun julkisivun teosta yhdessä opiskelijoiden kanssa. ★
- 16.05. Luento. Taidemaalari Jarmo Mäkilän taiteilijapuheenvuoro sarjassa Taide ja katu. "Jarmo Mäkilä syntyi 1952 ja vietti pääosan poikakäätensä Raumalla. Mäkilän viime vuosien tuotanto on luonut kiinnostavia reittejä hänen poikavuosiinsa. Lähestymiskulmat ovat moninaistuneet, jopa niin että maalaukset luovat monipolvisen panoraaman suomalaisen poikalapsen psykohistoriaan 1950-luvulla. Maalauksen ja pienoismallien kavalkadi johdattaa sodanjälkeisen poikakäätensä suureen takapihalle. Mäkilä katsoo menneisyyttä tietoisesti nykyisyydestä, fantasian kerronsten läpi." Altti Kuusamo Taiteilijapuheenvuorossaan Jarmo Mäkilä kertoo tulevasta kesän näyttelystään ja työskentelystä lähtökohdista.
- 17.05. Konsertti. PPPercussion. Palmgren Konservatorion lyömäsoitinryhtye PPPercussionin konsertti taidemuseolla. Konsertti on osa konservatorion Spring Jamboree -tapahtumaa.
- 18.05. Kansainvälinen museopäivä. Porin taidemuseoon on vapaa sisäänpääsy koko päivän.
- 19.05. UNIA JA UNELMIA -katutaidetyöpajan teosten julkistamistilaisuus. Porin taidemuseo järjesti yhteistyössä Multicoloured Dreams -ryhmän ja Porin kaupungin Nuorten työpajan kanssa Unia ja Unelmia - katutaideworkshopin 19.-23.03.2012 Porin kaupungin Nuorten työpajalla Veturitallinkatu 7. Unia ja Unelmia -katutaideworkshop on osa STREET ART – THE NEW GENERATION - näyttelyn ja kaupunkitaideprojektin ohjelmistoa.
- 19.05. La Nuit des Musées – MUSEOIDEN YÖ. STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttely juhlii Museoiden yössä! Avoimet ovet Porin kaupungin Nuorten työpajalla, Veturitallinkatu 7. STREET ART – THE NEW GENERATION näyttelyssä mukana oleva Multicoloured Dreams toteutti nuorten kanssa ulkotilaan sijoitettavia pysyviä teoksia. Teosten julkistaminen. OHJELMA taidemuseolla - K65 -Seniorigrafittiryhmän katutaideinterventio Etelärannassa. Ohjaus ja K65 -konsepti taidekasvattaja Veera Jalava. - UNITO, Urbaani trikkkaus -teos. Unito on Tamperelainen trikkkausryhmä, joka on esiintynyt Suomessa ja ympäri maailmaa vuodesta 2006. Museoiden yön trikkauseoksessa Unito tutkii akrobatian, taistelulajien, tanssin ja ennen kaikkea vapaan liikkeen kautta urbaania yksinäisyyttä, menetyksiä ja kaiken tyhjäksi tekevää ystävyyttä. - Vartijavalta/ Performatiivinen teos. Sara Kärpänen, Elli Maanpää, Antti Turkko, Tommi Mäki, Vesa Kuula.

PREMIERE
MONDRIAN
PIANO AND SAMPLERWORKS

PORI
ART
MUSEUM

ÉVA POLGÁR

SÁNDOR VÁLY

VARIATIONS

27.05.2012

PORI ART MUSEUM / ETELÄRANTA 28100 PORI / FINLAND

CONCERT CD RELEASE at 15:00

27.05. Näyttelyn avajaiset. MONDRIAN VARIATIONS
MONDRIAN VARIATIONS. KANTAESITYS JA LEVYN JULKISTAMINEN
Audiovisuaalinen esitys, piano Éva Polgár, sampleri ja visualisointi Sándor Vály.
Julisteen suunnittelu Sándor Vály.

86

87

Non-stop performanssi vartioi yleistä tilaa, aikaa ja paikkaa katutaiteen puolesta.

Aalto-yliopiston Porin taiteen ja median opiskelijoiden performatiivinen artistic intervention näyttelytilassa.

- Street Art -keskustelufoorumi. Panelisteina freelancetoimittaja ja valokuvaaja Kukka Ranta, graffitivraitteri ja Pirkanmaan visuaalisten alojen läänintaiteilija Tero Karvinen, Porin kaupungin kaupunkisuunnittelun edustajana Mikko Nurminen, Porin taidemuseon näyttelyamanuessi Pia Hovi-Assad. Moderaattorina kaupunkitutkija, tutkimuspäällikkö Taina Rajanti Aalto-yliopistosta.
 - Katutanssiesitys/ Tanssiteatteri Tiina ja Heimo. HOPPIAko? Street-tanssin ja nykytanssin fuusiointia. Koreografia: Tiina Santavuo ja Heimo.
 - Helsinki Poetry Connection/ Harri Hertel, Suvi Valkonen ja Matinpöika. Katurunoutta ja spoken word teoksia. Esitykset yhdistävät runoutta ja musiikkia.
 - Jazziin ja klassiseen musiikkiin erikoistunut kitaristi Matti Lehtonen tulkitsee soolona pohjoismaiselle jazzille ominaista maalailevaa ja improvisointipainotteista kitaramusiikkia kokeilevaisella asenteella varustettuna.
 - Pori Big Bandin taiteellisen tuottajan Juha Järvisen ohjelmistossa on jazzstandardeja ja suomalaisia ikivihreitä sävelmiä.
 - Antisankari + DJ All Green. Luvassa on kokeellisempaa ja genererajoja kyseenalaistavaa musiikkia joka vie kuuntelijan vaihtoehdoisen äänimaisemoinnin maailmaan.
- TYÖPAJAT taidemuseolla
- Lilli Design/ Virkkaus työpaja; Kaisa Riivari/ Työpaja - Tuunaa t-paita; Stensiiligriffiti-työpaja - työpajassa toteutetaan kollaasinomaisia kokonaisuuksia runsasta stensiili- eli sabluunavalikoimaa hyödyntäen. Ohjaajana kuvataiteilija Laura Myllykangas/Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkosto. ★

- 19.05. Helle Sangild, Lene Burkard ja Birgitte Kjøller Kunsthallen Brandts –taidehallista (Odense, Tanska) taidemuseolla.
- 23.05. Maahanmuuttajaryhmät taidemuseolla.
- 23.05. Seniorien Suunnistus Nykytaiteeseen.
- 24.05. VINTIÖT -työpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Veijo Setälä. ★
- 24.05. Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiirin kokoontuminen.
- 25.05. Näyttelyn avajaiset. Poriginal galleria: Päivi Koskinen.
- 25.05. Näyttelyn avajaiset. Poriginal galleria: Laura Wesamaa.
- 25.05. Saksalainen taiteilija Johnny Amore taidemuseolla.
- 26.05. Taidejuna -esitys taidemuseolla.
- 26.05. Näkövammaisten sanataidetyöpaja. Ohjaajana Aija Ameer. ★
- 27.05. Näyttelyn avajaiset. MONDRIAN VARIATIONS
MONDRIAN VARIATIONS. KANTAESITYS JA LEVYN JULKISTAMINEN Audiovisuaalinen esitys, piano Éva Polgár, sampleri Sándor Vály. Mondrian Variations on toinen osa Sándor Vály'n audiovisuaalista taideprojektia, jonka hän aloitti vuonna 2003 tutkiensa Pieter Bruegel vanhemman (1525–1596) maalausten pohjalta. Vály ryhtyi työstämään Piet Mondrianin teoksia vuonna 2009 yhdessä pianotaiteilija Éva Polgárin kanssa Polgárin vastatessa nuottien ja partituurien kirjoittamisesta sekä teoksen piano-osuuden esittämisestä.

Kesäkuu

- 07.06. Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiri vierailee Villa Maireassa.
- 14.06. Mediatilaisuus kesän näyttelyihin.
- 14.06. URBACT II SURE -hanke. Kansainvälinen partneritapaaminen.
- 15.06. Näyttelyn avajaiset: JARMO MÄKILÄ: POIKIEN LEIKIT, Suuri näyttelyhalli, Aula, Siipi ja MEDIApiste. Näyttelyn avasi taidemuseonjohtaja Esko Nummelin.
- 15.06. Näyttelyn avajaiset: ILMESTYKSIÄ – REVELATIONS / Yksityisen taidekokoelman anatomiaa – An anatomy of a private art collection. Projektihuone. Näyttelyn avasi näyttelyn kuraattori, johtaja Arto Jurtila.
- 15.06. Näyttelyn avajaiset: JAN EERALA: - 61N 21E – VUOSI RANNALLA, RAPPU. Näyttelyn avauksesta vastasi näyttelyamanuessi Pia Hovi-Assad.

- 15.06. Näyttelyn avajaiset. Poriginal galleria: Taiteilija koulussa -ryhmä: Roosa Halme, Heikki Hautala, Toni Lehtola, Laura Myllykangas, Meri Mäkinen ja Sanna Pajunen. Koko tila.
- 15.06. URBACT II SURE -hanke. Kansainvälinen partneritapaaminen. Luentosali.
- 16.06. VÄRIKYLPLYLAUANTAI ★
- 20.06. Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiriläisten vierailuja taideteosvarastoon.
- 27.06. LASTEN KESÄKESKIVIHKOT I. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen. Kesämielellä taidemuseon näyttelyissä ja työpajassa.
- 27.06. Seniorien Suunnistus Nykytaiteeseen.

Heinäkuu

- 04.07. LASTEN KESÄKESKIVIHKOT II. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen. Kesämielellä taidemuseon näyttelyissä ja työpajassa.
- 10.07. NEWS & ART CAFE. Valtakunnalliset uutiset lehdistä ja verkosta luettavissa veloitusetta taidemuseon kahvilassa. Yhteistyössä Satakunnan Kansan kanssa.
- 11.07. LASTEN KESÄKESKIVIHKOT III. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen. Kesämielellä taidemuseon näyttelyissä ja työpajassa.
- 11.07. NEWS & ART CAFE
- 13.07. NEWS & ART CAFE
- 14.–22.07. JAZZ-viikko Porin taidemuseossa. Pidennetyt aukioloajat & näyttelyopastuksia.
- 14.07. NEWS & ART CAFE
- 15.07. NEWS & ART CAFE
- 16.07. NEWS & ART CAFE
- 17.07. JAZZ-opastukset suomeksi ja englanniksi. NEWS & ART CAFE.
- 18.07. JAZZ-opastukset suomeksi ja englanniksi. NEWS & ART CAFE.
- 20.07. JAZZ-opastus suomeksi. NEWS & ART CAFE.
- 20.07. VÄRIKYLPHYKESÄPERJANTAI. 2 x vauvat, ipanat ja mukulat. ★
- 21.07. VÄRIKYLPHYLAUANTAI. 2 x vauvat ja ipanat. ★
- 22.07. JAZZ-opastus suomeksi. NEWS & ART CAFE.
- 27.07. Näyttelyn avajaiset. Poriginal galleria: Peter Lamb, Samu Raatikainen ja Joby Williamson.
- 31.07. Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiriin vierailut taideteosvarastossa.

Elokuu

- 07.08. Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiriin kokoontuminen .
- 08.08. Seniorien Suunnistus Nykytaiteeseen.
- 17.08. Näyttelyn avajaiset. Poriginal galleria: Laura Lehenkari ja Sakari Peltola.
- 17.08. VÄRIKYLPHYKESÄPERJANTAI. 2 x vauvat, ipanat ja mukulat. ★
- 18.08. VÄRIKYLPHYLAUANTAI. 2 x vauvat ja ipanat. ★

88

89

- 19.08. VALLPIGA. Paimentyttö. Näyttämöllinen laulukonsertti. Pori Folk kaupunkifestivaalin teemana on suomalaisuus, suomalainen kulttuuriperintö ja kantele. Vallpiga. Paimentyttö -konsertti yhdistää visuaaliset taiteet musiikkiin. Näyttämöllinen laulukonsertti metsistä, yksinäisyydestä ja musiikin lohdutuksesta. Solisti Anna Fält, visuaalinen suunnittelu & toteutus Emma Fält.

- 22.08. Porin kaupunkisuunnitteluviraston järjestämä alan kansallinen kokoontuminen Porissa.
- 23.08. Porin kaupunkisuunnitteluviraston järjestämä alan kansallinen kokoontuminen Porissa.

Syyskuu

- 02.09. Rauman taideyhdistys taidemuseolla. Taiteilija Jarmo Mäkilä esittelee näyttelyn.
- 07.09. Näyttelyn avajaiset. Poriginal galleria:Reijo Kärkkäinen ja Riikka Viinikanoja.
- 08.09. PIP-FEST 2012 SEMINAARI, NUKKETEATTERI TERAPIAN MAAILMASSA Visuaalisen teatterin terapeutit mahdollisuudet: teatteritaiteilija ja terapeutti työparina. Seminaari pohtii käytännön esimerkkien ja kokemusten kautta visuaalisen teatterin terapeutisia lähtökohtia ja kehittämistapoja. Luennoitsijoina mm. taideterapeutti ja taideterapian professori Matthew Bernier (USA), näyttelijä, ohjaaja ja visuaalisen teatterin spesialisti Rene Baker (UK) sekä taideterapeutti ja nukketheateriohjaaja Anna-Liisa Tarvainen (FIN). Yhteistyössä: Nukkeroy, PIP-Fest, Porin kaupunki, Porin taidemuseo, Rakastajat-teatteri, Satakunnan taidetoimikunta, TIP-Connection ry. ★
- 08.09. VÄRIKYLPHYLAUANTAI. 2x vauvojen värikyly ja ipanavärikyly. Ohjaajana kuvataiteilija Marjo Heino ★
- 09.09. VÄRIKYLPHYSUNNUNTAI. 2 x vauvojen värikyly. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen. ★
- 10.09. Tsekkiläinen taiteilija Pavel Mrkus saapuu museolle.
- 11.09. Perhevalmennuksen parisuhdeilta. Yhdessä perusturvakeskuksen kanssa. ★
- 12.09. KULTTUURIKUTU - KURNAJAISET. Porin ja Rauman uudet Satakunnan ammattikorkeakoulun (SAMK) opiskelijat aloittavat opintovuoden tutustumalla porilaisiin kulttuurikohteisiin. Tapahtuman avaustilaisuus taidemuseolla.
- 13.09. Rodrigo Téllez Repetto, Aalto-yliopisto.
- 18.09. Kuraattori, professori Michal Koleček saapuu museolle.
- 18.09. NOISE. Valokuvaustoimintaa nuorille. ★
- 19.09. Luento. NEXT PLANET – artistic work by Pavel Mrkus. Artist in broader context of new media art. Sarjassa Taide ja pikseli. Michal Koleček, Curator of contemporary art, Art historian, the Dean of the Faculty of Art and Design at Jan Evangelista Purkyně University in Ústí nad Labem, Czech Republic.
- 20.09. Mediatilaisuus syyskauden näyttelyihin.
- 21.09. Kuraattori- ja taiteilijakerrokset avautuviin näyttelyihin yleisölle.
- 21.09. Näyttelyn avajaiset: PAVEL MRKUS: NEXT PLANET. Suuri näyttelyhalli, siipi. Näyttelyn avasi prosessori Michal Koleček.
- 21.09. Näyttelyn avajaiset: MAIREN VÄRIT. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja, Projektihuone ja Aula. Näyttelyn avasivat museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen ja projektisuunnittelija Anni Venäläinen.
- 21.09. Näyttelyn avajaiset: MUUTTOVOITTO! -SARJA. MARKO LAMPISUO: MAISEMAN LOPPU -videoinstallaatio. Näyttelyn avauksesta ja Muuttovoitto -sarjan esittelystä vastasi näyttelyamanuenssi Pia Hovi-Assad.
- 21.09. Näyttelyn avajaiset: PORI SCREENINGS: GOES AFRICA. [SFIP] PROJECT – STILL FIGHTING IGNORANCE & INTELLECTUAL PERFIDY. Afrikkalaisen videotaiteen sarja. JUDE ANOGWIH, YOUNES BABA-ALI, NICENE KOSENTINI, KAI LOSSGOTT, SALIOU TRAORÉ kokeellista videotaidetta.
- 21.09. Lenka Holubova, Secretary, Deputy Head of Mission, Tsekin Suurlähetystö.

90

91

10.03. PIIIRAKKAKERHON LUOMUKAUNEUSSALONKI Naistenpäivän tapahtuma
Piiirakkakerhon Luomukauneussalongissa saatetaan ihmiset takaisin luonnonmukaiseen olotilaan. Palautetaan harmaat hiukset, pisamat ja maksaläiskät, hankitaan naururypyitä ja kohotetaan rasvaprosenttia iskulauseen "Pulla päivässä pitää rypyt loitolla" – voimalla. Porin taidemuseoon tulija voi Luomukauneussalongissa hankkia itselleen säärakarvojen värjäyksen paukkupakkasiin ja juhliä maan vetovoimaa "riippurinnoin". Piiirakkakerho tarjoaa niin jalka-, käsi ja kasvohoitoja, suklaa- ynnä muita kasvonaamioita, punajuurittauinnit, hierontaa ja upeat kampaukset.

Kuva: Pia Hovi-Assad

- 24.09. Luentosalissa Satakunnan taidetoimikunnan tilaisuus. Taiteilijan työkalupakki: "Millainen on hyvä portfolio (ja millainen se ei ole)?" Taidehistorioitsija, museonjohtaja Selma Greenin luento.
- 26.09. Luento. Numeerisuus, kokemus, kokeellisuus. Sarjassa Taide ja pikseli. Kari Yli-Annala, kuvataiteilija, tutkija.
- 27.09. VAUVOJEN VÄRIKYLPI TÄYDENNYSKOULUTUS. 1. jakso. Koulutuksessa tutustutaan Vauvojen värikylypymetodiin ja sen mahdollisuuksiin, värin ja materiaalien mahdollisuuksiin, visuaaliseen ilmaisuun, näön ja havainnoinnin kehitykseen sekä varhaiseen vuorovaikutukseen. ★
- 27.09. HiioHoiHoitajat! -infotilaisuus perhepäivähoidon parissa työskenteleville päiväkotien ja perhepäivähoidon ohjaajille ja opettajille. ★
- 27.09. Brasilian suurlähettiläs Norton de Andrade Mello Rapesta tutustui Porin lastenkulttuurikeskukseen, Vauvojen värikylytoimintaan sekä taidemuseon näyttelyihin. ★
- 27.09. CROQUIS -piirustusilta nuorille ja aikuisille. Ohjaajana kuvataiteilija Niko Palokangas. ★
- 28.09. PORIN PÄIVÄ. Vapaa sisäänpääsy taidemuseoon. BONUS-opastuksena Marko Lampisun taiteilijapuheenvuoro Muuttovoitto -sarjan näyttelyssä Maiseman loppu.
- 28.09. VAUVOJEN VÄRIKYLPI TÄYDENNYSKOULUTUS. 1. jakso. ★
- 28.09. TEEMA työpaja Ihminen koneena. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen.
- 28.09. TAAVIN TULET -tulitaidetapahtuma Kirjurinluodolla. Omalla tuliveistoksellaan ovat tapahtumassa mukana Porin taidemuseo ja Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkosto. ★
- 28.09. Näyttelyn avajaiset. Porin galleria: Porin Saskiat ry:n stipendiaatinäyttely. Carita Ahlqvist ja Kari Kallioinen.
- 28.09. MAIREEN LIITTYVIÄ MUISTOJA KERÄTÄÄN. Maire Gullichseniin liittyvä muistitieto on tärkeä osa satakuntaista kulttuuriperintöä ja se halutaan säilyttää myös tuleville polville. Muistot nauhoitetaan videokameralla ja ne tallennetaan taidemuseon arkistoon. Jos kamera ujoistuttaa, voi muistelunsa jättää myös kirjallisena.
- 29.09. PORIN PÄIVÄ. MAIREEN LIITTYVIÄ MUISTOJA KERÄTÄÄN. Vapaa sisäänpääsy taidemuseoon
- 29.09. VAUVOJEN VÄRIKYLPI -TÄYDENNYSKOULUTUS. 1. jakso. ★
- 30.09. PORIN PÄIVÄ. MAIREEN LIITTYVIÄ MUISTOJA KERÄTÄÄN. Vapaa sisäänpääsy taidemuseoon.
- Lokakuu**
- 04.10. AVARA MUSEO – kehittyvä oppimisympäristö aikuisille -hankkeen päätöseminaari [04.-05.10.] Kolmivuotisen Avara museo -hankkeen päätöseminaari Porissa otsikolla Yhteistyö ja osallisuus. Seminaarin teemat kumpuavat niistä laajoista yleisötyöhön ja pedagogiaan liittyvistä kysymyksistä, joita Avara museo -hankkeessa on kolmen vuoden aikana pohdittu ja työstyetty. Seminaarissa yhteydessä julkistetaan hankkeen loppujulkaisu.
- 05.10. TEEMAtyöpaja Ihminen koneena. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen.
- 06.10. VÄRIKYLPIYLAUANTAI. 2x vauvojen värikylyp ja ipanavärikylyp. Ohjaajana kuvataiteilija Marjo Heino. ★
- 07.10. VÄRIKYLPIYLAUANTAI. 2 x vauvojen värikylyp. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen. ★
- 08.10. VÄREJÄ VIKSISTÄ VARPAISIIN – löydä jäljet! -työpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen. ★
- 09.10. MENNÄÄN MUSEOON! Teemaviikko koululaisille ja opiskelijoille.
- 09.10. NOISE. Valokuvaustoimintaa nuorille. ★
- 10.10. SATELLITE PLATFORM. Arteles kulttuurikeskus on järjestänyt Satellite Platform -tilaisuuksia Porin taidemuseolla syksystä 2011. Seitsemän Arteles -residenssihjelmaan valittua taiteen ammattilaista esittäytyy. Taiteilijat ovat Yhdysvalloista, Isosta-Britanniasta, Turkista, Australiasta, Japanista ja Etelä-Koreasta. Tapahtuma lähetetään livenä internetin välityksellä. Yleisö voi seurata taiteilijoiden puheenvuoroja paikanpäällä tai internetin välityksellä. Verkossa on myös mahdollisuus osallistua chattiin.
- 10.10. MENNÄÄN MUSEOON! Teemaviikko koululaisille ja opiskelijoille.
- 10.10. Seniorien Suunnistus Nykytaiteeseen.

- 11.10. MENNÄÄN MUSEOON! Teemaviikko koululaisille ja opiskelijoille.
- 12.10. MENNÄÄN MUSEOON! Teemaviikko koululaisille ja opiskelijoille.
- 12.10. Seniorien suunnistus taidekokeelmaan -opintopiiri Maire-näytelmän esityksessä Porin Teatterissa.
- 12.10. TEEMAtyöpaja Ihminen koneena. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen.
- 16.10. Perhevalmennuksen parisuhdeilta. Yhdessä perusturvakeskuksen kanssa. ★
- 17.10. BONUS -opastus. Näyttelysuunnitteluun ja toteutukseen osallistuneet Seniorien suunnistus taidekokeelmaan -opintopiirin seniorit esittelevät Mairen värit -näyttelyä.
- 17.10. Luentosalissa Satakunnan taidetoimikunnan tilaisuus. Taiteilijan työkalupakki: Välineitä kaikille taidenäyttelyn tai -tapahtuman järjestämisestä kiinnostuneille. Luennoitsijana tuottaja Tuuli Penttinen-Lampisuo.
- 18.10. SENIORIT VÄRITTÄÄ -työpaja. Mairen värit -näyttelyn innoittamina työpajassa tutkitaan, sekoitellaan, levitellään ja ihastellaan värejä kalliigrafi Ulla Lampisen johdolla.
- 18.10. 2 x Marko Lampisuo ja Kuvataidepäiväkotit VIIKARI.
- 19.10. Näyttelyn avajaiset. Poriginal galleria: Pia Euro ja Marika Orenius.
- 20.10. LASTEN LAUANTAI. Mainiot mediaperheet. Lasten ja aikuisten yhteinen toimintaseikkailu eri medioiden äärelle taidemuseon tiloissa. Tapahtuman tuottajat: Mediakasvatuskeskus Metka, Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja Suomen Vanhempainliitto. ★
- 24.10. Luentosalissa Satakunnan taidetoimikunnan tilaisuus. Taiteilijan työkalupakki: Lisää välineitä taidenäyttelyn tai -tapahtuman järjestämiseen. Luennoitsijana tuottaja Tuuli Penttinen-Lampisuo.
- 25.10. VAUVOJEN VÄRIKYLPIY -TÄYDENNYSKOULUTUS. 2. jakso. Koulutuksessa tutustutaan Vauvojen värikylymetodiin ja sen mahdollisuuksiin, värin ja materiaalien mahdollisuuksiin, visuaaliseen ilmaisuun, näön ja havainnoinnin kehitykseen sekä varhaiseen vuorovaikutukseen. ★
- 25.10. Mediatilaisuus. Muuttolaitto. Laura Lilja.
- 26.10. Näyttelyn avajaiset: MUUTTOVOITTO! -SARJA. LAURA LILJA: PHILOSOPHIAE ABSURDUS PRINCIPIA OECONOMICA. MEDIApiste.
- 26.10. Näyttelyn avajaiset: PORI SCREENINGS: GOES AFRICA. SAIDOU DICKO, NDOYE DOUTS, KOKOU EKOUAGOU, SAMBA FALL, EZRA WUBE animaatioita. RAPPU.
- 26.10. VAUVOJEN VÄRIKYLPIY -TÄYDENNYSKOULUTUS. 2. jakso. ★
- 27.10. VAUVOJEN VÄRIKYLPIY -TÄYDENNYSKOULUTUS. 2. jakso. ★
- 29.10. VÄREJÄ VIIKSISTÄ VARPAISIIN – löydä jäljet! -työpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen. ★
- 29.10. Luentosalissa neulegraffitityöpaja. URBACT II SURE-hanke. ★
- 30.10. Luentosalissa neulegraffitityöpaja. URBACT II SURE-hanke. ★
- 31.10. BONUS opastus. Laura Liljan taiteilijapuheenvuoro Muuttolaitto! -sarjan näyttelystä.

Marraskuu

- 01.11. CROQUIS -piirustusilta nuorille ja aikuisille. Ohjaajana kuvataiteilija Niko Palokangas. ★
- 02.11. 2 x TEEMAtyöpaja Ihminen koneena. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen.
- 05.11. 2 x Päivähoidon erikoistyöpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Anne Salmela sekä kuvataiteilija Veijo Setälä. ★
- 08.11. Porin kameraseura luentosalissa
- 09.11. Näyttelyn avajaiset. Poriginal galleria: Päivi Setälä (alakerta).
- 09.11. Näyttelyn avajaiset. Poriginal galleria: Eungyung Kim (yläkerta).
- 09.11. 2 x TEEMAtyöpaja Ihminen koneena. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen.

92

93

- 10.11. VÄRIKYLPIYLAUANTAI. 2 x vauvojen värikyly ja ipanavärikyly. Ohjaajana kuvataiteilija Marjo Heino. ★
- 11.11. ISÄNPÄIVÄN Valokuva nappaa! -työpaja. ★
Taidetyöpajassa piirretään ja maalataan eri valolähteillä ilmaan hurjia vetoja, jotka kamera tallentaa pitkää valotusaikaa käyttäen kuvaksi. Isot ja pienet, isä ja lapset kokeilevat valoliikekoreografioitaan ja saavat isänpäiväteoksen muistoksi yhteisestä kokemuksesta.
- 11.11. VÄRIKYLPIYSUNNUNTAI. 2 x vauvojen värikyly. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen. ★
- 12.11. MÖRKÖTEHDAS. Päivähoidon erikoistyöpaja. Ohjaajana Aija Amee. ★
- 14.11. Luento. Demoskene – digitaalista alakulttuuria. Pilvari Pirtola, kuvataiteilija. Sarjassa Taide ja pikseli.
- 14.11. Seniorien Suunnistus Nykytaiteeseen.
- 16.11. 2 x TEEMAtyöpaja Ihminen koneena. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen.
- 19.11. OMITUISTEN OTUSTEN KERHO. Päivähoidon erikoistyöpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Taru Anttila. ★
- 20.11. Perhevalmennuksen parisuhdeilta. Yhdessä perusturvakeskuksen kanssa. ★
- 23.11. TEEMAtyöpaja Ihminen koneena. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen.
- 25.11. Päivähoidon erityistyöpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Anne Salmela. ★
- 26.11. OMITUISTEN OTUSTEN KERHO. Päivähoidon erikoistyöpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Taru Anttila. ★
- 28.11. Luento. Pikselin analogisointi. Jaakko Suominen, FT, digitaalisen kulttuurin professori, Turun yliopisto. Sarjassa Taide ja pikseli.
- 29.11. Mediatilaisuus. MUUTTOVOITTO! -sarja. Simo Saarinen.
- 29.11. CROQUIS -piirustusilta nuorille ja aikuisille. Ohjaajana kuvataiteilija Niko Palokangas. ★
- 30.11. Näyttelyn avajaiset: MUUTTOVOITTO! -SARJA. SIMO SAARIKOSKI: THE MAGIC KITCHEN dokumentaarinen videoteos. MEDIApiste.
- 30.11. Näyttelyn avajaiset: PORI SCREENINGS: GOES AFRICA. MOHAMED EL BAZ, MICHELE MAGEMA, NATHALIE M'BA BIKORO, JOHAN THOM, GUY WOUTÉ performatiivisia videoteoksia, RAPPU.
- 30.11. Näyttelyn avajaiset. Poriginal galleria: Sanna Pajunen ja Paula Salmela.

Joulukuu

- 03.12. OMITUISTEN OTUSTEN KERHO. Päivähoidon erikoistyöpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Taru Anttila. ★
- 04.11. NOISE. Valokuvaustoimintaa nuorille. ★
- 05.12. BONUS-opastuksessa The Magic Kitchen -näyttely. Simo Saarikosken taiteilijapuheenvuoro
Näyttely on osa taidemuseon syksyn MUUTTOVOITTO!-sarjaa, joka esittelee nuoria Poriin muuttaneita kuvataiteilijoita.
- 07.12. TEEMAtyöpaja Ihminen koneena. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen.
- 08.12. VÄRIKYLPIYLAUANTAI. 2x vauvojen värikyly ja ipanavärikyly. Ohjaajana kuvataiteilija Marjo Heino. ★
- 09.12. VÄRIKYLPIYSUNNUNTAI. 2 x vauvojen värikyly. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen. ★
- 12.12. Seniorien Suunnistus Nykytaiteeseen.
- 12.12. Porin kameraseura luentosalissa.
- 13.12. CROQUIS -piirustusilta nuorille ja aikuisille. Ohjaajana kuvataiteilija Niko Palokangas. ★

PORI SCREENINGS
Goes to the Streets
Elokuvia ja animaatioita

04.02.2012 klo 14.00 | vapaa pääsy
LIVING DECAY – A PORTRAIT OF A CHANGING LANDSCAPE (CHAPTERS 24-9)
David Lauder (2010)

06.02.2012 klo 14.00 | vapaa pääsy
TELASTERS: EVERYWHERE
(2012)

14.02.2012 klo 14.00 | vapaa pääsy
BLU

PORI SCREENINGS
Goes Africa
Afrikkalaisen videotaiteen sarja Porin taidemuseolla

06.12.2011 klo 14.00 | vapaa pääsy
[SFIP] PROJECT - STILL FIGHTING IGNORANCE & INTELLECTUAL PERFDITY
Kawabuchi Kōichi Anoniminen

21.08.–01.10.2012 | RAPPU | vapaa pääsy
KOKEELLISTA VIDEOAIDETTA
JUDE ANOGWIH, YOUNES BABA-ALL, NICENE KOSSENTINI, KAI LOSSGOTT, SALIOU TRAORE

26.08.–25.11.2012 | RAPPU | vapaa pääsy
ANIMAATIOITA
SAIDOU DICKO, NDOYE DOUTS, KOKOU EKOUAGOU, SAMBA FALL, EZRA WUBE

30.11.2012–03.01.2013 | RAPPU | vapaa pääsy
PERFORMATIIVISIA VIDEOTEOKSIA
MOHAMED EL BAZ, MICHELE MAGEMA, NATHALIE M'BA BIKORO, JOHAN THOM, GUY WOLUÉ

94

PORI SCREENINGS: Goes to the Streets
Elokuvia ja animaatioita, Kevät 2012
Julisteen suunnittelu Pia Hovi-Assad ja Kallo Works Osk.

PORI SCREENINGS: Goes Africa
Afrikkalaisen videotaiteen sarja Porin taidemuseolla, Syksy 2012
Julisteen suunnittelu Pia Hovi-Assad ja Kallo Works Osk.

- 15.12. LASTEN LAUANTAI - Yhdeksän yötä joulun! ★
Kato lukkuu! -toiminnallinen joulukalenteri. Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkoston LaitosPRO -työryhmän ideoima ja toteuttama joulukalenteri, jossa luukut avautuvat erilaisiin kulttuuri- ja taidetapahtumiin kaupungissa. Taidemuseon työpajassa ollaan välkkyinä ja työn touhussa yhdessä kuvataiteilijoiden Toni Lehtola ja Jenni Uusitalo kanssa.
- 28.12. Luentosalissa Porin Kuvataiteen Ystävät ry.

Edellisten lisäksi

Yhdessä päivähoitotoimen kanssa organisoituiden PÄIVÄHOIDON TYÖPAJAT toimivat säännöllisesti vuoden ympäri kesää lukuun ottamatta viikoittain tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin aamupäivällä, kaikkiaan kolme eri ryhmää kunakin viikkona. Loput iltapäiväajat ja illat ovat olleet varatut VAUVOJEN VÄRIKYLPLY sekä IPANA-VÄRIKYLPLY -työpajoille.

Vauvojen värikylyt sekä Ipanavärikylyt toteutettiin kevät- ja syyskaudella tiistaisin, keskiviikkoisin, torstaisin ja perjantaisin. Viikoittain värikylytoiminnan piirissä oli kaikkiaan kymmenen ryhmää koko toimintakauden ajan kesää lukuun ottamatta.

Kun maanantaipäivät varattiin erikoistyöpajoille ja tiistaista torstaille toimivat päivähoiton työpajat sekä vauvojen värikylyt, osoitettiin perjantai-aamut koululaisten TEEMATYÖPAJOILLE (ja perjantai-iltapäivät jälleen värikylyille) sekä lauantai-päivät LAUANTAIVÄRIKYLPLY -toiminnalle. Suuren kysynnän myötä mukaan otettiin myös sunnuntait, jolloin syntyivät VÄRIKYLPLY-SUNNUNTAIT. Kaikki työpajat toteutettiin yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.

★ Yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.

STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyn graffititaiteilija Jussi TwoSeven maalasi teoksen taidemuseon julkisivuun, Halliin sekä Energy Puls Wellness Centeriin (Herranlahdenraitti 1, 28360 PORI).

Kuvat vasemmalla Meri Mäkinen, kuvat oikealla Erkki Valli-Jaakola

96

97

Palvelutuotannon integraatio ja kehittäminen

Porin taidemuseo käynnisti STREET ART -näyttelyyn liittyen Museoviraston myöntämän Avustukset museoiden innovatiivisiin hankkeisiin -rahoituksen turvin koko kertomusvuoden mittaisen hankkeen, jonka tavoitteena oli palvelutuotannon eri toimintalojen keskinäisen integraation tehostaminen sekä museotoiminnan lyhyemmän ja pidemmän tähtäimen tavoitteenasettelun ja tuloksellisuuden vahvistaminen.

Hanke sai nimekseen THE NEW GENERATION. Digitaalikulttuurin ja globalisaation luomat uudet julkiset tilat kulttuurisen lukutaidon ja moniarvoisuuden kehittäjänä sekä nykyaikaisen taidemuseon käyttöliittymänä.

HANKKEEN TAVOITTEET

A. Urbaanin kulttuurin, sen paikallisiin ja globaaleihin muotoihin liittyvän kulttuurisen moninaisuuden ja moniarvoisuuden tukeminen sekä tälle pohjalle rakentuva hyvinvoinnin edistäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen.

B. Lasten, nuorten ja erityisesti syrjäytymisuhkan alaisten nuorten kulttuurisen lukutaidon ja kulttuurimyrönteisen arvopohjan vahvistaminen hyödyntämällä kohderyhmälle ominaisten visuaalisten kulttuurin muotojen ja toimintakanavien tarjoamia mahdollisuuksia.

C. Omaehtoiseen luovuuteen kannustavien, aikamme digitaalisen kulttuurin välineistöjen ja yksittäisten ihmisten välisen sosiaalisen viestinnän verkostoitumisen muotoja hyödyntävien uusien toimintamallien ja muotojen tuominen osaksi nykyaikaisen museon toiminnallista kenttää.

D. Paikallisten, alueellisten ja kansainvälisten kumppanuuksien sekä hallinnon rajat ylittävän yhteistyön uusien muotojen kehittäminen. Poikkihallinnollisen ajattelun selkeyttäminen ja uusien toimintamallien luominen. Aiemmin kehittyneiden yhteistyömuotojen tehostaminen tiedon, toimintamallien ja kokemusta vaihtoa sekä verkostoitumista tiivistämällä.

MENETELMÄT

1. MUSEON JALKAUTUMINEN

Prosessit tapahtuvat siellä, missä nuoret ovat, urbaanissa ympäristössä, katutilassa, nuorten työpajoissa ja kokoontumispaikoissa kuten nuorisotaloilla ja kulttuuritalolla – kuitenkin niin, että kokonaisuus on integroitu osaksi museon prosesseja ja toimintaympäristöä (fyysinen / digitaalinen). Päiväkoti-ikäisten osalta työskennellään päivähoiton työpajoissa. (Taidemuseon ateljeetit)

2. FOKUSOINTI KOHDERYHMÄÄN: NUORISON OMA KULTTUURI

Työskentelyn välineenä, kohteena ja kulttuuristen prosessien herättäjänä ovat ilmiöt, jotka kuuluvat leimallisesti nuorisokulttuuriin. Prosessin myötä nuorisokulttuurin asemaa ja roolia käsitteellistetään osana laajempaa kulttuurin ja visuaalisten ilmiöiden (kaupunkikulttuuri, katutila, arkkitehtuuri, kulttuuriperintö) sekä myös taiteen kenttää.

3. UUDET KANAVAT – KEHITTYVÄT OPPIMISEN MENETELMÄT: DIGITAALIUNIVERSUMI VERSUS LEARNING BY DOING

Käytännön prosessit rakentuvat kahdelle vahvalle perustalle. 1. Työskentely työpajoissa on konkreettisia onnistumisen kokemuksia tuottavaa, samanaikaisesti sekä yksilöidentiteettiä että yhteisöllisyyttä vahvistavaa. 2. Sosiaalisen median eri tyyppisten kanavien ja välineiden tehokas ja integroitu käyttö tuo prosesseihin ulottuvuuksia, jotka laajentavat keskustelun ja omakohtaisen ymmärryksen piiriä syventäen tekemisen prosesseja kohti käsitteellisempää ja analyttisempää kulttuurista ajattelua.

4. KATTAVAT KATSEEN ULOTTUVUUDET: PAIKALLINEN – ALUEELLINEN – KANSAINVÄLINEN

Käytännön työskentely työpajoissa eri kulttuuripiireistä ja eri alueilta saapuneiden ihmisten - kotimaiset ja kansainväliset taiteilijat - välillä opettaa lukemaan kulttuurisia merkityksiä, havaitsemaan eroja ja tiedostamaan oman kulttuurisen viitekehyksen ja ajattelun piirteitä suhteessa laajempaan, globaaliin kulttuuripiiriin. Työpajatyöskentelyä syvennetään hyödyntämällä tehokkaasti niitä mahdollisuuksia, joita globaali digitaalinen verkottuminen ja siihen liittyvät teknikat tarjoavat.

5. ASIAKASSUUNTAUTUNEIDUUS: IKÄ- JA KOHDERYHMIEN HUOMIOIMINEN

Eri ikäryhmät huomioidaan: lapset (päivähoiton työpajat), nuoret (kotimaisten ja kansainvälisten vetäjien työpajat), aikuiset (verkostotyöskentely, asiantuntijuus, taiteen kenttä, kulttuurivaikuttaminen, viranomaisnäkökulmat), seniorit (kotimaiset työpajat).

6. MUISTIORGANISAATIOROOLIN INTEGROITU KEHITTÄMINEN: PROSESSIN DOKUMENTOINTI - SAMDOC

Ajankohtaisen kulttuurin ilmiöiden tallennuksen ja dokumentointitoiminnan kehittäminen ja integroiminen osaksi päivittäistä palvelutoimintaa ja tapahtumatuotantoa.

Hankkeen toteutuma

Porin taidemuseo

THE NEW GENERATION -hanke. 02.01.2012–31.12.2012

Toimenpiteet, toimenpiteiden toteutuminen menetelmittäin sekä kohderyhmittäin. Kohderyhmäkohtaisten tilaisuuksien ja tapahtumien määrä sekä osallistujat.

PROSESSIT / TILAISUUDET / TAPAHTUMAT	AIKA	1. Museon jalkautuminen	3.2. Oppimismenetelmät	3.4. Learning by doing	4. Katseen ulottuvuudet	5. Asiakassuunnittelu	5. 1. Ikäryhmä: Lapsel ja nuoret	5. 3. Ikäryhmä: Aikuiset	5. 4. Ikäryhmä: Seniorit	5. 5. Verkostoyöskentely	5. 6. Asiantuntijuus	5. 7. Taitteen kenttä	5. 8. Kulttuurivaikuttaminen	Toteuttaa tavoitetta A,B,C,D	Tilaisuuksien määrä	Osallistujat
Joukko katutaiteen valtakunnallisesti ja kansainvälisesti tunnetuimpia taiteilijoita (STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttely) työskentelee Porissa yhdessä paikallisten taiteilijoiden ja eri toimijoiden ja ryhmiä edustavien nuorten kanssa: Bujahuli (Suomi), Egs (Suomi), Frank (Suomi), Jussi TwoSeven (Suomi), Lapro & Xeugux (Multicoloured Dreams) (Suomi), LA-Tino & P.A.Roni (Suomi), M-city (Puola), Mentalgassi (Saksa), Otto Maja (Suomi), Toasters (Englanti), Anton Wiraeus (Ruotsi). Kokonaisuuden muut taiteilijat: Blu (Italia), C.Finley (USA), Dolk (Norja), Eyesaw (Englanti), Icy & Sot (Iran), Invader (Ranska), Magda Sayeg - Knitta, Please (USA), Slinkachu (Englanti).	16.01.-10.02.	x	x	x		x	x				x	x	x	A B C D	15	40
Tematiikkaan liittyvät OPASTUKSET, kevätkausi, koululaisryhmät	16.02.-31.03.		x			x	x			x				A B	30	680
Tematiikkaan liittyvät OPASTUKSET, kevätkausi, mesenaattiryhmät	16.02.-31.03.		x					x						A	9	106
Tematiikkaan liittyvät OPASTUKSET, kevätkausi, senioriryhmät	16.02.-31.03.		x	x	x				x					A	2	25
Tematiikkaan liittyvät OPASTUKSET, kevätkausi, muut ryhmät	16.02.-31.03.		x					x						A	7	70
Tematiikkaan liittyvät OPASTUKSET, kevätkausi, koululaisryhmät	01.04.-31.05.		x			x	x							A B	33	728
Tematiikkaan liittyvät OPASTUKSET, kevätkausi, mesenaattiryhmät	01.04.-31.05.		x					x						A	5	88
Tematiikkaan liittyvät OPASTUKSET, kevätkausi, senioriryhmät	01.04.-31.05.		x	x	x				x					A	2	60
Tematiikkaan liittyvät OPASTUKSET, kevätkausi, muut ryhmät	01.04.-31.05.		x	x				x		x	x	x		A	16	187
Tematiikkaan liittyvät OPASTUKSET, kevätkausi, maahanmuuttajat	01.04.-31.05.	x	x	x	x	x		x						A C D	1	16
Tematiikkaan liittyvät LUENNOT - Graffiti: Syntynyt vapaana. Tero Karvinen, Pirkanmaan visuaalisten alojen läänintaiteilija, graffi twirraattori - Tilan valtaajat Taina Rajanti, kaupunkitutkija, tutkimuspäällikkö, Aalto yliopisto. - Walter Benjamin, kadut ja taidekäsitteen muutokset. FT Veli-Matti Saarinen	29.02. 07.03. 25.04.					x	x	x			x	x	x	A B D	3	47
Tematiikkaan liittyvät TYÖPAJAT - Aikuiset / Seniorit sekä K65 työpajat eli graffitityöpajat yli 65 vuotta täyttäneille. - METSÄÄN Katutaideinterventiot. - Senioreiden suunnistus taidekokoelmaan	16.04. 17.04. 18.04. 19.05.	x	x	x		x		x					x	A B C D	8	72
UNIA JA UNELMIA / Workshop suunnittelutyöpajat ohjaajat, nuoret ja koordinaattorit	10.02.-31.03.	x	x	x	x			x		x	x			A B C	10	120
UNIA JA UNELMIA workshop/katutaidepäivät viitenä päivänä samoille nuorisoryhmille 09.00.-15.00. Ohjaajat: Veera Jalava, Heidi Hänninen; Porin kaupungin Nuorten työpaja: Multicoloured Dreams -ryhmä. Kordinaattorit: Johannes Sammalisto ja Toni Hintsala. Porin kaupungin Nuorten työpaja on Porin kaupungin sosiaalisen työllistämisen yksikkö. Yksikön perustehtävä on ohjata nuori koulutukseen tai työelämään yksilö- ja työvalmennuksen avulla. Vuosittain pajalla työskentelee noin 200 eri nuorta.	19.03.-23.03.	x	x	x	x		x		x		x			A B C	5	150
SATELLITE PLATFORM Uudenlainen taiteen kehitysalusta, joka pyrkii edistämään yleisön, taiteilijoiden ja taidealojen hallinnon välistä vuorovaikutusta ja kansainvälistymistä. Osallistujat: Lauren Von Gogh & Robyn Cook, Johannesburg, Etelä-Afrikka, Ella Collier, Vancouver, Kanada, Jacqui Mills, Sydney, Australia, Natasa Kosmerl, Ljubljana, Slovenia, Sarah Edith Lombroso, Montevecchia, Italia, Dorothy K. McCall, Oakland, USA. Yhteistyössä: Arteles www.arteles.org	04.04.	x				x	x		x	x	x	x	x	A B C D	1	45
LASTEN LAUANTAI - KATUJEN SANKARIT -työpaja Yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkosto.	21.04.	x	x	x		x	x		x	x				B C	1	63
Maailmankuulu puolalainen katutaiteilija M-CITY toteuttaa Porin torin välittömään läheisyyteen, ns. LIIEKULMAN kahdeksan kerroksiseen asuinrakennukseen koko julkisivun korkuisen ja levyisen monivärisen seinämaalauksen. Hankesuunnitelma ja toteutus yhteistyössä kaupunkisuunnitteluosaston ja mm. kiinteistöyhtiön sekä paikallisen ja valtakunnallisen rakennusteollisuuden kanssa. Puolalaisen assistentin ohella hankkeeseen osallistuu 3 paikallista nuoren polven taiteilijaa.	30.05.-11.05.	x	x	x					x	x	x	x		A C D	1	5

MAALAA KATUUN -yleisölle avoin katutaidepäätelmä. Ruotsalainen taiteilija Anton Wiraeus toteutti katutaiteeteoksen. Yleisön työpajat Yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa. Kokonaisuuden suunnittelu ja toteutus yhteistyössä Porin kaupungin kaupunkisuunnitteluosaston kanssa. Muut viitekehykset: Porin Tekninen palvelukeskus/ Kohtaamisen paikat -hanke sekä Porin kaupunki, Ympäristövirasto/ Kansallinen kaupunkipuisto -hanke	04.05.		x	x		x	x		x	x		x	x	A B C D	1	161			
ELÄVÄ BLOGI. Seminaari, työpajat ja kuvaessessio	09.05		x	x		x	x		x	x		x	x	A C	1	10			
MAALAUSTYÖPAJA Kuvataidepäiväkohti Viikari. Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto Ohjaavat kuvataiteilijat Laura Myllykangas ja Henna Tyrväinen.	09.05	x	x	x						x					1	15			
TAIDE KAUPUNKITILASSA versus TOIMIJAAT -lähtökohtana järjestetty integraatio- ja tiedotustilaisuus liittyen STREET FEST - KATUJUHLAAN. Viranomais- / julkishallinto, kulttuurilaitokset, kolmannen sektorin toimijat ja yritykset sekä hankkeen tukijat: Porin kaupungin kaupunkisuunnittelu, Porin taidemuseo, Porin Taidekoulu, Porin Videotuki, Porin taiteilijaseura ry. Taiteilijaseura NYTE ry., Taiteilijaseura T.E.H.D.A.S ry., RAKASTAJAT -teatteri, Gallen-Kallelankadulla toimivat yritykset: Ravintola Leak and Whisky House Galle, Sokos Hotel Vaakuna Pori, - Tikkurila Oyj, VäriAssät Oy, PRM Yhtiöt Oy.	10.05.													A C D	1	17			
STREET FEST -KATUJUHLA. Gallen-Kallelankatu suljetaan. Yhteistyössä mm. Porin kaupungin kaupunkisuunnittelun kanssa. Ohjelmaa mm. katuhenkistä urbaania rytmimusiikkia. Rakastajat-teatteri esittää katkelmia syksyn ohjelmistosta. Porin Taidegraafikot ry valmistaa taidetapettia, jonka tekemiseen osallistuvat kaikki kadun kulkijat. Porin Taiteilijaseura ry avoin, vuorovaikutteinen katugalleria. NYTE ry performanssit. Porin Taidekoulun graffitimaalaustyöpaja ja kollektiivinen graffitiseinä. Työskentelyssä mukana Porin lasten ja nuorten kuvataidekoulu.	11.05.	x								x	x			A B C D	1	197			
AFTERPARTY Iilan aikana Artur Trzcinskin (Puola) dokumentti M-CITYn vierailusta Porin helmikuussa 2012. Lisäksi Trzcinskin ja Alina Zemojdzjin (Puola) performanssi, johon integroituna eri tavoin käsiteltyä kuva-aineistoa.	11.05.	x								x	x			A D	1	25			
MUSEOIDEN YÖ yö - La Nuit Européenne des musées 2012 Hankkeen teeman ohjelmassa: K65/Seniorigraffitiryhmän katutaideinterventio, taidekasvatija Veera Jalava; UNITO, urbaani trikkkaus; Vartijavalta/Non-stop performanssi, Sara Kärpänen, Elli Maanpää, Antti Turikko, Tommi Mäki, Vesa Kuula, Aalto yliopiston Porin taiteen ja median laitoksen opiskelijat; STREET ART -forum, Kukka Ranta ja Mikko Nurminen; HOPPIAKO? Tanssiteatteri Tiina ja Heimo/ Streetanssin ja nykytanssin fuusiointia. TYÖPAJAT: Lilli Design, Virkkauksen työpaja; Stensiiligrافitti työpaja, ohjaajana kuvataiteilija Laura Myllykangas/Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkosto.	19.05.														1	749			
NUORTEN TYÖPAJOJEN AVOIMET OVET Nuorten työpajan ja Varaosapankin kevään kuluessa työpajoissa valmistuneiden taideosten julkistamistilaisuus.	19.05.	x	x	x										A B C	1	119			
GRAFIA / VUODEN HUIPUT -kilpailu. Hopeahuippu. Julistesuunnittelun -sarjassa STREET ART - THE NEW GENERATION -julisteelle. Graphic Designer: Konsta Ojala. Arvio: "Anteekspyytelemättömän itsevarma. Kuvitusaihe on ylittävä ja hauska. Aistittava itseironia on kenties tärkein osa tätä ajankuvaa."	24.05.														x	x	x	A	1
NEWS & ART CAFE Sanomalehti kohtaa digitaalisen median taidemuseossa. Yhteistyössä Satakunnan Kansan-lehden kanssa. PORI JAZZ -viikolla	14.07. 14.07. 14.07. 14.07. 14.07. 14.07. 14.07. 14.07.		x			x	x		x	x	x	x	x	A B C D	1 1 1 1 1 1 1 1	309 403 265 371 967 1267 1309 2025 886			
Porin taidemuseon tuottaman ja kuratoima STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttely siirtyi Tanskaan, jossa se oli esillä Odensessä Brandts Klædefabrik –näyttelykeskuksessa 14.09.-25.11.2012. Suomalaista taiteilijoista paikan päällä työskentelevät yhdessä tanskalaisten kollegoiden kanssa Bujahuli ja Otto Maja sekä näyttelyn dokumentoinnista myös Suomessa vastannut Henry Lämsä. Näyttely tavoitti Tanskassa ennätysyleisön.	14.09.-25.11.2012.	x																	
SATELLITE PLATFORM Ulgen Semerci, Turkki, Marie Louise Cookson, Englanti, Zayne Turner, Yhdysvallat, Saebon Kim, Etelä-Korea, Andrew Murray, Yhdysvallat, - Alice Cooper, Itävalta, Rie Nakajima, Japani	10.10.	x								x	x			A B C D	1	42			
STREET ART – THE NEW GENERATION julkaisu, 120 sivua. Kielet: englanti, suomi ja tanska. Toimitus / Editor: Lene Burkard, Kunsthallen Brandts & Pia Hovi-Assad, Pori Art Museum; Kirjoittajat / Texts: Esko Nummelin, Lars Gramby, Pia Hovi-Assad, Lene Burkard, Birgitte Kjeller, Mirja Ramstedt-Salonen & Katrine Ring; Käännökset / Translation: Anette Mester, Tomi Snellman, Emilia Siltavuori, Robin Valtiala & Pia Hovi-Assad; Kuvankäsittely / Image processing: Pori Art Museum, Kati Kunnas-Holmström; Taitto / Layout: Kreatiivigrafisk, Harriet Jensen; Kirjapaino: Rosendahlis A/S. Painosmäärä / Numbers 700. ISBN (DK): 978 87 7766 183 9, ISBN (FI) 978-952-5648-38-6, ISSN 0359-4327 Pori Art Museum Publications 119 / Porin taidemuseon julkaisuja 119	10.12	x												A B D					
Yhteensä STREET ART – THE NEW GENERATION Digitaalikuultuuriin ja globalisaation luomat uudet julkiset tilat kulttuurisen lukutaidon ja moniarvoisuuden kehittäjänä sekä nykytaiteen taidemuseon käyttöliittymänä -hanke. Sisältään sekä taidemuseon tiloissa että museon ulkopuolella järjestetyt työpajat ja tapahtumat osallistujineen															153	11'636			

100

101

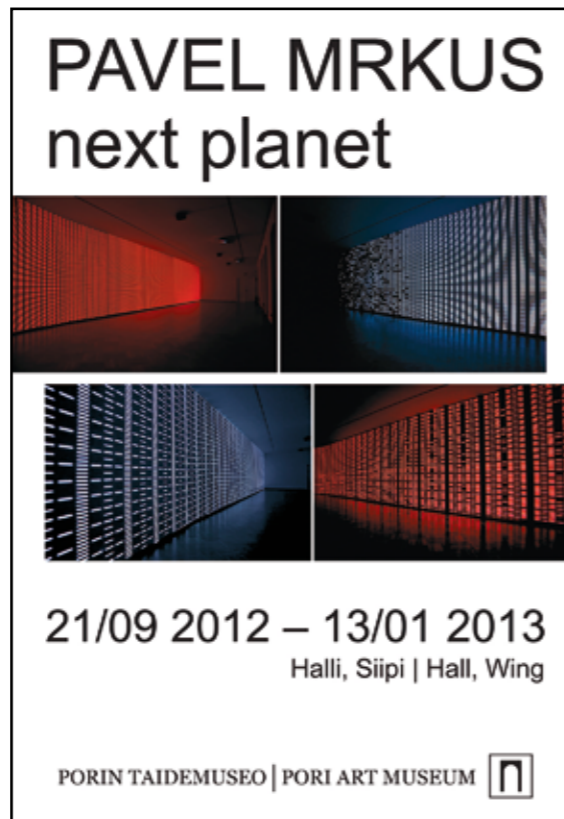
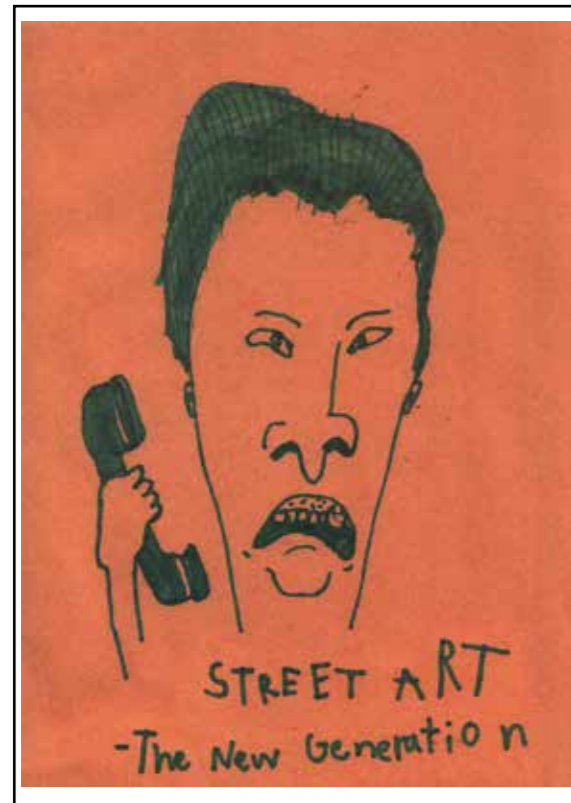
Porin taidemuseo järjesti yhteistyössä Multicoloured Dreams -ryhmän ja Porin kaupungin Nuorten työpajan kanssa *Unia ja Unelmia* -katutaideworkshopin 19.-23.03.2012 Porin kaupungin Nuorten työpajalla Veturitallinkatu 7. *Unia ja Unelmia* -katutaideworkshop on osa STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyn ja kaupunkitaiderpojetin ohjelmistoa.

Kuvat Meri Mäkinen

STREET ART – THE NEW GENERATION	Näyttelyaika	Kokonaiskävijämäärä	Työpajat, tapahtumat, määrä	Työpajat, tapahtumat, määrä
Näyttely, Porin taidemuseo, Pori	10.02. –27.05.	12 ' 035	153	11 ' 636
Näyttely Brandts Klædefabrik, Odense	14.09.–5.11	15 ' 615	52	3 ' 500
Brandts Klædefabrik Workshops			26	650
Youth events			3	1500
- Jubilee Workshops			2	500
- Thursday Lounge			1	267
- Pegboard Workshop			1	733
Brandts Klædefabrik Club Kunsthal			26	650
YHTEENSÄ, Pori & Odense		27 ' 650	205	15 ' 135

SWOT

VAHVUUDET	HEIKKOUEDET
<ul style="list-style-type: none"> - Asiantuntijaorganisaation kokemus ja teoreettiset valmiudet - Porin taidemuseon paikallinen, kansallinen ja kansainvälinen verkostoituneisuus - Kotimaisen ja kansainvälisen taiteen kentän laaja tuntemus - 25 vuoden pedagoginen kokemus nykytaiteen kentällä - Poikkihallinnollisten prosessien tuntemus ja projektikokemus - Yhteistyökumppaneiden asiantuntemus ja prosessien hallinta - Osapuolille ominainen projektiosaaminen - Eri toimijaosapuolien sitoutuneisuus ja innostus, motivoituneisuus - Taitelijakunnan innovatiivisuus, ennakkoluulottomuus - Katutaiteen rooli nuorisokulttuurin muokkaajana - Kaikkia osapuolia leimaava asiakaslähtöinen ajattelu - Kulttuuriset erot, sukupolvierot 	<ul style="list-style-type: none"> - Taidemuseon rajalliset taloudelliset ja henkilöstöresurssit - Yhteistyökumppaneiden rajalliset taloudelliset ja henkilöstöresurssit - Paikallinen poliittinen päättäjä / päätöksenteko-organisaatio / rahoittaja ei välttämättä tunnista tai tunnusta niitä strategisia linjauksia ja toiminnan tavoitteita, jotka kansallisella tasolla ohjaavat ja sitovat museolaitoksen toimintaa - Museoalalle ominaisten toimintakulttuurien jäykkyys - Uusien toimintamallien kohtaama muutosvastarinta - Kulttuuriset erot, sukupolvierot - Potentiaalisten yhteistyökumppaneiden edustamien sektoreiden laajuus ja heterogeenisuus - Projektilähtökohtaisuus
MAHDOLLISUUDET	UHAT
<ul style="list-style-type: none"> - Uuden tyyppisten, yhteisöllisten, asiakaslähtöisten sisällöntuotantomallien kehittäminen - Potentiaalisten yhteistyökumppaneiden ja toiminta-alueiden määrä - Uuden teknologian tuomat mahdollisuudet - Kuvataiteen laajentuneen kentän tuomat mahdollisuudet - Hallinnon rajojen ylittäminen - Vakiintuneiden, luutuneiden toimintakulttuurien muuttaminen - Poikkihallinnollisten prosessien käynnistäminen, haltuunotto, kehittäminen ja tehokas hyödyntäminen - Verkostojen vuorovaikutteisuuden kehittäminen, sisältöjen ja osaamisen syventäminen - Uuden, ennennäkemättömän kohtaaminen, muiden tuottamista prosesseista ja käytännöistä oppiminen, Best Practices 	<ul style="list-style-type: none"> - Katutaiteen herättämät mielikuvat - Hallintokulttuurien jäykkyys, virkavaltaisuus - Ennakkoluuloisuus, pysähtyneisyys - Uusien toimintamallien herättämä muutosvastarinta - Prosessien projektiluonteisuus - Jälkihoidon puuttuminen - Jatkokehittelyn puuttuminen - Pitkäaikaisseurannan puuttuminen

Konsta Ojalan suunnittelema STREET ART -näyttelyn juliste voitti graafisen alan ammattilaisten järjestön Grafia ry:n järjestämässä Vuoden Huiput -kilpailussa HOPEAHUIPUN.
STREET ART - THE NEW GENERATION -katuvalopylväsjulisteiden suunnittelu EYESAW.
JARMO MÄKILÄ: POIKIEN LEIKIT ja PAVEL MRKUS: next planet -katuvalopylväsjulisteiden suunnittelu Kati Kunnas-Holmström.

102

103

ASIAKASVIESTINTÄ

Taidemuseon viestinnän kaksi rinnakkaista ulottuvuutta ovat pitkäjänteinen, museon profiilia rakentava, yhteisö- ja asiakassuhteita syventävä monikanavainen kommunikaatio sekä tämän ohella ajankohtaisiin tapahtumiin liittyvä, nopealla rytmillä tapahtuva tiedottaminen ja palveluiden markkinointi. Viestinnästä vastaa museoammattillinen henkilökunta oman työnsä ohella.

Kaiken perustana on asiakaslähtöisyys, jonka onnistumisen edellytyksenä on eri tyyppisten asiakkuuksien tunnistaminen. Arkisessa ajattelussa museon asiakkaana nähdään vain näyttelykävijä. Taiteen ja tieteen kentällä toimivana asiantuntija- ja muistiorganisaationa taidemuseon tehtäväkuva on kuitenkin näyttelytoimintaa huomattavasti laajempi. Museolla on näyttelyvieraan ohella koko joukko muitakin asiakkaita aina taitelijasta tutkijaan, taiteen keräilijästä kulttuuri- ja kolmannen sektorin toimijoihin, opetuksen-, terveys- ja sosiaalitoimen eri organisaatioihin. Näyttelyt muodostavat vain yhden niistä asiakasrajapinnoista, joita museo ylläpitää ja kehittää, ja joihin liittyvä tiedottamista ja markkinointia museo harjoittaa.

Eeva-Katri Aholan mukaan yksittäisen taidemuseon imago muodostuu kahdesta pääelementistä. Näistä ensimmäinen on taidemuseon palvelukuva ja toinen on taidemuseon kulttuurinen kuva. Palvelukuvalla Ahola viittaa museon elämyksiä tuottavaan ja kasvatukselliseen tehtävään. Kulttuurisella kuvalla hän tarkoittaa museon sijaintia taiteen ja kulttuurin kentällä kulttuurisena toimijana, perinteen tallentajana ja siirtäjänä. Kyse on toimintakentästä ja sillä suoritettavasta tehtäväkokonaisuudesta, jonka menestyksellinen hoitaminen lopultakin määrittelee museon yhteisöllisen roolin ja merkityksen. Asiakasviestintä ja siihen liittyvä palveluiden markkinointi rakentuu tämän perustan varaan. (Ahola, Eeva-Katri. Taidemuseon imago yleisön näkökulmasta. Helsinki: Helsingin kaupunkorkeakoulu. 1995)

Tiedottaminen ja kehittämishankkeet

Edellisten vuosien tavoin taidemuseo järjesti jokaisen näyttelyn yhteydessä ns. mediapäivän, so. tiedotusvälineille suunnatun esittelytilaisuuden. Tämän lisäksi toteutettiin jokaisen näyttelyn yhteydessä ennen avajaisia erilliset, medialle sekä suurelle yleisölle suunnatut taiteilija- ja kuraattorikierrokset, jotka dokumentoitiin. Näin syntyneet tallenteet - vuonna 2012 esim. Pavel Mrkus - olivat soveltuvin osin esillä museon yleisötiloissa kulloisenkin näyttelyn ajan. Edellisten lisäksi näyttelyvuoden asiantuntijat, taiteilijat ja kuraattorit luennoivat sekä vetivät ns. BONUS -opastuksia suurelle yleisölle. Eri tapahtumien yhteydessä tuotettu video -muotoinen tallenne- ja haastatteluaineisto vietiin nettiin ja linkitettiin myös Facebook -sivuille.

Medialle suunnattuja näyttelytiedotteita julkaistiin varsinaisen taidemuseon osalta 14 ja Porin gallerian osalta 22. Taidemuseon näyttelytiedotteet julkaistiin kahdella kielellä, suomeksi ja englanniksi. Muihin tilaisuuksiin ja tapahtumiin liittyviä tiedotteita julkaistiin 39, pääosin suomeksi. Tehokkaan sähköpostitiedottamisen ohella käytettiin FACEBOOKia, taidemuseon omia, kahdella kielellä - suomi/englanti - julkaistuja internetsivuja sekä mm. Porin kaupungin sivustoa paikalliseen ja alueelliseen tiedottamiseen. Edellisen lisäksi kukin osatoimija, kuten pedagoginen yksikkö, tiedotti oman sektorinsa osalta kukin omille kohderyhmilleen paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti sekä ammattialakohtaisesti eri kanavia käyttäen.

Kahdeksaan eri näyttelyyn painettiin omat, erilliset näyttelykutsut. Kutsut ja niitä tukevat asiakastiedotteet suunnattiin sekä sidosryhmille että vuosikortti- ja mesenaattikorttiasiakkaille paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti näyttelykohtaisen postitusmäärän noustessa noin 2500:aan. Samalla kohderyhmälle postitettiin suoramarkkinointina myös taidemuseon painetut, kaksikieliset kevät- ja syyskauden ohjelmaesitteet.

Yllä mainituissa luvuissa eivät ole mukana Porin Lastenkulttuurikeskuksen tiedotteet. Keskus ylläpitää omaa sivustoaan sekä omia Facebook -sivujaan tiedottaen soveltuvin osin myös mm. valtakunnallisen Taikalamppu -verkoston yhteisten sivujen kautta.

Paikallisessa markkinoinnissa hyödynnettiin kadunvarsimainontaa. Taidemuseolla oli edellisten vuosien tavoin kaupungin ydinkeskustassa ympärivuotisesti käytössä 16 katuvalopylvästaulua, kukin kooltaan 83 cm x 123 cm. Kesäkaudeksi määrää nostettiin niin, että käytössä oli kaikkiaan 60 mainospintaa. Sanomalehti- ja aikausilehti-ilmoitukset taidemuseo keskitti ensisijassa niihin valtakunnallisiin julkaisuihin, jotka ovat suunnatut alan ammattilaisille sekä laajemmin kulttuurista, perinnearvoista, muotoilusta, taiteesta ja filosofiasta kiinnostuneille harrastajille ja alan ammattilaisille. Soveltuvin osin pyrittiin huomiomaan myös museon ammattialan sisäinen ja kuvataiteen kansainvälinen näkyvyys. Paikallista ja alueellista tiedottamista kehitettiin yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa.

Kulttuuritoimen yhteisessä viestintätyöryhmässä taidemuseon edustajana on toiminut projektisuunnittelija Anni Venäläinen sekä hänen sijaisenaan palveluvastaava Anu Lankinen.

Nykytaiteen kirjallisuuteen erikoistuneen museokaupan markkinointia kehitettiin osana museon muuta tiedotus- ja viestintätoimintaa ja vahvasti integroituna mesenaatti- ja vuosikorttijärjestelmän markkinointiin. Taidemuseon oman julkaisu- ja tuotannon markkinoinnissa käytössä oli oman kirjakaupan sekä museon internetsivujen sähköisen kaupan ohella Tampereen yliopiston kirjaston ylläpitämä virtuaalinen tiedekauppa GRANUM, joka edustaa yli kahtasataa tiedekirjallisuuden julkaisijaa. Museoalan ammattikunnalle kohdennettu viestintä kanavoitui alan yhteisten sähköpostilistojen kautta.

Porin taidemuseon imago tutkimus - laadukas suomalainen taidemuseo

Turun yliopiston kauppakorkeakoulun yrittäjyyden oppiaine toteutti Porin taidemuseon tilauksesta imago tutkimuksen, jonka tarkoituksena oli selvittää taidemuseon paikallisten ja valtakunnallisten asiakkaiden käsityksiä ja mielipiteitä taidemuseosta ja sen palvelutarjonnasta. Tutkimuksen toteuttamisesta ja loppuraportista vastasivat Usva Friman, Minna Karru ja Arttu Malmivirta sekä taidemuseon osalta tilaajan edustajana Anni Venäläinen. Toteutus tapahtui osana valtakunnallista Avara Museo – Kehittyvä oppimisympäristö aikuisille -hanketta ja se ajoittui kevätkaudelle.

Tiedot kerättiin neljän viikon mittaisella internetkyselyllä, johon saatiin 127 vastausta. Kyselylinkkiä jaettiin Turun yliopiston Porin yksiköiden opiskelijoiden ja henkilökunnan sähköpostilistoilla, Porin taidemuseon koti- ja Facebook-sivuilla sekä Porin kaupungin sivuilla. Tämä epäilemättä heijastui vastaajakunnan rakenteessa. Vastajat olivat pääosin museon omasta maakunnasta, Satakunnasta, mutta myös Turku ja Helsinki olivat vahvasti edustettuna. Lisäksi vastauksia saatiin myös muualta, pääosin Etelä-Suomesta. Kaksi kolmasosaa oli naisia. Melkein puolet vastaajista oli käynyt museossa vähintään kolme kertaa viimeisen vuoden aikana. Toisaalta joka neljäs ei ollut käynyt museossa kertaakaan viimeisen vuoden aikana. Kolme neljäsosaa vastaajista piti museon tarjontaa kuitenkin joko täysin tai ainakin osittain tutuna. Tällä perusteella tutkimuksen suorittajat katsoivat museon onnistuneen markkinoinnissa ja tiedottamisessa vähintäänkin hyvin.

Tutkimukseen vastanneiden henkilöiden näkemyksen mukaan Porin taidemuseolla on erittäin vahva ja positiivinen imago. Taidemuseota kiiteltiin porilaiseksi ylpeydenaiheeksi sekä luovaksi, monipuoliseksi ja innostavaksi paikaksi. Sanoja moderni ja nuorekas käytettiin usein. Taidemuseon tarjontaa piti todella tai melko kiinnostavana 80 prosenttia vastaajista. Samalle tasolle päästiin myös silloin, kun kysyttiin taidemuseon ajankohtaisuudesta. 74 prosentin mielestä näyttelyt ovat todella tai melko hyvin toteutettuja. Vastaajien mielestä taidemuseon imago on myös vahvasti kansainvälinen. 53 prosenttia vastanneista piti museon toimintaa todella kansainvälisenä ja 29 prosenttia melko kansainvälisenä. Vain 10 prosenttia oli asiasta toista mieltä.

MAIRE - Taidepaketti

Porin Teatteri ja Porin taidemuseo toteuttivat syyskaudella 2012 yhteismarkkinointihankkeen, jonka teemana oli Maire Gullichsen. Porin teatteri tuotti ohjelmistoonsa Maire Gullichsenista kertovan näytelmän MAIRE. Helena Anttosen käsikirjoittama ja ohjaama MAIRE ”on kasvutarina, jossa Ahlströmin teollisuussuvun omapäisestä tyttärestä, isän jazz-nukesta, kasvaa vähitellen poikkeuksellinen näkijä ja aikansa voimainen.” Näytelmä perustuu Cita Reuterin sekä Mairin Gullichsenin tyttären Lilli Alasen toimittamaan, Mairin muistelmista koottuun teokseen Sateenkaaren värejä, tummia sävyjä. Näytelmän lavastuksesta vastasi Maire Gullichsenin pojanpoika Alvar Gullichsen.

Näytelmään liittyen Porin taidemuseo tuotti syyskauden ohjelmistoonsa Maire Gullichsen ja modernismi -sarjaan liittyvän näyttelyn MAIREN VÄRIT, joka oli esillä museossa 21.09.2012–13.01.2013. Kaksiosaisen näyttelyn projektihuoneeseen sijoittuva osio suunniteltiin yhteistyössä Seniorien Suunnistus Taidekokoelmaan -opintopiirin kanssa. Opintopiiriläiset kuratoivat Maire Gullichsenin taidesäätien kokoelmasta kokonaisuuden, joka kuvasti ryhmän jäsenten omakohtaisia taidekokemuksia. Uteliaisuus ja rohkeus jakaa omat ajatuksensa ryhmän kesken synnyttivät kiinnostavia yhteisiä keskusteluja joiden myötä värit nousivat näyttelyn pääosaan.

104

105

MAIREN VÄRIT -näyttelyn toisen osan muodosti kokonaisuus, jossa keskeisessä roolissa olivat Villa Maireasta sekä Maire Gullichsenin sukulaisilta lainaksi saadut Maire Gullichsenin maalaamat taideteokset. Nämä rinnastuivat näyttelyssä taidesäätien kokoelman keskeisten teosten kanssa. Kokonaisuutta syvennettiin hyödyntämällä näyttöjä, jotka esittelivät taidesäätien kokoelman teoksia ja teoksiin liittyen KOETila -näyttelyn yhteydessä kerättyä, yleisön kertomia, teoksiin liittyviä henkilökohtaisia kokemuksia ja elämyksiä. Hankkeeseen liittyen Porin taidemuseo keräsi Porin päivän yhteydessä Maire Gullichseniin liittyvää muistitietoa museon asiakkailta videoimalla asiakkaiden muisteluksia.

Näytelmän ja näyttelyn pohjalta luotiin kiinteähintainen taidepaketti, jota markkinoitiin koko syyskauden ajan yhteisin ponnistuksin, ja jonka pääsylippu sisälsi lipun MAIRE -näytelmään sekä oikeutti vierailuun taidemuseon näyttelyihin. Teatterin osalta kokonaisuuteen liittyivät vielä MAIRE -kulttuuripaketit, jotka oli toteutettu yhteistyössä Ahlströmin Noormarkun Klubin kanssa ja sisälsivät ruokailun.

Palveluiden tuotteistaminen

Avara museo -hankkeen koulutustavoitteisiin liittyen järjestettiin taidemuseon luentosalissa 23.04.2012 palveluiden tuotteistamista käsitellyt koulutus, joka suunnattiin Satakunnan kaikkien museoiden henkilökunnalle. Luennoitsijana toimi Valtion Teknillinen tutkimuskeskuksen tutkimusprofessori Marja Toivonen.

Koulutuksen sisällölliset tavoitteet olivat:

- Saada tietoa siitä, miksi tuotteistamista kannattaa tehdä ja miten palvelujen kehittäminen voidaan yhdistää tuotteistamiseen.
- Oppia jäsentämään oma palvelukokonaisuus tarkoituksenmukaisesti palvelujen sisällön ja asiakaskunnan mukaan.
- Oppia käyttämään tuotteistamisen työkaluja ja soveltamaan niitä konkreettisesti esimerkkipalveluissa.
- Luoda pohjaa tuotteistamistyön laajentamiselle kaikkiin palveluihin ja uusien käytäntöjen juurruttamiselle jokapäiväiseen työhön.

Painopisteet ja lisäteemat olivat:

- Museopalvelut erityisesti aikuiskävijöiden näkökulmasta.
- Miten onnistunut tuotteistaminen edistää palvelujen saavutettavuutta – onko hyvä saavutettavuus jopa yksi tärkeimpiä tuotteistuksen tuloksia?
- Yleisön osallistaminen: mitä yhteistä on asiakaslähtöisyydellä ja yleisön osallistamisella?
- Miten pyrkimys yleisön osallistamiseen vaikuttaa museopalvelujen tuotteistamiseen ja sisällön suunnitteluun?

Kurssin myötä käsitys instituution ja organisaation itseymmärryksen merkityksestä vahveni edelleen. Prosessien ja rakenteiden kuvaamisella saadaan konkreettisia tuloksia silloinkin, kun organisaatiolla on riittämättömät voimavarat eikä aikaa voida irrottaa yksinomaan tuotteistamisen edellyttämään työhön. Palvelun ydin-, tuki- ja lisäosien selkiyttäminen auttaa näkemään painopisteet sekä sen, mihin ensisijassa tulee kohdentaa voimavaroja ja kehittämistyötä. Tämä luo pohjaa organisaation uudistamiselle ja resurssien aiempaa tehokkaammalle käytölle.

Mesenaatti- ja Vuosikortti

Taidemuseo jatkoi vuonna 1994 käynnistettyä, ulospäin suuntautuvaa toiminta- ja tukikampanjaa. Museolla oli edellisten vuosien tavoin käytössä vuosikorttijärjestelmä, jonka avulla tehtiin taidemuseon toimintaa ja palveluja tunnetuksi, rakennettiin kontakteja sekä koottiin yksityishenkilöistä, yhteisöistä ja yrityksistä tukipiiriä museotyön kehittämiseksi.

Mesenaattikortti on suunnattu yrityksille, yhteisöille ja yksityishenkilöille. Sen hinta oli kertomusvuonna 130 euroa. Kortin haltija on oikeutettu vierasryhmineen vapaaseen sisäänkäyntiin kaikkiin Porin taidemuseon näyttelyihin hankintavuoden aikana. Mesenaattikortti tarjoaa uuden muodon yritysten henkilökunnalle tai yhdistysten ja järjestöjen jäsenille kulttuuripainotteiseen virkistystoimintaan. Kuluneen vuoden aikana järjestettiin tällaisten ryhmävierailujen yhteydessä lukuisia museon ja näyttelyiden esittelyjä. Kortin haltijoilla oli myös mahdollisuus järjestää kokouksia museon luentotiloissa. Sekä vuosikortti että mesenaattikortti oikeuttavat 15 % alennukseen museossa myytävistä tuotteista.

Mesenaattikortin lunasti vuoden 2012 aikana 87 yhdistystä, järjestöä tai yksityishenkilöä. Henkilökohtaisen vuo-

porin taidemuseo

vuosikertomus 2012

Omien julkaisujen ohella museokauppa profiloitui vuonna 2012 LOGO! -tuotesarjan kautta. LOGO! -sarja muodostuu Maire Gullichsenin taidesäätien kokoelmateosten ympärille.

STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyn inspiroimana tuotettiin huppareita ja t-paitoja näyttelyn logolla. Mainoskuva on rekonstruktio ICY & SOT videon *Pavement* stillkuvasta. Tuotteistus Kati Kunnas-Holmström.

106

107

sikortin hinta oli 30 euroa, ja sen lunasti vuoden 2012 aikana 69 henkilöä. Vuosikortti oikeutti niin ikään ilmaiseen sisäänpääsyyn museon kaikkiin näyttelyihin. Vuosikortin ja mesenaattikortin haltijoille tiedotettiin säännöllisesti taidemuseon näyttelyistä, tapahtumista ja muista palveluista.

Museokauppa

Porin taidemuseon museokaupan tarkoitus on varainhankinnan ohella tehdä taidemuseon toimintaa tunnetuksi luomalla oma, ainoastaan Porin taidemuseosta saatavilla olevien myyntiartikkeleiden kokonaisuus. Museokaupan kehittämissuunnitelman mukaisesti kaupan valikoimaa, ilmettä ja konseptia rakennettiin asiakkaan näkökulmaan tukeutuen. Museokäynnin tulee olla kokonaiselämyksellinen. Museon kannalta on tärkeää, että museon brändi jalkautuu myös museokauppaan, sen sisältöihin ja myös visuaaliseen linjaukseen. Museokauppa toimii taidemuseosta syntyvien mielikuvien rakentajana ja vahvistajana, minkä myötä kaupan tuotevalikoiman tulee toimia asiakkaan näyttelykäyntiä jatkavana elämyksenä niin, että syntyneet vaikutelmat seuraavat asiakasta vielä vierailun jälkeinkin. Museokauppa mahdollistaa museon ”kotiin viemisen”. Kaupasta hankitut tuotteet ja julkaisut muistuttavat museokäynnistä ja saattavat houkuttaa uudelle käynnille. Niiden avulla voi museosta kertoa myös muille.

Museo on sisältöjen asiantuntija. Huolella koottu tuotevalikoima kertoo museon näyttelylinjauksista, kokoelmista ja julkaisutoiminnan laajuudesta. Tärkeitä, kaupaa profiloivia ominaisuuksia museokaupan tuotteissa ovat erityisyys, persoonallisuus ja laadukkuus sekä taloudellisen menestyksen mahdollistava kiinnostavuus. Tuotevalikoimassa on aina myös edullisia lahja- ja muistoesineeksi soveltuvia tuotteita, joihin on helppo tarttua. Laadukkaana erikoiskirjakauppana museokaupan tulee kyetä tarjoamaan ajankohtaisiin ja menneisiin näyttelyihin ja näiden taiteilijoihin liittyviä tuotteita ja julkaisuja tavalla, joka ei ole mahdollista normaalin kirjakauppatoiminnan puitteissa. Erityisen merkittävässä roolissa ovat museon peruskokoelmat ja Maire Gullichsenin henkilö, hänen elämäntyönsä ja henkinen perintönsä. Yksi museokaupan tärkeistä tuoterhyistä on taidekasvatukseen soveltuvat, turvalliset ja myrkyttömät taiteilijatarvikkeet, kuten kasvipigmentteihin ja mehiläisvahaan pohjautuvat värit eri ikäisille lapsille.

Avainsanoina museokaupan profiilissa ovat kekseliäisyys, periodimaisuus ja vaihtuvuus, mihin liittyen museokaupan tuotevalikoima ja ilme seuraa kutakin sesonkia ja museon näyttelytoimintaa. Kevään, kesän ja syksyn näyttelyiden yhteydessä kaupalla oli oma näyttelyn sisältöjä ja viestiä tukeva valikoimansa. Lisäksi joulun aika näkyi museokaupassa runsaana ja innovatiivisena lahjavaliokimana. Joulumarkkinoita silmällä pitäen taidemuseon oma tuotevalikoima täydentyi marraskuussa neljällä erilaisella mikrokuituliinalla ja heijastimella.

Museokaupan julkaisuvalikoima täydentyi seitsemällä teoksella taidemuseon oman julkaisusarjan puitteissa:

- ECO-ART
- Sandor Vály - Erään maalarin merkintöjä II osa 2006–2010.
- Paavo Paunu
- Jarmo Mäkilä – Boys' games / Poikien leikit / Jungenspiele -julkaisu.
- Päivi Setälä - Lapsi kuvan takana. Erityisiä piirteitä lasten valokuvailmaisussa.
- Pavel Mrkus, Next Planet –näyttelyjulkaisun suomennusliite.
- Street Art – The New Generation -julkaisu

Omien julkaisujen ohella museokauppa profiloitui vuonna 2012 LOGO! -tuotesarjan kautta. LOGO! -sarja muodostuu Maire Gullichsenin taidesäätien kokoelmateosten ympärille, Mairen perintö on läsnä. Sarjan tuotteisiin kuuluu postikortteja, käyttöesineitä ja tekstiileitä. LOGO! -sarjan tuotteissa toistuu taidemuseon kaarilogo. LOGO! on ikkuna sisälle ja ulos, tulevaan ja menneeseen. LOGO! on helppo viedä kotiin muistoksi museokäynnistä.

Museokaupan markkinointisuunnitelma

Turun yliopiston Kulttuuriyrittäjyys-kurssin opiskelijat Aleksi Vihonen ja Laura Leppälä toteuttivat markkinointisuunnitelman Porin taidemuseon museokaupalle keväällä 2012. Museokaupalle ei ole aikaisemmin tehty omaa markkinointisuunnitelmaa. Opiskelijoiden kanssa yhteistyössä toimivat taidemuseon edustajista projektisuunnittelija Anni Venäläinen ja palveluvastaava Anu Lankinen.

108

Vihosen ja Leppälän mukaan keskeisin haaste oli lisätä museokaupan yleistä näkyvyyttä ja kohderyhmien tietoutta. Tärkeimmäksi kohderyhmäksi nousivat museokävijät sekä kehittämiskohteeksi kaupan näkyvyyden lisäksi internetissä toimiva taidemuseon verkkokauppa. Opiskelijoiden mukaan museokaupan markkinoinnissa on löydettävissä muutamia päähaasteita. Museotoiminta on heidän mukaansa asiakaslähtöistä palvelutoimintaa, joka toimii yleisten palveluliiketoiminnan ehtojen mukaisesti. Asiakkaiden merkitys toiminnan jatkuvuudelle on sisäistetty teorian tasolla mutta tämä ei näy yhtä selvästi käytännön toimissa. Opiskelijat nostivat haasteeksi lisäksi kulttuurialalle tyypillisen omien tuotteiden ja palveluiden markkinoinnin vierastamisen. Museokaupan markkinointitoimilla on mahdollista tavoitella suuremman myynnin ohella yleistä tiedon lisäämistä myös muita museopalveluita kohtaan. Kolmanneksi käytännön haasteeksi Vihonen ja Leppälä määrittivät markkinointiviestinnän käytettävissä olevat niukat taloudelliset resurssit.

SWOT-analyysiä käyttäen Vihonen ja Leppälä määrittivät Porin taidemuseon museokaupan vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat seuraavanlaisesti:

Vahvuudet: museokaupan aukioloajat noudattavat museon aukioloaikaa, helppo lähestyttävyyys kahvilan yhteydessä sekä ainutlaatuinen taidekirjavalikoima Porissa.

Heikkoudet: museokaupan näkymättömyys pääovelle, julkaisujen hämärtyminen selailukappaleiksi kahvilan yhteydessä, tilan ahtaudesta johtuva kahvilan pöytien sijoittelu julkaisujen välittömään läheisyyteen, myyntipisteen sijainti eri tilassa kuin tuotteet, toiminta-asteen ja myynnin mittareiden analysoinnin haasteellisuus sekä museokaupan selkeä visio.

Mahdollisuudet: taidemuseon omien nimikkotuotteiden valikoiman laajentaminen ja monipuolistaminen, tiedotusta lisäämällä suuremman asiakaskunnan tavoittaminen ja asiakasmäärien kasvattaminen, nykyisen verkkokaupan uudistaminen ja näkyvyyden parantaminen sosiaalisessa mediassa, hyvien käytäntöjen soveltaminen muista museokaupoista sekä sponsoriyhteistyö esimerkiksi Satakunnan Kansan kanssa.

Uhat: taloudellisten resurssien niukkuus, museokaupan kehittämiseen ja toimenpiteiden seurantaan sitoutuminen, e-kirjojen yleistymisen sekä museokävijöiden menettäminen muille kulttuuripalveluille.

Vihosen ja Leppälän mukaan museokaupan pääkohderyhmän spesifinen rajaaminen taiteen vakaviin harrastajiin ja asiantuntijoihin voi aiheuttaa ongelmia uusasiakashankinnassa. Taideyhteisöstä kauempana sijaitsevien ryhmien voi olla haastavaa tulkita alan harrastajille suunnattuja markkinointiviestejä. Opiskelijoiden mukaan internetin alati kasvavaa roolia tiedonhankinnanvälineenä ei voi korostaa liikaa. Vihonen ja Leppälä ehdottavatkin käytännön toimiksi museokaupan näkyvyyden parantamisen taidemuseon omilla internet-sivuilla verkkokaupan ohella. Sivuille voisi lisätä esimerkiksi kuvia ja tarinoita museokaupasta, kuukauden teemakirjan esittelyn ja tietoa uusista tuotteista. Sosiaalisen median osalta he suosittelivat markkinoimaan museokauppaa taidemuseon Facebook-sivun yhteydessä museokaupan oman Facebook-sivun luomisen sijasta.

Kohderyhmää on mahdollista laajentaa museokaupan valikoimaa laajentamalla. Museokaupan valikoimissa näkyy jo nyt nuorten taiteilijoiden uniikki kädenjälki. Keväällä 2012 museokaupan valikoimiin saatiin porilaisen Jussi Lehtisalon Ekstro records -levy-yhtiön levymyyntipiste, joka omalta osaltaan laajentaa asiakaskuntaa nuoriin, kulttuurista kiinnostuneisiin kävijöihin. Museokaupan keskeisten teesien (kekseliäisyys, periodimaisuus, vaihtuvuus) rinnalle ovat tulossa design ja underground.

Museokaupan näkyvyyden tehostamiseen on panostettu vuoden 2012 aikana. Ajankohtaisia julkaisuja on nostettu esille museokaupan lisäksi aulaan ja Facebook-markkinointia on lisätty. Taidemuseon omien tuotteiden valikoimaa on laajennettu ja tähän tullaan panostamaan myös jatkossa. Lisäksi taidemuseon omat tuotteet julkaisuja lukuun ottamatta on koottu LOGO! -brändin alle.

109

Museokaupan internet-palvelut

Asiakkaiden käytössä on internetyhteydellä varustettu tietokone, joka sijaitsee pysyvästi museokaupan tiloissa. Porin taidemuseon tilassa on myös langaton verkkoyhteys niitä varten, jotka haluavat työskennellä omalla kannettavalla tietokoneella.

Café MUUSA

Museokaupan yhteydessä toimivan Café MUUSAn vetäjänä jatkaa kahvilayrittäjä Päivi Sundell. Arkisin kahvilassa on edullinen, mutta tasokas lounas. Sitä täydentävät runsaat suolaiset ja makeat leivonnaiset. Viikonloppuisin tarjolla on laadukas brunssipöytä. Café MUUSA toimii tarvittaessa tilauskahvilana museon asiakkaille. Se palvelee mm. museon toisen kerroksen luentosalin tilaisuuksia ja tapahtumia.

Taidemuseo ja Café MUUSA tekevät tiivistä yhteistyötä, minkä myötä myös kahvila ja sen toiminnot liittyvät yhdeksi kokonaisuudeksi tukemaan taidemuseon palvelutuotannon linjauksia. Kertomusvuonna MUUSAssa järjestettiin mm. Onerva Lääpäri -kirjan julkistamistilaisuus. Café MUUSA oli mukana yhteistyössä Museoiden yö -tapahtuman toteuttamisessa, minkä lisäksi kahvilassa toimi yhteistyössä Satakunnan Kansan kanssa toteutettu, jo perinteeksi muodostunut, News & Art Café -nettikahvila Pori Jazz -festivaalin ajan 14.–22.07.

ALUETAIDEMUSEOTOIMINTA

Porin taidemuseo nimettiin Satakunnan aluetaidemuseoksi 01.05.1982. Opetusministeriön päätöksen mukaisesti museon toimialueeseen kuuluivat vuonna 1980 vahvistetun suunnitelman mukaisesti seuraavat kunnat: Pori, Harjavalta, Huittinen, Kankaanpää, Kokemäki, Rauma, Eura, Eurajoki, Honkajoki, Jämijärvi, Karvia, Kiikoinen, Kiukainen, Kodisjoki, Kullaa, Köyliö, Lappi Tl., Lavia, Luvia, Merikarvia, Nakkila, Noormarkku, Pomarkku, Punkalaidun, Siikainen, Säkyliä ja Ulvila. Punkalaidun on sittemmin siirtynyt Pirkanmaahan kuuluvaksi.

Museoiden valtionosuuksista ja -avustuksista annettuun lakiin liittyvässä museoasetuksessa 1992 (1312/1992), sen ensimmäisessä pykälässä määriteltiin maakunta- ja aluetaidemuseoiden tehtävät seuraavasti:

- 1) edistää ja ohjata museotoimintaa toiminta-alueellaan
- 2) huolehtia alueensa museotoimintaan liittyvien keskusrekistereiden ja -arkistojen ylläpidosta
- 3) huolehtia niistä valtiolle kuuluvista tehtävistä, joista on museoviraston kanssa erikseen sovittu
- 4) suorittaa opetusministeriön antamat muut erityistehtävät

Ensimmäinen tammikuuta 2006 voimaan astuneen museoasetuksen (1192/2005) mukaan maakunnallisista tehtävistä vastaavien aluetaidemuseoiden korotetun valtionosuuden edellytyksenä on se, että näillä museoilla on kirjallinen suunnitelma alueellisen toiminnan painopisteistä ja tavoitteista. Aluetaidemuseot neuvottelevat suunnitelman sisällöstä ja toteutustavoista Museoviraston ja Valtion taidemuseon edustajien kanssa nelivuotiskausittain.

Ensimmäinen asetuksen mukainen suunnitteluajanjakso käsitti vuodet 2007–2010. Seuraava käsittää vuodet 2011–2013. Uuden museoasetuksen 3 §:n mukaan aluetaidemuseon tehtävät tarkentuivat seuraavalla tavalla:

1. Aluetaidemuseon kuuluu edistää museotoimintaa, kulttuuriympäristön säilymistä sekä visuaalista kulttuuria toiminta-alueellaan
2. Aluetaidemuseon kuuluu huolehtia alueensa museotoiminnan keskinäisestä yhteistyöstä ja kulttuuriperintöön sekä taiteeseen liittyvän tiedon saatavuudesta
3. Aluetaidemuseo antaa asiantuntija-apua toimialaansa liittyvissä kysymyksissä.

Satakunnan kulttuuripalvelujen verkosto on vahva. Porin taidemuseon rinnalla maakunnassa toimii kolme muuta ammatillisesti hoidettua taidemuseota: Rauman taidemuseo, Lönnströmin taidemuseo ja Emil Cedercreutzin museo. Lisäksi Kankaanpään kaupunginmuseolla ja Huittisten museolla on omat taideosastonsa, joista ensin mainittu harjoittaa myös kuvataiteeseen liittyvää näyttelytoimintaa.

1. Toimintaa ohjaavat strategiset suunnitelmat ja toimenpideohjelmat

Museolain ja -asetuksen sekä näihin liittyvien valtionosuusjärjestelmän myötä syntyneiden ja lainsäädäntömuutosten myötä nyt muotoutumassa olevien ohjaus- ja säätelyjärjestelmien rinnalla Porin taidemuseon toimintaa ohjaavat seuraavat Porin kaupungin strategiset suunnitelmat ja toimenpideohjelmat.

Strategiset suunnitelmat ja toimenpideohjelmat:

- Pori 2012 strategia
- Pori 2016 strategia
- Porin kulttuuritoimen toimenpidesuunnitelma 2006–2012
- PORI. Kulttuuri 2016

Soveltuvien osin huomioidaan myös mm:

- Ilon ja valon Satakunta – Satakunnan kulttuurin toimenpideohjelma 2007–2013
- Länsi-Suomen EAKR- ja ESR -ohjelmat 2007–2013
- Seudulliset kulttuuristrategiat ja kehittämissuunnitelmat

Käynnistymässä oleva kunta- ja palvelurakennemuutos voi jatkossa tuoda merkittäviä muutoksia, jotka heijastuvat tehtäväkokonaisuuteen, resursseihin sekä näihin liittyviin ohjaustyökaluihin.

Pori 2012 strategia on kaupungin ylimmän johdon ja poliittisten päättäjien pitkän aikavälin suunnitelma. Se osoittaa suunnan ja suuret linjat, joiden mukaan kaupunki ja sen laitokset toimivat Strategisessa johtamisjärjestelmässä, Pori 2012 strategia on ylästrategia, joka ohjaa tavoitteenasettelua ja antaa suuntaviivat kaupungin muille suunnitelmille. Porin kaupunki käyttää strategiansa tulostavoitteissa Balanced Scorecard -järjestelmää (BSC).

110

111

PORI. Kulttuuri 2016 -ohjelman mukaan Porin kulttuuritoimi tuottaa valtakunnallisesti ja kansainvälisesti tunnetut, korkeatasoiset kulttuuripalvelut, jotka ovat keskeinen Porin kaupungin strateginen voimavara, ja jotka koko Satakunta tuntee omakseen. Porilaiset ovat ylpeitä historiastaan ja kulttuuriperinnöstään sekä uusista, yllättävistä ja innovatiivisista kulttuurimuodoistaan.

Porin taidemuseo. Maakunnallinen toimintaympäristö. SWOT -analyysi

<p>VAHVUUDET PORIN TAIDEMUSEO - Porin taidemuseon kansallinen ja kansainvälinen profiili. - Vuodesta 1992 jatkunut, määrätietoisesti kehitetty työpajatoiminta ja sen myötä muodostunut vankka pedagoginen osaaminen. - Porin taidemuseon julkaisuja -sarja on ehtinyt numeroon 119. Kaikkiaan museo on julkaissut vuodesta 1981 lähtien noin 137 nimikettä. Satakunnan kuvataiteeseen liittyvät taiteilijat on esitelty 1980- ja osin 1990-luvulla. - Poriginal galleria. MAAKUNNALLINEN NÄKÖKULMA - Laaja museoverkko, joka edustaa eri suuntauksia. - Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkosto, joka kuuluu valtakunnalliseen TAIKALAMPPU -lastenkulttuurikeskusten verkostoon. - Satakunnan taidetoimikunta. - Aktiiviset taiteilijaseurat, joilla pitkät perinteet. - Oppilaitokset, SAMK, TAIK/Pori, SKTO - Maakunnassa omaa aktiivista näyttelytoimintaa. - Maakunnallisilla toimintoilla on pitkät perinteet. - Maakunnan museot ovat harjoittaneet yhteistyötä eri muodoissa, vaikkakaan sen merkitys ei ole ollut keskeinen. - Yhteistyö erityisesti lastenkulttuurin alueella eri julkishallinnon toimijoiden ja avoimen sektorin toimijoiden välillä maakunnassa vahvaa - Nuoren, aktiivisen ja kuvataiteen kehityksestä tietoisien taiteilijakunnan määrä on kasvussa. - Vahva maakunta- ja perinnetietoisuus.</p>	<p>HEIKKOUEDET PORIN TAIDEMUSEO - Arkistojen tehokkaan ylläpidon ja kehittämisen edellytyksenä oleva riittävä henkilöstö sekä tekninen infrastruktuuri on vielä kehitteillä Porin taidemuseosta. (mukaan lukien riittävät arkisto- ja varastotilat). - Porin taidemuseolla ei ole maakunnallisista toiminnoista vastaavaa henkilöstöä. MAAKUNNALLINEN NÄKÖKULMA - Maakunnan väestöpohja on ohut, kunnat pieniä ja kehitys negatiivinen. - Kuntien taloudellinen tilanne ja sen myötä museoiden talous on heikko. - Maakunnan matkailullinen asema heikko, yhteismarkkinointi ja esiintyminen sirpaleista ja tehotonta. - Kulttuurisektorin rooli maakunnan kunnissa ei ole vahva, kulttuurisihteerit vain parissa kunnassa eikä kehityssuunta näytä lupaavalta. - Päätoimisten taiteilijoiden määrä rajallinen. Valtakunnallisesti ja kansainvälisesti merkittäviä taiteilijoita maakunnassa vähän. - Todellisuuskuvaa kaventava, pelkästään menneisyyden varassa elävä maakunta- ja perinnetietoisuus sekä sen pohjalta syntyvät vääräntyyppiset alueelliset kilpailuasetelmat, jotka käytännössä johtavat vain sisäänpäin kääntyneisyyteen ja eristäytymiseen. VALTAKUNNALLINEN NÄKÖKULMA - Valtakunnallinen ja sen myötä maakunnallinen visuaalisen tiedon dokumentoinnin ja tiedonhallinnan yhteinen infrastruktuuri puuttuu. - Valtakunnallinen ja sen myötä maakunnallinen visuaalisen tiedon dokumentoinnin ja tiedonhallinnan strategia puuttuu - Valtakunnallinen ja sen myötä maakunnallinen visuaalisen kulttuurin pedagogisten tavoitteiden ja hankkeiden strategia puuttuu - Digitalisoinnin tuomiin mahdollisuuksiin ja muutoksiin ei ole kyetty vastaamaan täysimääräisesti sen enempää teknisten kuin tietoon/taitoon liittyvien valmiuksien osalta. - Museoiden dokumentointityötä ei voi verrata siihen volyyymiin, millä esimerkiksi suuret lehtitalot tuottavat aineistoa aikamme kulttuurista. Museoiden erittäin rajallisen sisällön tuotantokyky ja vain paikallisessa jakelussa oleva sirpaleinen aineisto eivät pysty synnyttämään kysynnän volyyymia, jonka varaan järjestelmän kustannukset voitaisiin siirtää. Kun ei ole riittävä tarjontaa, ei synny kysyntää ja satunnainen kysyntä ei ole omiaan kannustamaan kunnallistaloudesta vastaavia päättäjiä panostamaan kulttuurivarallisuuden ylläpidon rakentamiseen.</p>
<p>MAHDOLLISUUDET PORIN TAIDEMUSEO JA MAAKUNTA - Nuoren, aktiivisen ja kuvataiteen kehityksestä tietoisien taiteilijakunnan määrä on kasvussa, minkä myötä taidemuseo- ja näyttelytoiminnan taiteellisten sisältöjen kehityksen suuntaa on mahdollista ohjata aikamme haasteita vastaavaksi. - Visuaalista kulttuuria ja kulttuuripääomaa koskevien kysymysten osalta ”läpäisyperiaatteen” toteuttaminen hallinnon kaikilla sektoreilla maakunnassa lisää merkittäväällä tavalla tavoitteisiin pääsemistä. - Tehokas yhteistyö koululaitoksen kanssa sekä integroituminen mm. opetussuunnitelmiin mahdollistaa museon tuottaman tiedon tehokkaan välittämisen kohderyhmälle tavalla, jonka merkitys kohdentuu tulevaisuuteen. - Maakunnallisen sisältöjä koskevan yhteisen suunnittelu-, tiedotus- ja markkinointistrategian avulla Satakunnan kulttuurin ja siihen liittyvien palveluiden profiilia voidaan nostaa ja toimintoja tehostaa. VALTAKUNNALLINEN NÄKÖKULMA - Valtakunnallinen visuaalisen kulttuurin ja siihen liittyvän tiedon dokumentoinnin ja tiedonhallinnan yhteinen infrastruktuuri ja strategia mahdollistaisi maakuntaan kartoitettua ja yhä edelleen kartoitettua sirpaleisen tiedon sekä tiedon keruun organisoimisen muotoon, joka palvelee yhtä lailla tutkijaa kuin myös museoiden asiakaskuntaa. - Valtakunnallinen integraatio ja yhteistyö kirjasto- ja arkistolaitoksen kanssa tulee jatkossa olla nykyistä tiiviimpää ja tehtäväjako selkeämpää. - Kansainvälistyminen avartaa ilmapiiriä ja tuo uusia käsitteellisiä vahvuuksia sekä taiteilijakunnalle että myös museotalouden henkilöstölle.</p>	<p>UHAT - Kulttuuripalveluiden rooli julkisen sektorin palvelutuotannossa ei ole itsestään selvä: ”Kunnan tehtävä ei ole omistaa, kunnan tehtävä on tuottaa palveluita” -tyyppinen ajattelu, joka jyrkimmillään saattaa kyseenalaistaa mm. kokoelmien ylläpitämisen ja kulttuurivarallisuuteen liittyvät vastuut. - Kuntatalouden taloudelliset ja henkiset valmiudet panostaa kansallisen kulttuuripääoman ylläpitämiseen ja kehittämiseen ovat rajalliset. - Toimintoja ja rahoitusta suunniteltaessa lähtökohtana on ensisijassa vain oma kunta ja kuntalaisen tarpeet. - Painopiste tapahtumapohjaisessa ajattelussa, jolloin pitkäjänteiseen työskentelyyn ei ole halua eikä aina edes kykyä panostaa. - Välittömän hyödyn painottaminen tapahtuu pitkäjänteisen työskentelyn vaatimien rakenteiden kustannuksella. - ”Sivistyspääoman” merkitys ja itseisarvo on hämärtyneessä. - Innovaatiopääoman tuottamisen, ylläpidon ja välittämisen merkitystä ei hahmoteta. - Valtakunnallinen integraatio ja suunnitelmallisuus puuttuu. Valtio jätetty passiivisesti taustalle kantamatta täyttä vastuuta ”suomalaisen museolaitoksen” muodostumisesta, minkä myötä maamme museoalan kokonaisuus on myös tulevaisuudessa sirpaleinen ja sellaisena se ei ole edes osiensa summa. - Tekijänoikeuksiin liittyvät maksut määräytyvät todellisen käytön sijaan potentiaalisen käytön mukaan ja estävät näin kootun tiedon tehokkaan välittämisen mahdollisille asiakkaille</p>

2. Maakunnallinen toiminta ja tehtäväkokonaisuudet

Porin taidemuseon maakunnallinen toiminta rakentuu museon toiminta-ajatuksen mukaisesti, eri vuosina erilaisia painotuksia saaden. Lähtökohtana ovat kaikki kolme perustoimintamuotoa.

Porin taidemuseon toiminta-ajatuksen mukaiset, maakunnallisen toiminnan perusteet:

- I) Kulttuuripääoman tuottaminen ja välittäminen,
- II) Perustutkimus ja dokumentaatio sekä
- III) Kulttuurivarallisuudesta huolehtiminen.

Porin taidemuseon maakunnallisen toiminnan painopisteet muotoutuvat kunakin vuonna Porin kaupungin asettamien strategisten tavoitteiden ja kunkin talousarviokauden painotusten pohjalta ja osana kulttuurilautakunnan sekä taidemuseon kulloistakin toimintasuunnitelmaa. Näin hyödynnetään parhaiten samansuuntaisesta toiminnasta syntyvät synergiaedut.

2.1. Visuaalisen kulttuurin kentän verkottuminen, kuvataiteen yleiseen kehitykseen liittyvän tiedon jakaminen sekä näyttelytoiminta maakunnassa

Kuvataiteen näyttelytoiminta on Satakunnassa aktiivista ja erityisesti taidemuseoiden osalta korkeatasoista. Toiminnan rungon muodostavat maakunnan taidemuseot sekä taiteilijoiden ja taiteilijaseurojen tuottama näyttelytoiminta. Porin taidemuseo voi toimia maakunnallisen näyttelytoiminnan kehittäjänä joko osallistumalla soveltuvien osin yhteistyöhankkeisiin tai tarjoamalla sekä kanavia että mahdollisimman korkeatasoisen haasteen, jota maakunnan toimijat voivat omaa sisältötuotantonsa suunnitellessaan reflektoida.

Merkittävimmän kulttuurisen panoksensa Porin taidemuseo antaa huolehtimalla mahdollisimman korkeatasoisesta kansainvälisestä näyttelyprofiilistaan, toimimalla kannustavana esimerkkinä, esittelemällä ajankohtaisen taiteen eri ilmiöitä, avaamalla omalta osaltaan alueen taiteilijoille ja toimijoille kansallisen ja kansainvälisen verkottumisen mahdollisuuksia sekä tukemalla tarpeen mukaan omalla asiantuntemuksellaan maakunnan toimijoita. Muodolliset kriteerit täyttävien, välittömien tulosten sijaan suurin merkitys pitkällä tähtäimellä on toiminnan välillisillä, uutta kulttuurista pääomaa tuottavilla vaikutuksilla.

Kuntiin suunnatut kiertonäyttelyt muodostivat aluetaidemuseoiden toiminnan tärkeimmän kanavan kun järjestelmä 1980-luvun alussa otettiin käyttöön. Aikamme taiteen nopea kehitys, uudet tekniikat, taiteen yhä suurempi käsitteellisyys ja sen myötä aineettomuus sekä taideteoksen luonteeseen yhä useammin kuuluva aika ja muutos ovat kysymyksiä, jotka asettavat perinteisen näyttelytoiminnan monella tavalla uuteen valoon. Enää ei riitä se, että löydetään suhteellisen turvallisesta ja valvotusta julkisesta ympäristöstä valkoinen seinä, jolle suorakaiteen muotoiset kuvapinnat voidaan ripustaa. Kiertonäyttelytoiminnan riippuvuus helposti pakattavista ja kuljetuksiin soveltuvista taideteoksista voi johtaa menettelytapoihin, joka ei anna taideyleisölle oikeaa kuvaa visuaalisessa kulttuurissa tapahtuneista muutoksista.

Museon on kyettävä reagoimaan ajan antamiin haasteisiin ja esiteltävä myös nykytaiteen mielenkiintoisia kehityslinjoja.

Porin taidemuseon osalta kehitys on merkinnyt toiminta-ajattelun uudelleen arvioimista ja näyttelyiden kierrättämiseen pohjautuvien määrällisten tavoitteiden korvaamista mallilla, jossa keskeisellä sijalla on vaikuttavuus ja yhteistyö. Voimavarat on käytetty pakettinäyttelyiden sijaan muutamaa, paikan ehdoilla toteutettuun näyttelyyn. Soveltuvien osin nämä näyttelyt pyritään integroimaan osaksi Porin taidemuseon kunkin vuoden sisältöteemaa, jolloin näyttelykävijä voi syventää kokemustaan tutustumalla Porin taidemuseon tarjontaan.

Maakunnallisen näyttelytoiminnan yhteistyökumppaneita ovat ensisijaisesti maakunnan kuntien kulttuuri- ja sivistystoimen yksiköt, laajojen yhteistyöhankkeiden osalta Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkosto sekä tapauskohtaisesti muut mahdolliset toimijat kuten Satakunnan taidetoimikunta. Taidemuseon tuottamia maakunnallisia näyttelyitä on vuosittain ollut kaksi. Laajemmat näyttelykierrokset on toteutettu osallistumalla lastenkulttuuriverkoston näyttelytoimintaan, jolloin alueellinen ja määrällinen kattavuus on toteutunut huomattavasti laajempaan.

112

113

Porin taidemuseon osalta maakunnallisista näyttelyistä vastaa museopedagoginen yksikkö. Näyttelyt toteutetaan yhdessä näyttelytuotannosta vastaavan organisaation kanssa sekä tapauskohtaisesti ja mahdollisuuksien mukaan kiinteässä yhteistyössä Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.

2.2. Maakunnassa syntyvän taiteen esittelyt - Poriginal

Poriginal galleria muodostettiin vuonna 1984 vastaamaan Porin taidemuseon aluetaidemuseorooliin liittyvän maakunnallisen taiteen esittely- ja dokumentointivaltaveroihin. Porin taidemuseon keskittyessä kansainvälisen ja kotimaisen taiteen pitkien linjojen ja erityisesti nykytaiteen esittelyyn Poriginal mahdollistaa maakunnan omien taiteilijoiden sekä taiteen kentän ilmiöiden joustavan ja ajankohtaisen seurannan. Gallerian valtakunnallinen profiili ja korkea taso tarjoavat haasteen, jota vasten maakunnassa syntyvä taide asettuu. <http://www.poriartmuseum.fi/fin/poriginal-galleria/>

Poriginal mahdollistaa nuorten, lahjakkaiden ja vasta läpimurtoaan tekemässä olevien taiteilijoiden esittelyn yhtä lailla kuin asemansa jo vakiinnuttaneiden ja vahvasti meritoituneiden taiteilijoiden tuotannon kehityksen seuraamisen. Toimintansa ensimmäisen kahden vuosikymmenen aikana galleriassa järjestettiin lähes 500 näyttelyä. Tästä määrästä satakuntalaisen taiteen piiriin voidaan lukea noin puolet. Taiteilijoiden määrä nousi samassa ajassa 1500:een, josta maakunnallisen taiteen edustajiksi voidaan tulkita samoin kriteerein noin 50 %.

Vuosittain yhdestä kahteen maakunnallista kuvataiteen alan toimijaa on järjestänyt galleriassa näyttelyn, minkä lisäksi vähintään neljä muuta näyttelyä voidaan lukea Satakunnan kuvataiteen piiriin. Galleria tarjoaa mahdollisuuden maakunnallisen taiteen oppilaitoksille ja taiteilijaseuroille. Aalto-yliopiston Taideteollisen korkeakoulun Porin taiteen ja median laitoksen, SAMK, Porin taidekoulu, Maakunnalliset taiteilijaseurat, Porin Saskiat sekä Porin taide- ja taideteollisuusyhdistys ovat myös hyödyntäneet gallerian tarjoamia mahdollisuuksia. Vuonna 2000 valmistuneen taidemuseon laajennusosan rakentamisen yhteydessä organisoitiin varsinaisen museorakennuksen näyttelytilat osittain uusiksi muodostamalla entisestä kahviotilasta ns. projektihuone pienempiuotoisten, ajankohtaista taidetta esittelevien näyttelyiden käyttöön, mikä mahdollisti myös maakunnallisen taiteen esittelyn. Vuodesta 2007 lähtien tila on varattu Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelman esittelyyn.

2.3. Taidekasvatus

Porin taidemuseon alueellista toimintaa kehitetään kulttuuripääoman tuottamisen ja välittämisen näkökulmasta kokonaisvaltaisesti yhden johtoajatuksen pohjalta. Maakuntaan kohdistuvat aktiviteetit, palvelut ja yhteistyön eri muodot ymmärretään laajasti tulkittuna pedagogisena toimintana. Maakunnassa järjestettävät näyttelyt muodostavat pedagogiselle toiminnalle hyvän lähtökohdan, mutta ne eivät voi olla ainoa tiedon välittämisen ja visuaaliseen kulttuuriin liittyvien valmiuksien kehittämisen kanava ja väline. Kiertonäyttelytoiminnalla ei ole samaa itseisarvoa kuin alueellisen toiminnan käynnistyessä 1980-luvulla. Kullekin paikkakunnalle ominainen oma tuotanto vastaa peruspalveluista myös näyttelytoiminnankin osalta.

Tavoitteena on se, että perinteisiä museopedagogisia toimintamuotoja kehitetään suuntaan, jonka myötä hyväksi todettuja palveluja voidaan tarjota myös maakuntaan. Päivähoidon työpajan, sähköisen työpajan ja arkkitehtuurin työpajan toiminta pyritään soveltuvien osin laajentamaan maakunnalliseksi.

Porin taidemuseon rooli palvelutuotannon muodostamassa kokonaisuudessa keskittyy korkeakvaliteettisiin sisältöihin ja rakentuu museon asiantuntemukselle. Paikalliset toimijat vastaavat mahdollisuuksien mukaan käytännön toteutuksesta, mikä vapauttaa museon voimavaroja sisältöjen ja niihin liittyvien toimintojen kehittämiseen.

2.4. Perustutkimus, dokumentaatio ja tietopalvelut

Porin taidemuseo tutkii, dokumentoi ja esittelee satakuntalaista taidetta sekä soveltuvien osin nykytaiteen eri ilmiöitä. Museon toiminnallinen linjaus rakentuu kokoelmien muodostumisen ja museon syntyhistorian myötä uudemman taiteen problematiikkaan.

Suomalaisessa museokentässä Porin taidemuseo on löytänyt selkeän oman profiilinsa. Tämä heijastuu myös maakunnalliseen toimintaan. Kirjallista sopimusta maakunnallisen taiteen dokumentointiin liittyvistä tehtävien jaosta taidemuseoiden välillä ei ole olemassa, mutta käytännössä on toimittu niin, että Rauman taidemuseo on keskittynyt Rauman seudun taiteilijoiden toiminnan ja tuotannon seurantaan ja esittelyyn, Kankaanpään kaupunginmuseon kuvataideosasto on panostanut ns. Kankaanpään kolonian taiteilijoihin, Kankaanpään kaupunki on seurannut Kankaanpään taidekoulun taiteilijoiden toimintaa ja Emil Cedercreutzin museo on hakenut roolia maakunnan, lähinnä Kokemäenjokilaakson 1960- ja 1970-lukujen taiteen tallentajana.

Porin taidemuseo on pyrkinyt mahdollisuuksien mukaan tukemaan tätä luonnolliselta pohjalta muodostunutta tehtäväjakoja sekä tehnyt projektikohtaisesti yhteistyötä kaikkien ko. toimijoiden kanssa.

Taiteilijoiden tuotannon inventoinnit ja kunnalliset taidekokoelmat

Porin taidemuseon itse suorittama dokumentaatiotyö on suurimmaksi osaksi kohdistunut 1950- ja 1960-luvun sekä sen jälkeiseen taiteen ilmiöiden kartoittamiseen. Tutkimus- ja dokumentaatiotyön läheinen yhteys taidemuseon näyttelytoimintaan on heijastunut valinnoissa ja painotuksissa. Tämän rinnalla aluetaidemuseotyön tutkimukselliset painopisteet ovat muotoutuneet taiteen sisällöllisten kysymyksenasettelujen myötä.

Paitsi tiettyihin vuosikymmeniin, dokumentaatio on kohdennettu maakunnan taiteen ominaispiirteisiin, 1950-luvulla käynnistyneisiin modernismin prosesseihin, konkretismin/ konstruktivismin kysymyksenasetteluihin sekä nuoremman polven taiteilijakunnan myötä syntyneiden uusien ilmiöiden kartoittamiseen 1980-luvulta lähtien (mm. katoava taide ja yhteisö-tyyppiset projektit). Oma lukunsa ovat lisäksi taidekasvatukseen liittyvät kysymykset.

Sotien jälkeisen kauden merkittävimpien maakunnallisten taiteilijoiden tuotanto on kartoitettu ja esitelty näyttelyin pääosin 1980- ja osin 1990-luvulla. Dokumentoinnin osalta on käyty keskustelua mahdollisuuksista laajentaa toimintaa käsittämään myös kuvataiteen kentän muut toimijat kuten kriitikot ja kulttuurivaikuttajat. Taiteilijoista jo muodostuneita arkistokokonaisuuksia sekä Porin taiteilijaseuran ja taiteilijaseura NYTE ry:n arkistokokonaisuuksia täydennetään edelleen mahdollisuuksien mukaan ja soveltuvin osin.

Maakunnan kuntien taidekokoelmien inventoinnit suoritettiin 1980-luvulla. Tämä keskusjohtoisesti toteutettu ja vähä resursseja voimakkaasti verottava aineiston keruu tulisi korvata vuorovaikutteisella järjestelmällä, jonka tuotanto-, ylläpito- ja tieteellisten kriteerien täyttymiseen liittyvä vastuu olisi aluetaidemuseolla, mutta tietojen ajantasaisuudesta vastaisivat paikalliset toimijat.

Tietopalvelut ja tiedon välittämiseen liittyvät valmiudet

Inventointien pohjalta tuotetut tietokannat ovat tietotekniikan kehityksen myötä Porin taidemuseossa vanhentuneet eikä niiden konvertoiminen ajantasaiseen tietokantaympäristöön ole taloudellisesti tarkoituksenmukaista.

Niin kauan kuin maastamme puuttuu valtakunnallinen, kaikille aluetaidemuseoille yhteinen maakunnallisen tiedon tallennuksen ja esittämisen toimintaympäristö ja siihen liittyvät yhteiset käytännöt sekä käsitteistönhallinnan (atk-pohjaiset) työkalut, vähien voimavarojen käyttäminen paikallisten järjestelmien luomiseen ei ole mielekäästä.

Vallitsevan tilanteen seurauksena asiakkaat eivät saa palveluja siinä muodossa ja sellaisella joustavuudella, johon he ovat tämän päivän tietoyhteiskunnassa tottuneet. Tilannetta ei helpota se, että mm. kuvien tekijänoikeudelliset kysymykset ovat yhteisten, käyttöpaikasta riippumattomien palvelujärjestelmien osalta vielä ratkaisematta.

2.5. Kulttuuriperinnöstä, kulttuuriympäristöstä ja kulttuurivarallisuudesta huolehtiminen

Satakuntalaista visuaalista kulttuuria koskevan kulttuurivarallisuuden ylläpidon ja tallentamisen kysymyksiin Porin taidemuseo voi vaikuttaa mm. ohjaamalla Porin kaupungin taidekokoelman muotoutumista niin, että se soveltuvin osin huomioi museon maakunnalliset tehtävät. Taidemuseo on vastannut kaupungin taidekokoelman kartuttamisesta 1980-luvun alusta lähtien.

Taidemuseon toiminnan käynnistymisestä alkaen Porin taidemuseon hallussa olevaa Porin taidemuseon kokoelmaa on kartutettu ensisijassa taiteen kansainvälisen kehityksen ja kentän ilmiöt huomioivana nykytaiteen kokoelmana tavalla, jossa käsite nykytaide on ymmärretty epookkitermin sijasta esteettisen kategorian merkityksessä.

Maakunnan osalta museo voi ja on myös toiminut asiantuntijana sekä tarvittaessa lausunnon antajana. Soveltuvien osin ja tarpeen mukaan yhteistyötä voidaan tehdä myös Satakunnan Museon kanssa. Rakennetun ympäristön ja rakennusperinnön hoidon sekä kulttuuriympäristöön liittyvät kysymykset kuuluvat Porin kaupungin strategian ja Porin kulttuuritoimen toimenpidesuunnitelman 2006–2012, ja PORI Kulttuuri 2016 -suunnitelman mukaisesti ensisijassa Satakunnan Museon tehtäväkuvan piiriin.

Maakunnallisuus aluetaidemuseotoiminnan käsitteenä ja toimintaa ohjaavana kriteerinä

Porin taidemuseo on dokumentoinut oman toimialueensa taidetta 1970-, osin 1980-luvulle saakka alueellisin kriteerein. Museon näyttely- ja dokumentointityötä ovat tämän jälkeen ohjanneet oman ajan taideilmiöt ja niiden relevanssi suhteessa museon itse itselleen määrittelemiin kulttuurisiin tehtäviin. Topografisella käsitteistöllä ei tässä yhteydessä ole samaa käyttöarvoa.

Topografinen, tiettyyn maantieteelliseen alueeseen liittyvä käsite viittaa ensisijassa vastuualueeseen. Taiteilijaidenteettä ei pidä sitoa hallinnollisiin perusteisiin topografiseen käsitteistöön tyyliin *satakuntalainen taide* tai *satakuntalainen taiteilija*. Taiteen kentän ja kulttuurin toimijat voivat halutessaan ja niin itse päättäessään rakentaa julkisuuskuvansa tämän käsitteistön varaan. Kulttuurihallinnon piirissä on kuitenkin huomattava, että monet Satakunnan maantieteellisellä alueella asuvat taiteilijat eivät samaistu epiteettiin satakuntalainen, kaikki eivät välttämättä edes suomalaisuuden käsitteeseen.

Maakuntakäsitteistöllä on monia, osin modernismin ajattelumalleista peräisin olevia rasiitteita. *Satakuntalainen taiteilija – suomalainen taiteilija* -asetelmassa on nähtävillä selvä käsitteellinen epätasapaino, joka rakentuu termien hierarkkisen eriarvoisuuden varaan. Mikäli aluetaidemuseon vastuualueetta tai taiteilijan asuinpaikkakuntaa kuvaava terminologia samaistetaan käsiteryhmän paikallinen–kansallinen–kansainvälinen luomaan viitekehukseen, syntyy arvottava ulottuvuus, joka mahdollistaa vailla perusteita olevat kvalitatiiviset tulkinnat. Aluetaidemuseoiden dokumentointijärjestelmän ja valtakunnallisen tehtäväjaon puitteissa ei ole syytä tukea tämäntyyppisen, nyt jo ajastaan jääneen ajattelun asemaa.

Yksinkertaisin tapa välttää maakunnalliseen käsitteistöön liittyvä arvottavuuden ongelma on luoda järjestelmä, jossa tiedon keruun vastuualueet on jaettu maakunnallisesti aluetaidemuseoitain, mutta tiedon esittäminen on huolehdittu valtakunnallisesti yhden, kaikkien aluetaidemuseoiden käytössä olevan järjestelmän kautta.

Taidemuseoiden valtakunnallista tehtäväjakoja mietittäessä olisi kuitenkin harkittava myös sitä mahdollisuutta, että maamme museot erikoistuvat profiilinsa mukaisesti tiettyihin kuvataiteen ja kulttuurin ilmiöihin sen sijaan, että tehtävät jakaantuvat sijaintipaikkakuntien mukaan ja kaikki pyrkivät hallitsemaan koko visuaalisen kentän laajan ja jatkuvassa muutoksessa olevan kirjon.

* *

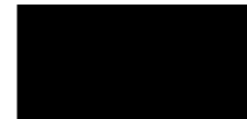
Porin taidemuseo. Kauden 2011–2013 alueellisen toiminnan päätavoitteet

1. Kuvataide ja visuaalinen kulttuuri hyvinvointia edistävänä voimavarana. Alueellisen kulttuuri-identiteetin vahvistaminen
2. Kulttuurivarallisuuden ylläpitoon liittyvien tilaratkaisujen maakunnallisten resurssien kehittäminen, maakunnallinen kokoelmakeskus.
3. Asiakasryhmittäin tuotettujen palveluiden ja museopedagogiikan kehittäminen vastaamaan erilaisia kohderyhmiä ja niiden tarpeita.

Alueellinen vaikuttaminen kulttuuriperintöön, kuvataiteeseen ja visuaaliseen kulttuuriin liittyvissä asioissa

116

Painopiste	Tavoite	Alueelliset palvelut	Alueelliset yleisöt
Alueellisen kulttuuri-identiteetin vahvistaminen.	<i>Satakuntalaiset ovat perehtyneet nykytaiteen estetiikkaan. Satakuntalaiset tuntevat kuvataiteen ajankohtaisen kotimaisen ja kansainvälisen kehityksen päälinjaukset</i>	Kehitetään Satakunnan taidemuseoiden ja muiden alueellisten instituutioiden keskinäistä tiedon välitystä sekä terävöitetään tältä pohjalta keskinäisiä tehtäväjakoa.	Porin taidemuseon osalta maakunnan taidetta ja taiteilijoita esittelevät näyttelyt toteutetaan Poriginal -galleriassa. Gallerian vuosittaisesta näyttelytarjonnasta (23 näyttelyä) noin 50 % esittelee maakunnan taidetta ja taiteilijoita. Maakunnallinen taide huomioidaan soveltuvin osin myös Porin taidemuseon näyttelypoliittista ohjelmaa suunniteltaessa. Yhtenä painopistealueena tältä osin on Maire Gullichsenin elämän ja työn merkitys Satakunnan näkökulmasta.
Kuvataiteen yleiseen kehitykseen liittyvän tiedon jakaminen harjoittamalla näyttelytoimintaa sekä maakunnan taiteesta että maakunnassa.	<i>Satakuntalaiset tuntevat oman maakuntansa ajankohtaista taidetta, sen historiaa ja kehitystä. He tunnistavat alueen taiteen yhteydet länsimaisen visuaalisen kulttuurin kehitykseen.</i>	Kehitetään soveltuvin osin kunkin maakunnallisen toimijan näyttelypoliittisiin linjauksiin ja tavoitteenasetteluihin liittyvää yhteistyötä.	Kysynnän mukaan Porin taidemuseo tuottaa näyttelyitä, jotka soveltuvat esiteltäväksi maakunnassa myös niissä tiloissa, jotka eivät ole varsinaisia taidemuseoita. Järjestetään teemapohjaisia näyttelykokonaisuuksia maakunnassa yksin tai yhteistyössä Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.
Kuvataide ja visuaalinen kulttuuri hyvinvointia edistävänä voimavarana.	<i>Satakuntalaiset tiedostavat kulttuurin ja kuvataiteen hyvinvointimerkitykset ja osaavat hyödyntää laajalti ja monipuolisesti kuvataiteeseen liittyviä palveluita.</i>		Tuotetaan laajoja ja monipuolisia, asiakasryhmittäin kohdennettuja kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin palveluita, joita voidaan tarjota muiden kunnallisten hyvinvointipalveluiden tueksi ja sisältöjen terävöittämiseksi. Tarjotaan taiteen ja ajankohtaisen kulttuurin asiantuntijapalveluita poikkihallinnollisin tavoittein toimivien kehityshankkeiden käyttöön.

117

Alueelliset sidosryhmät	Toteutustapa	Kommentti
Maakunnan kuvataiteen ja kulttuurin yhteisöt sekä alan oppilaitokset huomioidaan Poriginal -gallerian näyttelyaikoja jaettaessa. Vuosittain galleriassa esiintyy 1-3 alueellista kuvataiteen kentän toimijaa, yhdistystä ja/tai oppilaitosta.	<i>Poriginal</i> -galleriassa järjestettiin vuonna 2012 kaikkiaan 20 näyttelyä. Näyttelytoimintaan pyrittiin sitouttamaan maakunnalliset taidekoulutuksen, avoimen kulttuuri- ja kuvataidesektorin toimijat ja instituutiot Galleria tavoitti lähes 6000 kävijää.	Toteutui suunnitelmien mukaisesti sekä sisällöllisesti, laadullisesti että määrällisesti. Poriginal-gallerian tarjonnasta noin 50 % edusti monipuolisella tavalla maakunnan taidetta tarjoten toisaalta taiteilijoille kanavan kohdata yleisönsä, toisaalta yleisölle mahdollisuuden tutustua ajankohtaiseen maakunnalliseen taiteeseen. Mediapisteessä syksyllä esillä ollut Muuttovoitto-sarja esitteli porilaistuneiden kuvataiteilijoiden Markus Lampisuon, Laura Liljan ja Simo Saarikosken teoksia.
Merkittävinä yhteistyökumppaneina ovat Maire Gullichsenin taidesäätiö, jonka kotipaikka on Noormarkku sekä Maire Säätiö, joka hallinnoi Alvar Aallon suunnittelemaa Villa Maireaa Noormarkussa.	Toteutetaan yhdessä Maire Gullichsenin taidesäätiön ja soveltuvin osin Maire Säätiön kanssa pitkäjänteiseen suunnitteluun perustuvaa näyttelyohjelmaa, jonka tarkoituksena on laajentaa suuren yleisön tietämystä Maire Gullichsenin elämäntyöstä ja hänen roolistaan suomalaisen modernismin taustavaikuttajana.	Maire Gullichsenin ja modernismin -näyttelysarjassa toteutettiin vuonna 2012 kaksi näyttelyä: OP - POP - POST ja Mairen värit, joista jälkimmäisessä tehtiin yhteistyötä Maire Gullichsenin taidesäätiön kanssa. Käynnistettiin yhteistyössä Kankaanpään kaupunginmuseon kanssa näyttely- ja dokumentointihanke, joka käsittelee taidemaalari Juhani Tarnan 1950-luvulla Niinisalossa ja Helsingissä piirtämiä, USA:n populaarikulttuurista inspiroituneita sarjakuvia.
Toimitaan yhteistyössä <i>Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston</i> kanssa tavoitteena kulttuurin hyvinvointivaikutusten toimintamallien kehittäminen. Kehitetään soveltuvin osin yhteistyötä SOTE-sektorin, koulutuksen sektorin sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.	Taidemuseon pedagoginen yksikkö toimi kiinteässä yhteydessä valtakunnalliseen <i>TAIKALAMPPU-lastenkulttuurikeskusten verkostoon</i> kuuluvan Porin Lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa kehittäen maakunnallisen näyttelytoiminnan malleja sekä mm. työpajatoimintaa. Yhtenä kanavana/painopisteenä olivat Satakunnan verkostotoiminnan piiriin kuuluvat seitsemän kuntaa.	Toteutui suunnitelmien mukaisesti sekä sisällöllisesti / laadullisesti että määrällisesti. AVARA MUSEO -hankkeen puitteissa kehitettiin senioreille suunnattua museopedagogiikkaa ja osallistamisen muotoja: Seniorien suunnitus taidekokoelmaan -työpajan jäsenet kuratoivat Mairen värit -näyttelyn Projektihuoneeseen. Street Art -näyttelyn yhteydessä järjestettiin Street Fest -katutaidetapahtuma, joka kokosi yhteen kunta-, yritys- ja kolmannen sektorin toimijoita. THE NEW GENERATION. Digitaaliskulttuurin ja globalisaation luomat uudet julkiset tilat kulttuurisen lukutaidon ja moniarvoisuuden kehittäjänä sekä nykytaiteen taidemuseon käyttöliittymänä -hanke.

Alueellinen museotoiminnan edistäminen sekä taidemuseoiden keskinäisestä yhteistyöstä huolehtiminen

118

Painopiste	Tavoite	Alueelliset palvelut	Alueelliset yleisöt
<p>Porin taidemuseo edistää Satakunnan visuaalisen kulttuurin tietämystä ja visuaalisen kulttuurin kentän toimijoiden välistä verkottumista sekä maakunnassa että kansallisesti.</p>	<p><i>Yhteinen kokonaisnäkemys siitä, miten ja miltä osin maakunnassa syntyneet ja edelleen tänä päivänä muotoutuva visuaalinen kulttuuri ja kuvataide tulisi dokumentoida ja minkä tyyppisiä työn ja tehtävien jakeja noudatetaan.</i></p>	<p>Kartoitetaan visuaalisen kulttuurin maakunnallisen dokumentoinnin ja tallennuksen tilanne sekä luodaan kokonaiskäsitys niistä resurssista ja voimavaroista, joita maakunnassa sijaitsevat taidemuseot ja näiden ylläpitoyhteisöt voivat varata dokumentointi- ja kokoelmatyön toteuttamista varten.</p> <p>Muodostetun kokonaiskuvan pohjalta pyritään luomaan yhteinen tavoiteohjelma, jonka keskeiset suuntaviivat rakentuvat valtakunnallisesti muodostettujen tallennus-, dokumentointi- ja kokoelmapoliittisten linjausten mukaisesti.</p>	
<p>Porin taidemuseo kehittää maakunnan visuaaliseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön sekä taiteeseen liittyvän tiedon saatavuutta.</p>	<p><i>Tietojärjestelmiin ja niiden pohjalta tuotettuihin palveluihin liittyvän työn laadun ja tehokkuuden parantaminen sekä maakunnallisen työnjaon kehittäminen / resurssien käytön tehostaminen.</i></p>	<p>Huomioidaan maakunnan taidemuseoiden tietojärjestelmien (taidekokoelmien hallinnan työkalut, kuva-arkistoaineisto, media-arkiston aineisto) tilanne ja tarpeet kehitettäessä Porin taidemuseon järjestelmiä.</p> <p>Pyritään keskitettyihin, integroituihin kokonaisratkaisuihin, jotka huomioivat keskinäiset tehtäväajat sekä maakunnallisesti että kansallisesti.</p> <p>Tarjotaan asiantuntija-apua tarpeen mukaan.</p>	<p>Kehitetään Porin taidemuseon aineistonhallintajärjestelmiä niin, että ne huomioivat Kansallinen Digitaalinen Kirjasto (KDK) -hankkeen myötä vakiintuvat aineistojen kuvailustandardit ja huolehditaan näin siitä, että suurella yleisöllä on jatkossa aiempaa esteettömämpi mahdollisuus aineistojen hyödyntämiseen.</p> <p>Valokuvat: E-KUVA -ohjelmisto</p>

119

Alueelliset sidosryhmät	Toteutustapa	Kommentti
<p>Selvitetään mahdollisuuksia sitouttaa myös muut maakunnalliset alan toimijat kuin taidemuseot (so. taiteilijaseurat, taideoppilaitokset) yhteisen visuaalisen kulttuurin tallennuksen tavoiteohjelman toteuttamiseen.</p>	<p>Toimitaan aktiivisessa vuorovaikutuksessa maakunnan eri osapuolien kanssa.</p>	<p>Taidemuseossa järjestettiin kaksi Satellite Platform -keskustelutilaisuutta. Satellite Platform on taiteen kehitysalusta, joka pyrkii edistämään yleisön, taiteilijoiden ja taitealojen hallinnon välistä vuorovaikutusta ja kansainvälistymistä.</p> <p>Pyrittiin yhteistyössä Satakunnan museon kanssa vaikuttamaan Kankaanpään kaupungin museolle kohdistettuihin säästövaatimuksiin, jotka käytännössä lakkauttaisivat museon toiminnan.</p> <p>Kokoelmakeskushankkeen tavoitteena oli kehittää ja kiinteittää maakunnan museoiden välistä vuorovaikutusta sekä saada aikaan maakunnan alueen kattava yhteinen kulttuurivarallisuuden tallennuskeskus.</p>
	<p>Taidemuseolla on käytössä taideteoskokoelmien hallintaohjelmana MUUSA. Museo antaa tarvittaessa ohjelmistoon liittyvää opastusta ja tukea maakunnan muille museoille.</p>	<p>Porin taidemuseon valokuva-aineistojen luettelointiohjelma E-kuva viimeisteltiin ja asennettiin käyttöön. Käynnistettiin ohjelman liittäminen osaksi museon eri aineistojen tuotantoprosesseja.</p>

Alueellinen kokoelmatyö ja dokumentointi

120

Painopiste	Tavoite	Alueelliset palvelut	Alueelliset yleisöt
Kulttuurivarallisuuden ja sen ylläpitoon liittyvien toimintojen ja niiden ajanmukaisuutta koskevien maakunnallisten resurssien kehittäminen.	<p>Maakunnallisen kulttuurivarallisuuden tallennuskeskuksen toteuttaminen tavalla, joka kattaa sekä kulttuurihistorialliset museot että taidemuseot.</p> <p>Kokoelmien säilytys- ja ylläpitotoimintojen sekä niihin liittyvien prosessien yhdenmukaistaminen ja tehostaminen.</p>	<p>Kehitetään maakunnan museoiden välistä verkottumista yhteistyössä Satakunnan Museon kanssa.</p> <p>Tavoitteena kulttuurihistoriallisten museoiden ja taidemuseoiden kokoelmahallintajärjestelmien ja niihin liittyvien toimintojen kehittäminen sekä maakunnallisen KULTTUURIVARALLISUUDEN TALLENNUSKESKUKSEN toteuttaminen ja siihen liittyvän toimintaprosessin mallintaminen.</p>	<p>Selvitetään minkälaisille kokoelmapalveluille on maakunnassa kysyntää, minkälaisia kokoelmapalveluja on mahdollista toteuttaa ja ylläpitää kestävästi.</p> <p>Tutkitaan erilaisia avoimen kokoelmakeskuksen asiakaspalvelumalleja ja niiden soveltuvuutta Satakunnan kulttuurivarallisuuden tallennuskeskuksen toimintakonseptissa.</p>
		Selvitetään maakunnallisen kokoelmakeskuksen eri toteuttamisvaihtoehtoja hallinto- ja ylläpitomallien sekä rahoituksen näkökulmasta valtakunnallisena pilottina.	

121

Alueelliset sidosryhmät	Toteutustapa	Kommentti
<p>Sitoutetaan kuntatoimijat sekä poliittinen päätöksentekotallennuskeskushankkeen taakse.</p> <p>Pyritään tavoittamaan soveltuvin osin kolmannen sektorin toimijat sekä kulttuurisektorin yritystoiminta mukaan yhteiseen, maakunnalliseen hankkeeseen.</p>	<p>Toteutettiin yhdessä Satakunnan Museon kanssa alueellisen kokoelmakeskuksen selvityshanke sekä selvityshankkeen jatko-hanke. Näiden tarkoituksena oli kartoittaa maakunnan museokokoelmien volyyymi sekä selvittää se, minkälaisille kokoelmapalveluille alueen museoilla on tarvetta sekä minkälaisien kokoelmapalvelujen toteuttamiselle on edellytyksiä.</p> <p>Hankkeiden hallinnoinnista vastasi Satakunnan Museo.</p>	<p>Hankkeeseen osallistuivat kaikki maakunnan ammatillisesti ylläpidetyt museot minkä lisäksi se herätti kiinnostusta myös maakunnan ulkopuolella.</p> <p>Hankkeen ohjausryhmässä oli museoviraston edustus.</p> <p>Hankkeen lopullisena tavoitteena oli kehittää maakunnan museoiden välistä vuorovaikutusta sekä saada aikaan maakunnan alueen kattava yhteinen kulttuurivarallisuuden tallennuskeskus.</p> <p>Kertomusvuonna 2012 kokoelmakeskushanke ei edennyt maakunnallisena hankkeena muutoin kun Porin ja Ulvilan osalta. Pyrittiin varmistamaan hankkeen rahoitus vuoden 2013 talousarvioon.</p>

Taidemuseoiden alueellinen tiedonvälitystehtävä

122

Painopiste	Tavoite	Alueelliset palvelut	Alueelliset yleisöt
Asiakasryhmittäin tuotettujen palveluiden ja museopedagogiikan kehittäminen vastaamaan erilaisia kohderyhmiä ja niiden tarpeita.	Kulttuuriperinnön, kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin merkitys ja arvo yhtenä globalisoituvan ja digitalisoituvan aikamme yhteiskunnan keskeisistä innovaatiopääoman alueista on tunnistettu ja sitä hyödynnetään laajalti eri inhimillisen toiminnan sektoreilla.	Toteutetaan syys- ja kevät-kausittain luentosarjat, joiden yhteydessä perehdytään nykyaikaisen ja sitä lähellä olevien kulttuurin alueiden ajankohtaisiin kysymyksiin.	Taidemuseon pedagoginen yksikkö toimii kiinteässä yhteydessä valtakunnalliseen TAIKALAMPPU -lastenkulttuurikeskusten verkostoon kuuluvan Porin Lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa kehittäen maakunnallisen näyttelytoiminnan malleja sekä mm. työpajatoimintaa.
Porin taidemuseo kehittää ja tuottaa taidekasvatuksen ja kulttuuriperinnön toimintamuotoja, joita voidaan soveltaa yhtä lailla museoissa kuin avoimen sektorin ja kuntien eri toimintaympäristöissä.	Kulttuuriperinnön, kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin tarjoamia välineitä ja mahdollisuuksia hyödynnetään aktiivisesti julkisen sektorin eri toimijoiden työskentelyssä sekä tulevaisuuden toimintoja kehitettäessä.	Jatketaan AVARA MUSEO – Kehittyvä oppimisympäristö aikuisille -hankkeen 2010–2012 (ESR) tavoitteiden mukaisesti museotyön prosessien ja asiakasrajapinnan palveluiden mallintamista, terävöittämistä ja tehostamista. Kehitettyjä toimintamalleja tarjotaan aktiivisesti alueen taidemuseoiden käyttöön.	Päivähoidon työpajatoimintaan liittyen kehitetään edelleen kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin varhaiskasvatukseen toimintamalleja tavalla, jossa tavoitteena ovat muutaman kohdennetun ikäluokan kokonaisuudessaan kattavat palvelut. (4-, 5- ja 6 -vuotiaat.)
	Saavutettavuus – so. asiakaslähtöisyys, yhdenvertaisuus ja kestävä kehitys – on huomioitu toiminnan kaikilla tasoilla aina suunnittelusta toimintojen toteutukseen.	Edistetään maakunnallista verkostoitumista fyysiseen ja kulttuuriseen saavutettavuuteen sekä kestävään kehitykseen liittyvissä tavoitteissa.	

123

Alueelliset sidosryhmät	Toteutustapa	Kommentti
Yhtenä kohdennettuna, lastenkulttuurikeskuksen kanssa tehtävän yhteistyön kanavana / painopisteenä ovat Satakunnan verkostotoiminnan piiriin kuuluvat seitsemän kuntaa. Kaikessa kehittämistoiminnassa huomioidaan kolmas sektori ja sen roolit.	Näyttelyt, työpajat, tapahtumat, verkosto- ja koulutusyhteistyö.	Varsinainen näyttelyiden vienti maakunnan kuntiin tapahtui ensisijaisesti lastenkulttuurikeskuksen toimesta ja painottui siten perheiden tematiikkaan sekä lasten ja nuorten taidekasvatukseen. Kevät- ja syysnäyttelyiden yhteydessä toteutettiin näyttelyiden teemoihin kytkeytyvät luentosarjat Taide ja katu sekä Taide ja pikseli.
Koulutoimen rinnalla huomioidaan yhä aktiivisemmin sekä yhteistyökumppanina että kohderyhmänä myös sosiaali- ja terveyssektori, jonka kanssa pyritään pitkäjänteiseen, tavoitteelliseen yhteistyöhön. Pyritään yhdessä Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa vaikuttamaan siihen, että visuaalisen kulttuurin ja kulttuuriperinnön näkökulmat huomioidaan kirjoitettaessa paikkakuntakohtaisia opetusohjelmia.	Kehitystyö toteutetaan kiinteässä yhteistyössä eri sidosryhmien – paikalliset, alueelliset, kansalliset – kanssa. Päiväkodeille toteutettuja erityistyöpajoja kehitettiin eri teemojen pohjalta. Pedagoginen yksikkö järjesti koulutusta mm. päiväkotien henkilöstölle sekä eri osayleisöille. Lastenkulttuurikeskus järjesti omana toimintanaan taidemuseon tiloissa myös mm. Vauvojen värikylypohjajien koulutusta ja täydennyskoulutusta, joka kohdentui valtakunnallisesti. Lastenkulttuurikeskuksen toteuttaman TAITELIJA KOULUSSA -hankkeen aikana toteutettiin Porin kouluihin puolentoista vuoden aikana yli 70 julkista teosta. Työpajojen kautta tavoitettiin noin 10 000 lasta ja nuorta 55 satakuntalaisessa koulussa. Taiteilija koulussa -hanke työllisti seitsemän alle 30-vuotiaasta taiteilijaa sekä koordinaattorin.	Toteutui suunnitelmien mukaisesti. Esimerkkeinä mm. värikylypöytä ja värikylypöytä sekä pedagogisen yksikön BONUS-opastukset ja ELÄMYKSELISET opastukset. Tuotettiin ajankohtaisiin näyttelyihin liittyviä esittely- ja opetuspaketteja. Kiinnitettiin erityistä huomiota museon asiakasrajapintojen kehittämiseen ja palveluiden asiakaslähtöisyyden kehittämiseen / tuotteistamiseen mihin liittyen museon omaa henkilökuntaa koulutettiin. Päivi Setälä: Lapsi kuvan takana. Erityisiä piirteitä lasten valokuvailmaisissa. Väitöskirja, Aalto-yliopisto 2012. Porin taidemuseon julkaisuja 116. Pedagoginen yksikkö käsittelee Avara museo hankkeen julkaisussa museota avoimena oppimisympäristönä artikkelissa Museo osallistavana oppimisympäristönä.
Edistetään maakunnallista verkostoitumista fyysiseen ja kulttuuriseen saavutettavuuteen sekä kestävään kehitykseen liittyvissä tavoitteissa.		

Alueellisen kulttuuriperintötiedon saatavuus verkossa koskien erityisesti kuvataidetta ja visuaalista kulttuuria

124

Painopiste	Tavoite	Alueelliset palvelut	Alueelliset yleisöt
Aineistojen verkkoosaatavuuden edistäminen sekä siihen liittyen tietojärjestelmien kehittäminen painopisteenä metadatastandardien käyttöönotto sekä kuvailutietoja koskevien käytäntöjen yhdenmukais-taminen.	<p><i>Porin taidemuseon aineis-tojen hallintajärjestelmät huomioivat Kansallinen Digitaalinen Kirjasto (KDK) -hankkeen myötä vakiintu-vat aineistojen kuvailustan-dardit.</i></p> <p><i>Kehitetään tältä pohjalta aineistoja ja niiden hal-lintajärjestelmiä niin, että suurella yleisöllä on jatkos-a aiempaa esteettömämpi mahdollisuus tallennusai-neistojen hyödyntämiseen.</i></p>	<p>Huolehditaan siitä, että Porin taidemuseolla on aineistonhal-lintajärjestelmien ja niihin liitty-vän kuvailutietojen standardi-en osalta ne valmiudet, joiden pohjalta museo voi edistää maakunnallisesti Kansallinen Digitaalinen Kirjasto (KDK) -hankkeen myötä muotoutuvia valtakunnallisia tiedon tallen-nuksen ja sen verkkokäytettä-vyyden tavoitteita. (LIDO)</p> <p>Museo ottaa käyttöön ohjel-mat: Valokuvat: E-KUVA -ohjelmisto Media-aineisto: AVOKAADO.</p> <p>Toimitaan asiantuntijana maakunnallisille museoille verkkoosaatavuuden edistämi-seen liittyvissä teknisissä ja sisältökysymyksissä. (Digitointi ja tietorekisterit.)</p>	<p>Tiedotetaan museoiden muistiorganisa-a-tiooroliin liittyvistä kysymyksistä aktiivises-ti myös suurelle yleisölle ja pyritään herät-tämän kiinnostus museoiden tallennettua aineistoa kohtaan.</p>
	<p><i>Maakunnan taidemuseoi-den verkkoosaatavuuteen liittyvät tekniset ja sisällöl-liset valmiudet vastaavat vähintään keskimääräistä valtakunnallista tasoa.</i></p>	<p>Toteutetaan maakunnallisesta näkökulmasta relevantteihin kysymyksiin keskittyvä teema-päivä tai seminaari vuosittain yhdessä alan eri toimijoiden kanssa. Seminaari voi olla kohdennettu satakuntalaisille mutta se voi olla myös valta-kunnallinen kohdeyleisöltään.</p>	

125

Alueelliset sidosryhmät	Toteutustapa	Kommentti
<p>Toimitaan asiantuntijana maakunnallisille kuvataiteen toimijoille kuvataidetta koske-van tallennetun tiedon verkkoosaatavuuden edistämiseen liittyvissä teknisissä ja sisältö-kysymyksissä.</p>		<p>Kehitettiin Porin taidemuseon oman henkilö-kunnan valmiuksia aineistonhallintajärjes-telmien ja niihin liittyvien kuvailutietojen standardien osalta.</p> <p>Porin taidemuseo haki Kansalliskirjastolta oman URN:NBN -alinimiavaruuden säh-köisten tiedostojen yksilöllistä nimeämistä varten.</p> <p>Museonjohtaja Esko Nummelin esitteli Kan-sallinen Digitaalinen Kirjasto -hanketta Emil Cedercreuzin museossa Harjavallassa.</p> <p>Museot ja muuttuva Internet. Uusien asiakaspalvelurajapintojen mahdollisuudet -koulutuspäivä museohenki</p>
<p>Kartoitetaan kuvataiteen maakunnallisten toimijoiden valmiuksia (käsitteet, kuvailu-standardit ja tekniset) saattaa arkistoidut aineistot tai niiden hakemistot julkisesti käytettäväksi verkkoympäristössä.</p>		<p>Asetettiin ensimmäiseksi lähtökohdaksi Porin taidemuseon omien aineistokoko-naisuuksien saattaminen muotoon, joka mahdollistaa soveltuvin osin ja hakemistota-solla materiaalien tarjoamisen verkkoympä-ristössä saataville.</p>

Kulttuuriympäristön- ja maiseman säilymisen edistäminen

126

Painopiste	Tavoite	Alueelliset palvelut	Alueelliset yleisöt
Ympäristötietoisuuden lisääminen sekä kulttuuri-maisemaa ja rakennettua ympäristöä koskeviin mielipiteisiin ja käsityksiin vaikuttaminen kuvataiteen keinoin.	<i>Ympäristön ja kestävän kehityksen arvojen edistäminen sekä kulttuurimaiseman ja sen sisältämän kulttuuriperinnön arvostuksen vahvistaminen taiteen ja visuaalisen kulttuurin tarjoamia välineitä hyödyntäen.</i>	Porin taidemuseon kolmen vuosikymmenen näyttely-poliittisiin linjauksiin liittyen jatketaan pitkäjänteisesti mm. maa- ja ympäristötaiteen sekä siltä pohjalta muotoutuneen ns. laajentuneen kuvataiteen kentän ilmiöiden esittelyä ja luodaan näin valmiuksia myös muille maakunnallisille museoille tarttua ympäristökysymyksiä koskevaan kuvataiteen tematiikkaan. (Land Art, Earth Art, Site-specific Art, Eco Art, Sustainable Art).	Aktiivinen osallistuminen alan kysymyksistä käytävään julkiseen sekä hallinnonalojen ja eri toimijoiden väliseen keskusteluun. Kestävän kehityksen käsitteen sitominen kuvataiteen ja visuaalisen kentän ajankoh- taisten ilmiöiden esittelyyn (Sustainable Art).

Asiantuntijapalvelut, tietopalvelut ja neuvonta

Painopiste	Tavoite	Alueelliset palvelut	Alueelliset yleisöt
Porin taidemuseon nyky- taiteen profiilille raken- tuva valtakunnalliseen erikoistumiseen liittyvä neuvonta- ja tietopalvelu sekä tutkimustoiminta.	<i>Porin taidemuseolla on tiedolliset ja metodiset, tekniset ja taloudelliset valmiudet sekä henkilö- töresurssit toimia myös jatkossa nykytaiteen esittelijänä sekä taiteen ja taiteenteoreettisen tiedon asiantuntijana tavalla, joka heijastuu tuloksellisesti myös maakuntaan.</i>	Porin taidemuseo toteuttaa kansainväliseen yhteistyöhön perustuvaa, korkeatasoista nykytaiteen näyttelyohjelmaa, joka mahdollistaa maakun- nallisen ja kansainvälisen tietotaidon vaihdon sekä verkottumisen taiteilijoiden, museoiden, eri osapuolien ja toimijoiden välillä. Prosessit toteutetaan tavalla, johon myös maakunnan taide- museot voivat soveltuvin osin ja haluamassaan muodossa osallistua	Kuvataiteen ajankohtaisen tiedon jakami- nen sekä näyttelyiden että näyttelyjulkaisu- jen – painetut / sähköinen – muodossa. Porin taidemuseo tuottaa vuosittain tema- tiikkaan liittyen 4-6 painettua julkaisua. Kaikki julkaisut toteutetaan vähintään kahdella kielellä: suomi ja englanti.

127

Alueelliset sidosryhmät	Toteutustapa	Kommentti
Yhteistyö soveltuvin osin eri toimijoiden kanssa sekä alueellisesti että valtakunnalli- sesti (Mm. Turun yliopisto / Porin yksikkö / Kulttuurituotannon ja maisematutkimuksen koulutusohjelma; Satakunnan ammattikor- keakoulu, SAMK, Kuvataide Kankaanpää.)		Museo julkaisi ympäristötaiteen kysymyk- siä käsittelevän Eco Art -kirjan, joka liittyy keväällä 2011 pidettyyn näyttelyyn. Street Art -näyttely tutki katutaidetta kotimaisena ja kansainvälisenä ilmiönä. Näyttelyn yhteydessä järjestettiin Unia ja unelmia -katutaideyöpaja nuorille. Laura Liljan näyttely Philosophiae absurdus princia oeconomica Mediapisteessä käsitte- li maapallon luonnonvarojen kestävyyttä. Taidemuseo antoi asiantuntija-apua Otso Karpakan kaupungin tiloissa sijaitsevan lasimaalauksen suojelukysymyksissä.

Alueelliset sidosryhmät	Toteutustapa	Kommentti
Tehokas ja tuloksellinen verkottuminen kansainvälisten ja kansallisten sekä satakun- talaisten alan toimijoiden kanssa. Mahdollisuuksien mukaan yhteistyö maa- kunnallisten taitelijaresidenssiohjelmien kanssa. (RaumaArs sekä Aalto-yliopiston Taideteollisen korkeakoulun Porin taiteen ja median laitoksen ylläpitämä residenssi-oh- jelma.)	Porin taidemuseon tutkimus-, näyttely- ja julkaisutoimintaan sekä pedagogiikan kehittämiseen liittyvä kansainvälinen ver- kottuminen toteutui tavoitteiden mukaisesti laajassa yhteistyössä skandinaavisten ja eurooppalaisten taiteilijoiden, kuraattorei- den, gallerioiden ja muiden kumppaneiden sekä mm. turkkilaisten, yhdysvaltalaisen ja kanadalaisten sekä japanilaisten toimijoiden kanssa	Harjoittelijayhteistyö Galway Technical Institute, Irlanti, kanssa.

Lyseon luokka 7E Pavel Mrkuksin näyttelyssä kokemassa interaktiivista *My Binary Heart* videoinstallatioteosta (2012).

Kuva Mirja Ramstedt-Salonen

128

129

Taidekokoelmien sekä taiteilijoiden tuotannon inventoinnit

Porin taidemuseo asetti 1980-luvulla tavoitteekseen rakentaa dokumentointityölle pohjautuva satakuntalaisen kuvataiteen tietojärjestelmä, joka tukee tarpeen mukaan museon näyttely- ja tutkimustyötä sekä palvelee myös muita käyttäjiä.

Kahdeksankymmentä- ja osin yhdeksänkymmentäluvun kuluessa Porin taidemuseo dokumentoi ja esitteli näyttelyin merkittävimmät satakuntalaiset vanhemman polven taiteilijat. Hanke sivusi osittain Valtion taidemuseon alaisen Kuvataiteen keskusarkiston 1990-luvulla toteuttamaa *Taiteilijaa tapaamassa* -projektia. Valtion taidemuseon alainen Taidemuseoiden kehittämiskeskus *KEHYS* on toimintansa käynnistymisestä alkaen pyrkinyt kehittämään maamme taidemuseoiden kuvataiteen dokumentointiin liittyviä käytäntöjä pyrkimättä kuitenkaan määrätietoiseremmin yhteisten, kansallisten tallennus- ja dokumentointitavoitteiden määrittelyyn. Merkittävin väylä aluetaidemuseoiden tallennus- ja dokumentointitoiminnan näyttäisi muodostuvan niistä prosesseista, jotka Kansallinen Digitaalinen Kirjasto -hankkeen myötä ovat myös taidemuseoiden kentällä käynnistymässä.

Yhtenäisten toimintamenetelmien, kansallisten tavoitteiden ja yhteisen teknisen sovellusalustan sekä riittävien resurssien puuttuessa maakunnallinen tallennus- ja dokumentointityö etenee hitaasti. Porin taidemuseon 1900-luvun kuluessa toteuttamat kokoelmainventoinnit kattavat museon toimialueen kuntien, seurakuntien ja julkisten laitosten taidekokoelmat painopisteen ollessa kuntakokoelmissa. Inventointien yhteydessä syntyneet tietokannat ovat kuitenkin teknisesti vanhentuneet, mikä heijastuu niiden käytettävyyteen. Tässä vaiheessa puuttuu edelleen yhteinen valtakunnallinen sovellusympäristö, jonne tiedot voitaisiin mielekkäästi konvertoida.

Aluetaidemuseotoiminnan yhteydessä 1980-luvulla tehtyjen inventointien tulokset on kirjattu aikanaan seuraaviin tietokantoihin:

- Kunnalliset kokoelmat Satakunnassa
- Yhteisöjen kokoelmat Satakunnassa
- Yritysten kokoelmat Satakunnassa
- Yksityiskokoelmat Satakunnassa
- Satakunnan julkiset veistokset
- Porin julkiset veistokset

Diasarjat ja opetusmateriaali

Porin taidemuseo on 1980–90 -luvuilla tuottanut ja koonnut kuvataidetta esittelevää tai sen ilmiöihin perehdyttävää opetusmateriaalia päiväkotien, koulujen ja erilaisten oppilaitosten käyttöön. Osa aineistosta on yhä edelleen lainattavien dia- ja kalvosarjojen muodossa. Tapauskohtaisesti materiaalikokonaisuuksia koottiin myös kulloisenkin käyttäjän tarpeen mukaan museon kuva-arkistosta. Lainaustoiminnan alkuperäisenä tarkoituksena oli täydentää kirjastolaitoksen ja oppimateriaalikeskuksien tarjontaa.

Internet on muuttanut oppimateriaalien kysyntää radikaalisti, minkä myötä perinteinen diapositiivi on syrjäytynyt käytännössä täysin. Tarpeen mukaan diasarjoja on kuitenkin edelleen saatavilla: lainattavissa on 124 diasarjaa ja 23 piirtoheitinkalvosarjaa. Porin taidemuseon arkistot – kuva-arkisto ja asiakirja-arkisto – sekä kirjasto hoidetaan ja ylläpidetään tilapäistyövoiman varassa, mikä heijastuu sekä tallennustyön että palvelutuotannon laatuun. Mahdollisuuksien mukaan museo tarjoaa myös aineistoihin liittyvää asiantuntijapalvelua.

Lasten kesäkeski-kierto -kierto
JARMO MÄKILÄN POIKIEN LEIKIT -näyttely, 15.06.–02.09.2012

Kuva Porin taidemuseo

130

131

MUSEOPEDAGOGIIKKA

Museo on muistiorganisaatio. Paitsi elämysten ja kokemusten tuottaja, museo on toimintaympäristö ja toimija, joka on monin tavoin sidoksissa ympäröivään yhteisöön ja sen kulttuuriin sekä paikallisella että laajemmalla tasolla. Museo mahdollistaa uusien asioiden kohtaamisen ja oppimisen, mutta myös museon on kyettävä oppimaan yhteisön tarpeista. Kuten varhainen museologian teoreetikko John Cotton Dana (1856–1929) totesi, ”*museon tulee edistää kansalaisten viisautta ja onnellisuutta.*” Museopedagogiikka on yksi niistä asiakasrajapinnoista, jota myös suomalaiset museot ovat uuden vuosituhtaan alusta lähtien kehittäneet voimallisesti.

Porin taidemuseossa on vuodesta 1990 työskennellyt museolehtori, joka koordinoi ja vastaa museon pedagogisista toiminnoista sekä kohderyhmittäin tuotetuista palveluista. Hänen päävastuualueenaan on koululaitos sekä eri aikuisasiakkaita edustavat ryhmät, joille suunnatut palvelut tuotetaan eri yhteistyökumppaneiden kanssa yhteistyössä.

Porin taidemuseon museopedagoginen ohjelma tutkii nykykulttuurin ilmiöitä. Sen toiminta rakentuu museon näyttelypoliittisten linjausten mukaisesti, niitä hyödyntäen ja niitä syventäen. Toiminnan päämääränä on alan teoreettista kehitystä seuraten ja yhdessä museon asiakkaiden kanssa etsiä, löytää ja kokeilla erilaisia lähestymistapoja taiteen ja visuaalisen kulttuurin eri ilmiöiden käsittelemiseen. Välineinä ovat muun muassa erilaisille yleisöille kohdennetut ja räätälöidyt näyttelyesittelyt ja pajatoiminta sekä luento- ja julkaisusarjat, jotka antavat tukea ja täydennystä yksilöllisille kokemuksille.

Pedagogisen yksikön tuottama uudempi toimintamalli, ison näyttelyhallin yhteydessä toimiva pedagoginen työskentelytila *PEDApiste*, on vakiinnuttanut paikkana suosittuna työskentelypisteenä. *PEDApisteessä* on esillä ajankohtaiseen näyttelykokonaisuuteen liittyvää aineistoa omaehtoiseen tutkimiseen ja tekemiseen. Pisteeseen on yleisöllä vapaa pääsy näyttelyvierailun yhteydessä. Pedagogisen yksikön tuottamat näyttelyt sarjassa *Maire Gullichsen ja modernismi* Projektihuoneessa ovat jatkuneet ja saavuttaneet hyvän vastaanoton yleisöltä. *Maire Gullichsen ja modernismi* -sarjan pedagogiset näyttelyt avaavat uusia näkökulmia *Maire Gullichsenin taidesäätiön* kokoelmaan sekä tutkivat tapoja kehittää museon näyttelyitä oppimisympäristöinä. Ne mahdollistavat usein myös aktiivisen ja uudenlaisen vuorovaikutuksen museon ja yleisönsä välillä. Näyttelyt vaihtuvat taidemuseon muun näyttelyohjelman rinnalla samanaikaisesti. Porin taidemuseolla ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkostolla on yhteinen näyttelytila, *PEDAseinä*, taidemuseon Café Muusassa. *PEDAseinän* näyttelyt esittelevät laajasti taidemuseon yleisötyön metodeja ja mm. pajatoiminnassa syntyneitä teoksia, elämyksiä ja kokemuksia. *PEDAseinän* näyttelyohjelma laaditaan Porin taidemuseon pedagogisen yksikön ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston yhteistyönä.

Museopedagogiikka huomioi eri ikäryhmät. Yhteistyötä tehdään päiväkotien, koululaitoksen, vanhus- ja sosiaaliryhmien ja eri tiede- ja taideyhteisöjen kanssa maakunnallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

TOIMINTAMALLIT JA KEHITYSTYÖ

Museoiden toimintakulttuurit ovat olleet 2000-luvulla murroksessa. Muutokset ovat heijastuneet museoiden ja yleisöjen välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä pyrkimykseen avata museon toimintoja laajemminkin yhä läpinäkyvimpiä ja osallistumisen kynnystä yhä matalammaksi yleisöille. Yleisötyö nähdään selkeämmin työnä, johon osallistuu koko museo, ja joka organisaation sisällä saa erilaisia toimintamuotoja ja painotuksia. Museopedagogiikan ajankohtaiset pohdinnat yleisötyöstä liittyvät yleisönä olemisen tavoissa tapahtuneisiin muutoksiin. Yleisötyössä korostuu aktiivisesti kumpaankin suuntaan tapahtuva vuorovaikutus, ei ainoastaan museosta yleisöille, vaan myös yleisöltä museolle. Museoyleisöjä ei enää nähdä vain museopalveluiden *käyttäjinä*, vaan aktiivisina *toimijoina ja vaikuttajina*, joille voidaan antaa mahdollisuus osallistua *museopalvelujen kehittämiseen ja suunnitteluun* sekä *museoiden sisältöjen tuottamiseen*. Yleisön mukaan ottaminen sisältötyöhön edellyttää museoiden sisällä uudenlaista asennetta asiantuntijatyöhön sekä myös yleisötyötaitojen ja työvälineiden kehittämistä.

Porin taidemuseossa kokeiltiin uudenlaista toimintatapaa yleisöjen kanssa toteuttamalla syyskaudella näyttelyprojekti *MAIREN VÄRIT* näyttelysarjassa *Maire Gullichsen ja modernismi*. Ajatuksena oli paitsi tiivistää museon ja yleisön yhteistyötä, samalla myös syventää yleisön osallistuvaa, omaehtoista ja kokemuksellista oppimista taidemuseoympäristössä. Näyttelyn toteutus tapahtui yhteistyössä museoyleisöistä kootun yhdeksänhenkisen *Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiirin* kanssa. Ryhmän päätöksellä tulevan näyttelyn teemaksi

porin taidemuseo

vuosikertomus 2012

valittiin väri ja näyttely sai nimekseen Mairen värit. Opintopiirin seniorit kuratoivat Maire Gullichsenin taidesäätien kokoelman maalauksista yhdeksän teosta esille näyttelyyn. Seniorit myös kirjoittivat teoksiin liittyvät esittelytekstit, osallistuivat näyttelyn kutsukortin suunnitteluun ja saivat mahdollisuuden suunnitella näyttelyyn liittyvää pedagogista ohjelmaa. Opintopiiriläisten mukaan he saivat osallistua ja päättää näyttelyä koskevista asioista niin paljon kuin heillä oli 'rohkeutta'. Opintopiiri kokoontui Mirja Ramstedt-Salosen ja Anni Venäläisen johdolla säännöllisesti koko toimintavuoden ajan. Näyttely oli esillä Projektihuoneessa 21.09.2012–13.01.2013. Opintopiiriläiset esittelivät näyttelyä toimintavuonna useissa eri yhteyksissä.

Avara museo -hankkeen projektisuunnittelija Anni Venäläinen osallistui It's All Mediating -konferenssin suunnitteluun ja toteuttamiseen. Nykytaiteen museo Kiasmassa 30.05.–31.05. pidetyn kansainvälisen konferenssin yhteistyökumppanit olivat Porin taidemuseo, Helsingin taidemuseo, Rauman taidemuseo, Kiasma, ja Suomen valokuvataiteen museo sekä kansainvälinen museopedagogiikan järjestö Engage in the Visual Arts. Seminaari käsitteli museopedagogiikan ja kuratoinnin erityiskysymyksiä. Museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen, palveluvastaava Anu Lankinen sekä intendentti Anni Saisto osallistuivat kaksipäiväiseen seminaariin.

Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen luennoivat Aalto-yliopiston Taidekasvatuksen ohjelmassa Helsingissä 17.09. aiheesta *Taidemuseo osallistavana oppimisympäristönä*. Luento pohjautui esimerkitapauksiin pedagogisen yksikön toteuttamista pedagogisista näyttelyistä sarjassa Maire Gullichsenin ja modernismi.

Museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen luennoi aiheesta *Vauvaperhe taidemuseossa* Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston järjestämässä Vauvojen värikylpy -täydennyskoulutuksessa 25.10. Museolehtori käsitteli luennoissa mm. vauvaperheiden motiiveja osallistua värikylpytoimintaan soveltaen teemaa John K. Falkin esittämiin ajatuksiin ja jakoon museovierailusta, jonka lähtökohtana ovat asiakkaiden erilaiset tarpeet.

Museolehtori esitteli Porin taidemuseon pedagogisia palveluja kouluille Länsi-Suomen kesäyliopiston, Porin kaupungin koulutusviraston ja Satakunnan Kansan yhteistyössä järjestämässä Perusopetuksen foorumissa Porin yliopistokeskuksessa 10.11.

Avara museo - kehittyvä oppimisympäristö aikuisille

AVARA MUSEO -hanke on Suomen museoliiton koordinoima kolmivuotinen [2010–2012] hanke, jonka tavoitteena on kehittää museoista erilaisille aikuisryhmille avoimia ja kiinnostavia oppimisympäristöjä. Hankkeen ensi sijaisena kohderymänä ovat museoiden työntekijät, joiden aikuispedagogista osaamista hankkeella pyritään lisäämään. Hankkeelle on myönnetty rahoitus opetusministeriön hallinnoimasta Avoimissa oppimisympäristöissä aktiiviseksi kansalaiseksi ESR kehittämisohjelmasta. Rahoittavana viranomaisena on Lapin ELY-keskus.

Porin taidemuseon osahankkeen nimenä on *Aktiivinen aikuisväestö ja karttuva kulttuuripääoma*. Osahankkeen tavoitteena on kehittää museotyöntekijöiden osaamista kohtaamaan eri tyyppisten asiakasryhmien lähtökohteisesti erilaiset tarpeet ja palveluodotukset avointen oppimisympäristöjen näkökulmasta. Samalla kehitetään aktiiviselle aikuisväestölle ja erityisesti kulttuuripalveluiden peruskäyttäjille suunnattuja visuaalisen nykykulttuurin oppimis- ja opetusmenetelmiä museoympäristössä. Hankkeessa tutkitaan myös mahdollisuuksia tavoittaa kulttuuripalveluiden ei-käyttäjät sekä kartoitetaan tälle ryhmälle ominaisia palveluodotuksia. Porin taidemuseo toteuttaa osahankkeensa yhteistyössä Satakunnan Museon kanssa. Muut hankkeen osatoteuttajat ovat Satakunnan Museo, Tampereen museoiden museopedagoginen TAITE-yksikkö, Tekniikan museo, Työväenmuseo Werstas sekä CICERO Learning -verkosto/Helsingin yliopisto.

Avara museo -hankkeen toiminta vuonna 2012

Taidemuseo on pyrkinyt hankkeen toimintasisältöjä suunnitellaessa huomioimaan eri tavoin toimintakykyisiä seniorieja. Aktiiviset, omatoimiset seniorit sekä eläkeläisyhdistykset ja -järjestöt ovat löytäneet hyvin taidemuseon päiväsaikana järjestetyn senioritoiminnan palvelut; seniori-ikäisille räätälöidyt näyttelyesittelyt, työpajat ja muut tapahtumat. Senioreille suunnattuja näyttelyesittelyjä järjestettiin vuoden aikana yhdeksän ja niihin osallistui 180 senioria. Jo perinteeksi muodostuneeseen 20.03. vietettävään Senioripäivään ja runoilija Martta Rossin tapamiseen osallistui 42 senioria ja päivän opastettuun näyttelykierrokseen 25 senioria. Senioripäivä on osa Porin kaupungin Senioriviikon ohjelmaa. Kevätkauden suosittuun STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyyn liittynyt kolmipäiväinen K-65 -graffityöpajan sarja järjestettiin 16.04.–18.04. osallistui yhdeksän senioria. Työpajat

132

133

ohjasi K65 -toimintakonseptin kehittäjä, taidekasvattaja Veera Jalava. Syksyn MAIREN VÄRIT Maire Gullichsenin ja modernismi -näyttelyn kuratoinnista vastanneeseen *Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiriin* osallistui yhdeksän senioria. Opintopiiri kokoontui toimintavuonna 12 kertaa. Pedagogisen yksikön tuottamaan senioriohjelmaan osallistui vuoden aikana yhteensä noin 294 henkilöä.

Osana Avara museo -hankkeen tavoitteita pedagoginen yksikkö toteutti syyskaudella näyttelyn *MAIREN VÄRIT Maire Gullichsenin ja modernismi* yhteistyössä Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiirin kanssa. Työskentelyn tavoitteena oli tutkia näyttelykuratointiin liittyviä kysymyksiä tavalla, jossa yleisön edustajat osallistuvat näyttelyn teeman suunnitteluun ja teosten valintaan. Opintopiirin osallistujiksi valikoituvat hankkeessa määritellyn kohderyhmämme mukaisesti seniorit. Opintopiiri koostui vapaaehtoisista senioreista, joita kutsuttiin projektiin mukaan jaossa olevilla esitteillä, taidemuseossa järjestetyissä tapahtumissa sekä sähköpostilla. Mukaan ilmoitautui kahdeksan naista ja yksi mies. Opintopiiri kuratoi Maire Gullichsenin taidesäätien kokoelman maalauksista näyttelyn taidemuseon Projektihuoneeseen. Opintopiiri kokoontui säännöllisesti Porin taidemuseossa tammi-kuusta 2012 lähtien (ensimmäinen tapaaminen joulukuussa 2011), noin kerran kuussa. Kevään aikana tutustuttiin Maire Gullichsenin taidesäätien kokoelmaan, päätettiin yhdessä näyttelyn teemasta ja tehtiin teosvalinnat. Kesän aikana seniorit kirjoittivat valitsemistaan teoksista esittelytekstejä näyttelyyn. Syyskuussa toteutettiin näyttelyn ripustus ja lopulliset teosvalinnat. Näyttelytilassa oli esillä näyttelyprojektista sekä Avara museo -hankkeen lähtökohdista kertova esittelyteksti. Opintopiiriläiset saivat myös mahdollisuuden suunnitella näyttelyyn liittyvää oheisohjelmaa sekä osallistua näyttelyn kutsukortin suunnitteluun. Museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen ja projektisuunnittelija Anni Venäläinen ohjasivat opintopiirin työskentelyä koko prosessin ajan. MAIREN VÄRIT Maire Gullichsenin ja modernismi -näyttely oli esillä taidemuseon Projektihuoneessa ajalla 21.09.2012–13.01.2013.

MAIREN VÄRIT -näyttelyyn liittyi Maire Gullichsenin elämäntyötä esittelevä näyttelyosuus taidemuseon aulaassa. Kokonaisuudesta vastasi taidemuseon henkilökunta. Näyttelyssä oli mukana myös Maire Gullichsenin maalaamia teoksia, jotka saatiin lainaan Maire Gullichsenin perillisiltä, Villa Maireasta ja Pihlavan Honkalasta.

MAIREN VÄRIT -näyttelyyn liittyen kokeiltiin uutta yhteistyömuotoa Porin Teatterin kanssa. Teatterin ohjelmistossa oli syyskaudella Maire Gullichsenin nuoruus- ja kasvuvuosista kertova näytelmä *Maire*. Taidemuseon ja teatterin markkinointiyhteistyön pilottina toteutettiin *Taidepaketti*, jossa sai yhteishinnalla lipun Maire-näytelmään ja Mairen värit -näyttelyyn. Taidepaketti oli voimassa Mairen värit -näyttelyn ajan.

MAIREN VÄRIT Maire Gullichsenin ja modernismi -sarjan näyttelyn toteuttaneet opintopiiriläiset esittelivät näyttelyn sisältöä *Bonus-opastuksessa* 17.10. sekä *Avara museo -hankkeen päätöseseminaarissa* 04.10. Opintopiiri vieraili opintomatalla *Villa Maireassa* 07.06. sekä *Porin Teatterin Maire-näytelmää* katsomassa 12.10. Kesällä opintopiiriläisten oli mahdollisuus käydä itsenäisesti tutkimassa tulevaan näyttelyyn valitsemaansa teosta taidevarastossa 20.06. ja 31.07. Syyskaudella järjestettiin Mairen värit -näyttelyyn linkittyvä *Seniorit värittää* -työpaja 18.10., jonka ohjasi opintopiiriin kuulunut kalliografi Ulla Lampinen. Työpaja oli avoin kaikille seniori-ikäisille.

Avara museo -hankkeessa järjestettiin vuoden aikana henkilökunnalle koulutusta ja yleisötutkimus, jotka ovat lisänneet Porin taidemuseon tuntemusta yleisöjensä erilaisista tarpeista ja odotuksista. Vuoden aikana jatkettiin henkilökunnan kouluttamista aiemmin edellisenä vuonna järjestetyssä brändi-päivässä esiinnousseiden kysymysten pohjalta. Porin taidemuseon henkilökunnalle järjestettiin 23.04., koulutuspäivä, jossa paneuduttiin taidemuseoon palveluorganisaationa. Koulutuksessa keskityttiin taidemuseon palveluiden tuotteistamisen kysymyksiin. Koulutuksessa tuotteistamista tarkasteltiin osana museon palvelujen saavutettavuuden parantamista ja keinona edistää jaettua asiantuntijuutta organisaation sisällä. Koulutuksesta vastasi FT Marja Toivonen ja koulutus räätälöitiin Porin taidemuseon erityiskysymysten mukaan.

Keväällä toteutettiin Avara museo -hankkeen osana Porin taidemuseon imagotutkimus. Tutkimus tehtiin toimeksiantona Turun yliopiston Kauppakorkeakoulun kulttuuriyrittäjyyden kurssille. Toteutuksesta vastasivat kurssin opiskelijat, jotka suunnittelivat tutkimuksen konsultoiden taidemuseon pedagogista yksikköä lomakkeen kysymyksistä ja kyselyn toteuttamistavasta. Kysely toteutettiin sähköisesti Webropol-lomakkeella, joka löytyi taidemuseon omalta nettisivulta ja Facebookista sekä Porin kaupungin nettisivuilta. Sitä jaettiin myös taidemuseon omien sähköpostilistojen ja Porin yliopistokeskuksen sähköpostilistojen kautta. Kyselyyn vastanneita oli 127 henkilöä. Tutkimuksen mukaan Porin taidemuseo on *”laadukas suomalainen taidemuseo, johon kannattaa tulla kauempaakin”*. Tutkimuksesta kävi myös ilmi, ettei yleisö vielä yksiselitteisesti tunnista taidemuseota kohtaamispaikaksi siitä huolimatta, että museossamme on pitkään vaalittu tätä ajatusta. Imagotutkimus osoittautui

Avara Museo -hankkeen kolmas ja samalla päätösseminaari pidettiin Porissa 04.10.–05.10. Seminaaria isännöi ensimmäisenä päivänä Porin taidemuseo ja toisena seminaaripäivänä Satakunnan Museo. Seminaari toteutettiin yhteistyönä Suomen Museoliiton kanssa. Seminaarin yhteydessä julkaistiin Avara museo -hankkeen loppujulkaisu *Avarampi museo aikuisille*.

Kuvat: Mirja Ramstedt-Salonen

134

135

hyödylliseksi antamalla tietoa siitä, missä museo on tähän mennessä onnistunut ja mitkä ovat tulevaisuuden kehittämiskohteita. Porin taidemuseon imago tutkimuksen loppuraportista vastasivat Usva Friman, Minna Karru ja Arttu Malmivirta (2012).

Avara Museo -hankkeen kolmas ja samalla päätösseminaari pidettiin Porissa 04.10.–05.10. Seminaaria isännöi ensimmäisenä päivänä Porin taidemuseo ja toisena seminaaripäivänä Satakunnan Museo. Seminaari toteutettiin yhteistyönä Suomen Museoliiton kanssa. Seminaarin yhteydessä julkaistiin Avara museo -hankkeen loppujulkaisu *Avarampi museo aikuisille*, jonka suunnittelemiseen ja artikkelien kirjoittamiseen osallistuivat kaikki osahankkeet. Julkaisun toimituksesta vastasivat Pauliina Kinanen, Hector Nystedt ja Leena Tornberg. Julkaisu ilmestyi Suomen Museoliiton julkaisusarjassa (*Julkaisuja 61*) sekä vapaasti ladattavana nettiversiona (<http://www.museoliitto.fi/index.php?k=10931>). Julkaisun kannen kuvaksi valittiin Porin taidemuseon näyttelyn KoeTILA! – Pedagoginen prosessi ja näyttely (2011) Elämyksellistä croquis-opastusta esittelevä kuva. Kuvan oli ottanut museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen.

Projektisuunnittelija Anni Venäläinen ja museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen kirjoittivat yhteisjulkaisuun artikkelin *Taidemuseo osallistavana oppimisympäristönä*, jossa Avara museo -hankkeen tuloksia peilattiin taidemuseon pitkäjänteiseen museopedagogiseen työhön kolmelta edelliseltä vuosikymmeneltä. Anni Venäläinen esitelmöi aiheesta *Taidemuseo osallistavana oppimisympäristönä* Avara museo -hankkeen päätösseminaarissa.

Projektisuunnittelija ja museolehtori osallistuivat vuoden aikana Avara museo -hankkeen yhteistyökokouksiin muiden Avara museo -osahankkeiden kanssa.

Avara museo -hanke on lisännyt koko taidemuseon henkilökunnan aikuisyleisöjen tarpeita ja kiinnostuksen kohteita koskevaa asiantuntemusta, mikä tukee tulosten hyödyntämistä talossa jatkossakin. Avara museo – kehittyvä oppimisympäristö aikuisille -hankkeelle päätettiin hakea jatkoaikaa ajalle 01.01.–30.09.2013. Jatkoajan tavoitteena on saattaa loppuun hankkeessa kehitettyjen toimintamallien tuotteistaminen, kehittää palveluiden tuotteistamistyökalua museoiden käyttöön sekä lisätä tuotteistamiseen liittyvää markkinointi- ja myyntiosaamista niin hankemuseoissa kuin laajemminkin museoalalla. Projektisuunnittelija Anni Venäläinen jatkaa Avara Museo -jatkohankkeessa myös vuonna 2013 yhdessä museolehtorin kanssa.

Avara Museo / Julkisuus ja tiedottaminen

Osana Avara museo -hanketta toteutettu MAIREN VÄRIT -näyttely herätti kiinnostusta yleisössä ja sai osakseen myönteistä palautetta ja julkisuutta. Satakunnan Kansa kirjoitti näyttelystä näyttävän artikkelin, jossa jokainen opintopiiriläinen esiteltiin näyttelyyn valitsemansa teoksen kanssa. Näyttelytilan seinässä oli näyttelyprojektista sekä Avara museo -hankkeesta kertova esittelyteksti *”Saamme osallistua ja päättää näyttelyä koskevista asioista niin paljon kuin meillä on rohkeutta...”*. Näyttely sai lisäjulkisuutta myös yhdessä Porin Teatterin kanssa toteutetun yhteismarkkinoinnin kautta.

Projektisuunnittelija ja museolehtori esittelivät MAIREN VÄRIT -näyttelyä myös yhtenä esimerkkinä luennossaan *Taidemuseo osallistavana oppimisympäristönä* Aalto-yliopiston Taidekasvatuksen ohjelmassa Helsingissä 17.09.

Avara Museo -hankkeen päätösseminaari pidettiin Porissa 04.10.–05.10.2012. Seminaarin yhteydessä julkaistiin hankkeen loppujulkaisu *Avarampi museo aikuisille*, jonka suunnittelemiseen ja artikkelien kirjoittamiseen osallistuivat kaikki osahankkeet. Julkaisusta on saatavilla vapaasti ladattavissa oleva pdf-versio Museoliiton nettisivustolla.

Avara Museo / Kansainvälinen yhteistyö

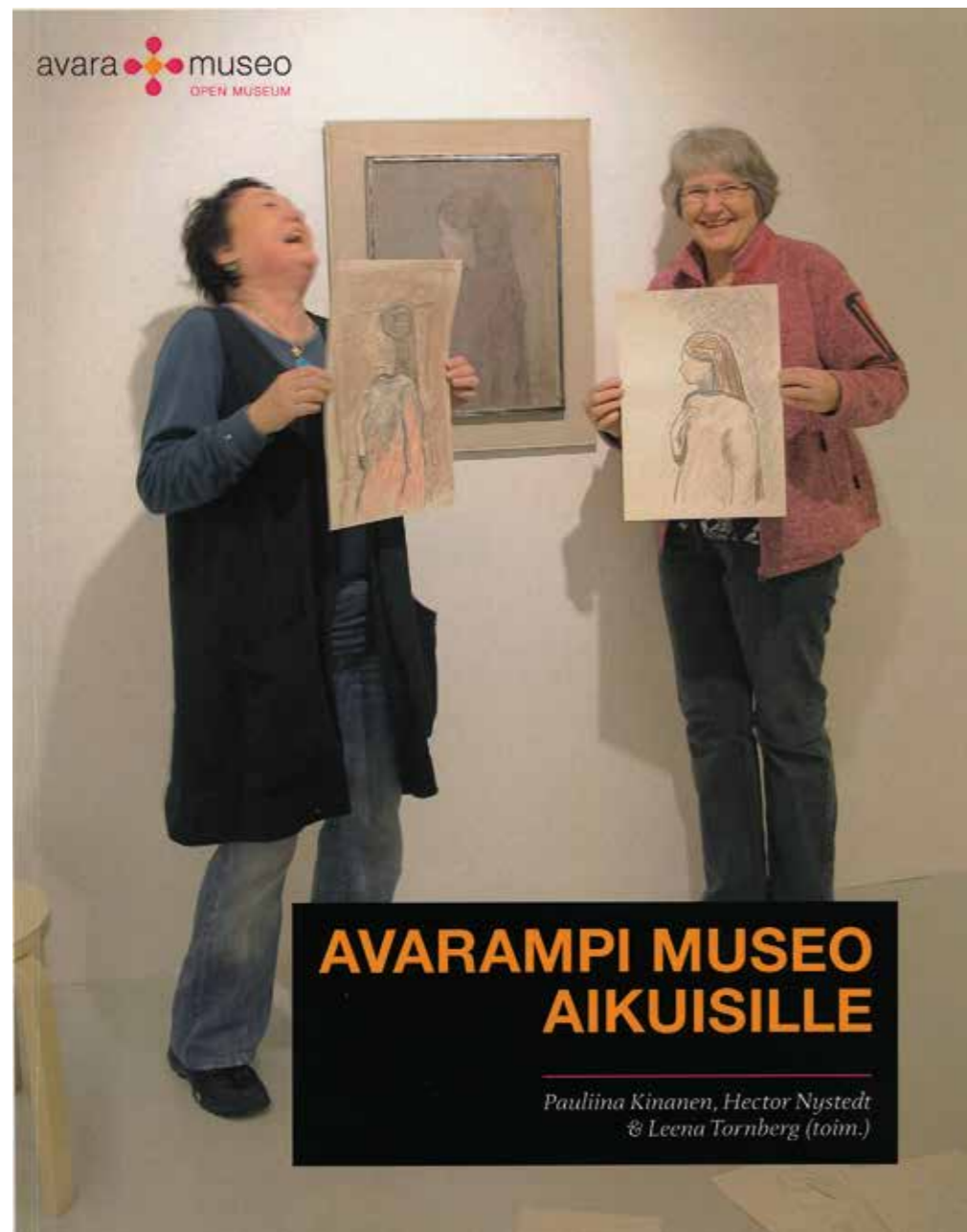
Projektisuunnittelija osallistui It's All Mediating -seminaarin yhteydessä järjestetyn Engage in the Visual Arts -järjestön kesäkouluun 28.05.–29.05. Helsingissä Annantalossa. Hän veti kesäkoulussa myös osallistavaa museopedagogiikkaa tarkastelevan työpajan kesäkoulun osallistujille, jotka olivat museopedagogiikan ammattilaisia eri maista.

Avara Museo / Työn- ja vastuunjakon yhteistyökumppaneiden kesken

Avara Museo -hankkeen päätösseminaari järjestettiin Porissa 04.10.–05.10. Seminaaria isännöi ensimmäisenä päivänä Porin taidemuseo ja toisena seminaaripäivänä Satakunnan Museo. Seminaarin ohjelmassa jokainen osahanke esitteli oman osahankkeensa tuloksia. Porin taidemuseon osahankkeen puheenvuorosta vastasi projektisuunnittelija. Seminaari toteutettiin yhteistyönä Suomen Museoliiton kanssa. Seminaarin yhteydessä

porin taidemuseo

vuosikertomus 2012

Avara Museo -hankkeen päätöseminaarissa 04.10.–05.10. Porissa julkaistiin hankkeen loppujulkaisu *Avarampi museo aikuisille*, jonka suunnittelemiseen ja artikkelien kirjoittamiseen osallistuivat kaikki osahankkeet. Julkaisun toimituksesta vastasivat Pauliina Kinanen, Hector Nystedt ja Leena Tornberg. Julkaisu ilmestyi Suomen Museoliiton julkaisusarjassa (*Julkaisuja 61*) sekä vapaasti ladattavana nettiversiona (<http://www.museoliitto.fi/index.php?k=10931>).
Julkaisun kannen kuvaksi valittiin Porin taidemuseon näyttelyn KoeTILA! – Pedagoginen prosessi ja näyttely (2011) Elämyksellistä croquis-opastusta esittelevä kuva. Kuvan oli ottanut museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen.

136

137

Julkaistun *Avarampi museo aikuisille* -loppujulkaisun suunnittelemiseen ja artikkelien kirjoittamiseen osallistuivat kaikki osahankkeet.

Yleisöyhteistyö, uudet menetelmät ja sisällöt projektin toimeenpanossa sekä uudet yhteistyörakenteet

Uudenlainen käytäntö Porin taidemuseon yleisötyön toiminnassa oli yleisön mukaan ottaminen Mairen värit -näyttelyn kuratointityöhön. Yleisön rooli sisällön tuottamisessa oli nyt huomattavan paljon suurempi kuin esimerkiksi aiemmin Avara museo -hankkeen yhteydessä toteutetussa KoeTILA!-näyttelyssä (2011), jossa yleisö sai äänestää suosikkiteoksiaan mukaan näyttelyyn. Mairen värit -näyttelyprojekti onnistui erittäin hyvin. Projektissa yleisöä edustava seniorityöryhmä oli hyvin motivoitunut lähes vuoden kestäneeseen työskentelyyn. Näyttelyprojekti osoitti hyvin niitä museotyön rajapintoja, joissa yleisö voi olla aktiivisesti mukana, sekä myös niitä jotka edellyttävät museoammattilista tietotaitoa.

Vuonna 2012 kokeiltiin uutta yhteistyömuotoa Porin Teatterin kanssa. Markkinointiyhteistyön pilottina toteutettiin Mairen värit -näyttelyyn liittyvä Taidepaketti, jossa sai yhteishinnalla lipun Maire-näytelmään ja Mairen värit -näyttelyyn. Taidepakettia saattoi varata Porin taidemuseon asiakaspalvelusta, mutta teatterilippujen nouto tapahtui Porin Teatterin asiakaspisteestä. Porin Teatterin henkilökunta vieraili yhteistyön puitteissa tutustumassa Mairen värit -näyttelyyn ja Porin taidemuseon henkilökunta sekä Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiri kävivät katsomassa Maire-näytelmän. Paketteja myytiin vain pieni määrä, mihin voi olla syynä mm. pakettiin käytössä olleen markkinointibudjetin pienuus. Käytännössä pakettia oli mahdollista mainostaa vain museon ja teatterin nettisivuilla sekä kausiesitteissä. Kuitenkin pilottikokeilu tarjosi kokemusta ja tietoa markkinointiyhteistyön suunnittelemisesta ja toteuttamisesta.

Projektin toteutus ja eri tahojen yhteistyö projektissa

Porin taidemuseon osahankkeen sisältöjen ja toimenpiteiden suunnittelun ja toteuttamisen päävastuu on ollut projektisuunnittelija Anni Venäläisellä ja museolehtori Mirja Ramstedt-Salosella. Taidemuseon muu henkilökunta on osallistunut henkilökunnan koulutuspäiviin. Intendentti osallistui Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiirin tapaamiseen, jossa käsiteltiin kokoelmien tallennukseen ja digitaaliseen tietokantaan liittyviä kysymyksiä. Museon tekninen henkilökunta on osallistunut pedagogisten näyttelyiden graafisen ilmeen suunnitteluun ja ripustustyöhön.

MAIREN VÄRIT Maire Gullichsen ja modernismi -näyttelyyn sisältyi myös Maire Gullichsenin elämäntyötä esittelevä osuus taidemuseon aulassa. Kokonaisuudesta vastasi taidemuseon henkilökunta. Näyttelyosuuteen oli saatu lainaksi Maire Gullichsenin maalaamia teoksia Maire Gullichsenin perillisiltä Villa Maireasta ja Pihlavan Honkalasta.

Syksyn aikana yhteistyötä tehtiin ensimmäisen kerran Porin Teatterin kanssa, jonka ohjelmistoon sisältyi syyskaudella Maire Gullichsenin nuoruus- ja kasvuvuosista kertova näytelmä Maire. Yhteismarkkinointina toteutettiin Taidepaketti, joka sisälsi pääsylipun sekä Mairen värit -näyttelyyn että Maire-näytelmään.

Turun yliopiston Kauppakorkeakoulun kulttuuriyrittäjyyden kurssille osallistuneen opiskelijat Usva Friman, Minna Karu ja Arttu Malmivirta toteuttivat toimeksiantona Porin taidemuseon imago tutkimuksen. Tutkimus tehtiin osana Avara museo -hanketta tavoitteena saada tietoa yleisön Porin taidemuseoon liittyvistä mielikuvista sekä siitä, missä museo on yleisötyössään tähän mennessä onnistunut ja mitkä ovat tulevaisuuden kehittämiskohteita.

Porin taidemuseon henkilökunnan koulutuspäivässä 23.04. paneuduttiin taidemuseon palveluiden tuotteistamisen kysymyksiin. Koulutuspäivään osallistui myös muiden osahankkeiden henkilöstöä. Koulutuksesta vastasi FT Marja Toivonen ja koulutus räätälöitiin Porin taidemuseon erityiskysymysten mukaan. Marja Toivonen on VTT:n tutkimusprofessori ja Aalto-yliopiston dosentti, erikoisalanaan palvelujen kehittäminen ja palveluinnovaatiot. Hän toimii kiinteässä yhteistyössä yritysten ja julkisten organisaatioiden kanssa pyrkien tuomaan uusinta tutkimustietoa niiden käyttöön. Marja Toivonen on laajasti verkottunut kansainvälisesti. Hän on muun muassa eurooppalaisten palvelututkijoiden yhteisön RESER:n hallituksen jäsen (European Association for Research on Services.)

Uudet toimintatavat ja palvelut

Vuonna 2012 toteutettu Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiri edustaa uudenlaista yleisötyötä, jonka aikana yleisöllä oli mahdollisuus osallistua omaehtoiseen taiteen tutkimiseen ja ohjattuun työpajatyöskentelyyn. Lopputuloksena syntyi yhdessä yleisön kanssa toteutettu näyttely Mairen värit, joka oli osa Porin taidemuseon virallista näyttelyohjelmaa. Opintopiirin toiminnalla oli aidosti näkyvää merkitystä ja vaikutusta, joka näkyi

porin taidemuseo

vuosikertomus 2012

138

139

syntyneenä näyttelynä. Opintopiiriin osallistuneille näyttelyprojekti oli merkityksellinen ja antoi uudenlaista ja kiinnostavaa sisältöä arkeen. Näyttelyprojekti osoitti, että yleisöillä on kiinnostusta tämän tyyppiseen yhteistyöhön museon kanssa. Työskentelyä taidemuseon omien kokoelmien parissa on suhteellisen helppo toteuttaa, ja jatkossa tämän kaltainen työskentely voisi olla mahdollista toteuttaa muun kaltaisten yleisöryhmien kanssa, esimerkiksi nuorten kanssa. Näyttelyprojekti osoitti kuitenkin myös hyvin niitä museotyön rajapintoja, joissa museoammatillisten tietotaitoa erityisesti tarvittiin.

Vuonna 2012 kokeiltiin uutta markkinointiin liittyvää yhteistyömuotoa Porin Teatterin kanssa. Markkinointiyhteistyön pilottina toteutettiin Mairen värit -näyttelyyn liittyvä Taidepaketti, jossa sai yhteishinnalla lipun Maire-näytelmään ja Mairen värit -näyttelyyn. Pilottikokeilu tarjosi kokemusta ja tietoa markkinointiyhteistyön suunnittelemisesta ja toteuttamisesta.

Avara Museo -hankkeen tulosten hyödyntäminen

Hanke on lisännyt koko taidemuseon henkilökunnan aikuisyleisöjen tarpeita ja kiinnostuksen kohteita koskevaa asiantuntemusta, mikä tukee tulosten hyödyntämistä talossa jatkossakin. Projektisuunnittelija jatkaa Avara Museo -hankkeessa myös vuoden 2013 jatkohankkeen aikana sekä hankkeen päätyttyä muissa tehtävissä. Hänen sekä taidemuseon museopedagogista vastaavan museolehtorin kautta varmistetaan uuden tiedon muuttuminen pysyviksi käytännöiksi ja hankkeessa kehitettyjen toimintamallien jatkuvuus.

Taidemuseoiden yleisöjä koskevaa tieto-taitoa voidaan viedä eteenpäin museotalle sekä korkeakouluihin ja oppilaitoksiin joissa koulutetaan taide- ja kulttuurialan sekä museotalan ammattilaisia sekä tuotetaan alaa koskevaa asiantuntemusta.

Kokonaisuutena Avara Museo -hanke on lisännyt tietoa yleisöjen muodostumisesta ja odotuksista sekä yleisön osallistamisen eri tavoista ja merkityksestä. Näitä tuloksia on jo hyödynnetty KoeTILA!-projektissa sekä Avartajat -toimintaryhmässä ja niitä vietiin edelleen eteenpäin mm. Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -projektin myötä.

PEDA-verkkosivut

Museopedagogiikan yhtenä tehtävänä on pedagogisten toimintamuotojen kehittäminen vastaamaan erilaisten kävijöiden ja asiakasryhmien tarpeita. Sähköinen verkkomaailma mahdollistaa uudenlaisen sisältötuotannon, esitys- ja kerrontatavan, ja on yhä keskeisempi työväline museo-opetuksen kehittämiseen, erilaisten sisältöpalvelujen vaatimuksiin ja aineiston saavutettavuuden edistämiseen. Verkkopedagogiikan yksi keskeinen kohderyhmä on koululaitos, joka hyödyntää verkkomateriaalia sekä museovierailulla että kouluilla tehtävässä taidekasvatustyössä. Porin taidemuseo on kehittänyt erityisesti koululaitokselle suunnattuja pedagogisia verkkopalveluja. Pedagoginen yksikkö on tuottanut verkkoympäristöön Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmia esittelevän *MG-peda-sivuston*, nykytaiteen ja julkisen taiteen kysymyksiä käsittelevät opetuspaketit *Nykytaiteen lyhyt oppimäärä* sekä *Raskaissa saappaissa, lokin siivellä Veistosvaelluskartan*. Taidemuseon nettisivuilla on myös näyttelyihin liittyviä esittelyjä, jotka ovat koululaitoksen sekä muun yleisön hyödynnettävissä.

Sähköinen opetusmateriaali

Näyttelyihin liittyviä sähköisiä idea- ja tehtävivihkoja toteutetaan tapauskohtaisesti. Opettajille suunnatussa kevät- ja syyskauden ohjelmistossa esittelevässä infoaineistossa kannustetaan koululuokkia tutustumaan taidemuseon nettisivuston näyttelyaineistoihin ennen museovierailua. Vierailulla päästään sujuvammin asiaan, kun koululaisilla on tiedossa, minkälaisia nähtävää ja tekemistä on museossa tiedossa. Taidemuseon ohjatun ja toiminnallisen kevääseen sijoittuvan Luokkaretkipaketin sisältöesite oli ladattavissa taidemuseon omilta peda-nettisivuilta.

Porin taidemuseo ja koulut -esite

Porin taidemuseon sisällöt vaihtuvat säännöllisesti. Jokainen näyttelykokonaisuus nostaa esiin uudet kysymykset ja teemat. Vaihtuvien sisältökokonaisuuksien tueksi pedagoginen yksikkö laati esitteen *Porin taidemuseo ja koulut*, johon koottiin pähkinänkuoressa Porin taidemuseon tarjoamat sisällöt ja palvelut opettajille ja koululaisille sekä yleisesti koulujen opetustyön tueksi. Värikkäässä esitteessä kerrotaan opettajien mahdollisuuksista tutustua omaehtoisesti taidemuseon sisältöihin, taidemuseon helposti saavutettavista sähköisistä palveluista sekä niistä yleisistä sisällöistä, joita taidemuseovierailuilla painotetaan alakoulujen, yläkoulun sekä lukion kohdalla näyttelyistä riippumatta. Esitteen suunnitteli Kati Kunnas-Holmström. Museolehtori joko esitettä Länsi-Suomen

kesäyliopiston, Porin kaupungin koulutusviraston ja Satakunnan Kansan yhteistyössä järjestämässä Perusopetuksen foorumissa Porin yliopistokeskuksessa 10.11.

Pedagogiset toimintamallit

PEDApiste

Pedagoginen työskentelytila ison näyttelyhallin yhteydessä otettiin käyttöön vuonna 2010. Tilaan on vapaa pääsy museovierailun yhteydessä. Pisteessä yleisöllä on mahdollisuus tutustua näyttelyiden taustoihin ja syventää näyttelykäyntiä osallistumalla vuorovaikutteisiin toimintoihin. PEDApisteen sisällöt ja toiminnot rakentuvat ajankohtaisten näyttelyteemojen mukaisesti. Pisteessä voidaan myös työskennellä museovierailulla olevien erilaisten ryhmien kanssa.

30.09.2011–15.01.2012

MUODONMUUTOKSIA

PEDApisteen tutkimuskohteeksi poimittiin syksyn näyttelyistä ihminen sekä muotoa ja hahmoa rakentava viiva. Ihminen voidaan kuvata tikku-ukkona, joka saa yksilöllisen muotonsa piirtäjänsä viivan ja näkemyksen mukaisesti. Kokeile mihin kaikkeen tikku-ukko taipuu! PEDApisteessä tarjolla oli suuntaviivoja työskentelyyn sekä piirustusvälineet. PEDApisteen seinämaalauksen suunnittelusta ja toteutuksesta vastasivat kuvataiteilijat Johanna Laurila ja Janne Vuollet. Tikku-ukkoharjoitukset – *”Ellei teillä ole muuta tekemistä kuin piirrellä tikku-ukkoja – niin tehkää se hyvin”* - oli suunnitellut kuvataiteilija Kai Ruuhonen.

10.02.–27.05.

TUNTEMATON KAUPUNKI

PEDApiste muuntui Tuntemattomaksi kaupungiksi eli paikaksi STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyssä, jossa kuka tahansa sai jättää oman merkkinsä mihin tahansa kaupungissa. Ohjeet olivat: Valikoi laatikosta sopivan kokoinen kontaktimuovipala. Piirrä ja väritä! Leikkaa sopivaan muotoon ja liimaa haluamaasi paikkaan seinällä. Jätä oma merkkisi! Merkit antavat kaupungille kasvot ja luonteen. Museoviikolla toukokuussa kaupunki sai uuden nimen. Museoviikolla yleisön merkeistä täytynyt Tuntematon kaupunki sai uudeksi nimekseen **Väreilevä kaupunki**. Kaupungin nimesi Porin taidemuseon uusi intendentti Anni Saisto.

PEDApisteen seinämaalauksen suunnittelusta ja toteutuksesta vastasivat kuvataiteilijat Johanna Laurila ja Janne Vuollet.

15.06.–02.09.

Tee mukaasi kesämuisto näyttelyvierailustasi!

Kesänäyttelyn Jarmo Mäkilä: Poikien leikit ajan yleisöllä oli mahdollisuus suunnitella postikortteja näyttelyn innoittamana. PEDApisteen seinämaalauksen suunnittelusta ja toteutuksesta vastasivat kuvataiteilijat Johanna Laurila ja Janne Vuollet. Postikorttipohjan suunnittelija oli kuvataiteilija Kai Ruuhonen.

21.09.2012–13.01.2013

IHMINEN JA TEKNOLOGIA

Syyskaudella PAVEL MRKUS: NEXT PLANET -näyttelyn yhteydessä PEDApisteessä toteutettiin digitaalisuutta sekä ihmisen ja tekniikan välistä suhdetta tutkiva osallistava kokonaisuus. Kokonaisuuteen sisältyi neljä mustaa laatikkoa, joihin yleisöllä oli mahdollisuus kurkistaa. Laatikot ja niiden sisällöt kuvastivat teknologian kätkeytymistä tuttuihin laitteisiin, havainnon epävarmuutta ja havainnon sanallistamisen vaikeutta. Seinällä, kahdessa digitaalisessa tv-näytössä, pyörivät ihmisen ja teknologian suhdetta pohtivat Niilo Rinteen kirjoittamat tekstit. Kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta vastasi Niilo Rinne yhteistyössä Porin taidemuseon pedagogisen yksikön kanssa. Niilo Rinne on opiskelija Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun Taiteiden laitoksen Porin yksikön maisterin koulutusohjelmasta.

Toimintavuonna kouluille suunnattujen näyttelyesittelyiden lukumäärä ylittyi reilusti edellisvuosien määrästä ja erillisten työpajojen osuus puolestaan jäi hieman alhaisemmaksi. Käytännössä kuitenkin kaikki opastuksille osallistuneet saivat myös itse tehdä ja osallistua PEDApisteessä olleiden kokonaisuuksien kautta. Kevätkauden STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyn yhteydessä toteutettu *Tuntematon kaupunki* osoittautui kaikkien aikojen suosituimmaksi toimintakokonaisuudeksi PEDApisteen toimintahistoriassa.

PEDAseinä

Pedagoginen näyttelytila Café Muusassa. Näyttelyohjelmasta vastaa Porin taidemuseon pedagoginen yksikkö yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.

Näyttelyohjelma löytyy kohdasta NÄYTTYLYTOIMINTA.

140

141

Pedagogiset näyttelyt sarjassa Maire Gullichsen ja modernismi

Toimintavuoden aikana pedagoginen yksikkö toteutti Maire Gullichsen ja modernismi -sarjassa kaksi näyttelyä Projektihuoneessa. Kevätkaudella yksikkö teki näyttelyn *OP-POP-POST* ja syyskaudella yhteistyössä Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiirin kanssa näyttelyn *MAIREN VÄRIT*.

Kevätkauden näyttelykokonaisuus toi esiin modernismin murroskausia suomalaisessa kuvataiteessa op-, pop- ja postmodernin taiteen kautta. Valitut teokset liittyivät joko ajallisesti kyseisiin taidesuuntauksiin Suomessa tai niissä oli tunnistettavissa tyylillisiä piirteitä kyseisistä taidevirtauksista. Näyttelyyn oli Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelman teosten rinnalle poimittu teoksia Porin kaupungin taidekokoelmasta sekä taidemuseon tallennekokoelmista. Näyttelyssä oli myös mukana kuvataiteilija Ville Kirjasen teos *Pinkonautti*, joka oli taiteilijan omistuksessa, mutta joka hankittiin näyttelyn päätyttyä Porin kaupungin taidekokoelmaan. Näyttely oli esillä Projektihuoneessa 10.02.–27.05.

Syyskaudella toteutettiin MAIREN VÄRIT Maire Gullichsen ja modernismi -näyttely, jonka kuratoinnista vastasi vapaaehtoisista senioreista koostunut *Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiri*. Työskentelyn pohjaksi perustettiin opintopiiri, joka kevään 2012 aikana tutustui Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmien maalauksiin seniorien omista mielenkiinnon kohteista nousevien kysymysten kautta. Opintopiiri kokoontui säännöllisesti yhdessä pedagogisen yksikön johdolla. Syyskuussa tehtiin lopulliset teosvalinnat ja ripustus. Seniorit myös kirjoittivat esittelytekstit valitsemistaan teoksista sekä osallistuivat näyttelyn kutsukortin suunnitteluun. Heillä oli mahdollisuus myös ideoida näyttelyyn liittyvää pedagogista ohjelmaa. MAIREN VÄRIT -näyttelyyn johdantona taidemuseo toteutti Maire Gullichsenin elämänvaiheista kertovan näyttelyosuuden taidemuseon aulaan. Tähän osuuteen saatiin lainaksi Maire Gullichsenin maalaamia teoksia Maire Gullichsenin perillisiltä Villa Maireasta ja Pihlavan Honkalasta. MAIREN VÄRIT Maire Gullichsen ja modernismi -näyttely oli esillä Projektihuoneessa 21.09.2012–13.01.2013.

Pedagogiset näyttelyt ovat vakiinnuttaneet paikkansa osana Porin taidemuseon näyttelyohjelmaa. Kuluneen toimintavuoden aikana pedagogisten näyttelyiden konseptia kehitettiin suunnitelmallisesti ja molemmat sarjassa toteutetut näyttelyt saivat hyvän vastaanoton. Uutena ulottuvuutena näyttelytoiminnassa oli yleisön mukaan ottaminen näyttelysuunnitteluun ja toteutukseen. Pedagogisten näyttelyiden toimintamallin suunnittelu- ja taustatyö on ollut osa Porin taidemuseon aikuisedagogisen osaamisen kehittämistyötä. Näyttelyt soveltuvat kuitenkin yhtä hyvin kaikenikäisille yleisöille.

Taidetta lähellä – maahanmuuttajakoulutusta antaville oppilaitoksille tuotettu pedagoginen ohjelmakokonaisuus

”Kulttuuritarjonta on saavutettavaa silloin, kun erilaiset yleisöt voivat käyttää sitä ja osallistua siihen mahdollisimman helposti ja esteettömästi”. Opetusministeriön Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus -toimenpideohjelmassa [2006–2010] kieli- ja kulttuurivähemmistöryhmät on kirjattu saavutettavuuden edistämisen keskeisiksi kohderyhmiksi. Monikulttuurisuus, kansainvälisyys ja erityisryhmien oikeudet asettavat museopedagogiikalle monia haasteita mutta myös mahdollisuuksia.

Porin taidemuseon pedagogisen yksikön käynnistämän *Taidetta lähellä* -toiminnan tavoitteena on taidemuseon erilaisten palvelujen, näyttelyopastusten ja työpajatoiminnan sisältöjen kehittäminen tukemaan kielen ja kulttuurin oppimista ja omaksumista. Tavoitteena on tehdä tutuksi kaupungin kulttuuripalveluja, lisätä niiden saavutettavuutta sekä tukea maahanmuuttajien kotoutumista.

Toimintamuodot ja menetelmät

Taidetta lähellä -ohjelma on suunnattu maahanmuuttajakoulutusta antaville oppilaitoksille, muille maahanmuuttajille, henkilöille joiden äidinkieli on muu kuin suomi. *Taidetta lähellä* -ohjelman perustana on nykytaide eletynä ja koettuna, subjektiivisten kokemusten lähtökohtana ja keskustelujen laukaisijana. Yhtenä keskeisimmistä toimintamudoista ovat työpajat, joita on kahta tyyppiä *Kielipajat* ja *Taidepajat*. Työpajojen tavoitteena on tukea maahanmuuttajien suomenkielen opiskelua ja rohkaista käyttämään suomen kieltä itseilmaisun välineenä. Kielipajoissa nykytaide käsitetään keskustelukumppanina, jolloin keskitytään kielellisten valmiuksien kehittämiseen. Taidepajoissa harjaannutetaan omien näkemysten ja kokemusten ilmaisua paitsi keskustelulla myös omaehtoisella työskentelyllä. Ohjelmassa kartoitetaan ja mahdollisuuksien mukaan myös toteutetaan erilaisia monikulttuurisia yhteistyömahdollisuuksia.

porin taidemuseo

vuosikertomus 2012

142

STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyn yhteydessä toteutettu *Tuntematon kaupunki* osoittautui kaikkien aikojen suosituimmaksi toimintakokonaisuudeksi PEDApisteen toimintahistoriassa. Kuka tahansa sai jättää oman merkinsä mihin tahansa kaupungissa. Museoviikolla kaupunki sai uuden nimen *Väreilevä kaupunki*. Seinämaalauksen suunnittelusta ja toteutuksesta vastasivat kuvataiteilijat Johanna Laurila ja Janne Vuollet.

Kuvat: Mirja Ramstedt-Salonen

143

KOULU- JA OPPILAITOSYHTEISTYÖ

Koulu- ja oppilaitosyhteistyö ja Porin taidemuseon opetustoimelle suunnatut palvelut toteutetaan vuorovaikutuksessa luokanopettajien, kuvataideopettajien ja museolehtorin välillä. Soveltuvien osien taidemuseon pedagogisia palveluita koordinoidaan kasvatus- ja opetusviraston kanssa. Kaikkien oppiaineiden opettajille järjestetään joka kevät ja syyskuu Porin museoiden ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston yhteinen tiedotustilaisuus *Opeinfo*. Taidemuseo tuottaa museon kevät- ja syyskauden ajankohtaisia näyttelykokonaisuuksia esittelevän tietopakettin, joka on suunnattu koululaitokselle. Paketeista löytyvät näyttelyiden sisältöjä kuvaavat esittelyt sekä muu lukukauden kouluille suunnattu ohjelma. Tietopaketti antaa ohjeita taidemuseovierailujen järjestämiseen. Paketti postitetaan kouluille paperiversiona ja se on myös ladattavissa taidemuseon nettisivuilta. Taidemuseon tarjoamat mahdollisuudet sekä opetustyön tueksi sopivat palvelut on pyritty saamaan laajemmin eri oppiaineiden opettajien tietoisuuteen.

Kuluneen vuoden aikana koululaisille järjestettiin taidemuseossa opastettuja näyttelykierroksia sekä työpajoja liittyen taidemuseon näyttelyiden ajankohtaisiin teemoihin. Taidemuseon opastetuille näyttelykierroksille ja ohjattuihin työpajoihin osallistui 3066 opiskelijaa ja koululaisia eri vuosiluokilta ja oppilaitoksista. Tämän lisäksi monet koulut ja muut oppilaitokset tekivät itsenäisiä vierailuja taidemuseoon.

Toimintavuonna kouluille suunnattujen näyttelyesittelyiden lukumäärä ylittyi reilusti edellisvuosien määrästä ja erillisten työpajojen osuus puolestaan jäi hieman alhaisemmaksi. Käytännössä kuitenkin kaikki opastetuille osallistuneet saivat myös itse tehdä ja osallistua PEDApisteessä olleiden kokonaisuuksien kautta. Kevätkauden STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyyn yhteydessä toteutettu *Tuntematon kaupunki* osoittautui kaikkien aikojen suosituimmaksi toimintakokonaisuudeksi PEDApisteen toimintahistoriassa.

Porin taidemuseo on ollut mukana yhdessä kaupungin koulutoimen, muiden kulttuurilaitosten sekä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa laatimassa koulun ja kulttuurin yhteistyötoimintasuunnitelmaa. Yhteistyösuunnitelma on ollut osa kaupunkikohtaista opetussuunnitelmaa ja se sisältää aikataulut siitä, missä vaiheissa ja millä luokka-asteella oppilaat tutustuvat eri kulttuurilaitosten palveluihin. Ehdotuksen mukaisesti taidemuseovierailut tapahtuvat vuosiluokilla 2. ja 7. Koulut voivat sovitaa omaan työsuunnitelmaansa myös laajempaa yhteistyötä kulttuurilaitosten kanssa, kuten käytännössä myös tapahtuu. Yhteistyösuunnitelmaa tukee ja kulttuurilaitosten ajankohtaisista tapahtumista tiedotta Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kaksi kertaa toimittama ja julkaisema *Kulttuurikoukku*, joka toimitetaan kaikkiin kaupungin peruskouluun ja lukioihin paperiversiona. Kulttuurikoukku on ladattavissa myös netistä.

Porin kaupungin perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelma ja Porin kulttuuripolku [2013]

Porin kaupungin kasvatus- ja opetusvirasto kutsui kulttuurilaitosten ja -toimijoiden edustajia keskustelemaan 08.02. ja 27.03. uuden Porin kaupungin perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelman laatimisesta. Tapaamisen pohjalla oli kasvatus- ja opetusviraston asettaman, opettajakunnasta koostuvan, työryhmän toimesta laadittu kulttuuriopetussuunnitelman luonnos. Kulttuuriopetussuunnitelma on laadittu tukemaan perusopetuksen kulttuurikasvatusta ja -opetusta ja se sisältää vinkkejä kulttuuriopetuksen toteuttamiseen ja se on tarkoitettu opettajan työvälineeksi. Tilaisuuteen osallistui taidemuseon pedagogisesta yksiköstä Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen, jotka laativat käsitellyn esitysluonnoksen taidemuseon osuuteen liittyvät muutosehdotukset. Ramstedt-Salonen ja Venäläinen laativat kulttuuriopetussuunnitelmaan sisältökokonaisuuden taidemuseon tarjoamista palveluista koululaitokselle. Uudessa kulttuuriopetussuunnitelmassa ehdotetut taidemuseovierailut tapahtuvat vuosiluokilla 2. ja 8. Käytännössä taidemuseo järjestää vierailuja joka vuosiluokalle.

Kulttuuriopetussuunnitelman laatimisessa oli jonkin verran näköeroja opetuspuolen ja kulttuuripuolen välillä. Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuurikeskuksen toiminnanjohtaja ehdotti, että nyt laadittavaan kulttuuriopetussuunnitelmaan sisällytettäisiin ns. opetuksen *eheyttävä osuus*, jossa selkeämmin avattaisiin eheyttävän opettamisen mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen keinoin. Osuudessa esitettäisiin konkreettinen paikallinen [*Porin*] *kulttuuripolku* kulttuurikasvatuksen ja -opetuksen tueksi paikallisten kulttuuritoimijoiden tuella. Kulttuuriopetussuunnitelman laajan sisällön jäsentäminen ja varsinaisen kulttuuriopetussuunnitelman visuaalinen ideointi siirtyi Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston tehtäväksi. Opetussuunnitelman valmistelua seuraavalle kommentointikierrokselle jatkettiin toimintavuoden aikana. Uuden kulttuuriopetussuunnitelman on tarkoitus tulla käytäntöön syksyllä 2013.

Opettajat

OPEINFO

Opettajille järjestettiin kevätkaudella opeinfo 02.02. Porin taidemuseossa. Taidemuseossa järjestetyssä opettajille suunnatussa tiedotustilaisuudessa kysyttiin *Mitä kouluryhmä löytää Porin museoista? Miten hyödyntää lastenkultuuria osana koulutyötä?* Tilaisuudessa kasvatus- ja opetusviraston edustajat, Jouni Saarinen ja Kirsi Nuorsaari, käynnistivät keskustelun kaupungin uudistuvasta kulttuuriopetus suunnitelmasta. Tilaisuudessa oli vierailevana asiantuntijana dosentti Hannele Cantell. Hän esitelmöi aiheesta *Opettajan vuorovaikutus- ja työyhteisötaitoiden ratkaisuja haastaviin kohtaamistilanteisiin vanhempien ja kollegoiden kanssa.* Syyskauden Opeinfo – Porin museoiden yhteinen pihajuhla järjestettiin 23.08. Rakennuskulttuuritalo Toivossa. Porin taidemuseon, Satakunnan Museon, Rakennuskulttuuritalo Toivon, Luontotalo Arkin, Rosenlew-museon ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston edustajat kertoivat syksyn tulevista tapahtumista.

HIIO HOI HOITAJAT!

Päivähoitotoimen ja perhepäivähoidon opettajille, ohjaajille ja hoitajille järjestettiin kevätkauden näyttelyitä esittelevä tilaisuus 28.02. Tilaisuuden tavoitteena on tutustuttaa päivähoidon piirissä työskentelevät henkilöt taidemuseon näyttelyihin ennen yhdessä lasten kanssa tehtävää museovierailua. Tilaisuudessa pohdittiin erilaisia työvälineitä ja menetelmiä tutustua nykytaiteen näyttelyyn alle kouluikäisen lapsen näkökulmasta. Lisäksi mietittiin ideoita jatkaa näyttelyiden teemojen käsittelyä päiväkotien arjessa. Tilaisuudessa olivat mukana taidemuseon museolehtori, Porin lastenkulttuurikeskuksen henkilökuntaa sekä päivähoidon työpajan ohjaavia taiteilijoita. Syyskauden vastaavanlainen Hiio Hoi Hoitajat! -tilaisuus järjestettiin 27.09.

Koululaiset

TEEMAopastukset ja TEEMAtyöpajat

Pedagogisen yksikön tuottamat TEEMAopastukset ja -työpajat niveltävät taidemuseon ajankohtaisiin näyttelyihin ja ovat tärkeitä ja suosittuja koululaisille suunnattuja toimintamuotoja. TEEMAopastuksissa keskustelua herätellään näyttelyn keskeisistä aiheista ja ajankohtaisista kysymyksistä. TEEMAtyöpajassa koululaisilla on mahdollisuus purkaa ja jäsentää näyttelyn herättämiä ajatuksia ja kokemuksia omakohtaisen työskentelyn kautta taiteilija-ohjaajan johdolla. TEEMAtyöpajat ja -opastukset ovat avoimia kaikille koululuokille ja niiden sisältöjä painotetaan ikäryhmän mukaan. TEEMAtyöpajoja järjestetään perjantaisin kaksi kertaa. Opastuksia järjestetään tiistaista perjantaihin kello 8–16 sopimuksen mukaan. Ohjaajina ja oppaina toimivat pedagogisen yksikön edustajat ja taiteilija-ohjaajat.

Toimintavuonna TEEMAopastuksille osallistuvien oppilaiden lukumäärä ylittyi reilusti edellisvuosien määrästä ja työpajojen osuus puolestaan jäi hieman alhaisemmaksi. Käytännössä kuitenkin lähes kaikki TEEMAopastuksille osallistuneet saivat myös itse tehdä ja osallistua PEDApisteessä olleiden kokonaisuuksien kautta. Kevätkauden STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyn yhteydessä toteutettu Tuntematon kaupunki osoittautui kaikkien aikojen suosituimmaksi toimintakokonaisuudeksi PEDApisteen toimintahistoriassa.

Kevätkauden TEEMAopastukset

Kevään TEEMAKierrokset kohdentuvat sykkivään STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyyn, joka esitteli ympäri maailmaa levinneen katutaiteen ilmiöitä. Katutaiteilijat olivat toteuttaneet teoksia taidemuseon sisä- ja ulkotiloihin sekä kaupungin julkisiin ulko- ja sisätiloihin. Näyttelykierrokseen sisältyi työskentelyä PEDApisteessä, jossa koululaiset saivat jättää omia merkkejään seinälle levittäytyvään *Tuntematon kaupunki* -yhteisötaideteokseen.

Kevätkauden TEEMAtyöpajat

”TÄGI!” -katutaide työpaja koululaisille perjantaina 02.03., 09.03., 23.03. ja 30.03. kello 9–11 ja kello 11.30–13.30. TÄGI! -työpajassa tutustuttiin ensin taidemuseossa esillä olevaan STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyyn. Näyttelykierroksen jälkeen koululaiset kehittivät ja toteuttivat oman taginsa työpajatilassa. 'Tagi' on katu- taiteilijoiden tapa viestittää itsestään. Se on myös signeeruus. Graffiti voi olla usean neliömetrin kokoinen maalaus tai seinässä oleva pieni kirjoitus, joita yleisimmin kutsutaan tageiksi. Työpajojen ohjaajana oli kuvataiteilija Toni Lehtola. Työpajan kesto n. 2 tuntia. Yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto.

144

145

Luokkaretkipaketti 02.–25.05.

Kevät on luokkaretkien aikaa. Luokkaretki Porin taidemuseossa on opastettu vierailu museon näyttelyissä ja työpajassa, jossa tehdään itse. Retkellä Porin taidemuseo tulee tutuksi! Retkellä tutustuttiin katutaiteen ilmiöihin super-suositussa näyttelyssä STREET ART – THE NEW GENERATION ja pysähdyttiin Tuntemattomaan kaupunkiin PEDApisteessä, jossa koululaiset saivat jättää omia merkkejään vierailustaan. Jokainen sai myös tehdä mukansa merkkitarra. Retken kesto oli kaksi tuntia. Porilaisille koululuokille luokkaretki on maksuton. Paketin hinta Porin ulkopuolisille kouluille on 50 EUR / luokka ja se sisältää opastuksen, työpajan ja materiaalit. Luokkaretken ohjaajina toimivat Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen Porin taidemuseon pedagogisesta yksiköstä sekä kuvataiteilija Laura Myllykangas Porin lastenkulttuurikeskuksesta. Luokkaretket toteutettiin yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.

Syyskauden TEEMAKierrokset

Syksyn TEEMAKierroksilla huomion kohteena oli PAVEL MRKUSIN näyttelyn NEXT PLANET avautuva uusi digitaalinen taide ja Maire Gullichsenin taidesäätien kokoelmien moderni maalaustaide. Porilaisille peruskouluille ja päiväkodeille opastukset olivat tuttuun tapaan maksuttomia. Muille koululaisryhmille opastus 20€ + 1€/oppilas.

Syyskauden TEEMAtyöpajat

IHMINEN KONEENA -työpajat perjantaina 05.10., 12.10., 02.11., 09.11., 16.11., 23.11., 07.12. ja 14.12. kello 8.30–10.30 sekä 11–13. TEEMAtyöpajassa käsiteltiin PAVEL MRKUSIN näyttelyn NEXT PLANET kautta avautuvia teemoja ihmisen ja teknologian välisistä suhteista. Syksyn suositut työpajat ohjasi kuvataiteilija Anna Turunen.

Mennään museoon! Teemaviikko koululaisille ja opiskelijoille 09.–12.10.

Mitä uutta museossa? Koululaisille ja opiskelijoille suunnattu teemaviikko kannustaa museoita ja kouluja yhä tiiviimpään yhteistyöhön. Taidemuseoon oli viikolla vapaa sisäänkäynti kaikille koululaisille ja opiskelijoille, myös Porin ulkopuolelta. Kouluja kannustettiin antamaan palautetta ja ehdotuksia yhteistyömme sisällöistä. Viikon järjestäjä on Museoliitto.

Alakoulut

Oppimisympäristönä museo poikkeaa koulusta. Taidemuseon näyttelyt avaavat monia, usein yllätyksellisiä ja uudenlaisia, näkökulmia ympärillämme tapahtuviin asioihin ja ilmiöihin. Taiteen äärellä keskustelun avaukset voivat syntyä voimakkaidenkin tunnereaktioiden myötä. Keskustelua taideteosten herättämistä tunteista on hyvä jatkaa ja kokemuksia purkaa vielä museovierailun jälkeen koulussa. Museo on määrätietoisesti kehittänyt taidekasvatuksen työmuotoja sekä tutkinut nykytaiteen ja aikamme tekniikan tarjoamia mahdollisuuksia ja kiinnostavia sisältöjä. Erilaiset työpajat ja poikkitaiteelliset tapahtumat näyttelyiden rinnalla syventävät koululaisten tutustumista taiteen eri lajeihin sekä mahdollistavat omaehtoisen työskentelyn.

Alakoulut osallistuivat kevään ja syksyn näyttelykauden TEEMAopastuksiin ja TEEMAtyöpajoihin. Kevään STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttely sekä siihen liittyvä PEDApisteen Tuntematon kaupunki olivat erityisen suosittuja koululaisten keskuudessa. Porin taidemuseon tarjoamat Luokkaretkipaketit ovat tavoittaneet erityisesti alakoulut. Porin kaupungin koulun ja kulttuurin yhteistyötoimintasuunnitelmassa, joka on osa kaupunkikohtaista opetussuunnitelmaa, suositellut taidemuseovierailut ovat kohdistuneet 2. vuosiluokkaan. Käytännössä taidemuseovierailuja tehdään myös alakoulujen muillakin vuosiluokilla.

Yläkoulut ja lukiot

Yläkoulujen ja lukioiden osalta vuorovaikutus rakentuu pääosin museolehtorin ja kuvataiteen opettajien yhteistyölle. Kouluille suunnatussa tiedotuksessa on korostettu taidemuseon näyttelyiden ja muun ohjelman soveltuvuutta moniin eri oppiaineisiin.

Luokat 7-9 ja lukiolaiset osallistuivat kevään ja syyskauden *TEEMAopastuksiin*. Osallistuminen perjantaisin järjestettäviin *TEEMAtyöpajoihin* on heille haasteellisempaa alakouluja tiukempien lukujärjestysten vuoksi. Kevään STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyn yhteydessä PEDApisteen Tuntematon kaupunki tarjosi

kuitenkin innostavan työskentelymahdollisuuden myös yläkoulun ja lukion taidemuseossa vieraileville ryhmille. Lukion luokkaryhmiä osallistui opettajan johdolla myös kaikille avoimiin ohjattuihin Croquis-piirustusiltoihin.

Porin päivän ohjelmaan 28.09. sisältyneen *Taavin tulet - tulitaidetapahtuman* tuliveistoksen suunnittelussa ja toteuttamisessa oli mukana, kuvanveistäjä Veijo Setälän ohjauksessa, Länsi-Porin lukion kuvataidekurssin oppilasryhmä opettajansa Hanna Gröndahlin kanssa. Tuliveistos toteutettiin Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston ja Porin taidemuseon yhteistyönä.

Länsi-Porin lukion kuvataiteen ryhmäläisiä osallistui 15.–16.05. Länsi-Porin koulun sadekatoksen maalausprojektiin, joka oli osa taidemuseon Taidetta ympäri ja ämpäri -ympäristötaideprojektia. Maalausprojektin vieraana oli taiteilija, muotoilija ja suunnittelija Päivi Raivio. Projektissa yhteistyössä oli mukana myös Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto.

Porin taidemuseossa työharjoittelussa keväällä olleet opiskelijat, Barry Ryan ja Caroline Thomas Galway Technical Institutesta Irlannista, vierailivat 15.05. ja 16.05. Länsi-Porin koulun englannin kielen tunneilla.

Taidetta Ympäri ja Ämpäri

Taidetta Ympäri ja Ämpäri on yhteistyössä Porin kaupungin koulutusviraston kanssa keväällä 1999 käynnistynyt ympäristötaideohjelma. Ohjelmaan kutsutaan mukaan ammattitaiteilijoita ja taideopiskelijoita työskentelemään koululaisten kanssa erilaisiin ympäristöihin.

Edellisen vuoden toimintasuunnitelmassa oli kutsua taiteilijavieras *STREET ART – THE NEW GENERATION* -näyttelyn taiteilijajoukosta projektin taiteilijavieraksi kevätkaudella 2012. Taiteilijavierailijoiksi kaavailtujen taiteilijoiden, ensin Eyesaw ja sitten Otto Maja (NIMI), vierailut eivät kuitenkaan onnistuneet, vaan molemmat peruuntuivat. Monien vaiheiden jälkeen taiteilijavieraksi saapui taiteilija, muotoilija ja suunnittelija *Päivi Raivio* Helsingistä.

Länsi-Porin lukion kuvataideopettaja Hanna Gröndahl toimitti Päivi Raiviolle lukion oppilaiden tekemiä suunnitelmia koulun sadekatosta viimeiset seitsemän vuotta peittäneen *Blå, yellow und Rot -maalauksen* korvaamiseksi uudella kokonaisuudella. Koululaisten luonnosten pohjalta Päivi Raivio suunnitteli katokseen mosaiikkimaisen maalauksen viidestä eri sävystä. Maalausprojektin suunnitteluun ja toteutukseen osallistui 16 lukiolaisen ryhmä, josta valtaosa oli lukion ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoita. Päivi Raivio maalasi sadekatoksen teoksen yhdessä opiskelijoiden kanssa 15.–16.05. Projektin toteutuksessa yhteistyökumppanina oli mukana myös Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto.

Lähde -hanke / Suomen Tammi

Porin taidemuseo on ollut mukana Opetushallituksen ja Museoviraston käynnistämässä valtakunnallisessa *Suomen Tammi* -projektissa (1998–), jonka avulla pyritään laajentamaan koulujen ja museoiden yhteistyötä. Suomen Tammi on linkitetty Opetushallituksen käynnistämään Lähde – luovuus- ja kulttuurikasvatus -hankkeeseen, johon Taidetta Ympäri ja Ämpäri -hanke on kirjattu mukaan.

Taidekoulut, taideteolliset ja muut oppilaitokset

Taidekoulut ja muut ammatilliset oppilaitokset käyttävät Porin taidemuseon näyttelyitä ja luentosarjoja soveltuvien osin. Taidemuseon pedagoginen yksikkö tekee yhteistyötä eri taideoppilaitosten ja muiden oppilaitosten kanssa. Opiskelija Niilo Rinne Aalto-yliopiston Taideteollisen korkeakoulun Porin taiteen ja median laitokselta osallistui PEDApisteen suunnitteluun ja toteutukseen syyskauden näyttelykokonaisuuksien yhteydessä. Hän toimi myös syyskauden näyttelyiden keikkaluontoisena oppaana.

Porin lasten ja nuorten kuvataidekoulun vuosiluokat vierailevat säännöllisesti taidemuseon kevät- ja syyskauden näyttelyissä. Kevätlukukaudella Porin lasten ja nuorten kuvataidekoulun kaikki vuosiasteet vierailivat *STREET ART – THE NEW GENERATION* -näyttelyssä.

146

147

Satakunnan Ammattikorkeakoulun (SAMK) viestinnän koulutusohjelma järjesti 14.03. yhteisen toimintapäivän *Creative Actions! Street Art ja Sen Kaltainen Porissa!* Toiminnallisen päivän aikana Porin taidemuseon *STREET ART – THE NEW GENERATION* -näyttely toimi opiskelijaryhmän yhtenä toiminta- ja tukikohtana. Näyttelymaunuenssi Pia Hovi Assad ja museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen esittelivät näyttelyn ja siihen liittyvää pedagogista ohjelmaa opiskelijoille. Iltpäivän aikana opiskelijoilla oli mahdollisuus osallistua erilaisiin aktiviteetteihin taidemuseon näyttelyssä ja kaupunkiympäristössä. Päivän aikana opiskelijat päivittivät toimintapäivän tuotoksia ja muita kommentteja videoiden, kuvien ja tekstin muodossa tapahtumaa varten luodulle Facebook-sivustolle.

Porin taidemuseon opiskelijoille tarjoama alennus sisäänpääsymaksuista ja Porin taidemuseon julkaisuista on esitelty Satakunnan Kansan ylläpitämällä opiskelijaeduista kertovalla *www.sivu.fi* -sivustolla.

YLEISÖOPASTUKSET, TYÖPAJAT JA TAPAHTUMAT

Taidemuseossa on paljon ohjelmaa aktiivisille taiteen harrastajille sekä uusille, utelaille tutustujille. Mesenaattij- ja vuosikortin lunastaneet ovat löytäneet hyvin Porin taidemuseon tarjoamat pedagogiset palvelut. Kortin lunastaneille suunnattujen opastusten ja vierailujen määrä on lisääntynyt tuntuvasti. Tilanteen mukaan ja kunkin näyttelyn luomien mahdollisuuksien puitteissa kaikki erityisryhmät on pyritty huomioimaan.

Kevät

Näyttelyesittelyt

Taidemuseon näyttelyistä, tapahtumista ja ohjelmasta tiedotetaan viikoittain yleisölle. Keskiviikkoiltaisina taidemuseossa on pidennetty aukioloaika klo 20:een. Säännölliset yleisöopastukset järjestetään keskiviikkoisin klo 18. Keskiviikkoillan opastukseen on vapaa sisäänpääsy. *BONUS-opastuksissa* keskitytään yksittäiseen näyttelyyn, taiteilijaan tai kysymykseen. Oppaana on taiteilija, kuraattori, museolehtori tai muu aiheen asiantuntija.

Kevään BONUS -opastukset

- 29.02. OP – POP – POST. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja / museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen
- 14.03. STREET ART – THE NEW GENERATION / näyttelykuraattori Pia Hovi-Assad
- 28.03. SÁNDOR VÁLY: Selected Life/ taiteilija Sándor Vály
- 12.05. STREET ART – THE NEW GENERATION / Nuorten työpaja (Veturitalit) / avoimet ovet

Syksyn BONUS -opastukset

- 28.09. Muuttovoitto! / taiteilijapuheenvuoro Marko Lampisuo
- 17.10. Mairen värit / Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiri
- 31.10. Muuttovoitto! / taiteilijapuheenvuoro Laura Lilja
- 05.12. Muuttovoitto! / taiteilijapuheenvuoro Simo Saarikoski

Työpajat

CROQUIS -piirustusillat

Elävän mallin piirustusiltoja järjestettiin kevätkaudella tiistaina 31.01., 28.02., 27.03., 24.04. ja 15.05. Piirustusiltoihin osallistujilta perittiin 2 euron osallistumismaksu. Piirustusiltoja ohjasi kuvataiteilija Niko Palokangas. Illat toteutettiin yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.

Muut tapahtumat

Naistenpäivää vietettiin lauantaina 10.03. kello 12–17.

Taidemuseon aulatilaa täytti Piirakkakerhon järjestämä *Naistenpäivän Luomu Kauneussalonki*. Tapahtuman ydinajatuksena oli palauttaa ihmiset luonnonmukaiseen olotilaan. Klinikalla palautettiin harmaat hiukset, pisamat ja maksaläiskät, hankittiin naururyppyjä ja kohotettiin rasvaprosenttia iskulauseella ”Pulla päivässä pitää ryyptä

loitolla.” Kaikki hoidot olivat yleisölle ilmaisia, kuten punajuuritatuoinnit ja suklaanaamiot. Salongin toiminnan taustalla oli yhteiskunnallinen sanoma ulkonäköpaineiden ulottamisesta jokapäiväiseen elämään. Ryhmän toiminnassa rumakin oli kaunista ja tärkeänä lääkkeenä on toisesta välittäminen. Tapahtuman järjestäjäryhmänä oli Kuvataideakatemian kuvanveiston entisistä naisopiskelijoista koostuva ryhmä, josta sittemmin on muodostunut *taiteilijaryhmä Piirakkakerho*. Ryhmä liikkuu taiteen raja-alueilla ja haluaa ”hämmäntää” ja ”vaivata” kuvataiteen kenttää. Jokaisella Piirakkakerhon jäsenellä on myös oma uransa taiteilijana, mutta ryhmässä se toimii Urban/Street/Yhteisötaiteen kentällä. Ryhmän toiminnassa oleellista on katsojan ja taiteen tekijän roolien sekoittuminen. Kerhon happeningeissä katsoja kutsutaan mukaan, tekemisen kynnyks on matala ja kaikki saavat osallistua. (*piirakkakerho.blogspot.com*)

Äitienpäivä 13.05. Äideillä oli vapaa sisäänpääsy taidemuseoon kello 11–18.

Museoviikko 14.–20.05.

Kansainvälisenä museopäivänä 18.05. taidemuseoon oli yleisöllä vapaa pääsy kello 11–20. Viikon aikana taidemuseossa vieraili lukuisia luokkaretkiryhmiä. Taidetta ympäri ja ämpäri -taiteilijavieras Päivi Raivio maalasi yhdessä opiskelijaryhmän kanssa sadekatosmaalausta Länsi-Porin koululla. Taidemuseossa työharjoittelussa olleet irlantilaiset opiskelijat Barry Ryan ja Caroline Thomas tekivät kaksi vierailua Länsi-Porin koulun englanninkielen tunneille. Lauantaina 19.05. vietettiin ohjelman täyteistä *Museoiden yö* -tapahtumaa katutaiteen hengessä.

Lasten lauantait - Ohjelmaa koko perheelle!

Lasten lauantaita vietetään taidemuseossa kahdella eri formaatilla. Päivän ohjelma toteutetaan joko non-stop -menetelmällä siten että tapahtumaan on vapaa pääsy kaiken ikäisillä samaan aikaan kello 12–15.30 välisenä aikana. Toinen tapa on jakaa päivän ohjelma siten että ensin järjestetään työpaja 5-8 -vuotiaille lapsille kello 12-13.30 ja sen jälkeen työpaja yli 8 -vuotiaille lapsille kello 14–15.30. Molemmissa tapauksissa myös vanhemmat ovat tervetulleita ja toivottuja tapahtumaan mukaan. Alle kouluikäisten toivotaan joka tapauksessa osallistumaan yhdessä vanhemman kanssa. Lasten lauantai -tapahtumia ohjaa ammattitaiteilija ja niihin on vapaa pääsy. Lasten lauantaiden yhteistyössä on usein mukana Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto.

Kevätkauden Lasten lauantait järjestettiin 25.02. ja 21.04.

Kevään ensimmäistä Lasten lauantaita 25.02. vietettiin hiihtolomaviikolla katutaiteen tunnelmissa. I työpaja lapsille 5–8 -vuotta kello 12–13.30 ja II työpaja lapset yli 8-vuotta kello 14–15.30. Päivän ohjelmassa tutustuttiin oppaiden johdolla STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyyn ihmetellen mitä kaikkea katutaide voi olla!?! Näyttelykierroksen jälkeen työskenneltiin työpajassa katutaiteesta tutulla tekniikalla. Lasten lauantain ohjaajina olivat kuvataiteilijat Toni Lehtola ja Laura Myllykangas. Päivän ohjelma toteutettiin Porin taidemuseon ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston yhteistyönä.

Lasten lauantai 21.04. toteutettiin teemalla *KATUJEN SANKARIT -tarratarinatyöpaja*.

I työpaja kello 12–13.30 oli omistettu 5-8 -vuotiaille ja II työpaja yli 8-vuotiaille lapsille kello 14–15.30. Keväiset kadut täyttyvät linnun laulusta ja mitä eriskummallisimmista sankareista! Näitä nopeasti nurkan taakse varjon lailla vilahtavia ja salamyhkäisiä hahmoja voi olla vaikea havaita päivänvalossa saatikka päästä juttusille heidän kanssaan...Keitä he ovat, miltä näyttävät ja millaisia tarinoita heidän toimintaansa liittyykään? Lasten lauantaisissa tarinoitiin yhdessä naamioiden taakse piiloutuvien katusankareiden äärellä, ihmeteltiin outoja kirjaimia joiden taakse kätkeytyi salaisia viestejä ja opittiin itsekin kirjoittamaan ”salakielellä”. Lasten lauantain ohjaajana oli *Lintumies /XeuguX*, joka oli myös yksi STREET ART – THE NEW GENERATION -näytteen taiteilijoista. Yhteistyössä oli mukana Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto.

Kesä ja jazz-viikko

JAZZ-VIIKKO 14.–22.07.

Jazz-viikolla Porin taidemuseossa oli pidennetyt aukioloajat. Taidemuseo oli avoinna kello 11–22 tiistaista lauantaihin. Maanantaina ja sunnuntaina museo oli auki kello 11–18. Näyttelyesittelyt suomeksi järjestettiin 17.07. ja 20.07. kello 14 sekä 18.07. kello 14 ja kello 18 (maksuton). Englanninkieliset näyttelyesittelyt järjestettiin 17.07. ja 18.07. kello 15. Esittelyt sisältyivät pääsylimun hintaan. Valtakunnalliset uutiset olivat luettavissa lehdistä ja verkosta News & Art Cafessa. Yhteistyössä Satakunnan Kansa.

148

149

Lasten kesäkeskiviikot I-II

Lapsille suunnattuja kierroksia kesän näyttelykokonaisuudessa järjestettiin 27.06., 04.07. ja 11.07. kello 12–13.30. Kierroksille oli vapaa pääsy ja niitä ohjasi kuvataiteilija Anna Turunen.

Syksy ja Porin päivä

Porin päivän ohjelma 28.–30.09.

Jätä muistosi Maire Gullichsenista! Yleisöllä oli mahdollisuus jakaa muistonsa Maire Gullichsenista kameralle perjantaista sunnuntaihin taidemuseon aukioloaikana.

Kirjurinluodolla 28.09. kello 20 järjestettiin kaupungin eri kulttuurilaitosten ja taideoppilaitosten yhteistyönä järjestetty *TAAVIN TULET -tulitaidetapahtuma*. Tapahtuman aikana Porin taidemuseo oli avoinna kello 20 asti, jolloin museoon oli vapaa pääsy kello 18–20. Mukana palossa oli myös Porin taidemuseon ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston yhteinen tuliveistos. Kello 18 Marko Lampisuo piti taiteilijapuheenvuoron liittyen hänen näyttelyynsä MARKO LAMPISUO: MAISEMAN LOPPU. Näyttely oli osa MEDIAPisteessä syksyn aikana toteutettua Muuttovoitto! -sarjaa.

Porin päivän lauantaina ja sunnuntaina taidemuseoon oli vapaa pääsy.

Croquis-piirustusillat

Taidemuseossa piirrettiin syyskaudella torstaina 27.09., 01.11., 29.11. ja 13.12. kello 17.30–19.30. Piirustusillan päivä muuttui tiistaista torstaihin työpajatilan muun toiminnan uudelleen aikataulutuksen vuoksi. Piirustusiltoihin osallistuvilta perittiin 2 euron osallistumismaksu. Ohjaajana toimi kuvataiteilija Niko Palokangas. Illat toteutettiin yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto kanssa.

Lasten lauantait

Syyskaudella koko perheen Lasten lauantait järjestettiin 20.10. sekä 15.12.

Lasten lauantai Mainiot Mediaperheet 20.10. toteutettiin lasten ja aikuisten yhteisenä toimintaseikkailuna eri medioiden äärelle non-stop -tapahtumana kello 12–15.30. Tapahtuman tuottivat Mediakasvatuskeskus Metka, Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja Suomen Vanhempainliitto. Tuottajat vastasivat myös päivän sisällön suunnittelusta eli toimintarasteista, työskentelyvälineistä sekä ohjauksesta. Tapahtuma järjestettiin taidemuseon toisen kerroksen tiloissa päivähoiton työpajassa ja luentosalissa.

Joulukuun Lasten lauantaita vietettiin 15.12. kello 12–15.30 joulun odotuksen tunnelmissa. Taidemuseon *Yhdeksän yötä jouluun! -työpaja* oli osa toiminnallista *Kato luukkuu! -joulukalenteritapahtumaa*. Työpajassa oltiin välkkäin ja työn touhussa yhdessä kuvataiteilijoiden Toni Lehtola ja Jenni Uusitalo kanssa. Tonin ja Jennin ohjauksessa valmistui piparkakkumuottien avulla tehtyjä heijastimia. Työpajaan oli mahdollisuus piipahtaa vapaasti tapahtuman aikana, jolloin oli myös vapaa pääsy taidemuseon näyttelyihin.

Kato luukkuu! oli porilaisille perheille suunnattu toiminnallinen joulukalenteri, joka tarjosi jokaiselle joulunodotuspäivälle yllättävän tapahtuman, esityksen, työpajan tai muun ohjelmanumeron. Toiminnalliset, elämykselliset ja ajatukselliset toteutukset oli suunnattu ensisijaisesti lapsille ja nuorille, mutta kaikenikäisiä puhuttelevasti. Luukujen sisällöt avautuivat päivittäin osoitteessa www.pori.fi/joulukalenteri. Päivän tarkka sisältö pysyi salaisuutena luukun avautumispäivään saakka. Luukut avattiin päivittäin myös Radio Porissa. Tapahtumapaikat olivat jakautuneet ympäri Poria, ja ne olivat ennalta merkitty pyöreillä Kato luukkuu! -merkeillä. Joulukalenterin toteuttajana oli Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston LaitosPRO-työryhmä, johon taidemuseon edustajana kuuluu museolehtori.

Isänpäivän Valokuva nappaa -työpaja 11.11. kello 12–16

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto järjesti isille ja lapsille non-stop -valokuvatyöpajan taidemuseon PEDApisteessä. Työpajan ohjauksesta vastasi Antti-Jussi Marjamäki Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston. Työpaja toteutettiin yhteistyössä Porin taidemuseon kanssa.

150

151

AIKUISRYHMÄT JA SENIORITYÖ

Museoilla on vahva perinne lapsille ja nuorille suunnatun museopedagogisen toiminnan tuottamisessa ja kehittämisessä. Museot avoimina ja erityislaatuisina ympäristöinä mahdollistavat ajatuksen elinikäisestä oppimisesta. Aikuisväestö ja ikääntyvä väestö, seniorit, haastavat museot arvioimaan ja kehittämään edelleen myös heille soveltuvia toimintamalleja. Erilaiset toimintakyvyt omaavat eri ikäryhmät on huomioitava kulttuuripalveluiden saavutettavuuden näkökulmasta. Hyvinvoinnin näkökulmasta kulttuuri ja taide voidaan nähdä jo arvona sinänsä tai välineellisesti edistämässä ikääntyvien elämän laatua. Eläkeläisyhdistyksillä ja -järjestöillä on merkittävä rooli ikääntyvien kulttuuri- ja virkistystoiminnan järjestämisessä.

Valtakunnallisen kolmivuotisen *Avara museo – kehittyvä oppimisympäristö aikuisille -hankkeen* [2010–2012] aikana taidemuseo keskittyi erityisesti tutkimaan, millainen oppimisympäristö museo on aikuisille ja varttuneemmalle väestölle. Hankkeen aikana pedagoginen yksikkö on toteuttanut kaksi näyttelyä, *KoeTILA! Pedagoginen prosessi ja näyttely* (2011) sekä *MAIREN VÄRIT Maire Gullichsen ja modernismi* (2012–2013), joissa tavoitteena oli tiivistää entisestään museon ja yleisön yhteistyötä ja samalla syventää osallistavaa, omaehtoista ja kokemuksellista oppimista taidemuseoympäristössä. Näyttelyt suunniteltiin erityisesti aikuiskävijöitä ajatellen, mutta käytännössä näyttelyt soveltuivat ja ne kiinnostivat taidemuseon kävijöitä lapsista aikuisiin. Avara museo -hankkeessa uusien toimintamallien ja palveluiden kehittämisen rinnalla keskeisenä tavoitteena on ollut edistää museotyöntekijöiden aikuispedagogista osaamista sekä kehittää erilaisia työkaluja ja palvelumalleja yleisötyöhön.

Senioritoiminta

Taidemuseon päiväsaikaan järjestetty senioritoiminta tukee museon tarjoamien palvelujen saavutettavuutta varttuneemman väestön keskuudessa. Aktiivit, omatoimiset seniorit sekä eläkeläisyhdistykset ja -järjestöt ovat löytäneet hyvin taidemuseon senioritoiminnan päiväohjelman. Iltapäivän ilmainen eläkeläisopastus *Seniorien Suunnistus Nykytaiteeseen* tuo seniorit omana ryhmänään säännöllisesti tutustumaan museon jokaiseen näyttelyyn. Yhdessä tekeminen ja kokeminen lisäävät yhteisöllisyyden tunnetta, ylläpitävät omaa aktiivisuutta ja ehkäisevät syrjäytymistä. Oman haasteensa tuo laitoksiin sidottu vanhusväestö. Uudenlaisena toimintamuotona toteutettiin toimintavuoden aikana *Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiri*, joka kuratoi taidemuseon Projektihuoneeseen Maire Gullichsenin taidesäätien kokoelman maalauksista näyttelyn *MAIREN VÄRIT Maire Gullichsen ja modernismi -sarja*.

Seniorien Suunnistus Nykytaiteeseen

Seniorien Suunnistus Nykytaiteeseen järjestettiin keväällä 29.02., 23.05. ja 08.08. kello 14.00 Syyskauden senioriopastukset olivat keskiviikkona 10.10., 14.11. ja 12.12. kello 14.00 Opastetuille kierroksille oli vapaa pääsy.

Seniorien Suunnistus Taidekokoelmaan

Taidemuseon aktiivinen senioritoiminta sekä ajankohtainen keskustelu yleisöjen mukaan ottamisesta näyttelyiden suunnitteluun synnytti idean yhdessä seniorien kanssa toteutettavasta näyttelystä. Näyttelyprojektin työryhmäksi ja toiminta-alustaksi perustettiin seniori-ikäisistä kaupunkilaisista koottu ryhmä, *Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiri*. Ryhmän ensimmäinen kokoontuminen oli joulukuussa 2011. Toimintavuoden aikana ryhmä kokoontui säännöllisesti, kaksitoista kertaa. Opintopiiri työskenteli näyttelyprojektin aikana yhdessä pedagogisen yksikön kanssa. Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiri kuratoi Maire Gullichsenin taidesäätien kokoelmasta näyttelyn Projektihuoneeseen. *MAIREN VÄRIT Maire Gullichsen ja modernismi -näyttely* oli esillä 21.09.2012–13.01.2013.

Opintopiirin tavoitteena oli tutkia näyttelykuratointiin liittyviä kysymyksiä tavalla, jossa seniorit osallistuvat näyttelyn teeman suunnitteluun ja teosten valintaan. Työskentelymuotoina olivat yhteiset säännölliset tapaamiset ja keskustelut sekä näyttelyn suunnittelua ja toteutusta valmistelevat työpajat. Pedagogisen yksikön edustajat osallistuivat opintopiirin työskentelyyn ohjaavina neuvonantajina sekä asiantuntijoina tapaamisissa, joissa käsiteltiin esimerkiksi näyttelyn rakentamiseen sekä yleisötyöhön ja saavutettavuuteen liittyviä kysymyksiä. Taidemuseon intendentti esitteli opintopiirin tapaamisessa kokoelmien kartuttamiseen ja hallintaan liittyviä käytänteitä.

”Saamme osallistua ja päättää näyttelyä koskevista asioista niin paljon kuin meillä on ”rohkeutta”...”

Ryhmässä oli mukana yhdeksän senioria, kahdeksan naista ja yksi mies. Ryhmäläisistä muutama oli aikanaan

porin taidemuseo

vuosikertomus 2012

MAIREN VÄRIT näyttelysarjassa *Maire Gullichsen ja modernismi* Näyttelyn toteutus tapahtui yhteistyössä museoyleisöstä koottuun yhdeksänhenkisen *Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiriin* kanssa. Opintopiiriin seniorit kuratoivat Maire Gullichsenin taidesäätien kokoelman maalauksista yhdeksän teosta esille näyttelyyn. Seniorit myös kirjoittivat teoksiin liittyvät esittelytekstit, osallistuivat näyttelyn kutsukortin suunnitteluun ja saivat mahdollisuuden suunnitella näyttelyyn liittyvää pedagogista ohjelmaa.

Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiriläiset:
Vas.ylhäältä: Eija Kiiskinen, Kalevi Lipponen, Ritva Anjala, Ulla Lampinen, Anna-Liisa Helin.
Vas. alhaalta: Pirkko Granö, Ulla Keski-Laturi, Paula Viander, Marja-Terttu Lipponen.

Kuvat Mirja Ramstedt-Salonen

PEDApiste näyttelyssä Pavel Mrkus: Next Planet. Toteutus Niilo Rinne ja Porin taidemuseon pedagoginen yksikkö.

Kuva Eetu Henttonen

152

153

käynyt Porin Piirustuskoulun, osa koki itsensä "kuvataiteista kiinnostuneiksi amatööreiksi" tai "taiteen nautiskelijoiksi" ja yksi kuvaili itseään "ryhmän ainoaksi maallikoksi". Monille opintopiiriin osallistujalle Maire Gullichsenin taidesäätiön teokset olivat tulleet tutuiksi museon vaihtuvien kokoelmanäyttelyjen myötä. Sen sijaan mahdollisuus tutustua taidevarastossa kokoelman teoksiin, joita he eivät olleet aiemmin nähneet, oli kaikille uusi ja mielenkiintoinen kokemus. Kokoelmia tutkittaessa käytettiin apuna ja muistin virkistykseenä myös jo aiemmin KoeTILA!-näyttelyn yhteydessä Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelman teoksista tehtyjä havainnekuvia sekä digitaalista kokoelmatietokantaa, jolloin voitiin työskennellä myös muualla kuin taidevarastossa. Ryhmän päätöksellä tulevan näyttelyn teemaksi valittiin väri. Näyttely sai nimeksi Mairin värit, mikä kuvastaa hyvin myös keräilijän omia lähtökohtia taidekokoelmansa luomisessa. Opintopiiriläiset tuottivat myös näyttelyyn liittyvät teosesittelyt jokaisen kirjoittaessa valitsemastaan teoksesta esittelytekstin. Työryhmällä oli mahdollisuus ideoida näyttelyyn liittyvää pedagogista ohjelmaa sekä osallistua näyttelyn kutsukortin suunnitteluun. Seniorien esittämien ideoiden pohjalta kutsukortin suunnitteli museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen.

Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiriin lähtökohtana oli taiteesta ja kulttuurista oppiminen ja virkistytminen tavalla, jossa lähtökohtana ovat seniorien oma elämäkokemus, omat kiinnostuksen kohteet sekä niistä kumpuavat kysymykset. Uudenlainen haaste koettiin ryhmän sisällä innostavana. Jokainen osallistuja toi ryhmässä esiin omat yksilölliset näkemyksensä, tunteensa ja kokemuksensa, joiden pohjalta päädyttiin yhteisiin ratkaisuihin. Ryhmäläiset kokivat etuoikeutena päästä näin lähelle museotyön ydintä. Monet kommentoivat työskentelyä myös "heittäytymisellä" ja "matkalla tuntemattomaan". Monet kokivat "uteliaisuuden" ja "rohkeuden jakaa omat mielipiteet" erittäin palkitsevina uuden oppimisessa ja uuden tuottamisessa. Opintopiiriläiset ymmärsivät olevansa toteuttamassa jotain, missä heillä oli mahdollisuus esittää asioita valitsemallaan tavalla. He myös kantoivat huolta yleisön näkökulman huomioon ottamisesta. Yllättävää oli, että ryhmän jäsenet eivät samaistaneetkaan itseään yleisöön vaan museoon. Näin raja museon ja yleisön välillä vedettiin jälleen kerran uudella tavalla.

Näyttelyn yhteydessä toteutettiin seniori-ikäisille suunnattu Seniorit värittää -työpaja 18.10., jonka ohjasi opintopiiriin osallistunut kalliografi Ulla Lampinen.

Seniorien suunnistus taidekokoelmaan -opintopiiriläiset esittelivät näyttelyä Mairin värit -näyttelyn BONUS-opastuksessa 17.10.

Mairin värit -näyttely oli keskeisessä osassa Avara museo -hankkeen päätösseminaarissa, joka järjestettiin Porissa 04.10.–05.10. Opintopiiriläiset esittelivät näyttelyn seminaariyleisölle 04.05. Seminaariin osallistui myös muutama seniori opintopiiristä.

Seniorien suunnistus taidekokoelmaan oli Porin taidemuseon vuoden 2012 senioritoimintaa sekä osa valtakunnallista AVARA MUSEO -kehittyvä oppimisympäristö aikuisille -hanketta [2010–2012]. Opintopiiriin toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta vastasi Mirja Ramstedt-Salonen ja Anni Venäläinen taidemuseon pedagogisesta yksiköstä.

Seniorityöpajat

Seniori-ikäisille räätälöityjen Seniorien suunnistus nykytaiteeseen -näyttelykierrosten rinnalla suosittua ohjelmaa ovat ajankohtaisten näyttelyiden teemoihin linkittyvät työpajat. Toimintakaudella järjestettiin kaksi seniorityöpajaa. Kevätkauden *K65 -graffityöpajassa* seniorit pääsivät heittäytymään täysin uudelle osa-alueelle; oppimaan ja kokeilemaan katutaiteen ilmiöistä ja graffitien tekemisestä. Työpaja oli osa suosittua STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyn pedagogista ohjelmaa. Syyskaudella Mairin värit -näyttelyyn liittyen järjestettiin *Seniorit värittää* -työpaja.

Kevätkaudella Porin taidemuseon sisä- ja ulkotilan valtasi kansainvälistä ja kotimaista katutaidetta esittelevä näyttely STREET ART – THE NEW GENERATION. Lasten ja nuorten rinnalla kevään yhtenä painopistealueena pedagogisessa ohjelmassa oli seniori-ikäinen väestö. Senioreita kutsuttiin mukaan kolmipäiväiseen graffityöpajaan kysymyksillä *Ottavatko elinympäristön töhryt Sinua päähän? Haluatko tietää, kuka niitä tekee ja mitä niissä lukee? Mitä graffititaide tarkoittaa?* Työpajat järjestettiin 16.04.–18.04. kello 09.00–15.00 Työpajoissa perehdyttiin katutaiteen historiaan ja eri tekniikoihin sekä suunniteltiin ja maalattiin ryhmän yhteinen graffiti taidemuseon

yhteen irtoseinään. Seinämaalaukseen jäi esille isoon näyttelyhalliin STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyn ajaksi. Työpajaryhmään mukaan pääsi kuka tahansa 65 vuotta täyttänyt henkilö, eikä aikaisempaa katutaiteen tietämystä tai piirustustaitoa edellytetty osallistujilta. Työpaja oli maksuton. Työpajojen ohjaajana toimi taidekasvattaja, taiteilija Veera Jalava (TaM), joka on myös K65-toimintakonseptin kehittäjä. Veera Jalava oli mukana STREET ART – THE NEW GENERATION -näyttelyssä Multicoloured Dreams -ryhmän edustajana.

K65 -graffitiryhmä toteutti *METSÄÄN! -katutaideintervention* myöhemmin keväällä järjestetyssä *Museoiden yö* -tapahtumassa 19.05. Ryhmä maalasi graffitein Pori Energian luvalla taidemuseon edustalla olevan sähkökaapin.

MAIREN VÄRIT Maire Gullichsen ja modernismi -sarjan näyttelyyn liittyen järjestettiin seniori-ikäisille suunnattu *Seniorit värittää* -työpaja 18.10. Ohjaajana toimi kalliografi Ulla Lampinen. Työpaja oli maksuton ja se oli avoin kaikille senioreille.

Senioripäivä

Senioripäivä on suosittu senioriväestön aktiivinen toimintapäivä taidemuseossa. Taidemuseo on kohtaamispaikka, jossa on mahdollisuus tutustua nykyaikaisen maailman yhdessä muiden saman ikäisten ystävien kanssa. Senioripäivän - *”Kevään hurmiossa palettini ilkkuu harmaudelle”* - vieraana oli Martta Rossi (s.1929), jonka esikoisrunokokoelma *Upoksissa pilvet ilmestyi* vuonna 2011. Rossi luki omia runojaan sekä yleisön lähettämiä runoja. Päivän ohjelmaan sisältyi myös opastettu näyttelykierros. Senioreilla oli vapaa pääsy taidemuseoon koko päivän.

Porin kaupungin kulttuuritoimen ja perusturvan seniorityöryhmä

Porin kaupungin seniorityöryhmässä on jäseniä kulttuuritoimen ja perusturvan eri yksiköistä, kolmannen sektorin toimijoista sekä edustaja evankelisuterilaisesta seurakuntayhtymästä. Työryhmän tehtävänä on kehittää ja edistää sekä aktiiviselle senioriväestölle että laitoshoidossa oleville vanhuksille suunnattuja kulttuuripalveluja. Työryhmä kokoontuu säännöllisesti vuosittain sekä keväät- että syyskaudella. Toimintavuoden säännöllisesti järjestettäviä tapahtumia ovat maaliskuussa järjestettävä *Seniorien kulttuuriviikko* ja syyskauden *vanhusten viikko* lokakuussa. Työryhmän järjestämiä tapahtumia tukee keskitetty yhteistiedottaminen, josta vastaa kaupungin kulttuuriasiankeskus. Taidemuseon edustajana työryhmässä on museolehtori. Työryhmään kuuluvat kulttuurilaitokset järjestivät *Seniorien kulttuuriviikon* 19.03.–23.03. jolloin kaupungin kulttuurilaitokset ja muut työryhmään kuuluvat laitokset järjestivät erityisesti seniori-ikäisille suunnattuja tapahtumia. Maaliskuun 20. päivä järjestettävä Senioripäivä on muodostunut perinteiseksi taidemuseon tuottamaksi ohjelmaksi seniorien kulttuuriviikolla.

Kulttuuriboksi

Kaupungin seniorityöryhmä on kehittänyt liikuteltavan *Kulttuuriboksi* -palvelumallin, joka tarjoaa sisältöä ikäihmisten yhdessäoloon; virikkeitä keskusteluun ja muisteleamiseen. Eryiskohderyhmänä suunnitellussa palvelumallissa ovat laitoshoidossa olevat vanhukset. Boksit ovat myös senioriyhdistysten ja -kerhojen lainattavissa. Kulttuuriboksin sisältö on suunniteltu siten, että ikäihmisten viriketoiminnasta vastaavat ohjaajat ja ryhmänvetäjät voivat järjestää taidetuokion laatikon materiaalien avulla. Aineisto tarjoaa virikkeitä yhdessäoloon ja tekemiseen esimerkiksi vanhainkodeissa, päiväkeskuksissa, sairaaloissa ja kerhotoiloissa kokoontuville toimintaryhmille. Kulttuuriboksi sisältää valokuvia, taidetta, kirjoja ja musiikkia, jotka on kerätty Porin taidemuseon, Satakunnan Museon, Porin kaupunginkirjaston, Pori Sinfoniettan sekä kulttuuriasiankeskuksen kokoelmista. Kulttuuriboksin hallinnoinnista ja toteutuksesta vastaa Porin kaupungin kulttuuritoimen ja perusturvan seniorityöryhmä. Kulttuuriboksia voi lainata Porin kaupungin kulttuuriasiankeskuksesta. Palvelutoiminta on maksutonta.

Museolehtori esitteli Kulttuuriboksin sekä laajemmin kulttuuripalvelujen käyttömahdollisuuksia hoitotyössä Winnovan opiskelijoille 05.03.

Kulttuuriboksin teemana ovat vuodenaajat. Kulttuuriboksit ovat olleet ahkerassa käytössä. Käyttäjiltä kerätään palautetta boksin sisällöistä ja toimivuudesta. Koska Kulttuuriboksin käyttö on ollut läpi vuoden vilkasta ja niistä saatu palaute on ollut positiivista, ei niiden sisältöjä ole lähdetty muuttamaan tai uusimaan. Kulttuuriasiankeskus hoitaa boksin lainausta sekä kerää palautteet. Keskustelua boksin mahdollisesta uudistamisesta käydään säännöllisesti saadun palautteen pohjalta.

154

155

Kesäboksi:

Taiteilija Rafael Wardi (1928) sekä kuvat maalauksesta *Madame*, 1975, Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma ja *Tarja Halosen muotokuva*, 2002 (Valtioneuvosto). Boksiin sisältyy taiteilijan ja teosten esittelytekstit. sekä Madame-maalaukseen liittyviä kysymyksiä. Kysymykset johdattelevat vapaamuotoiseen tarinointiin ja omien tulkintojen tekemiseen maalauksesta. Maalauksen tarkastelu voi olla myös hetki oman elämän muistelulle.

Porin kaupungin julkisista veistoksista mukana ovat valokuvat teoksista: *Kain Tapper: Sukkula*, 1958, *Harry Kivijärvi: Lokki*, 1987, *Eila Hiltunen: Polyfonia*, 1987 sekä *Taiteilijaryhmä Ynnä+ : Vetovoima*, 1999.

Lisäksi boksiin sisältyy neljä valokuvaa esineistä ja asioista, joita voi tarkastella lähtökohtana veistoksen idealle ja muodolle. Yhteen kuuluvia kuvia voi tarkastella rinnakkain kuvapareina ja etsiä niistä yhtymäkohtia toisiinsa. Kuvilla voi myös ”pelata” etsimällä kuvista yhteen kuuluvia kuvapareja.

Syksyboksi:

Syksyboksiin sisältyy valokuvia, kuva-arvoituksia, tietoa ja tarinoita Porin kaupungin julkisista veistoksista. Keskusteluun osallistuminen ei vaadi taiteen asiantuntijuutta. Yhteisessä ympäristössä olevat taideteokset herättävät yleensä monenlaisia mielipiteitä. Veistosten tarkastelun yhteydessä voi tarinointiin kytkeä keskustelua myös esimerkiksi entisajan elinkeinoista tai sota-ajan kokemuksista. Veistokset ovat: *Emil Cedercreutz: Äestäjä*, 1920 ja *Karhu*, 1938, *Aimo Tukiainen: Sankarimuistomerkki*, 1952 sekä *Kerttu Horila: Maire*, 2010.

Talviboksi:

Talviboksi esittelee taiteilija *Tyko Sallisen* (1879-1955) sekä hänen maalauksensa *Kevätalvi*, 1914, Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmasta. Kevätalvi-teoksesta boksissa on kaksi tulostuksena tehtyä kopiota maalauksesta. Vertailuesimerkinä talven kuvaamisesta nykyaikaisen keinoin on boksissa valokuva taiteilija *Veli Granön* (1960) teoksesta *Saaret*, 2004, Porin taidemuseon näyttelyssä *Rien! - Siinäkö kaikki?* (Veli Granö ja Tuovi Hippeläinen, 2004). Tyko Sallisen Kevätalvi-maalaukseen tarkasteltaessa voi palata omiin talvimuistoihin tai kokemuksiin talvesta ”tässä ja nyt”. Teosten äärellä voi keskustella siitä, ovatko talvet toisenlaisia nyt kuin ennen?

Kevätboksi:

Kevätboksin teemana on *Pronssiin valetut miehet – Porin kaupungin julkisessa veistotaiteessa*. Boksi sisältää valokuvia viidestä kaupungin julkisesta veistoksesta. Vihjekuvien avulla ryhmä voi arvuutella kuka henkilö on kyseessä ja miksi kyseisen herran patsas on Porissa.

Veistokset ovat: *Yrjö Liipola: H.J. Nortamo*, 1938; *Lauri Leppänen: Selim Palmgren*, 1955; *Kauko Räike: Porilaisten muistomerkki*, *Rumpalipatsas*, 1961; *Heikki Nieminen: Akseli Gallen-Kallela*, 1965 sekä *Sofia Saari: Risto Ryti*, 2009.

LUENTOJULISTE
Kevät 2012

PORIN TAIDEMUSEON LUENTOSARJA

Kevät 2012 -----

TAIDE JA KATU

Kevään luentosarjassa tarkastellaan katutaiteen paikkaa marginaalin ja institutionaalisen taiteen rajapinnassa. Inkamajja litiän luento op-, pop- ja postmodernista taiteesta johdattaa aiheeseen valottamalla kuvataiteen ja populaarikulttuurin yhteistä historiaa. Taina Rajantin luento Tilan valtaajat pohtii miten pitkälle kokemuksemme kaupunkitilasta on meidän omaissa käsissämme, kuka tilan kokemisen ehdot määrittelee? Pirkanmaan visuaalisten alojen läänintaiteilija ja graffitivraitteri Tero Karvisen puheenvuoro pureutuu graffitin voimakkaaseen yhteisöllisyyteen ja indie-luonteeseen. Graffitiä ei opiskella missään, vaan se opitaan graffiteja tekevän yhteisön kautta. Miten tämä "vapaana syntynyt" taidemuoto saadaan sovitettua taidemaailmaan – vai saadaanko? Entä mitä ammatti- ja läänintaiteilijuus tekee graffitivraitterille? Veli-Matti Saarinen käsittelee omassa luennossaan taidekäsityksessä tapahtuneita muutoksia Walter Benjaminin kaupunkitilaa koskevien ajatusten kautta. Kevään luentosarjan päättää taidemaalari Jarmo Mäkilä, joka on käyttänyt maalauksissaan poptaiteen ilmaisua erityisesti uransa alkupuolella. Mäkilän taiteilijapuheenvuoro on kurkistus tulevan kesän näyttelyyn ja työskentelyn lähtökohtiin kesäkuussa Porin taidemuseossa avautuvassa näyttelyssä Poikien leikit.

Luennot kello 18.30 alkaen Porin taidemuseon luentosali 2 krs. Vapaa pääsy.
Muista! Maksuton näyttelyesittely keskiviikkoisin kello 18, jolloin vapaa sisäänpääsy taidemuseoon kello 18-20.

29.02. Graffiti: Syntynyt vapaana
Tero Karvinen, Pirkanmaan visuaalisten alojen läänintaiteilija, graffitivraitteri

07.03. Tilan valtaajat
Taina Rajanti, kaupunkitutkija, tutkimuspäällikkö, Aalto yliopisto.

04.04. kello 18.30 Satellite Platform -keskustelutilaisuus
Uudenlainen taiteen kehitysalusta, joka pyrkii edistämään yleisön, taiteilijoiden ja taideoalojen hallinnon välistä vuorovaikutusta ja kansainvälistymistä. Satellite Platform lähetetään liveinä internetin välityksellä.
Yhteistyössä: Arteles, www.arteles.org

11.04. Silmä uppoaa lihaan – maalaus ja jälkimoderni jäsenyys
Inkamajja litiä, FT, nykytaiteen tutkija

25.04. Walter Benjamin, kadut ja taidekäsityksen muutokset
FT Veli-Matti Saarinen

16.05. Taiteilijapuheenvuoro Jarmo Mäkilä, taidemaalari
Jarmo Mäkilä - Poikien leikit -näyttely Porin taidemuseossa 15.06.-02.09.2012

Kevään näyttelyiden BONUS-opastukset 29.02., 14.03., 28.03. ja 19.05.

Muutokset mahdollisia. Tarkista tiedot taidemuseon nettisivuilta.

ARTELES

PORIN TAIDEMUSEO, Eteläranta, 28100 Pori. Puh. 02 621 1060 /1061.
www.poriartmuseum.fi, Museolehtori, puh. 044 701 1119.

156

157

LUENTOSARJA

Kevät 2012

Otsikolla TAIDE JA KATU tarkastellaan kevään 2012 luentosarjassa katutaiteen paikkaa marginaalin ja institutionaalisen taiteen rajapinnassa. Aiheeseen johdattaa Inkamajja litiä, joka luennoi op-, pop-, ja postmodernista taiteesta valottaen kuvataiteen ja populaarikulttuurin yhteistä historiaa. Taina Rajantin luento Tilan valtaajat pohtii sitä, miten pitkälle kokemuksemme kaupunkitilasta on omassa käsissämme ja toisaalta kuka tilan kokemisen ehdot määrittelee? Pirkanmaan visuaalisten alojen läänintaiteilija ja graffitivraitteri Tero Karvisen puheenvuoro pureutuu graffitin voimakkaaseen yhteisöllisyyteen ja indie-luonteeseen. Graffitiä ei opiskella missään. Se opitaan graffiteja tekevän yhteisön kautta. Miten tämä "vapaana syntynyt" taidemuoto saadaan sovitettua taidemaailmaan – vai saadaanko? Entä mitä ammatti- ja läänintaiteilijuus tekee graffitivraitterille? Veli-Matti Saarinen käsittelee omassa luennossaan taidekäsityksessä tapahtuneita muutoksia Walter Benjaminin kaupunkitilaa koskevien ajatusten kautta. Kevään luentosarjan päättää taidemaalari Jarmo Mäkilä, joka on käyttänyt maalauksissaan poptaiteen ilmaisua erityisesti uransa alkupuolella. Mäkilän taiteilijapuheenvuoro on kurkistus tulevan kesän näyttelyyn ja työskentelyn lähtökohtiin kesäkuussa Porin taidemuseossa avautuvassa näyttelyssä Poikien leikit.

Porin taidemuseon luentosali, 2. kerros.

Luennot kello alkavat 18.30, Vapaa pääsy.

29.02. **SILMÄ UPPOAA LIHAAN - Maalaus ja jälkimoderni jäsenyys**
Inkamajja litiä, FT, nykytaiteen tutkija

07.03. **TILAN VALTAAJAT**
Taina Rajanti, kaupunkitutkija, tutkimuspäällikkö, Aalto yliopisto

11.04. **GRAFFITI: SYNTYNYT VAPAANA**
Tero Karvinen, Pirkanmaan visuaalisten alojen läänintaiteilija, graffitivraitteri

25.04. **KADUT JA TAIDEKÄSITYKSEN MUUTOKSET - Walter Benjamin**
FT Veli-Matti Saarinen

16.05. **JARMO MÄKILÄ, taidemaalari**
Taiteilijapuheenvuoro
Näyttely: Jarmo Mäkilä - Poikien leikit Porin taidemuseossa 15.06.-02.09.2012

Muu puheohjelma

04.04. **SATELLITE PLATFORM**
Uudenlainen taiteen kehitysalusta, joka pyrkii edistämään yleisön, taiteilijoiden ja taideoalojen hallinnon välistä vuorovaikutusta ja kansainvälistymistä.

PORIN TAIDEMUSEON LUENTOSARJA
Syksy 2012 -----

TAIDE JA PIKSELI

Syksyn luentosarja nivoutuu tsekkiläisen Pavel Mrkusin näyttelyyn Next Planet. Näyttelyn kuraattori Michal Koleček aloittaa luentosarjan esittelemällä Mrkusin näyttelyn teemoja laajemmassa mediataiteen kontekstissa. Kari Yli-Annalan luento käsittelee numeerisuutta ja kokemuksellisuutta mediataiteessa. Luento etenee mediataiteen historiallisista suuntaviivoista seuraten, alkaen 1920-luvun avantgardesta kybernettiikan kritiikin kautta, kohti uusia mediataiteen muotoja. Luento sivuaa myös vuorovaikutteisuuden ja ohjelmoinnin kysymyksiä. Jaakko Suominen käsittelee luennessaan tunnettuja digitaalisen kulttuurin hahmoja kuten Pac-Mania ja Super Mariota, joista on tullut alansa ikoneita. Suominen tarkastelee myös digitaalisuuden idean kääntämistä erilaisiksi taidemuodoiksi, joista monet toimivat ei-digitaalisessa viitekehyksessä kuten mm. Sami Lukkarisen pikselimaalaukset, Invaderin katutaide, Guillaume Reymondin peliperformanssit, Rémi Gaillardin tilalliset interventiot sekä peliäänien ja musiikin pelikontekstista irrotetut versioinnit. Pilvari Pirtola esittelee Demoskeneä, digitaalista alakulttuuria jossa luodaan erilaisia visuaalisia efektejä tuottavia ohjelmia, demoja.

Luennot kello 18.30 alkaen Porin taidemuseon luentosali 2 krs. Vapaa pääsy.
Muista! Maksuton näyttelyesittely keskiviikkoisin kello 18, jolloin vapaa sisäänpääsy taidemuseoon kello 18-20.

<p>19.09. NEXT PLANET – artistic work by Pavel Mrkus and Artistic broader context of new media art Michal Koleček, Curator of contemporary art, Art historian, the Dean of the Faculty of Art and Design at Jan Evangelista Purkyně University in Ústí nad Labem, Czech Republic. Lecture in English / Luento on englanninkielinen.</p>	<p>Muu puheohjelma</p> <p>10.10. kello 18.30 Satellite Platform Uudenlainen taiteen kehitysalusta, joka pyrkii edistämään yleisön, taiteilijoiden ja taideohjelmien välisiä vuorovaikutusta ja kansainvälistymistä. Yhteistyössä: Arteles www.arteles.org.</p>
<p>26.09. Numeerisuus, kokemus, kokeellisuus Kari Yli-Annala, kuvataiteilija, tutkija</p>	<p>Syksyn näyttelyiden BONUS-opastukset 28.09., 17.10., 31.10. ja 05.12.</p> <p>Muovierä muidellilla. Tärkeä tiedo taidemuseon näyttelyiltä.</p>
<p>14.11. Demoskene – digitaalista alakulttuuria Pilvari Pirtola, kuvataiteilija</p>	
<p>28.11. Pikselin analogisointi Jaakko Suominen, FT, digitaalisen kulttuurin professori, Turun yliopisto</p>	

ARTELES

PORIN TAIDEMUSEO, Eteläranta, 28100 Pori. Puh. 02 621 1000 /1081.
www.porirtaimuseum.fi. Museolehturi, puh. 044 701 1119.

158

159

Syksy 2012

Porin taidemuseon syksyn 2012 luentosarja tarkastelee taiteen ja digitaalisen kulttuurin ulottuvuuksia. Luentokokonaisuuden lähtökohtana on tsekkiläisen Pavel Mrkusin näyttely NEXT PLANET. Näyttelyn kuraattori, professori Michal Koleček aloittaa sarjan tarkastelemalla Mrkusin näyttelyn tematiikkaa laajemmassa mediataiteen kontekstissa. Tutkija Kari Yli-Annalan luento käsittelee numeerisuutta ja kokemuksellisuutta mediataiteessa. Luento etenee mediataiteen historiallisista suuntaviivoista seuraten. 1920-luvun avantgardesta Yli-Annala etenee kybernettiikan kritiikin kautta kohti uusia mediataiteen muotoja. Samalla hän sivuaa vuorovaikutteisuuden ja ohjelmoinnin kysymyksiä. Professori Jaakko Suominen käsittelee luennessaan tunnettuja digitaalisen kulttuurin hahmoja kuten Pac-Mania ja Super Mariota, joista on tullut alansa ikoneita. Suominen tarkastelee myös digitaalisuuden idean kääntämistä erilaisiksi taidemuodoiksi, joista monet toimivat ei-digitaalisessa viitekehyksessä kuten mm. Sami Lukkarisen pikselimaalaukset, Invaderin katutaide, Guillaume Reymondin peliperformanssit, Rémi Gaillardin tilalliset interventiot sekä peliäänien ja musiikin pelikontekstista irrotetut versioinnit. Kuvataiteilija Pilvari Pirtola esittelee Demoskeneä, digitaalista alakulttuuria, jossa luodaan erilaisia visuaalisia efektejä tuottavia ohjelmia, demoja.

Luennot kello 18.30 Porin taidemuseon luentosalissa, 2krs. Vapaa pääsy.

- 19.09. **NEXT PLANET** - artistic work by Pavel Mrkus and broader context of new media art.
Michal Koleček, curator of contemporary art, art historian, the Dean of the Faculty of Art and Design at Jan Evangelista Purkyně University in Ústí nad Labem, Czech Republic.
Lecture in English / Luento on englanninkielinen.
- 26.09. **Numeerisuus, kokemus, kokeellisuus**
Kari Yli-Annala, kuvataiteilija, tutkija
- 14.11. **Demoskene – digitaalista alakulttuuria**
Pilvari Pirtola, kuvataiteilija
- 28.11. **Pikselin analogisointi**
Jaakko Suominen, FT, digitaalisen kulttuurin professori, Turun yliopisto

Muu puheohjelma

- 10.10. **Satellite Platform**
Uudenlainen taiteen kehitysalusta, joka pyrkii edistämään yleisön, taiteilijoiden ja taideohjelmien välisiä vuorovaikutusta ja kansainvälistymistä.
Yhteistyössä: Arteles / www.arteles.org

160

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto ja maailman suurin värilabyrintti Colourscape järjestivät yhteistyössä Vauvojen värikylpy -työpajoja Colourscape Turku -tapahtumassa heinäkuussa 2012 Turun Kupittaanpuistossa.

Kuvat Päivi Setälä

161

PÄIVÄHOIDON TYÖPAJA

Kokeiluna vuonna 1993 alkanut päivähoidon työpaja on vakiinnuttanut asemansa yhtenä varhaiskouluikäisten taidepedagogisen työn tärkeimmistä toimintamuodoista. Työpaja on ideoitu yhteistyössä Porin kaupungin sosiaalitoimen perhepäivähoidon ja päiväkotien toimialueiden edustajien kanssa. Työpaja on avoinna perhepäivähoidon, päiväkotien ja ohjattujen leikkikenttien piirissä oleville lapsille. Työpajan varaukset tapahtuvat päivähoitotoimiston kautta. Päivähoidon työpajalla on käytettävissään tarkoitusta varten varustetut ateljeetitaidemuseon itäpäädyssä.

MENTAL HEALTH EUROPE (MHE) valitsi Porin taidemuseon päivähoidon työpajan vuonna 2000 yhdeksi *European Unionin Mental Health promotion for Children up to 6 Years* -projektin eurooppalaisista esimerkkihankkeista.

Toiminnan tarkoituksena on tutustuttaa lapset jo varhain aikamme kuvataiteen monimuotoiseen maailmaan. Lähtökohdan muodostavat taidemuseon näyttelyt, taidekokoelmat, kirjaston ja kuva-arkiston aineisto, joiden myötä lasta ohjataan kokemaan, arvioimaan ja pohtimaan itsenäisesti visuaalisen kulttuurin eri ilmiöitä. Elämyksellisen ja kokemuksellisen aineiston rinnalla merkittävän elementin muodostaa omaehtoinen työskentely, joka harjaannuttaa sekä motorisia että tiedollisia valmiuksia. Perinteisten tekniikoiden, mm. piirtämisen rinnalla, lapset ovat nykytekniikkaa hyödyntäen pohtineet kuvan ja kuvallisen esittämisen luonnetta, tutustuneet väreihin ja värillisen valon tapaan rakentaa tilaa. Omaa vartaloaan, mittakaavaa, ympäröivää tilaa sekä sen ominaisuuksia hyödyntäen lapset ovat käsitelleet monin eri tavoin nykyaiteelle ominaisia laaja-alaisia kysymyksiä.

Työpaja kokoontuu ohjatusti tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin. Perjantaisin ja maanantaisin on pidetty erityistyöpajoja. Lapsiryhmän koko on 10–15 lasta sekä 3–5 aikuista. Parillisina viikkoina keskiviikkoisin työpaja oli suunnattu perhepäivähoidon ryhmille. Toiminnassa on säännöllisesti ollut mukana myös erityisryhmiä.

Kevään ja syksyn 2012 työpajajaksina viikoittaisia perustyöpajoja ohjasivat tiistaisin ja torstaisin kuvataiteilija Veijo Setälä ja keskiviikkoisin kuvataiteilija Anne Salmela. Onnenkiven päiväkodin erityisryhmä Vintiöille suunnattu työpajoja ohjasi kuvataiteilija Veijo Setälä.

ERIKOISTYÖPAJAT PÄIVÄKODEILLE

Teemallisia erikoistyöpajoja järjestettiin päivähoidon ryhmille yhteistyössä Porin taidemuseon ja Porin koulutoimen kanssa. Työpajat järjestettiin Porin taidemuseon työpajatilassa.

Viidakkomeri

30.01. / 06.02. / 13.02.

Päivähoidon erikoistyöpaja esikouluikäisille. Työpajassa tutustuttiin kameran käyttöön ja kokeiltiin miten viidakon sekä meren tunnelma, liike ja värit saadaan yhdessä taltioitua. Apuna olivat erilaiset kankaat ja värivalot. Jokainen sai toimia valokuvaajana sekä kuvaajan assistentteina. Lopuksi kuvaalis käytiin yhdessä läpi. Ohjaaja kuvataiteilija Anne Salmela.

Kani-Paperi-Sakset

27.02. / 26.03. / 16.04.

Kani-Paperi-Sakset -työpajassa mallina oli musta kääpiöluppa Piki. Työpajassa tutustuttiin silhuettitaiteeseen ja silhuetien tekemiseen kanimallin avulla. Työpaja oli suunnattu esikouluikäisten päiväkotiryhmille. Yhteistyössä oli mukana Emil Cedercreutzin museo. Ohjaajana toimi kuvataiteilija Veijo Setälä.

Varjomaa

05.03. / 12.03. / 19.03.

Varjomaa-työpajassa tutustuttiin varjojen valtakuntaan varjoteatterin kautta. Työpajassa rakennettiin omat varjonuket ja keiltiin varjoteatteria nukkejen, oman kehon ja erilaisten esineiden kautta. Ohjaajana toimi nukketeatteritaiteilija Roosa Halme. Työpaja oli osa nukketeatterijuhla PIP-Festin ohjelmaa.

Värejä viiksistä varpaisiin – löydä jäljet!

02.04. / 23.04. / 07.05./08.10. / 15.10. / 29.10.

Vauvojen värikylpy -periaatteita johdattaen työpajassa lähdettiin jännittävälle maalausmatkalle. Suuren paperin äärellä maalattiin käsillä ja varpaila ja tietenkin maalausviikset naamalla. Ohjaajana kuvataiteilija Anna Turunen.

Mörkötehdas

24.09. / 01.10. / 12.11.

Mörkötehtaassa houkuteltiin esiin kilttejä ja kammottavia mörkölajeja ja keksittiin mörinäsanaja ja lepytysloitsuja. Ohjaajana sanataideohjaaja Aija Amee.

Omituisten otusten kerho

26.11. / 03.12 / 10.12

Omituisten otusten kerhossa tehtiin noin 30 sekunnin pala-animaatioita omituisten otusten kohtaamisista mielikuvitusmaailmassa. Työpajoja ohjasivat animaatio-ohjaajat Emmi Sydänmaa ja Saara Välimäki.

VAUVOJEN VÄRIKYLPIY -PERHEILLE SUUNNATTU TOIMINTA

Porin lastenkulttuurikeskus käynnisti yhteistyössä Porin taidemuseon kanssa loppuvuodesta 2003 kotiäideille ja -isille sekä heidän vauvoilleen tarkoitetun säännöllisen, kuvataiteellisen työpajatoiminnan. Työpajan nimeksi luotiin Vauvojen värikyly. Säännöllistä kuvataidetoimintaa näin pienille ei ollut aiemmin Suomessa järjestetty. Moniaistisessa työpajassa vauvat tutustuvat niin värien maailmaan kuin taidemuseon näyttelyihin. Työpajat etenevät värin tarkastelusta ja erilaisten materiaalien tunnustelusta itse tuotettuun jälkeen. Keskeiset toimintaperiaatteet ovat värien ja materiaalien moniaistinen kokemuksellisuus ja elämyksellisyys, vuorovaikutuksellinen työskentely, hetkessä oleminen ja toimijälähtöisyys. Työskentelyn lähtökohtana ovat kokonaisvaltaisesti turvallinen ympäristö ja turvalliset materiaalit. Työpajat ovat avoimia koko perheelle vanhemmat, sisarukset ja esimerkiksi isovanhemmat mukaan lukien.

Työpajat luovat uusia toimintamuotoja pikkulapsiperheiden vertais- ja yhteistyöverkostoihin sekä tarjoavat kulttuuripalveluita niistä helposti paitsioon jääville kotihoidossa oleville alle kouluikäisille vanhempineen.

Porin lastenkulttuurikeskus on jatkanut Vauvojen värikylyyn liittyvää kehitystyötä Värikyly-metodiksi.

Värikyly-metodia on mahdollista soveltaa eri-ikäisille ja erilaisiin toimintaympäristöihin. Metodi toimii positiivisesti yli kulttuuristen ja kielellisten rajojen ja se kannustaa luovuuteen ja taiteelliseen prosessiin kiireettä, ilman suorittamisen paineita.

Vuonna 2011 julkaistiin ensimmäinen Vauvojen värikyly -julkaisu. Se on käytännönläheinen teos toiminnan peruserätyötyöpa- ja materiaalisimerkein.

VÄRIKYLPIY -TYÖPAJAT**Säännöllisesti viikoittain kokoontuvia työpajoja Keväällä 2012**

Vauvojen värikyly (3–11 kk)	4 työpajaa / viikko
Vauvojen värikyly (12–23 kk)	5 työpajaa / viikko
Ipanavärikyly 2–3-vuotiaille Syksyllä 2012	1 työpajaa / viikko
Vauvojen värikyly (3–11 kk)	3 työpajaa / viikko
Vauvojen värikyly (12–23 kk)	4 työpajaa / viikko
Ipanavärikyly 2–3-vuotiaille	2 työpajaa / viikko

Kerran kuussa ympäri vuoden

Värikylypöytä, jossa työpajat 3–11 kk ja 12–23 kk vanhoille vauvoille ja Ipanavärikyly 2–3-vuotiaille.

Syyskaudella 2012 aloitettiin **uutena Värikylypöytä-työpajat**, jolloin 3–11 ja 12–23 kuukauden ikäisten vauvojen perheet pääsivät tutustumaan ja kokemaan Vauvojen värikyly -toimintaa. Värikylypöytätyöpajoihin suositun ja vakiintuneen kävijäkunnan täyttämisen Värikylypöytätyöpajain rinnalle.

Kesällä lisänä olivat myös **Värikylypöytätyöpajat** ja **Mukulavärikyly-työpajat** 4–5-vuotiaille.

162**163****Värikyly-työpajojen ohjaajat ja sijaisohjaajat kevät ja syys 2012**

kulttuuri-ohjaaja, kuvataiteilija (KuM) Sanna Pajunen, kulttuuri-ohjaaja, kuvataiteilija (AMK) Assi Huhtanen, kulttuuri-ohjaaja, kuvataiteilija (AMK) Anne Salmela, kuvataiteilija (AMK) Anna Turunen, kuvataiteilija Marjo Heino, taideohjaaja, kuvataiteilija (AMK) Annina Cerón (syys 2012).

Kävijät

Viikoittaisissa Värikyly-työpajoissa kävi vuonna 2012 säännöllisesti noin 136 perhettä / viikko. Vauvojen ja Ipanoiden lisäksi osallistuvia sisarusia työpajoissa oli viikoittain 20.

Perheet ovat pääosin porilaisia. 29 % perheistä tulee lähikunnista: Ulvilasta, Luvialta, Pomarkusta ja Nakkilasta. Tulijoita on myös Kokemäeltä, Harjavallasta ja Turusta. Osallistujana oli myös USA:sta Poriin väliaikaisesti muuttanut perhe.

Kausikohtainen info-tilaisuus uusille osallistujille järjestettiin tammikuussa. Tilaisuus tavoitti lähes kaikki uudet perheet. Syyskaudella aloittaneet uudet perheet ohjattiin ilmoittautumisen yhteydessä tutustumaan värikyly.fi -sivustoilla olevaan Vauvojen värikyly -infoon. Kaikille osallistujille jaettiin ensimmäisen työpajan yhteydessä "Vauvojen värikyly -muistilista vanhemmille".

Värikylypöytä-, Värikylyperjantai- ja Värikylypöytä-työpajoja järjestettiin yhteensä 52. Osallistuneita perheitä oli yhteensä 394, joista uusia oli 133. Porilaisten ja muiden satakuntalaisten perheiden lisäksi työpajoihin osallistui perheitä Pirkanmaalta, Varsinais-Suomesta sekä Uudeltamaalta.

VAUVOJEN VÄRIKYLPIY -TÄYDENNYSKOULUTUS

Porin lastenkulttuurikeskus on järjestänyt Vauvojen värikyly -täydennyskoulutusta vuodesta 2006 alkaen Värikyly -toiminnan ammattimaisen leviämisen takaamiseksi. Täydennyskoulutus on tarkoitettu Vauvojen värikyly -työpajojen ohjaamisesta ja järjestämisestä kiinnostuneille, soveltuvien alojen ammattilaisille. Koulutuksessa tutustutaan Vauvojen värikyly -peruserätyötyöpa- ja materiaalisimerkein, varhaiseen vuorovaikutukseen, vauvan näön ja havainnon kehitykseen, värin ja materiaalien mahdollisuuksiin sekä turvallisuuteen Vauvojen värikyly -työpajoissa. Koulutuksen ensimmäinen jakso pidettiin 27.09.–29.09.2012 ja toinen jakso 25.10.–27.10.2012. Koulutus kesti kokonaisuudessaan 49 oppituntia.

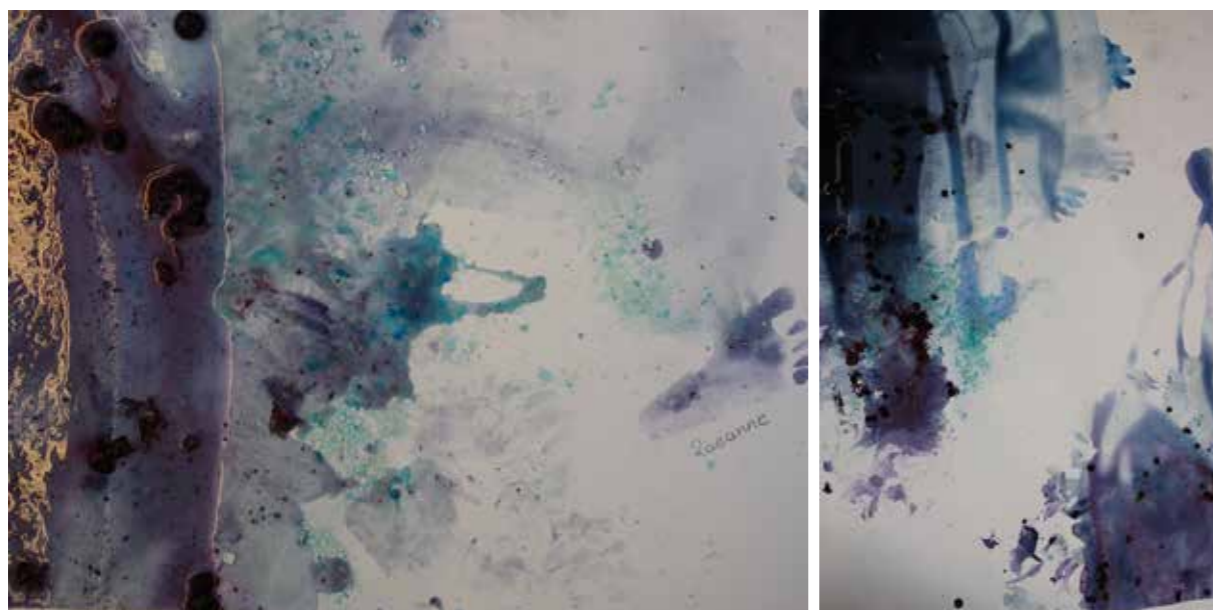
Kouluttajina toimivat

- Porin lastenkulttuurikeskuksen - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston toiminnanjohtaja, Vauvojen värikyly -kehittäjä Päivi Setälä (TaT),
- kulttuuri-ohjaaja, Vauvojen värikyly -ohjaaja Sanna Pajunen (KuM),
- taideohjaaja, Vauvojen värikyly -ohjaaja Annina Cerón (AMK),
- Vauvojen värikyly -ohjaaja, Assi Huhtanen (AMK)

Lisäksi koulutuksessa olivat seuraavat luentokokonaisuudet:

- Sisäinen värikyly - Kuinka kokea värejä ilman visuaalista havaintoa | Kuvataiteilija Maarit Hedman (TaM)
- Vauvojen värikyly ja varhainen vuorovaikutus | varhaislapsuuden vuorovaikutuspsykoterapeutit Kirsi Juutilainen ja Saara Jaskari.
- Vauvan näön kehitys | Sokeain lasten tuki ry. toiminnanjohtaja Rilla Aura-Korpi
- Luento taiteesta | kuvataiteilija Marjo Heino (TaM, KuM)
- Vauvaperhe taidemuseossa | Porin taidemuseon museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen

Koulutukseen tuli yhteensä 43 hakemusta ja koulutukseen osallistui 23 henkilöä ympäri Suomen. Osallistujia tuli myös Ahvenanmaalta sekä Ruotsista.

164

Värikylykuvat Annina Ceron

165

VALTAKUNNALLISET VAUVOJEN VÄRIKYLPY -PÄIVÄT

Porin lastenkulttuurikeskus järjestää vuosittain Valtakunnalliset Vauvojen värikyly -päivät. Tavoitteena on jakaa asiantuntevaa tietoa Vauvojen värikyly -toimintaan liittyen. Vauvojen värikyly -päivät tarjoavat Porin lastenkulttuurikeskuksen kouluttamille Vauvojen värikyly -ohjaajille syventävää lisäkoulutusta vuosittain vaihtuvien teemojen, toisiin ohjaajiin verkostoitumismahdollisuuden, sekä keskustelufoorumin.

Vuoden 2012 Vauvojen värikyly -ohjaajien kesäpäivien teemana oli Sisäinen värikokemus. Näkövammaisen kuvataiteilija Maarit Hedman luennoi aiheella Kuinka kokea värejä ilman visuaalista havaintoa, ja ohjasi Sormet pensseleinä -työpajan. Työpajassa jokainen osallistuja sai kokea, miltä värit tuntuvat ilman niiden näkemistä.

Vauvojen värikyly -ohjaajien kesäpäiville osallistui seitsemän henkilöä eri puolilta Suomea. Maarit Hedmanin ohjaaman päivän anti koettiin erittäin hyväksi ja kiinnostavaksi.

VAUVOJEN VÄRIKYLPY – NÄKYVYYS, NÄYTTELYT JA DEMOT

Vauvojen värikyly on ollut vuoden 2012 aikana näkyvästi esillä paikallisessa, alueellisessa ja valtakunnallisessa mediassa.

Perheiden Torilla

Vauvojen värikyly oli esillä 31.03.2012 Perheiden Torilla Porin keskustan nuorisotalolla. Porin lastenkulttuurikeskuksen pöytä esitteli Vauvojen värikyly -toimintaa esitteiden, portfolion ja taustaseinälle ripustetun pienimuotoisen teosnäyttelyn lisäksi aistilaatikoin ja materiaalinäyttein.

Kauppakeskus ICCO:n lastenlauantai -tapahtumassa

Vauvojen värikyly oli näyttävästi esillä kauppakeskus ICCO:n lastenlauantai -tapahtumassa Porin Mikkolassa. Tapahtumassa sai arvuutella tunnustelemalla aistilaatikoiden sisältöä ja maalata Vauvojen värikyly -materiaalein postikortteja. Esillä oli myös Vauvojen värikyly -esitteitä, Vauvojen värikyly -julkaisu ja mainoksia kesäkauden Värikyly -työpajoista.

Vauvojen värikyly -demo Ulvilan Levanpellossa

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto ja Kulttuuria Levanpeltoon! -hanke järjestivät Vauvojen värikyly -työpajoja lauantaina 26.06.2012 Kullaan Levanpellon PVY -talolla. Vauvojen värikyly -demotyöpajat oli suunnattu yksivuotiaille vauvoille ja lpanaikäisille perheineen. Työpajoihin osallistui yhteensä 8 lasta ja 8 vanhempaa.

KANSAINVÄLISYYS

Vauvojen värikyly Tallinnan Kullo-gallerissa

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto ja Beebide Loovustuba järjestivät yhteistyössä Tallinnan Kullo -galleriassa kaksi Vauvojen värikyly -demotyöpajaa. Porin lastenkulttuurikeskuksen Oled Siin -lasten taidenäyttelyn avajaisissa torstaina 15.11.2012 järjestettiin kaksi työpajaa 3–11 kk ikäisille vauvoille perheineen. Osallistujia oli yhteensä 10 lasta ja 14 aikuista. Työpajat pidettiin suomeksi.

Vauvojen värikyly -esittely Brasilian suurlähettiläälle:

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto esitteli Vauvojen värikyly -toimintaa Porin Prizztechin vieraalle, Brasilian suurlähettiläälle 27.09.2012. Esittelijöinä Päivi Setälä ja Sanna Pajunen. Osallistujina: Pasi Pitkänen, Aino-Maija Luukkonen ja Brasilian suurlähettiläs Norton De Andrade M. Rapesta.

Vauvojen värikyly vieraili maailman suurimmassa värilabyrintissa!

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto ja maailman suurin värilabyrintti; Colourscape järjestivät yhteistyössä Vauvojen värikyly -työpajoja Colourscape Turku -tapahtumassa heinäkuussa 2012 Turun Kupittaanpuistossa. Colourscape on englantilainen audiovisuaalisten elämysten tuottamiseen erikoistuneen Eye Music Trust -ryhmän toteuttama labyrintti, joka koostuu sadasta toisiinsa kytkeytyvästä värikkästä kuplasta.

Colourscapessa toteutettiin neljä Vauvojen värikyly -työpajaa 3–12 kk ja 12–23 kk ikäisille vauvoille perheineen. Värikylytyöpajoissa uppouduttiin kankaiden kohinaan, karhean ja pehmeän tuntuun. Yhtä suuren ihmetuksen,

kuin Colourscapen värimaailma, saivat aikaan työpajassa käytetyt peilipallot ja taskulamput. Seuratessaan peilipalasten pinnalta heijastelevien valoläiskien juoksua punaisilla ja sinisillä seinämällä, vauvat köllöttelivät vanhempiensa sylissä taskulamput kourissaan. Jälleen kerran työpajasta poistui punaposkisia vanhempia vielä innostuneempien vauvojensa kanssa. Työpajat oli ennakkoon varattu täyteen ja niihin osallistui yhteensä 42 vauvaa ja 63 vanhempaa. Työpajojen ohjaajina toimivat Porin lastenkulttuurikeskuksesta kulttuuriohjaaja Sanna Pajunen ja kuvataiteilija Assi Huhtanen.

VERKOSTOITUMINEN JA YHTEISTYÖN VAHVISTAMINEN JA LISÄÄMINEN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON KANSSA

Vauvojen värikytly -toiminnan erityistavoitteena on 2009–2013 verkostoituminen ja yhteistyön vahvistaminen ja lisääminen sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa. Yhteistyötä ja verkostoitumista vahvistetaan mm. erityisryhmähankkeilla, koulutuksella ja tiedottamisella.

Vuonna 2012 Porin lastenkulttuurikeskus jatkoi yhteistyötä Porin perusturvan ja Viikkarin neuvolan järjestämän perhevalmennuksen kanssa. Perhevalmennuksia Porin taidemuseon luentosalissa oli kevään aikana 2, jolloin Porin lastenkulttuurikeskus esitteli Värikytly-toimintaa. Syksyllä parisuhdeillat jatkuivat kolmella tapaamiskerralla, joissa Kulttuuriohjaaja Sanna Pajunen kertoi Vauvojen värikytly -toiminnasta tuleville vanhemmille. Osallistujia tapaamisissa syksyn aikana oli 24 henkeä.

Erityisenä tavoitteena vuodelle 2013 asetettiin Porin neuvoloiden kanssa taideneuvolayhteistyö. Parisuhdeillat muutetaan elämyksellisiksi tapaamisiksi, joissa neuvola ja Vauvojen värikytly tai jokin muu kulttuuritaho toteuttavat kokemuksellisen illan, josta keskustelua on helppo johdattaa tulevaan vanhemmuuteen.

VAUVOJEN VÄRIKYTLY -ERITYISRYHMÄHANKKEET

Porin lastenkulttuurikeskus järjestää vuosittain Vauvojen värikytly -erityisryhmähankkeita, joiden kohderyhmän ovat erityistä huomiota tai erityishoitoa tarvitsevat vauvaperheet. Erityisryhmähankkeita toteutetaan vuosittain 3–5 kerran Vauvojen värikytly -työpajakokonaisuutena. Erityistyöpajojen suunnittelussa huomioidaan valitun kohderyhmän erityispiirteet ja mahdolliset erityistarpeet.

Vuoden 2012 Vauvojen värikytly -erityisryhmähanke järjestettiin yhteistyössä Porin psykososiaalisten palveluiden parissa toimivan masentuneiden äitien Baby blues -ryhmän ja Porin ensi- ja turvakoti Esikon kanssa. Alustavat neuvottelut käynnistettiin myös Leijonaemot ry:n ja Näkövammaisten keskusliiton kanssa.

Porin ensi- ja turvakoti Esikko. Valmat syksy 2012

Yhteistyö Porin Esikon kanssa aloitettiin 2011, jolloin pidettiin ensimmäinen Värikytly -kausi Valma-ryhmälle. Valma-projekti on tarkoitettu lapsiperheille, jotka tarvitsevat ympärivuorokautisia tukitoimia arjessa selviytymiseen. Ryhmän valintaan johti kaksi tapaamiskertaa Esikossa, aloituspalaveri ja info- tilaisuus osallistuville perheille. Esikon ryhmää varten tehtiin omat työpajasuunnitelmat, joissa huomioitiin mahdolliset temperamenttierot ja työskentelytahti. Erityishuomioitavaksi tulivat myös käytettävät materiaalit ja välineet. Porin Esikon Valma-ryhmälle järjestettiin syyskaudella 2012 Vauvojen värikytly -työpajoja, jotka koostuivat viidestä tapaamiskerrasta. Tapaamisia järjestettiin joka toinen viikko 4.9.2012 alkaen. Ohjaajana toimi kuvataiteilija Annina Cerón yhteistyössä Minna Suutarin kanssa, joka toimi perheiden tukihenkilönä. Yhteistyö Porin ensi- ja turvakodin kanssa päättyi 2012 kauden loputtua Porin kaupungin päätökseen olla jatkamatta ostopalvelusopimusta Porin ensi- ja turvakodin kanssa.

Baby blues -erityisryhmä 2012.

Babyblues työpajojen päämääränä on vahvistaa ja tukea vanhemman ja lapsen vuorovaikutusta sekä luoda onnistumisen hetkiä yhdessäolon ja yhdessä tekemisen positiivisten kokemusten kautta. Vauvojen värikytly -erityistyöpajoja toteutettiin yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston ja Porin kaupungin psykososiaalisten palveluiden kanssa keväällä ja syksyllä 2012. Keväällä 2012 Vauvojen värikytly -erityistyöpajakokonaisuus koostui kolmesta työpajasta, jotka toteutettiin kerran kuussa perjantaisin. Paikalla osallistujien lisäksi oli yhteyshenkilönä toiminut Porin psykososiaalisten palveluiden terveydenhoitaja Päivi Koivumäki sekä vanhempien tukihenkilö. Syyskauden 2012 lopussa kokoontui kaksi eri ryhmää, joille kummallekin pidettiin

166

167

erikseen yksi Vauvojen värikytly -erityistyöpaja Porin taidemuseon työpajatilassa. Työpajojen sisällöistä ja ohjaamisesta vastasivat Porin lastenkulttuurikeskuksen värikytlyohjaajat Sanna Pajunen, Assi Huhtanen ja Annina Cerón.

Näkövammaisten lasten Värikytly-ryhmä.

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto aloittaa yhteistyössä Näkövammaisten Keskusliitto ry:n kanssa Vauvojen värikytly -ryhmän moninäkövammaisille lapsille ja heidän perheilleen. Ryhmän suunnittelutyö käynnistyi syksyllä 2012, jolloin päätettiin räätälöidä Värikytly -työpaja 1–4 vuotiaille näkö- ja moninäkövammaisille lapsille perheineen. Työpajatoiminta alkaa keväällä 2013. Ryhmä kokoontuu 5 kertaa lauantaisin Porin taidemuseon työpajatilassa. Ohjaajina toimivat Annina Cerón ja Sanna Pajunen. Yhteyshenkilönä on Näkövammaisten Keskusliitto ry:n lasten aluesihtööri TYKS:in piiristä Jaana Engblom.

Leijonaemot-ryhmä

Leijonaemot ry. on perustettu 2005 ja sen toiminnan tarkoitus on edistää vertaistukitoimintaa erityislasten vanhempien kesken sekä vuorovaikutusta erityislasten vanhempien ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kasvatuksen ammattilaisten välillä. Yhdistyksen toiminta tukee perheitä yli diagnoosirajojen. Toiminta kehittyy jatkuvasti jäsenistön aktiivisuuden ja toiveiden mukaisesti. Yhdistys pyrkii vastaamaan jäsentensä tarpeisiin käytettävissä olevien resurssien rajoissa. Leijonaemot ry:n kanssa aloitettiin suunnitteluyhteistyö syksyllä 2012. Mahdolliset työpajat sijoittuvat kaudelle 2013.

KÄYTTÖASTE JA NÄKYVYYS

Kertomusvuoden aikana päivähoidon työpajan toiminta on ollut esillä monipuolisesti eri yhteyksissä. Työpajojen tuotoksia on esitelty päiväkodeissa ja työpajan tiloissa. Työpajan toimintaa on esitelty erilaisissa seminaareissa. Taidemuseon ateljeetilojen käyttöaste on muodostunut korkeaksi jo yksinomaan päivähoidon työpajan toiminnan myötä. Kaikkiaan päivähoidon työpajan opetustuntien määrä oli kertomusvuonna yli 200. Kävijämäärä työpajoissa oli 1192 ja se koostui lapsista ja päiväkotien henkilökuntaan kuuluvista aikuisista.

Yhteistyö Porin lastenkulttuurikeskuksen kanssa on laajentanut käyttöastetta. Vauvojen värikytly tunteja on vuoden aikana ollut 270 ja käyntejä niissä oli 3647. Vauvojen värikytly oli vuoden aikana vahvasti esillä valtakunnallisessa mediassa. Valtakunnallista näkyvyyttä lisäävät myös Valtakunnalliset Vauvojen värikytly -kesäpäivät ja Vauvojen värikytly -täydennyskoulutus.

168

TAAVIN TULET -TULITAIDETAPAHTUMA, kuva Laura Myllykangas
LÄNSI-PORIN KOULUN sadekatoksen maalausprojekti, kuva Jussi Marjamäki
PUOLIPILVINEN AUTO, kuva Jussi Marjamäki
VAUVOJEN VÄRIKYLPI -TÄYDENNYSKOULUTUS, kuva Päivi Setälä

169

PORIN LASTENKULTTUURIKESKUS - SATAKUNNAN LASTENKULTTUURIVERKOSTO

1. TOIMINTA-AJATUS JA TAVOITTEET

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston tavoitteena on kulttuuripääoman tuottaminen ja välittäminen, lasten kulttuuristen oikeuksien tukeminen läpäisyperiaatteella ja monipuolisten ja laadukkaiden kulttuuripalveluiden saavutettavuuden parantaminen.

Toiminnan pääpainoa ohjaa vuosina 2009–2013 jäsenyys valtakunnallisessa Taikalamppu-verkostossa ja sen kautta saadut tehtävät. Porin lastenkulttuurikeskuksen tehtävät valtakunnallisen verkoston jäsenenä ovat lastenkulttuurikeskusten kehittäminen paikallisesti ja alueellisesti, näyttelytoiminnan kehittäminen ja taiteen aloilta kuvataide ja visuaalinen kulttuuri ja valokuva.

2. TOIMINNAN ARVIOINTI

Toimintaa arvioidaan opetusministeriön kanssa sovitulla yhteisillä määrällisillä mittareita sekä valtakunnallisessa lastenkulttuurikeskusten arvioinnissa. Lisäksi toiminnan laadullisia kriteereitä kehitetään arvioimalla työpajoja, julkaisuja ja toiminnan saavutettavuutta.

3. HALLINTO, HENKILÖKUNTA, TOIMITILAT JA EDUSTUKSET

Lastenkulttuurikeskuksen toiminta on käynnistetty 2003 verkostomallilla paikallisten lastenkulttuurialan toimijoiden kanssa. Lastenkulttuurikeskuksella on projektiryhmä, joka edustaa kentän toimijoita ja vastaa päätösten toimeenpanosta. Taiteilijatyöryhmä vastaa ideoinnista ja maakunnallinen lastenkulttuurityöryhmä maakunnallisesta yhteistyöstä.

HALLINTO

Porin lastenkulttuurikeskus on sijoitettu Porin taidemuseon yhteyteen. Taidemuseo huolehtii lastenkulttuurikeskuksen taloushallinnosta. Kaupungin kulttuurilaitokset kuten Porin lastenkulttuurikeskus toimivat kulttuurilautakunnan alaisuudessa.

HENKILÖKUNTA

toiminnanjohtaja, valokuvataiteilija, TaT Päivi Setälä
assistentti, kuvataiteilija Kirsi Jaakkola
kulttuurirohjaaja, kuvataiteilija Sanna Pajunen
järjestelmestari, kuvataiteilija Veijo Setälä
koordinaattori Sanna-Kaisa Lehtinen 1.1.–15.06.2012
taideohjaaja, kuvataiteilija Annina Ceron 06.08.–31.12.2012
taideohjaaja Laura Myllykangas 21.2.–20.12.2012
media-assistentti Antti-Jussi Marjamäki 01.09.–31.12.2012

KESÄTYÖLÄISET

media-assistentti Antti-Jussi Marjamäki (01.06.–30.06.2011)
kulttuuriharjoittelija Saska Suokas (27.06.–28.08.2011)

TYÖHARJOITTELIJAT JA TYÖSSÄOPPIJAT

Rami Simola, Meri-Porin koulu

LaitosPRO RYHMÄ LAITOSPRO-RYHMÄ

puheenjohtaja, toiminnanjohtaja Päivi Setälä, Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto
vs. koulutussuunnittelija Eeva Kaisa Malin, Palmgren-konservatorio / taiteen perusopetus
opiskelija Sara Kärpänen, Aalto -yliopisto Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu Porin taiteen ja median osasto
vs. rehtori Annika Suutari, Porin lasten ja nuorten kuvataidekoulu / taiteen perusopetus
museointendentti Tuulikki Kiilo, Korsmanin talo, Satakunnan Museo
projektipäällikkö Juha-Matti Kivistö, Porin Iltis
kulttuurirohjaaja Erja Lehtonen, Kulttuuritalo Annankatu 6
opettaja Teija Niemi-Välimäki, koulutoimi
kaavoitusarkkitehti Mikko Nurminen, Porin kaupunkisuunnittelu
nuoriso-ohjaaja Jari Nyström, Porin kaupunki, vapaa-aikavirasto

animaattori Taru Anttila, Satakunnan taidetoimikunta
muusikko Laura Piirto, Satakunnan taidetoimikunta
kasvatustoiminnanohjaaja Anja Lamminen, päivähoitotoimisto
kirjastonhoitaja Arja Palonen, Porin kaupunginkirjasto - Satakunnan maakuntakirjasto
museolehtori Mirja Ramstedt-Salonen, Porin taidemuseo
toiminnanjohtaja Yrjö Räikkälä, Satakunnan Elävän Kuvan Keskus
museolehtori Carita Tulkki, Satakunnan Museo
sihteeri, assistentti Kirsi Jaakkola, Porin lastenkulttuurikeskus -Satakunnan lastenkulttuuriverkosto

PORIN LASTENKULTTUURIKESKUKSEN TAITEILIJATYÖRYHMÄ

kuvataiteilija Tapio Haapala, Kokemäki
kuvataiteilija Marjo Heino-Filman, Luvia
kuvataiteilija Kirsi Jaakkola, Kankaanpää
kuvataiteilija Annina Ceron, Pori
kuvataiteilija Toni Lehtola, Pori
kuvataiteilija Maria Markkio, Pori
kuvataiteilija Sanna Pajunen, Pori
nukketeatteritaiteilija Roosa Halme, Pori
kuvataiteilija Arja-Riitta Nieminen, Pori
kuvataiteilija Nina Pörn, Pori
kuvataiteilija Anne Salmela, Pori
kuvataiteilija Terhi Sarmalmaa, Pori
valokuvataiteilija Päivi Setälä, Pori
kuvataiteilija Veijo Setälä, Pori
kuvataiteilija Anu Sukanen, Rauma
kuvataiteilija Katri Tella, Pori
kuvataiteilija Kirsi Vihervirta, Rauma

MUUT HENKILÖT

luennoitsijat ja työpajojen ohjaajat
sekä monet eri laitosten, yhdistysten ja järjestöjen kautta toimineet

TOIMITILAT

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston toimipiste on Porin taidemuseossa. Lastenkulttuurikeskuksella on käytössään toimistohuone ja taidemuseon toimistolaitteet. Verkostomuotoisena lastenkulttuurikeskuksen työpajat ja tapahtumat järjestetään yhteistyössä eri toimijatahojen kanssa, jolloin käytössä on yhteistyökumppanin tai muut sopivaksi katsotut tilat.

JÄSENYEDET ja EDUSTUKSET

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto on valtakunnallisen Taikalamppu -lastenkulttuurikeskusten verkoston jäsen.

Porin lastenkulttuurikeskuksen toiminnanjohtaja Päivi Setälä on asiantuntijajäsenenä seuraavissa:

- > Kulttuuritoimen johtoryhmä
- > Valtakunnallisen Taikalamppu lastenkulttuurikeskusten -verkoston tulevaisuustoimikunta
- > Terve Kunta -verkosto

Porin lastenkulttuurikeskuksen assistentti Kirsi Jaakkola on asiantuntijajäsenenä seuraavissa

- > Raumars-taiteilijavierasohjelma puheenjohtaja

170

171

Väitöstutkimus toi uutta tietoa lasten valokuvailmaisesta

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston johtaja, FM ja valokuvataiteilija Päivi Setälän väitöskirja Lapsi kuvan takana. Erityisiä piirteitä lasten valokuvailmaisessa tarkistettiin Porin yliopistokeskuksessa perjantaina 07.09.2012. Vastaväittäjänä toimi dosentti Tutta Palin Turun yliopistosta.

PORIN LASTENKULTTUURIKESKUS SAI PARASTA PERHEILLE -TUNNUSTUKSEN

Porin lastenkulttuurikeskus sai vuoden 2012 Parasta perheille -tunnustuksen. Parasta Perheille ry myöntää vuosittain palkinnon Porin seudulla toimivalle henkilölle tai taholle, joka on lapsiperheiden asialla kestävän kehityksen periaatteista tinkimättä. Palkinto päätettiin myöntää Porin lastenkulttuurikeskukselle, sillä keskus järjestää paljon laadukasta toimintaa lapsille ja lapsiperheille. Kiitosta yhdistykseltä saivat muun muassa Vauvojen värikylpy -työpajat, lastenkulttuurin kehittämishankkeet sekä aktiivinen jalkautuminen kaupunkilaisten keskuuteen paikallisten tapahtumien yhteydessä. Porin lastenkulttuurikeskuksen toiminnassa nähtiin arvokkaaksi myös lapsilähtöisyyden korostaminen sekä taidekasvatuksen tuominen kaikkien lasten ulottuville koulu- ja päiväkotityöskentelyn avulla. Parasta perheille -palkinto jaettiin lauantaina 31.03.2012 Parasta Perheille ry:n järjestämässä Perheiden Tori -tapahtumassa. Parasta Perheille ry on vuonna 2008 perustettu yhdistys, joka kokoaa yhteen Porin seudun ekohenkisiä perheitä.

4. TAIKALAMPPU -TEHTÄVIEN TOTEUTTAMINEN - ESIMERKKEJÄ VUONNA 2012

4.1. PAIKALLINEN TOIMINTA

Pitää käyttäytyä hienosti eikä rumasti. LASTENKULTTUURIKESKUKSEN TAITEILIJOIDEN JA LASTEN TEOKSET UUTEEN UIMAHALLIIN

Porin lastenkulttuurikeskus sai kutsun Porissa syksyllä 2011 avatun uuden uimahallin taideteoskilpailuun. Porin lastenkulttuurikeskuksen ehdotus Pitää käyttäytyä hienosti eikä rumasti syntyi Kiertokadun päiväkodin 4–6-vuotiaiden lasten piirustuksista ja maalauksista kuvataiteilija Anne Salmelan ja kuvataiteilija Veijo Setälän ohjauksessa. Ehdotus valittiin yhdeksi uimahalliin toteutettavaksi taideteokseksi.

Pitää käyttäytyä hienosti eikä rumasti -teos koostuu kymmenestä erilaisesta opasteesta, jotka johdattavat uimahallin toimintojen äärelle ja kommentoivat niitä. Opasteet on muokattu lasten piirrosten ja maalausten pohjalta. Lapsen kokemusmaailmaa ilmentävien opasteiden aiheina ovat uimiseen ja uimahalliin liittyvät mielikuvat. Opaskyltit muodostavat lisäkielen uimahallin opasteissa jo käytettävien kielten eli suomen, ruotsin, venäjän, englannin ja kuvasymbolien lisäksi.

”Pitää käyttäytyä hienosti eikä rumasti” -teos koostuu erikokoisista opasteista, jotka johdattavat uimahallin toimintojen äärelle ja kommentoivat niitä. Opasteet on muokattu lasten piirrosten ja maalausten pohjalta. Aiheina ovat uimiseen ja uimahalliin liittyvät mielikuvat. Opasteet tuovat esille lapsen kokemusmaailman. Ne muodostavat lisäkielen uimahallin opasteissa jo käytettävien kielten eli suomen, ruotsin, venäjän, englannin ja kuvasymbolien lisäksi. Opastekuvien ymmärtäminen ei vaadi perinteistä lukutaitoa. Kuvat ovat pelkistettyjä, mutta niiden taustalla on paljon tarinoita. Lapset tunnistavat ja tulkitsevat helposti toisten lastentekemiä merkkejä, joita aikuisetkin voivat oppia lukemaan ja näin parantaa omaa kuvanlukutaitoaan.

Teoksen nimi tulee viisivuotiaan Lillin lauseesta, joka kertoo, miten uimahallissa tulee toimia: ”Pitää totella aikuisia. Pitää käyttäytyä hienosti eikä rumasti.” Lause on ilmaistu Lillin suunnittelemassa opasteessa. Opasteet ovat sijoitettu totutusta poikkeaviin paikkoihin. Ne voivat tulla löydettyksi niin lattian rajasta kuin jo paikoillaan olevien opasteiden rinnalta. Valmiit teokset asennettiin samalla tekniikalla kuin uimahallissa jo olevat opasteet. Opasteokset ovat valmistettu laserjyrsintänä eloksoituille alumiinilevyille ja CNC-jyrsintänä polystyreenilevyille jotka päällystettiin akryyillä.

Kutsutaideteoskilpailuun osallistui kaikkiaan viisi eri tahoja mm. Kankaanpään taidekoulu ja Aalto yliopiston Porin taiteen ja median yksikkö. Kilpailun voitti kuvataiteilija Laura Liljan teos. Sen lisäksi toteutettavaksi valittiin lasten-

kulttuurikeskuksen teosehdotus. ”Pitää käyttäytyä hienosti eikä rumasti.” teos asennettiin uimahalliin kesällä 2012. Teoskokonaisuuden piirustukset:

Ohje uimahallissa toimimiseen - Millariina Toivonen
 Suihkun käyttöohje - Seela Hujanen
 Lipunmyyjä - Viivi Kallio
 Suihkuttelija - Viivi Kallio
 Pukukopit - Matilda Laine
 Uima-allas ja liukumäki - Christjan Uusitalo
 Sauna – Jennifer Keskimäki
 Uimarit – Matilda Laine

KATO LUUKKU! LASTENKULTTUURITOIMIJOIDEN YHTEINEN TOIMINNALLINEN JOULUKALENTERI

Kato luukkuu! oli Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston organisoima toiminnallinen joulukalenteri. Kato luukkuu! tarjosi jokaiselle joulunodotuspäivälle yllättävän tapahtuman, esityksen, työpajan tai muun ohjelmanumeron. Toiminnalliset, elämykselliset ja ajatukselliset toteutukset suunnattiin ensisijaisesti lapsille ja nuorille, mutta kaikenikäisiä puhuttelevasti.

Joulukalenterin toteuttivat Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston eri kulttuuritoimijoita yhdistävä LaitosPRO-ryhmä. Joulukalenteritapahtuma järjestettiin ensimmäistä kertaa.

Luukkujen sisällöt avautuivat päivittäin osoitteessa www.pori.fi/joulukalenteri. Tapahtumien tarkka sisältö pysyi salaisuutena avautumispäivään saakka. Luukut avattiin päivittäin myös Radio Porissa. Tapahtumapaikat olivat ympäri Poria, pääosin keskustan alueelle, ja ne ovat ennalta merkitty pyöreillä Kato luukkuu! -merkeillä. Kaikki tapahtumat olivat yleisölle avoimia ja pääosin maksuttomia.

PUOLIPILVINEN AUTO

Edellisen vuoden automaalausprojekti ”Vaeltava maalaus” sai jatkoa ”Puolipilvisen auton” hahmossa. Auton uudelleenmaalaus toteutettiin toukokuussa 2012, luonnokset teokseen oli tosin tehty jo edellisenä syksynä. Uusi uljas automaalaus sai valmistuttuaan nimekseen ”Puolipilvinen auto”.

Aiheeksi valittu ”sininen taivas, aurinko ja poutapilviä” vaihtui toteutuksen tiimellyksessä muotoon ”sininen taivas, kuusikymmentä aurinkoa ja ohjaajan painostuksesta myös muutama pilvi”. Pilvet ovat lähempänä meitä kuin aurinko -tasoiset totisuudet tyrmättiin nopeasti joten auringot saivat vapaasti paistaa pilvien edestä ja välistä, taustan taivaalta ja pilvenraoista. Suurimpia koulukuntaeroja löytyi ” auringolla on silmät ja suu”- ”ei auringolla mitään naamaa ole, se on tähti”- akselilta.

Aurinkoinen Corollanvanhus vaelsi touko-lokakuussa 2012 yli 8000 kilometriä ympäri Länsi-Suomea: itäisin etappi oli Tampere, pohjoisin Kristiinankaupunki ja eteläisin Turku. Tavoilleen uskollisena Vaeltava maalaus - Puolipilvinen auto vieraili ahkerasti mm. Pori Jazz- festivaaleilla. Osa festivaalivieraista tosin itsepäisesti väitti maalattuja aurinkoja kukiksi. Muita merkittäviä vierailuja auto teki mm. Leineperin ruukkifestivaaleille ja Turun Seikkailupuistoon.

Runsaasti hilpeyttä aiheuttanut ja paljon huomiota kerännyt teos sai runsaasti kiitosta varsinkin sateisina päivinä, joita kesällä 2012 riitti. Aurinkojen lukumäärä ja varsinkin sijainti suhteessa pilviin viritti lukuisia tähtitiede- ja meteorologia-aiheisia keskusteluja. ”Puolipilvinen auto” oli myös ahkeran valokuvauksen kohteena. Kuvia päätyi myös lukuisiin yksityisblogeihin, mm. blogiin, joka pitäjänsä mukaan sisältää vain ”mukavia asioita”.

NIPPORISSA ENSIMMÄISET COSPLAY-KISAT

Supersuosittu NIPPORI-tapahtuma toi jälleen tuulahduksen japanilaista kulttuuria porilaiseen kulttuurimaisemaan. Porin pääkirjasto ja Nuokkari ja kadut siinä välillä täytyvät tänä vuonna erityisesti cossaaajista eli cosplay-harrastajista. Maksuton NIPPORI-tapahtuma järjestettiin perjantaina 05.10.2012 Porin pääkirjastossa kello 16.00–19.00 ja Porin keskustan Nuokkarilla kello 19.00–21.00.

Pääkirjaston työpajapainotteinen tapahtumaosuus keräsi yleisöä noin 100 henkeä. Työpajoissa aherrettiin tekemässä korvia ja häntiä sekä animaatioita. Jinsein myyntipöytä notkui harvinaisuuksia ja näyttelyssä oli esillä tärkeimpiä aarteita. Kävijöillä oli mahdollisuus myös pelata aiheeseen liittyviä lautapelejä. Kirjastolta siirryttiin 40 hengen kulkueena kohti Nuokkaria, missä tapahtuma jatkui anime-elokuvien, japanidiskon sekä cosplay-kisan

172

173

merkeissä. Nuokkarilla väkeä oli myös noin 100 henkeä.

Ensimmäinen Nippori-tapahtuma järjestettiin vuonna 2010 ja vuoden 2012 Nippori-tapahtuma on järjestyksensä neljäs. Lisäksi on järjestetty yksi MINippori-tapahtuma. Tapahtuma on kehittynyt vuosi vuodelta ja erilaisia osa-alueita ja yhteistyökumppaneita on tullut jatkuvasti lisää. Tapahtuma on kerännyt vuosittain noin 70-100 japanilaisesta kulttuurista kiinnostunutta lasta, nuorta ja aikuista ympäri Satakuntaa ja tapahtuma on ollut erityisen tärkeä kaukana toisistaan asuvien harrastajien vuosittaisena kohtamispaikkana.

Cosplay eli pukuilu on yksi japanifanien suosituimpia harrastusmuotoja ja siihen käytetään runsaasti aikaa ja huolillista valmistautumista. Valtakunnalliset Cosplay-kisat ovat tuhansia ihmisiä kerääviä valtavan suosittuja tapahtumia. Tänä vuonna nähtiin Nipporin historian ensimmäiset cosplay-kisat. Yleisöäänestys toteutettiin Satakunnan Kansa -lehden kanssa yhteistyönä www.sk24.fi-verkkopalvelussa. Äänensä antoi yhteensä noin 500 Satakunnan Kansan lukijaa ja ehdottomaksi suosikiksi nousi Ella Rouhiaisen hahmo Miku Hatsune. Voittajalle ojennettiin kunniakirja ja äänestäjien kesken arvottiin Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston ja Porin kaupunginkirjasto - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kirjapalkintoja.

Toinen sarja kilpailtiin perinteisesti tuomaroimalla. Nuokkarin discosalissa käytiin todella näyttävä kilpailu ja viidentoista kilpailijan kesken tuomarit jakoivat kuusi kunniakirjaa ja lopuksi valittiin Jinsein suosikki. Kunniakirjoja jaettiin muun muassa näyttävimmästä puvusta, parhaiten omaksutusta hahmosta ja söpöimmästä ilmestyksestä. Jinsein suosikkikunniakirja jaettiin Annika Kuusiston Preussi-hahmolle, jota kiiteltiin erittäin onnistuneeksi ja näyttäväksi kokonaisuudeksi.

Nipporin järjestivät tänä vuonna yhteistyössä Porin kaupunginkirjasto - Satakunnan maakuntakirjasto, Jinsei ry - Porin manga- ja animeklubi, Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto, Porin seudun kansalaisopisto ja Porin nuorisotoimi yhteistyössä Satakunnan Kansan kanssa.

Minippori

Lokakuista Nipporia odotellessa fiilisteltiin japanitunnelmaa Minippori-tapahtumassa Porin kaupunginkirjaston pääkirjaston kokoustilassa lauantaina 11.02.2012.

Minipporissa pyöri kello 10.00 alkaen koko nelituntisen tapahtuman ajan kolme työpajaa. Työpajoissa taiteltiin ja koristeltiin maze-kirjoja, opeteltiin japanilaista kalligrafiaa sekä tehtiin origameja. Työpajoja ohjasivat kuvataiteilija Laura Myllykangas, japanilainen vaihto-opiskelija, exchange teacher Akari Oba ja kirjastonhoitaja Arja Palonen. Esillä oli lisäksi japaniaiheinen näyttely.

Minipporin järjestivät yhteistyössä Porin kaupunginkirjasto - Satakunnan maakuntakirjasto, Porin nuorisotoimi, Jinsei ry - Porin anime- ja mangaklubi ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto.

PORIN LASTENKULTTUURIKESKUS MUKANA PORIN KANSALLISEN KAUPUNKIPUISTON 10-VUOTISJUHLINASSA

Porin kansallinen kaupunkipuisto täytti toukokuussa 10 vuotta ja juhluvuoden avausta vietettiin laskiaistiistaina 21.02. kello 10–12 Kirjurinluoto-areenan Hiihtomaassa. Koko perheen tapahtumassa oli tarjolla talvista liikuntaa ja luovaa toimintaa. Porin lastenkulttuurikeskuksen Lumiotukset-työpajassa toteutettiin mielikuvituksellisia lumi-veistoksia. Työpajan ohjasivat kuvataiteilijat Toni Lehtola ja Laura Myllykangas. Alueella oli lisäksi muun muassa Porin vapaa-aikaviraston lumikenkäilypiste sekä itse Noita Nytenenä. Tapahtuman järjestivät yhteistyössä Porin tekninen palvelukeskus ja Kohtaamisen paikat -hanke, Porin kaupunkisuunnittelu, Porin kulttuuritoimi, Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto, Porin puistotoimi ja Porin vapaa-aikavirasto.

Kaupunkipuistoa juhlittiin myös toukokuussa, kun samat yhteistyökumppanit sekä Porin taidemuseo ja sen STREET ART – THE NEW GENERATION -kaupunkitaideprojekti järjestivät Maalaa katuun! -tapahtuman 04.05.2012 Porin Eetunaukiolla. Porin lastenkulttuurikeskus tuotti tapahtumaan kaksi maalaustyöpajaa, joihin osallistuivat 5- ja 6-vuotiaiden ryhmät kuvataidepäiväkoti Viikarista. Työpajoissa toteutettiin katuliiduilla värikkäitä maalauksia katukivetykseen. Maalauksissa inspiroiduttiin kaupunkikuvassa havaittavista aiheista ja ilmiöistä, luotiin sinne siitä puuttuvia asioita, sekä toteutettiin suuri kollektiivinen maalaus, jossa liitujen väriloisto pääsi äärimmilleen. Työpajat ohjasivat kuvataiteilijat Laura Myllykangas ja Henna Tyrväinen.

CECILIA KERÄSI VARJOJA KIRJURISSA

Kesäisellä Kirjurinluodolla koettiin tänä kesänä yllätyksiä, sillä rannalle saapui 1800-lukulaisessa asussaan kiertelevä valokuvaaja Cecilia. Kultainen turbaani auringossa välkkyen ja hameen pitkä laabus rantahietikkoa viistäen Cecilia etsi lomailevaa perhettä yhteiseen perhekuvaan. Cecilia tavoitti muun muassa Porissa lomailevan siuntiolaisen seitsenhenkisen Nevalaisen perheen. Iloisesti yllättynyt perhe osallistui innoissaan Cecilian pyyntöön toteuttaa koko lakanan kokoinen perhepotretti. Syanotypia oli perheelle uusi asia, mutta Cecilian johdolla kuvaustilanne sujui hienosti ja valmis teos oli riemukas yllätys.

Cecilian syanotypia -työpajaidean takana on kuvataiteilija Anne Salmela, joka on jo aikaisempina kesinä toteuttanut Porin lastenkulttuurikeskuksessa vastaavanlaisia syanotypialakana-työpajoja Porissa ja Satakunnassa. Työpassa perhe pääsee kokeilemaan vanhaa valokuvausmenetelmää käytännössä ja näkemään huikkeen lopputuloksen, joka syntyy auringon valon avulla.

Cecilian syanotypia -työpajassa syntyneet teokset ovat esillä keskuksen OLET TÄSSÄ - OLED SIIN -näyttelyssä Tallinnassa marraskuussa. Näyttelyn jälkeen lakanat lähetetään työpajaan osallistuneille perheille.

TAIDE PARANTAA TYÖHYVINVOINTIA / JUHANA MOKKA KAHVIHUONEISSA

Juhana Mokka on samannimisessä työpajassa 08.03.2008 syntyneistä maalauksista koottu näyttely, jota Porin lastenkulttuurikeskus vei Porin kaupungin eri hallintokuntien kahvihuoneisiin työyhteisöjen iloksi ja samalla parantamaan työhyvinvointia. Juhana Mokka -työpajassa pikkuporilaisten perheet juhlistivat 450-vuotiaasta Poria kahvikekkerien tunnelmissa. Mummolan kahvikupeista ei sillä kertaa ryytety, vaan kahvi roiskahtelikin iloisesti serveteille ja sai kyytipojaksi kermamaalia ja rahisevia poroja. Näyttely sai työpaikoilla todella innostuneen vastaanoton. Teoksia oli tutkittu ahkerasti kahvituntien aikana ja näyttelyn kerrottiin tuottaneen mielihyvää rauhallisella ja mielenkiinnolla ripustuksellaan ja synnyttäneen paljon keskustelua taiteesta ja kahvinjuonnista. Juhana Mokka -näyttely kiersi kevään 2012 aikana Porin kaupunkisuunnittelun ja Noormarkun sairaalan työnteekijöiden kahvihuoneissa.

NOISE – VALOKUVAUSTOIMINTAA NUORILLE

Satakunnassa ei toimi erillistä valokuvakeskusta, vaan lapsille ja nuorille suunnattua valokuvakasvatusta on nostettu Porin lastenkulttuurikeskuksen toiminnalla. Noise järjestää kerhoiltoja, tapahtumia ja näyttelyitä. Se on suunnattu 14–30-vuotiaille nuorille ”Taidoilla, välineillä tai kokemuksella ei ole väliä, meille tärkeää on valokuvauksen riemu”. Toiminta on maksutonta toimintaa kaikille valokuvauksesta kiinnostuneille, taidoista riippumatta. Kerhon kokoontumisissa on tarkoituksena oppia uutta valokuvauksesta itse tehden ja kokeillen ammattilaisten johdolla.

Kuluvana vuonna noiselaisten ja PSYL:in (Porin suomalaisen yhteislyseon lukio) kuvataiteen valokuvauskurssin oppilaiden kanssa tutustuttiin valokuvauksen alkuaikeihin ja koottiin solarigrafiakamerat. Kamerat kuvasivat auringon liikkeitä ja lopputulokset yllättivät pitkäänkin valokuvausta harrastaneen. Päiviä tai jopa kuukausia kestäneen valotuksen päätteeksi kamerat avattiin, kuvat otettiin esiin ja viimeisteltiin Porin taidekoulun tietokonehuoneissa. Aiempaa kokemusta ei tarvittu ja materiaalit tarjosi Noise. Maagisista kuvista koottiin näyttely Porin taidemuseon Peda-seinälle kesän ajaksi. Ohjaajina olivat TaM Päivi Laine ja kuvataiteilija Anne Salmela.

Tilt-shift-kursilla noiselaiset muokkasivat valokuvia Photoshop-ohjelmalla. Tilt-shift-kuvien näkymä on kuin pienoismallista. Miniatyrimaailmaan ohjasi viestinnän opiskelija Eetu Suoranta.

Kolmepäiväisellä kesäleirillä kuvattiin yöllä, kun esiin tuotiin kuvataiteilija Veijo Setälän johdolla heliumpallojen ja kameroiden liitto. Näihin ilmakeihin ei helikopteria tarvittu! TaK Päivi Laine ohjasi osallistujia valokuvakolleen pariin David Hockneyn hengessä sekä opasti studiokuvauksen saloihin. Kesäleiri järjestettiin yhteistyössä Porin taidekoulun kanssa.

Syksyllä Noisen toiminta jatkui kameran perusteita sekä tekniikkaa opetellen ja kerraten erityisesti muotokuvauksen näkökulmasta.

ISÄNPÄIVÄ-YHTEISTYÖ SATAKUNNAN KANSAN KANSSA

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston ja Satakunnan Kansan yhteistyö on jatkunut jo useamman vuoden ajan. Vuonna 2012 yhteistyö toteutettiin isänpäivä-temalla. Isää, isyyttä ja niihin nivoutuvia asioita käsiteltiin lasten ja nuorten kanssa ammattitaitelijoiden pitämässä työpajoissa ja laajemmissa taiteellisissa

174

175

projekteissa esimerkiksi kokonaisen rapullisen kanssa ihmisiä eräästä porilaisesta kerrostalosta. Taiteilijoiden ja toimittajien yhteistyön tuloksena syntyi Isänpäivänä 11.11.2012 ilmestynyt Satakunnan Kansan Isänpäivän teemanumero sekä verkkomateriaalia www.sk24.fi -sivustolle. Yhteistyö näkyi aina lehden nimiöstä läpi lehden eri toimitusten sisältöihin vaikuttavana ajatteluna. Teemaa käsitteleminen jatkui myös Hyvää Isänpäivää! -näyttelyssä Satakunnan Kansan Kansantorilla 06.11.–22.11.2012, missä oli esillä lasten tekemiä teoksia, animaatioita, sarjakuvia ja tekstejä useista teemanumeron tekemistä varten toteutetuista työpajoista.

ZENKENTÄ PORIN JÄÄKENTILLE

Porilaisille jääkentille ilmestyi kevätläpän aikana merkittäviä värejä, muotoja ja kuvioita. Luisteluradat muuntautuvat interaktiivisiksi taideteoksiksi lasten ja nuorten käsissä Kirjurinluodossa, Käppärässä ja Sampolassa. Zenkentä-työpajoissa jääkenttään maalattiin eri väreillä viivamaisia luistelureittejä, jotka ammensivat inspiraationsa lasten peleistä ja leikeistä. Puistotoimen henkilökunta jäädettiin maalauksen päälle uuden jääkerroksen niin, että teosta oli mahdollista ihastella jään läpi. Lopputulos oli värien labyrintti, joka oli samalla sekä taideteos että toiminnallinen alusta pirueteille, sirkaukselle ja kiekopeleille. Työpajan ohjasi kuvataiteilija Toni Lehtola. Hän korosti projektissa erityisesti sitä, että sekä teoksen syntyprosessi että valmis lopputulos ovat yhtä tärkeitä: ”On olennaista muistaa nauttia myös matkasta eikä vain päämäärästä.”

Projekti käynnistyi 14.02. Pormestarinluodon kentällä ja päättyi 28.02. Leppäkorvessa. Projektissa ovat mukana Kaarisillan koulun 5B, Kallelan koulun 9A, Käppärän koulun 4A, Vähärauman koulun Leppäkorven toimipisteen 2D ja ryhmä Koivulan koulun oppilaita ja se toteutettiin Porin kaupungin puistotoimen ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston yhteistyönä.

NELJÄSSÄ PÄIVÄSSÄ KIVIKAUDELTA KAUPUNKIIN

Satakunnan Museon ja Porin lastenkulttuurikeskuksen 9–12-vuotiaiden lasten kesäleireillä 05.06.–08.06.2012 ja 11.06.–15.06.2012 tutustuttiin Satakunnan ja Porin historiaan kivikaudelta lähes nykypäivään. Leiri pidettiin Satakunnan Museossa ja Rakennuskulttuuritalo Toivossa. Lisäksi Esihistoriallisella retkellä käytiin tarkastamassa Rauman Sammallahdenmäen komeat pronssikautiset kiviröykkiöt ja sukeltettiin Euran Nauravan lohikäärmeen mielenkiintoiseen maailmaan. Kesäleiri tarjosi osanottajilleen muun muassa työpajoja, perinneherkkuja, retkeilyä ja pihaleikkejä.

MINÄ OLEN RAUTAA! -RAUTALANKATYÖPAJA LAPSILLE ULVILAN METALLITAIDEVIIKOILLA

Leineperin Metallitaideviikkojen ja Porin lastenkulttuurikeskuksen yhteistyönä metallitaide tuli myös lasten ulottuville. Minä olen rautaa! -lasten työpajoissa 26.07.-27.07.2012 Ulvilan Leineperin ruukilla rautalanka taipui moneksi yli sadan osallistujan voimin. Nonstop-periaatteella toimineessa maksuttomassa työpajassa väännettiin, kieputeltiin ja luotiin ihmisiä ja eläimiä. Työpajan ohjasi kuvataiteilija Anna Turunen.

LASTEN UTOPAJA

Huhtikuussa 22.04.2012 järjestettiin lasten sunnuntai-iltapäivän taidekevätieraha Lasten Utopaja galleria 3h-k:ssä. Riehassa rakennettiin taidenäyttely gallerian kahteen huoneeseen toteuttaen se perinteisesti paperiteoksina kuin suoraan seinillekin. Lapsilla oli mahdollisuus olla myös osa omaa teostaan, kun piirrettyä ja kuvattua materiaalia yhdistettiin bluescreenaus-tekniikan avulla uudeksi kokonaisuudeksi. Kymmenen lasta tavoittaneen Lasten utopajan ohjaajina olivat kuvataiteilijat Erica Malli ja Sanna Pappila sekä kuvataideopettaja Liisa Punkari. Tapahtuma toteutettiin yhteistyössä NYTE ry:n, Porin Kehitysmaakauppayhdistyksen, Satakunnan Elävän Kuvan Keskuksen ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.

PÄIVÄKOTEIHIN SUUNNATUT KUVATAIDE- JA VALOKUVATYÖPAJAT

Porin lastenkulttuurikeskus toteuttaa päiväkoteihin suunnattuja työpajoja, joissa on perehdyttään valokuvaukseen ja nykyaikaiseen. Ohjaajina ovat ammattitaitelijat. Toiminta tapahtuu yhteistyössä Porin kaupungin koulutoimen alaisen varhaiskasvatuksen kanssa. Joistakin työpajoista tuotetaan myös näyttelyitä. Esimerkkinä vuoden 2012 toiminnasta on seitsemänvuotiaan Casper Longin valokuvanäyttely DINOMUSEO, joka sai innoituksensa Porin taidemuseon Street Art -näyttelyssä esillä olleista Slinkachun valokuvateoksista. Casper Long valokuvasi leludinosaurusten kohtaamisia ja keskinäistä elämää herättäen hirmuliskot henkiin valokuvien kautta. Kuvissa dinosaurukset seikkailevat niin lastenhuoneessa kuin ulkona merenrannalla ja kallioilla. Näyttelyn ääniteoksen Sunrise Dino toteutti lastenkulttuurikeskuksen media-assistentti Antti-Jussi Marjamäki. Yhteistyössä oli mukana Onnenkiven päiväkodin Vintiöt-ryhmä. Dinomuseo oli esillä Porin taidemuseon Pedaseinällä. Avajaisissa oli runsaasti vieraita ja vaikuttava tunnelma

176

Viidakkomeri-työpaja. Ohjaajana kuvataiteilija Anne Salmela.

Kuvat Anne Salmela

177

KYLÄJUHLAT KUNNIAAN

Porilaiset kaupunginosat ovat nostaneet elinvoimaisuuttaan ja omaleimaisuuttaan järjestämällä omia kyläjuhlia. Porin lastenkulttuurikeskus on ollut mukana kyläjuhlatoiminnassa tuomassa tapahtumiin lastenkulttuuria ja graafisten suunnittelun osaamista.

Kolmatta kertaa järjestetty VIIKKARIN KYLÄJUHLA keräsi 19.05.2012 Sibeliuksen puistoon ja sen ympäristöön reilut pari tuhatta kävijää erilaisten tapahtumien, esitysten ja työpajojen äärelle. Runsaassa tarjonnassa oli jotain kaiken ikäisille, kuten opastetut bussiajelut 50-luvun onnikalla ympäri Viikkaria, majanrakennuspajat, pihakirppiset, ja nappula-ajot, joissa pienet pyöräilijät pääsivät tekemään pyöräilyennätyksiään.

Porin lastenkulttuurikeskus osallistui Viikkarin kyläjuhlien ohjelman suunnitteluun ja toteutukseen. Porin lastenkulttuurikeskuksen taideohjaaja, kuvataiteilija ja Anne Salmela on osallistunut tapahtuman suunnitteluun sen alkutapaamisesta lähtien. Lisäksi lastenkulttuurikeskus toteutti tapahtumaan kuvataiteilija Marjo Heinon suunnitteleman ja ohjaaman kuvataidetyöpajan SokeriMuru, jossa yleisö pääsi tekemään sabluunoiden avulla tomusokerilla yhteisteosta asfaltille ja kilpailemaan sokeripalatornin korkeusrakentamisessa.

MUKANA NOITA NYTENENÄN TAIKATALOSSA

Noita Nytenenän Taikatalo on jännittävä monitaiteellinen satuseikkailu lapsille ja lapsenmielisille. Vuodesta 1993 alkaen toteutettu, visuaalisesti rikas, teatteria, kuvataidetta, tarinaa ja musiikkia yhdistävä kokonaisuus toteutettiin tänä vuonna ennennäkemättömän mittavana Porin vanhaan uimahalliin. Tapahtuman valmistamiseen, suunnitteluun ja rakentamiseen osallistui laajasti eri alojen taiteilijoita, taideopiskelijoita, harrastajia, lapsia, nuoria ja aikuisia. Vuosi vuodelta suosiotaan kasvattanut Noita Nytenenän taikatalo oli vuonna 2012 avoinna 14. toukokuuta – 3. kesäkuuta pääasiallisesti päiväkotijä- ja kouluryhmille, mutta sisältäen myös kaksi avoimien ovien viikonloppua. Valtaisan kysynnän vuoksi taikatalon esityksiä jatkettiin myös Pori Jazz -viikon ajan heinäkuussa. Taikatalossa vieraili kaikkiaan noin 2800 lasta ja aikuista.

Porin lastenkulttuurikeskus osallistui toteuttamiseen olemalla mukana suunnittelemassa, lavastamassa ja rakentamassa taikataloa Noita Nytenenän hääjuhlien ympärille keskittyvän draamaseikkailun ympäristöksi. Lastenkulttuurikeskuksen taiteilijan Laura Myllykankaan käsissä muovautui muun muassa vähintäänkin vinksautunut, liiki kattoon asti ulottuva hääkakku. Taikatalon toteutuksesta vastasivat yhteistyössä Porin lasten ja nuorten kuvataidokoulu, Nuorten työpaja, Monikulttuurikeskus, Kulttuuritalo Annankatu 6, Kulttuuriasiainkeskus, Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan Lastenkulttuuriverkosto, Tyrvään käsi- ja taideteollisuusoppilaitos ja Winnova, Pori.

NUORI PORI HARRASTAA

Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkosto osallistui Porin vapaa-aikaviraston järjestämään Nuori Pori Harrastaa -tapahtumaan Porin Raviradalla 26.8.2012 kello 13–17. Tapahtuma oli kaikille avoin ja ilmainen lapsille ja nuorille suunnattu harrastustapahtuma, jossa pystyi tutustumaan uusiin harrastuksiin ja kokeilemaan erilaisia lajeja. Mukaan oli ilmoittautunut jo yli 50 harrastustoiminnan tarjoajaa.

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston toimintapisteessä pääsi tutustumaan kaikille satakuntalaisille nuorille avoimen valokuvauskerho NOISEn toimintaan ja Vauvojen värikylpy -aistilaatikoihin.. Toimintapisteessä vieraili n.125 kävijää ja ihmiset olivat kiinnostuneet toiminnasta. Kävijät pääsivät kokeilemaan järjestelmäkameralla kuvaamista ja kaukolaukaisinta. Potreiteissa poseerasivat perheet ja lapset Rauno-sammakon kanssa.

KUMPPANUUS KOULUTOIMEN KANSSA

Taideaineet parantavat keskittymiskykyä, edistävät aivojen kykyä luoda erilaisia visioita ja mielikuvia. Taide ja kulttuuri ovat voimavaroja myös muihin oppiaineisiin. Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston, Porin kulttuurilaitosten ja koulutoimen yhteistyönä kehitetään taidekasvatustoimintaa koulujen ja kulttuurialan toimijoiden välillä opetussuunnitelmissa, opettajien kulttuurikalenterin ja kouluihin suunnattujen työpajojen kautta. Lastenkulttuurikeskus toimii keskeisenä yhdyssiteenä ja välittäjänä laitosten, kolmannen sektorin ja koulutoimen välillä. Tiedonvälitystä kehitetään molempiin suuntiin, laitoksille paremmat tiedot koulun suunnitelmista ja koululle tieto alueen kulttuuritarjonnasta.

Kulttuurikoukku Porin koulujen opettajille suunnattu kulttuurikalenteri ilmestyi kaksi kertaa vuoden aikana. Sitä pidetään tärkeänä koulujen ja kulttuuritahojen yhteistyön edistäjänä.

Lastenkulttuurikeskus vastaa Porin kaupungin perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelma ja Porin kulttuuripolkun [2013] toimittamisesta ja visuaalisesta toteuttamisesta

Porin lastenkulttuurikeskus oli keskeisesti mukana Porin kulttuuriopetussuunnitelman laatimisessa. Päätettiin, että kulttuuriopetussuunnitelman toimittamisesta ja visuaalisesta ideoinnista vastaa Porin lastenkulttuurikeskus. Uuden kulttuuriopetussuunnitelman on tarkoitus tulla käytäntöön syksyllä 2013.

TAAVIN TULET -TULITAIDETAPAHTUMA

Tulitaidetapahtumassa Kirjurinluodon uimarannalla sytytettiin jälleen useita tuliveistoksia valaisemaan pimenevää syysiltaa. Musiikista vastasi uimarannalla esiintynyt Sigi Tolo -yhtye ja tapahtuman aloitti tulikollektiivi Flamman tulishow Etelärannan puolella. Yleisöä oli kerääntynyt hieman viileästä säästä huolimatta noin 2000 henkeä.

Idea Taavin tulista on syntynyt Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston LaitosPRO -ryhmässä. Tapahtuma suunniteltiin juhlistamaan Porin 450-vuotisjuhlavuotta ja symboloimaan Porin historian yhdeksää kaupunkipalaa. Onnistuneesta yhteistyöprojektista muodostui yhteisöllinen, vuosittain järjestettävä taidetapahtuma, joka kokoaa yhteen Porin seudun eri alojen toimijoita sekä runsaan yleisön. Paikaksi on valittu Kirjurinluodon hiekkaranta, joka sijaitsee kaupungin läpi virtaavan Kokemäenjoen varrella. Nimensä tapahtuma sai Kirjurinluotoon kesäisin johdattavan ponttonilaiturin, Taavin sillan, mukaan. Pimenevässä syysillassa tuliveistokset muodostavat vahvan kontrastin vastaelementtinsä veden kanssa. Taavin Tulien yleisö voi seurata tuliveistosten palamista joen vastarannalla, historiallisesti ja arkkitehtuurisesti merkittävän Kivi-Porin alueella Etelärannassa.

Taavin Tulet 2012-tapahtumassa tuliveistoksensa asettivat esille Porin taidekoulu, Lyseon koulu, T.E.H.D.A.S. ry, Porin Taiteilijaseura, Porin Nuokkari, Porin taidemuseo ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto yhdessä Länsi-Porin lukion kanssa sekä Satakunnan Elävän Kuvan Keskus ry. Tapahtuman videotaltioinnista vastasivat Porin Videotuki yhteistyössä Satakunnan ammattikorkeakoulun kanssa sekä Satakunnan Elävän Kuvan Keskus. Kulttuuritalo Annankatu 6 vastasi järjestyksenvalvonnasta.

LÄHIÖTOIMINTA ja YHTEISTYÖ ILTAPÄIVÄKERHOJEN KANSSA

Porin lastenkulttuurikeskus tekee yhteistyötä koulujen iltapäiväkerhotoiminnan ja Porin koulutoimen Toimintakoulu-työryhmän kanssa. Erityisesti lastenkulttuurikeskus on huomionut iltapäiväkerhojen taidepainotusta.

Vuoden 2012 kerhot:

Iltpäiväkerho – kuvikerho

Iltpäiväkerhoja järjestettiin keväällä Toejoen ja Käppärän kouluilla. Kummankin koulun seitsemään kokoon-tumiseen mahtui muovailua vahasta, croquis-piirtämistä, valokuvaamista, kasvovärejä ja maalaamista sekä flip-boojeja. Osallistujat olivat 3.–5. -luokkalaisia. Kerho järjestettiin koulupäivän päätteeksi kerran viikossa. Ohjaajana oli kuvataiteilija Anne Salmela.

Syksyllä järjestettiin samanlainen kerho Kyläsaaren koululla 3.–6. -luokkalaisille, sekä valokuvaukseen painottunut kerho Kaarisillan koululla 6.–9. -luokkalaisille.

LAITOSTEN proRYHMÄ

LAITOSTEN proRYHMÄ on porilaisten laitosten ja kolmannen sektorin toimijoiden asiantuntijaryhmä, jonka tehtävänä on suunnitella ja toimeenpanna paikallista lastenkulttuurityötä. Ryhmä kehittää toimintaa tunnistamalla paikallisia vahvuuksia ja heikkouksia. Hyviä toimintatapoja kehitetään ja vahvistetaan parantamalla toimintaedellytyksiä ja yhteistyötä. Ryhmä kokoontuu neljästä kuuteen kertaan vuodessa. Kokoukset jakaantuvaan yhteistyön suunnittelu ja toimintakokouksiin ja arvokeskustelukokouksiin, joissa on mukana asiantuntija-alustajat.

Yhteistyössä ovat olleet mukana Kulttuuritalo Annankatu 6, Porin koulutoimi, Porin taidemuseo, Porin kaupungin vapaa-aikavirasto, Palmgren konservatorio, Porin lasten ja nuorten kuvataidekoulu, Porin päivähoitotoimi, Satakunnan Museo, Iltis-toiminta ja Taideteollisen korkeakoulun Porin taiteen ja median osasto. Vuonna 2009 mukaan tulivat Satakunnan Elävän Kuvan Keskus, Porin kaupunkisuunnittelu ja Porin kaupunginkirjasto - Satakunnan maakuntakirjasto.

178

179

Vuoden 2012 aikana ryhmä kokoontui 4 kertaa yhteistyökokousten merkeissä. Ja useamman kerran erillisten hankkeiden parissa. Teemallinen keskustelukokous pidettiin haastavien tilanteiden koulutustilaisuutena. Ja yhteisenä isompana kokonaisuutena oli ensi kertaa järjestetty toiminnanllinen Kato luukkuu!-joulukalenteri.

Haastavat tilanteet lasten ja vanhempien kanssa -KOULUTUS

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto järjesti osana LaitosPRO-työryhmänsä toimintaa koulutus- ja keskustelutilaisuuden ryhmän toivomasta haastavien asiakkaiden aiheesta. Koulutuksen vetäjänä toimi työyhteisökouluttaja, lastentarhanopettaja ja päiväkodin johtaja Anne Auramo KoulutusKontti Ky:stä.

Koulutukseen osallistui Porin lastenkulttuurikeskuksen henkilökuntaa ja LaitosPRO-työryhmän jäseniä eri porilaisista kulttuurilaitoksista. Koulutuksessa huomioitiinkin hyvin toimipisteiden eri luonteita ja asiakaspalvelutilanteita. Koulutuksessa käytiin läpi jokaiselle sattuneita haastavia tilanteita lasten ja vanhempien tai mukana olevien muiden aikuisten kanssa. Lasten, aikuisten ja heistä koostuvien ryhmien kanssa toimimiseen ja omaan ohjajajuuteen tuli erittäin paljon konkreettisia käytännön vinkejä.

4.2. ALUEELLINEN TOIMINTA

SATAKUNNAN KUNTIEN TAIKALAMPPU-TOIMINTA

Porin lastenkulttuurikeskus on verkostoitunut vuonna 2010 Taikalamppu-yhteistyössä seitsemän Satakunnan kunnan kanssa. Mukana ovat Porin lisäksi Eura, Eurajoki, Kiukainen, Lavia, Merikarvia, Nakkila ja Rauma. Mukaan olisi tulossa enemmänkin kuntia, mutta nykyisellä budjetilla se ei ole mahdollista.

TAIKALAMPPU-ESIMERKKEJÄ SATAKUNNAN KUNNISSA / PARASTAIKAA EURAS! ja MERIKARVIAN ITE-PIKNIK OLIVAT MENESTYS

PARASTAIKAA EURAS!

Euran lasten tammikuu aloitti vuoden perinteisesti lastenkulttuurilla. Monipuolinen ohjelma toi hyvän mielen koko vuodeksi. Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto järjesti osana lasten tammikuun Euran kirjaston galleriassa Parastaikaa Euras! -näyttely, joka esitteli Taiteilija koulussa -hankkeessa Eurassa syntyneitä teoksia. Näyttelyn taiteilijakaartiin kuuluivat Hinnerjoen koulun 1.–2. luokka, Honkilahden koulun 6. luokka, Kirkonkylän koulun 5. luokka ja erityisopetuksen luokka, Kiukaisten yhteiskoulun 7. luokat ja ryhmä Kiukaisten yhteiskoulun lukion oppilaita. Teokset oli toteutettu Taiteilija koulussa -hankkeen työpajoissa vuoden 2011 aikana. Esillä oli valokuvia, maalauksia ja installaatioita.

Euran kunnan kulttuuripalvelut järjestivät osana Satakunnan Taikalamppu-toimintaa useita kesäpäiväleirejä Jukolan nuorisotalolla Eurassa.

MERIKARVIAN ITE-PIKNIK OLI MENESTYS

Kaksipäiväinen ITE-piknik 03.07.-04.07.2012 Merikarvialla oli lapsiperheiden kansoittama, sillä ohjelmaa oli kaiken ikäisille. Galleria Vanha Savun pihamaalle kerääntyi molempina päivinä yli satapäinen joukko osallistumaan ja seuraamaan Merikarvian kulttuuritoimen järjestämää ohjelmaa. Tapahtuma toteutettiin yhteistyönä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston Satakunnan Taikalamppu-toiminnan kanssa.

Galleria Vanha Savun ja Galleria 3 Uunia -näyttelytiloissa ja pihamaalla oli nähtävillä useampia näyttelyitä hilpeän vakavasta ITE-taiteesta ilmapallomaailmaan. Näyttelyiden lisäksi gallerianmäellä oli paljon myös muuta ohjelmaa. Omien eväiden lisäksi piknikkiä täydensivät partiolaisten paistamat letut ja galleriasta myyty kahvi. Helteisessä säässä pihamaalla oli käynnissä jatkuvia työpajoja ja toisena päivänä pääsi seuraamaan belgialaista nukketeatteria.

Kuvataiteilija Veijo Setälän ohjaamissa lasten työpajoissa toteuttiin galleriassa esillä olleen Tuula Grönthalin teosten innoittamina kierrätyslevystä eläimiä. Lapset luonnostelivat eläimen, ohjaaja avusti sahaamisessa ja lopuksi lapset viimeistelivät teoksen maalaamalla akryylivärein. - Lapset olivat innoissaan ja vähän ihmeissäänkin, että aikuinen teki sen, mitä lapsi oli suunnitellut, kuvailee Veijo Setälä eläinteosten tekemisen sahaamisvaihetta.

Setälä leikkasi eläimet irti kierrätyslevystä täsmällisesti lasten suunnitelmien mukaisesti. Toisessa työpajassa ihmeteltiin ilmapallojen taipumista eläimiksi ja muiksi tunnistettaviksi kuvioiksi ja esineiksi. Ilmapalloteoksia oli esillä myös yhdessä Uuni-näyttelytilassa.

Belgialainen nukketheateritaiteilijapariskunta esitti piknikyleisölle hurjan nukketheateriesityksen Tanssivat nuket. Opettavaisen sävyisessä esityksessä nähtiin ja kuultiin useita nukkeja, tanssia ja kansanmusiikkia. Huikeat marionettinuket innostivat myös yleisön tanssimaan. Lapset pääsivät tanssimaan myös käsikkäin välillä päänsäkin pudottaneen luurankonuken kanssa.

Galleria Vanha Savun toiminta jatkui edelleen vilkkaana loppukesän ajan. Seuraavia näyttelynavajaisia vietettiin heinäkuun puolivälissä. Silloin avautuivat muun muassa Sanna Pajusen Viivameri, Anne Salmelan ihmisen ja luonnon välistä suhdetta kuvaavia valokuvia ja Veijo Setälän Mustanaamion luola. Muuta koko perheen ohjelmaa ovat muun muassa Sirkus Tuomennon lastensirkus. Samana päivänä järjestetään myös kaksi sirkustyöpajaa.

LASTEN YLIOPISTOSSA JYRISI

Porin lastenkulttuurikeskus aloitti vuonna 2009 Lasten yliopistokeskustoiminnan Porin yliopistokeskukseen kanssa. Lasten yliopistossa tutustutaan taiteeseen ja kulttuuriin tieteen ja tutkimuksen kautta. Lasten yliopiston luennoilla Porin yliopistokeskuksen professorit ja tutkijat kertovat kiinnostavista aiheista lapsille soveltuvalla tavalla. Pääpaino on ihmettelyn, mielikuvituksen ja uteliaisuuden herättämisessä. Koululuentoihin liittyy Porin lastenkulttuurikeskuksen järjestämiä työpajoja, missä luentojen teemoja jatketaan taiteilijoiden ohjaamien työpajajoen kautta. Lasten yliopistokeskus yhdistää luontevasti tieteen, taiteen ja lastenkulttuurin. Porin lastenkulttuurikeskuksen toiminta Lasten yliopistossa painottuu visuaalisen kulttuurin näkökulmaan. Lasten yliopisto on suunnattu 6–13-vuotiaille.

Syksyn 2012 Lasten yliopistokeskus – luennolla professori Jukka Käyhkön luennoi otsikolla ”Mistä maanjäritykset ja hirmumyrskyt syntyvät?” Luentoa seurasi Noormarkun yhtenäiskoulun ja Söörmarkun koulun 5. luokkalaiset. Kuvataiteilija Toni Lehtola ohjasi kummassakin koulussa luennon jälkeen seinämaalaustyöpajan. Teos koostuu vanerilevystä, joka sahattiin eri muotoisiin ja kokoihin osiin. Osista tuli palapelin palasia, jotka symboloivat maapallon mannerlaattoja. Mannerlaatat pohjustettiin valkoiseksi ja niiden päälle maalattiin maan värejä avaruudesta katsottuna. Kun maan pinta ja meret olivat muodostuneet, niiden päälle maalattiin hirmumyrskyn soluja mylvimään. Ripustusvaiheessa laatat irrotettiin hieman toisistaan niin, että laattojen väliin tuli halkeamia. Halkeamien väliin, vanerilevyn takapintaan, liimattiin kirkkaan oranssia kartonkia symboloimaan magman, eli laavan virtauksia maankamaran alla. Teokset ovat osa Porin lastenkulttuurikeskuksen toimintaa lasten ja nuorten omaan lähiympäristöönsä vaikuttamisen mahdollisuuksien lisäämiseksi.

KANI-PAPERI-SAKSET EMIL CEDERCREUTZIN MUSEOSSA HARJAVALTASSA

Joukko esikoululaisia pääsi tutustumaan silhuettien saloihin Emil Cedercreutzin museon Ilmari-salissa järjestetyssä työpajassa. Silhuettitekniikan käytäntöihin perehdyttiin ensin ohjaajan näyttämien diakuvien ja videoiden kautta, minkä jälkeen lapset pääsivät itse toteuttamaan silhouetteja. Mallina toimi kääpiöluppakani Piki. Valkoista paperia vasten poseerannut pikimusta kani oli lapsista helppo ikuistaa silhuetiksi. Tosin kanin korvien muoto sai lapsiryhmältä kritiikkiä ja asetti haasteita saksityöskentelyyn. Kuvanveistäjän nimikkomuseosta löytyi luonnollisesti myös oikeita silhuettisaksia ja -paperia, joita ryhmä sai kokeilla. Lisäksi kierrettiin läpi museon näyttely. Työpajan ohjasi kuvataiteilija Veijo Setälä. Työpajan tuottivat yhteistyössä Emil Cedercreutzin museo, Porin seutu - Karhukunnat ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto

ROMUMÖLY LAUTTAKYLÄN KOULUSSA HUITTISISSA

Romumöly-työpajassa Huittisten Lauttakylän koulun viides- ja kuudesluokkalaiset suunnittelivat ja toteuttivat pienryhmissä soittimia romusta ja kierrätysmateriaaleista. Oppilaiden käsissä syntyi muun muassa narubasso, putkikellopeli, putkisylofoni, sadetikku, helistimiä, marakasseja, rumpuja, kuroja, sormipianoja ja putkikanteleita. Työpajassa oppilaat pohtivat, kuinka musiikki ja soittimet syntyvät ja miten musiikki vaikuttaa ihmiseen. Työpajapäivän päätteeksi oppilaat pääsivät soittamaan rakentamillaan soittimilla. Musiikki äänitettiin, editoitiin ja esitettiin yhteisesti koko koululle. Oppilaille oli tärkeää rakentaa itse omin käsin jotain toimivaa ja tuottaa sitten ryhmänä kollektiivisia äänimaisemia. Työpajassa jokainen oppilas sai olla mestarirumpali tai kosketintaituri riippumatta siitä, oliko musikaalinen tai osasiko ennestään soittaa jotakin instrumenttia. Mölysoittimet jäivät osaksi koulun musiikkiluokan pysyvää kalustoa niin, että myös koulun muut oppilaat pääsivät kokeilemaan mölymusisointia. Työpajan ohjasivat kuvataiteilijat Toni Lehtola, Heikki Hautala ja Veijo Setälä. Työpajan tuottivat yhteistyössä Porin seutu - Karhukunnat ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto.

180

181

4.3. VALTAKUNNALLINEN TOIMINTA

TUNTUMAA KOSKETTI TAMPEREELLA

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston ja TaM Marika Leinonen-Vainion tuottama näkövammaisille lapsille ja nuorille suunnattu Tuntumaa-näyttely riemastutti näyttelystä saatujen palautteiden perusteella pirkanmaalaisyleisöä erittäin paljon. Tuntumaa oli esillä Tampereen lastenkulttuurikeskus Rullassa 14.01.–04.03.2012 välisenä aikana. Työpajoissa pääsi toteuttamaan itse pistekirjoituskortin tai osallistumaan ”Omakuva”- tai ”Tarinan tuntu” -työpajoihin. Koko näyttelyn pääsi kokemaan huikeat lähes 3500 henkeä.

Rullan johtava koordinaattori Marianna Lehtinen toteaaakin Tuntumaa-näyttelyn olleen yksi Rullan historian parhaista näyttelyistä. ”Meillä painotetaan näyttelytoiminnassa moniaistisuutta ja toiminnallisuutta, mitä kautta pyrimme tuomaan näyttelyihin lisäarvoa perinteisempiin museo- ja gallerianäyttelyihin verrattuna. Tässä näyttelyssä oli ihanaa se, että teokset olivat ”oikeita” taideteoksia ja silti niihin sai koskea!”, kuvailee Lehtinen näyttelyn erityisluonnetta. Näyttelyssä harvinaista on Lehtisen mukaan myös se, että ”lapset pystyivät eläytymään näkövammaisen elämään, ja heitä rohkaistiin käyttämään muitakin kuin näköaistia ympäristön havainnoinnissa”. Lehtinen korosti myös näyttelyn sopivuutta vauvoille. Vauvat olivat Lehtisen mukaan hyvin kiinnostuneita tunustelemaan ja koskettelemaan teosten erilaisia pintoja.

Näyttelykävijöissä oli hyvin erilaisia ryhmiä sekä paljon perheitä. Monet ryhmistä olivat erityis- tai integroitua luokkia. Marianna Lehtinen iloitsee, että näyttely toi esille ryhmässä aivan uudenlaisia kokemuksia: ”Tuntumaa käänsi osaamisen ryhmässä pääläelleen, kun näkövammaisen lapsi olikin tässä näyttelyssä luokkatovereitaan sukkelampi hahmottamaan teoksia pelkän tuntoaistin avulla”.

Osa Tuntumaa-näyttelyn teoksista on keväästä 2011 alkaen ollut esillä Porin yliopistokeskuksen tiloissa. Teokset ovat elävöittäneet runsaassa käytössä olevia yliopistokeskuksen tiloja ja saaneet paljon kiitosta. Tuntumaa-näyttelyn tuottaminen ja kuratointi oli osa Marika Leinonen-Vainion taiteen maisterin opinnäytetyötä Aalto-yliopiston Porin ja median laitokselle. Opinnäytetyö hyväksyttiin syksyllä 2011 ja on luettavissa Aalto-yliopiston kirjastossa. Näyttelyn on toteuttanut Porin lastenkulttuurikeskus.

TAIREOPETUSREPATTI AVASI SUURIA KYSYMYKSIÄ SUOMIAREENASSA

Porin Raatihuoneenpuistoon kerääntyi noin kuusisataa henkeä seuraamaan Porin kulttuuritoimen tiistaina 17.07.2012 järjestämää Koko kansan kulttuuri-iltamaa musiikin, taikuuden ja keskustelun hengessä. Lämpöä muuten viileässä ilmassa nostatti erityisesti *Tairetta ja repatti* -tilaisuuden keskusteluosuus, missä aiheena oli taideopetus ja sen merkitys, nykytila ja tulevaisuus. Mielenkiintoa taideopetuksesta olivat avaamassa perussuomalaisen kansanedustaja Kike Elomaa, kasvatustieteen emeritusprofessori Kari Uusikylä ja performansitaiteilija ja taideopettaja Aapo Korkeaaja. Keskustelun puheenjohtajana toimi Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston toiminnanjohtaja Päivi Setälä.

Keskustelun alustajaksi kutsuttu porilaissyntyinen näyttelijä Mari Rantasila manifestoi taideopetuksen tärkeydestä oman persoonan löytymisessä. Rantasila totesi omalla kohdallaan taideopetuksen olleen väylä oman näköiseen luovaan ilmaisuun ja keino myös muiden kouluaineiden kanssa jaksamiseen. Rantasila nosti esille myös opettajien merkityksen innostajina ja kannustajina.

Keskustelun puheenjohtaja Päivi Setälä aloitti keskustelun kysymyksellä taideopetuksen päämääristä ja tarpeellisuudesta suhteessa hallituksen kesäkuussa päättämään perusopetuksen tuntijaon uudistukseen. Uudistuksessa muun muassa lisätään kaikille yhteisten taide- ja taitoaineiden tuntimääriä sekä taidepohjaisten menetelmien, kuten draaman käyttöä opetusmenetelmänä äidinkielen että yhteiskuntaopin opetuksessa. Taideopetus Suomessa on ollut monien muutoksien kohteena sen 1800-luvulta alkaen perinteen aikana. Ammattikorkeakoulujärjestelmä luotiin 1990-luvulla ja opistotasoinen taidekoulutus nostettiin korkeakoulutasolle. Samalla perustettiin taiteen yliopistot ja taiteilija saattoi koulutautua tohtoriksi asti.

- Nyt viimeisimpänä myllerryksenä ovat ammattikorkeakoulutukseen kohdistuvat ankarat säästövaatimukset, sillä opetus- ja kulttuuriministeriö teki keväällä 2012 päätökset ammattikorkeakoulujen koulutustarjonnan vähentämisestä, totesi puheenjohtaja Päivi Setälä pohjustaessaan kysymystään taideopetuksen suunnasta suhteessa

työelämän tarpeisiin, osaamisen tunnistamiseen ja markkinavetoiseen ajatteluun. Onko taiteilijoiden osaaminen tunnistettu?

Myös Sibelius-Akatemia, Kuvataideakatemia ja Teatterikorkeakoulu yhdistämisestä Taideyliopistoksi keskusteltiin. *Tairetta ja repattia* -keskustelun lyhyen, mutta intensiivisen ajatustenvaihdon lopputulema oli yhdenmukainen näkemys luovuuden tarpeellisuudesta yhteiskunnassa. Keskustelussa päästiin ihmisyyden olemuksesta ja oman itsensä löytämisestä aina yhteiskunnan vaatimukseen markkinaosaamisesta ja huippukoulutuksesta monen taiteilijan arkipäivään köyhyydessä ja niukkuudessa.

- Yhteinen ajatus on, että taideopetus kuuluu sivistysvaltioon summasi puheenjohtaja Päivi Setälä keskustelun antia yhteenvedossaan. Valtavia mielipide-eroja eivät keskustelijat onnistuneet esittämään, mutta keskustelu osoitti selvästi, että taiteeseen ja taideopetukseen liitettävissä arvoissa saattaa pinnan alla olla nyt julkitullutta enemmän eroja.

OPERGONOMIAA! KUVATAITEEN TYÖTURVALLISUUSKOULUTUS II

Porin lastenkulttuurikeskus järjesti 12.04.2012 Opergonomiaa!-koulutuksen. Koulutuksessa käsiteltiin työturvallisuutta ja ergonomiaa kuvataideopetuksessa sekä opettajan että oppilaan näkökulmasta. Koulutus oli suunnattu erityisesti peruskoulujen ja lukiodien opettajille, kuvataidekoulujen henkilökunnalle sekä lasten ja nuorten parissa työskenteleville taiteilijoille.

Kuvataiteen työturvallisuus kaipaa jatkuvaa tietojen päivittämistä. Koulutusta aiheesta järjestetään Suomessa hyvin vähän ja alan asiantuntijat ovat harvassa. Koulutus herätti kiinnostusta ympäri Suomea ja osallistujia ilmoittautui aina pääkaupunkiseutua ja Pohjanmaata myöten. Laaja kiinnostus kertoo aiheen valtakunnallisesta koulutustarpeesta ja vähäisestä koulutustarjonnasta. Porin lastenkulttuurikeskus halusi koulutuksella nostaa esille akuutteja kuvataiteen työturvallisuuskysymyksiä ja kannustaa opettajia kiinnittämään entistä enemmän huomiota niihin.

Koulutuksen luennoitsivat

- filosofian tohtori Eero Priha
- Työterveyslaitoksen tutkimusinsinööri Susanna Mattila.

Prihan luento käsitteli terveys- ja turvallisuusriskien hallintaa kuvataiteessa ja taideopetuksessa. Mattilan luennon aiheena oli ergonomia kuvataideopetuksessa. Tutkijanäkökulman lisäksi koulutuksessa kuultiin myös kuvataiteilijoiden omia kokemuksia työturvallisuudesta ja ergonomiasta. Koulutus oli jatkoa Porin lastenkulttuurikeskuksen keväällä 2011 järjestämälle koulutuskokonaisuudelle, jolloin teemana oli kuvataiteen materiaaliturvallisuus. Kuvataiteen työturvallisuuskoulutukset ovat osa Porin lastenkulttuurikeskuksen koordinoitua valtakunnallisen Taikalamppu-verkoston kehittämisessä. Koulutukseen osallistui valtakunnallisesti 42 henkilöä.

TAIKALAMPPU JA MUU VALTAKUNNALLINEN YHTEISTOIMINTA

Verkostomallilla toimiva Porin lastenkulttuurikeskus on osa valtakunnallista Taikalamppu -lastenkulttuurikeskusten verkostoa. Taikalamppu-yhteistyön lisäksi Porin lastenkulttuurikeskus tekee valtakunnallista yhteistyötä eri taiteenalojen toimijoiden kanssa. Tavoitteena on välittää paikallista osaamista ja tuoda hyviä esimerkkejä Satakuntaan. Porin lastenkulttuurikeskus on osallistunut valtakunnallisen Taikalamppu-lastenkulttuuriverkoston yhteiseen toimintaan ja kokouksiin. Taikalamppu-verkosto on kokoontunut vuoden 2012 aikana kolme kertaa. Kokoontumiset ovat olleet Kotkassa, Inarissa ja Oulussa. Pori on osallistunut aktiivisesti Taikalamppu-verkoston toimintaan.

Tänä vuonna työstettiin Taikalamppu- verkoston ehdotus vuosille 2014–2018 opetus- ja kulttuuriministeriöön. Porilla oli iso ja aktiivinen rooli ehdotuksen työstämisessä. Ehdotusta työstettiin strategiaryhmän kokouksissa mm. 30.1. Vantaa, 15.3. Helsingissä ja 17.4. Hämeenlinnassa.

YHTEISTYÖ LAPSIASIAVALTUUTETUN JA LASTENSUOJELUN KESKUSLIITON KANSSA

Lapsiasiavaltuutetun toimisto julkaisi *Lasten ja nuorten kunta luo hyvinvointia* -julkaisun, joka on kuntapäätäjille suunnattu opas. Julkaisun kuvitus oli Porin lastenkulttuurikeskuksen Vähäx valottaa -lasten ja nuorten festivaalin kuvamateriaalia. Opasta on jaettu laajalti eri yhteyksissä.

182

183

4.4. KANSAINVÄLISEN KULTTUURIVAIHDON EDISTÄMINEN

PORIN LASTENKULTTUURIKESKUKSEN LAAJA NÄYTTELYKOKONAISUUS ESILLÄ KULLO-GALLERIASSA TALLINNASSA 14.11.-30.11.2012

Porin lastenkulttuurikeskus toteutti laajan lasten valokuvia ja teoksia sekä ammattitaiteilijoiden teoksia esittelevän näyttelykokonaisuuden tallinnalaisessa Kullo-lastengalleriassa.

OLET TÄSSÄ – OLED SIIN -näyttelyssä oli useita eri näyttelykokonaisuuksia muun muassa Vauvojen värikyly -näyttely, Tuntumaa-näyttely näkövammaisille, Amaryllis-valokuvanäyttely, Juhlat!-valokuvanäyttely, Ceciliaan syanotypia -lakanavalokuvanäyttely ja Juhana Mokka -kahvitaidenäyttely.

Näyttelyn avajaisia vietettiin torstaina 15.11.2012 ja avajaisten yhteydessä järjestetään näyttelyopastuksia sekä Vauvojen värikyly -demotyöpajoja alle 1-vuotiaille lapsille perheineen. Demotyöpajat toteutetaan yhteistyössä virolaisen Beebide Loovustuban kanssa. Avajaisissa vieraili Tallinnan suomalainen koulu.

YHTEISTYÖ RAUMARS-TAITEILIJAVIERASOHJELMAN KANSSA

Raumars on taiteilijavierasohjelma, joka organisoii yhteisö- ja ympäristötaideprojekteja Satakunnan alueella. Raumars ry on kansainvälisen ResArtis-taiteilijaresidenssiorganisaation jäsen. Raumarsin tarkoituksena on edistää Satakunnan alueen kulttuuritarjontaa tuottamalla kaikille avoimia, kiinnostavia ja korkeatasoisia taideprojekteja. Vuosittain hakemusten perusteella valitaan 3–6 kansainvälistä tai kotimaista taiteilijavierasta. Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkostolla on edustus Raumarsin hallituksessa ja keskus toimii aktiivisesti lasten kanssa työskentelevien taiteilijoiden löytämiseksi.

Vuonna 2012 Porin lastenkulttuurikeskus toteutti yhteistyöprojektin Raumars-taiteilijavierasohjelman yhdysvaltalaisen tanssijoiden Colette Krogolin ja Matthew Reevesin kanssa. Orange Grove Dance Companysta New Yorkista tulleet tanssijat toteuttivat kevään ja alkukesän aikana eri ikäisten raumalaisten kanssa yhteisöllisen Dance-U-Mentary-valokuva- ja videoprojektin. Projektiin osallistui yhteensä 417 henkeä. Projekti toteutettiin yhteistyössä Raumars-taiteilijavierasohjelman, Rauman Naisvoimistelijoiden, Turun Seudun Tanssioppilaitoksen Rauman osaston, Raumanmeren koulun valinnaisten liikuntaryhmien, Rauman Kansallisten Seniorien Senioritanssijoiden, Nummen päiväkodin ja Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa. Dance-U-Mentary-videoteos tuli yleisön nähtäville Lönnströmin taidemuseon studioon, missä avautui 12.12.2012 Krogolin ja Reevesin näyttely Rauma in Motion.

YHTEISTYÖ PORIN TAITEILIJASEURAN PORTAIT-TAITEILIJARESIDENSSIN KANSSA

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto, Portait-residenssi ja Porin Taiteilijaseura ovat järjestäneet Portait-residenssityöpajoja useana kesänä Porissa. Porin Taiteilijaseuran Portait-residenssi-ohjelman hakijoilta edellytetään työskentelysuunnitelmassaan yhteistyötä jonkin paikallisen toimijan kanssa. Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto on ollut toiminnassa mukana alusta saakka. Tarkoituksena on ollut tarjota paikallisille perheille mahdollisuus osallistua kansainväliseen työpajaan ja tarjota kansainvälisille lastenkulttuuriin suuntautuneille visuaalisen alan taiteilijoille mahdollisuus työskennellä Porissa.

Vuonna 2012 taiteilijavieraaksi saapuneet latvialaiset Diana Janušone ja Elina Vojevoda ohjasivat Vähärauman koulun 5 b ja 3b -luokille 21.08. ja 23.08. huovutustyöpajan, jonka teemana olivat onnellisuus ja iloiseksi tekevät asiat. Kuivahuovutustekniikalla toteutetut teokset tulivat esille Vähärauman koulun ruokalaan. Työpajat toteutettiin yhteistyössä Porin Taiteilijaseuran, Portait-residenssin, Vähärauman koulun ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston kanssa.

BÉLAMŪHELY WORKSHOP

Porin lastenkulttuurikeskus heittäytyi unkarilaisiin tunnelmiin Bélamŭhely-työpajassa. Työpaja oli osa Unkarin kulttuuriviikkojen ohjelmaa 12.03.–18.03.2012. Unkarilainen musiikkiryhmä Bélamŭhely luo kokeilevia instrumentteja kierrättämällä materiaaleja ja kulutustavaroita. Työpajassa Cygnaeuksen koulun neljäsluokkalaisten pääsivät tuottamaan ääniä poikkeuksellisilla soittimilla. Bélamŭhely-ryhmän jäsenten lisäksi työpajan ohjaajana toimi kuvataiteilija Toni Lehtola Porin lastenkulttuurikeskuksesta. Työpajaan tuottivat yhteistyössä Porin kulttuuritoimi, Kulttuuritalo Annankatu 6 ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto.

Luokkaretkeläisiä, kuva Mirja Ramstedt-Salonen

184

185

PIP-Fest

Maaliskuusta joulukuuhun oli Porissa nukketatterin juhlaa. Nukketatterijuhla PIP-Fest (Pori International Puppetry Festival) toi Poriin ja Satakuntaan laadukkaita, kansainvälisestikin tunnustettuja nukketatteriesityksiä kaikenikäisen yleisön nähtäväksi. Nyt toisen kerran järjestetyn Pip-Festin erikoisuus oli pitkäjänteisessä ja kuu-kausittaisessa toiminnassa. Pip-fest näkyi alueella eri tapahtumien yhteydessä esimerkiksi eri kesätapahtumissa, Viikkarin kyläjuhlilla ja Lapsimessuilla.

Festivaalia olivat järjestämässä PIP-Fest, Nukkeroy ry ja Turku International Puppetry Connection yhteistyössä Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston, Kulttuuritalo Annankatu 6:den, Porin kulttuuriasiainkeskuksen Unkari-viikkojen, Rakastajat-teatterin, KulttuuriKulman ja Sokos Hotel Vaakunan kanssa. Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston historia PIP-Festin kanssa on jatkunut ensimmäisestä festivaalista alkaen, PIP-festin taiteellinen johtaja Roosa Halme loi PIP-festivaalin työskennellessään Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkostossa. Nykyisin Halme työskentelee nukketatterin läänintaiteilijana Satakunnan taidetoimikunnassa.

TIEDOTUS, NÄKYVYYS JA OSAAMISEN JAKAMINEN

Taikalamppu-yhteistyön lisäksi Porin lastenkulttuurikeskus tekee valtakunnallista ja kansainvälistä yhteistyötä eri taiteenalojen toimijoiden kanssa. Tavoitteena on välittää paikallista osaamista Satakunnasta ja tuoda hyviä esimerkkejä Satakuntaan. Vauvojen värikylpy oli vuoden aikana vahvasti esillä valtakunnallisessa mediassa.

Tiedotuksen haasteisiin on vastattu painottamalla hyvän sisällön lisäksi esitteiden ja tiedotteiden korkeaa tasoa ja visuaalisuutta. Tällä on osaltaan tuotu esille lastenkulttuurin arvostusta ja sen näkyväksi tekemisen tärkeyttä. Tiedotuksen grafiikassa on painotettu lasten itsensä tuottamaa kuvaa, lasten ääntä ja lasten maailman ilmiöitä. Satakunnan kunnille yhteinen tiedotus on mahdollistanut lähikuntien lasten ja nuorten osallistumisen eri kuntien työpajoihin. Toimintaan liittyvistä tapahtumista, seminaareista ja verkoston toiminnasta on tiedotettu lastenkulttuuriverkoston välityksellä (www.sakulaku.fi), valtakunnallisen Taikalamppu-verkoston sivuilla (www.taikalamppu.fi), Porin kaupungin sivuilla (www.pori.fi) tiedotustilaisuuksissa sekä tapahtumiin liittyvillä julkaisuilla ja esitteillä. Tapahtumista ja tilaisuuksista on tiedotettu myös Satakunnan päiväkoteihin, kouluihin ja perheille suunnattujen tapahtumien kautta. Tiedotus on suunnattu osin myös valtakunnalliseksi ja kansainväliseksi.

Porin lastenkulttuurikeskus konsultoi laajasti omaa osaamistaan eri alueilla, mutta erityisesti kysyntää on Vauvojen värikylpy -toimintaan liittyen. Vuoden 2012 aikana lastenkulttuurikeskus on vastannut lähes viikoittain demo-työpajojen, luentopyyntöjen, opinnäytteiden ja yhteistyöehdotusten lisäksi tiedusteluihin työpajoista ja työpajaohjaajista sekä muualla Suomessa että ulkomailla.

VAUVOJEN VÄRIKYLPI – NÄKYVYYS, NÄYTTELYT JA DEMOT

Vauvojen värikylpy on ollut vuoden 2012 aikana näkyvästi esillä paikallisessa, alueellisessa ja valtakunnallisessa mediassa.

Perheiden Torilla

Vauvojen värikylpy oli esillä 31.03.2012 Perheiden Tori -tapahtumassa Porin keskustan nuorisotalolla. Porin lastenkulttuurikeskuksen pöytä esitteli Vauvojen värikylpy -toimintaa esitteiden, portfolion ja taustaseinälle ripustetun pienimuotoisen teosnäyttelyn lisäksi aistilaatikoin ja materiaalinäyttein.

Kauppakeskus ICCO:n lastenlauantai -tapahtumassa

Vauvojen värikylpy oli näyttävästi esillä kauppakeskus ICCO:n lastenlauantai -tapahtumassa Porin Mikkolassa. Tapahtumassa sai arvuutella tunnustelemalla aistilaatikoiden sisältöä ja maalata Vauvojen värikylpy -materiaalein postikortteja. Esillä oli myös Vauvojen värikylpy -esitteitä, Vauvojen värikylpy -julkaisu ja mainoksia kesäkauden Vauvojen värikylpy -työpajoista.

Värikylpy-vierailu Colourscape Turku -tapahtumassa

Porin lastenkulttuurikeskus järjesti yhteistyössä Colourscape Turku! -tapahtuman kanssa 24.07.2012 ja 25.07.2012 Turun kupittaan puistossa sijaitsevaan maailman suurimpaan värilabyrinttiin neljä Vauvojen värikylpy -työpajaa.

Työpajat oli suunnattu 3–11 kk:n ja 12–23 kk:n ikäisten vauvojen perheille. Työpajat oli ennakkoon varattu täyteen ja niihin osallistui yhteensä 42 vauvaa ja 63 vanhempaa. Työpajojen ohjaajina toimivat Porin lastenkulttuurikeskuksesta kulttuuriohjaaja Sanna Pajunen ja kuvataiteilija Assi Huhtanen.

Vauvojen värikylpy -demo Ulvilan Levanpellossa

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto ja Kulttuuria Levanpeltoon!
-hanke järjestivät Vauvojen värikylpy -työpajoja lauantaina 26.06.2012 Kullaan Levanpellon PVY -talolla. Vauvojen värikylpy -demotyöpajat oli suunnattu yksivuotiaille vauvoille ja lpanaikäisille perheineen. Työpajoihin osallistui yhteensä 8 lasta ja 8 vanhempaa.

JULKAISUT JA TILASTOT

Kulttuurikoukku (tammikuu – toukokuu 2012)

ISSN 1796-1025 (painettu)
ISSN 1796-1033 (verkkoversio)

Kulttuurikoukku (heinäkuu – joulukuu 2013)

ISSN 1796-1025 (painettu)
ISSN 1796-1033 (verkkoversio)

Porin lastenkulttuurikeskus tilastoi tapahtumat ja toiminnot neljännesvuosiperiaatteella. Tilastoinnissa huomioidaan tapahtumien, tuotettujen palveluiden ja kokonaisuuksien hyvin erityyppiset luonteet ja ilmenemismuodot. Porin lastenkulttuurikeskus on kehittänyt uusia lastenkulttuurin toimintamuotoja, joiden asiakaskontaktit muodostuvat kokonaan tai osittain esimerkiksi lehtien lukijatiedoista, tiellä liikkujista tai kadun kulkijoista.

sakulaku.fi

Porin lastenkulttuurikeskus on toteuttanut koko Satakuntaa palvelevan lastenkulttuurisivuston *sakulaku.fi*. Sivuilta löytyy ajankohtaista tietoa muun muassa lapsiperheille ja lasten ja nuorten kanssa työskenteleville. Sivuilta löytyy tietopankki, johon on kerätty maakunnan lastenkulttuuritoimijoita sekä merkittävimpiä valtakunnallisia ja kansainvälisiä linkkejä ja tietoa opiskeluvaihtoehdoista. Sivuilta on mahdollista ilmoittaa omista lastenkulttuuritapahtumistaan. Sivut ovat kokonaisuudessaan kattava palvelu, jota tarjotaan niin satakuntalaisille kuin laajemmallekin yleisölle. Sivuilta on eri käyntejä noin 3000 kuukaudessa. Vuoden 2012 aikana sivuilla on vierailut yli 29 600 kävijää (10.10.2012).

varikylpy.fi

Porin lastenkulttuurikeskus avasi toukokuussa 2009 *varikylpy.fi*-sivuston, jossa kerrotaan Porin lastenkulttuurikeskuksen kehittämästä Vauvojen värikylpy -toiminnasta. Sivustosta löytyy niin ajankohtaiset asiat työpajoihin ja koulutukseen liittyen kuin myös tietoa materiaaleista ja infopaketti vanhemmille. *Varikylpy.fi* palvelee Porin lastenkulttuurikeskuksen työpajoihin osallistuvia perheitä ja valtakunnallisesti ja kansainvälisesti asiasta kiinnostuneita. Sivustolla on kuukausittain noin 2000 kävijää. Vuoden 2012 aikana sivuilla on vierailut yli 19 800 kävijää (10.10.2012).

Some ja muu markkinointi

Vuonna 2012 uudistettiin Vauvojen värikylpy -esitettä sekä opettajien kulttuurikalenteri Kulttuurikoukku. Myös muuta markkinointimateriaalia uudistettiin ja täydennettiin vuonna 2012.

Sosiaalista mediaa on hyödynnetty markkinoinnissa vuonna 2012 entistä enemmän ja monipuolisesti. Vauvojen värikylpy-toiminnalla, Porin lastenkulttuurikeskuksella, valokuvakerho Noisella, Vähäx valottaa -festivaalilla ja nukketheaterijuhla PIP-Festillä on omat facebook-sivunsa. Lisäksi Taiteilija koulussa -hankkeella, PIP-Festillä ja valokuvakerho Noisella oli kullakin omat bloginsa.

Teemaviikot ja päivät maakuntalehdessä

Porin lastenkulttuurikeskus on tehnyt yhteistyötä maakuntalehti Satakunnan Kansan kanssa teemaviikkojen muodossa vuodesta 2004. Teemaviikot pureutuvat ajankohtaisiin teemoihin lastenkulttuurin näkökulmasta. Porin lastenkulttuurikeskuksen Taiteilijatyöryhmä suunnittelee ja toteuttaa teemaviikon. Työpajat ja tapahtumat

186

187

pidetään pääsääntöisesti ennen teemaviikkoa, mutta varsinainen teemaviikko toteutuu yhden viikon aikana Satakunnan Kansa -lehdessä ja sen verkkosivuilla. Osa keskuksen asiakaskontakteista muodostuu teemaviikon lehden levikistä, työpajoista sekä viikkoon liittyvistä näyttely- ja tapahtumakävijöistä. Vuonna 2012 yhteistyö Satakunnan Kansan kanssa toteuu 11.11. Isänpäivänä. Lehdellä on päivittäin 125 000 lukijaa.

Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto numeroina

Näyttelyt	Tapahtumat	Asiakaskontaktit
26	869	210 207

PORIN TAIDEMUSEO NUMEROINA 2012

KULTTUURIPÄÄOMAN TUOTTAMINEN JA VÄLITTÄMINEN	2010	2011	2012
AVOINNAOLOPÄIVÄT / Avoinnaolotunnit yhteensä	551 / 3'959	547 / 3'931	571 / 4'027
Porin taidemuseo	304 / 2'230	303 / 2'223	305 / 2'165
Poriginal	247 / 1'729	244 / 1'708	266 / 1'862
ASIAKASKONTAKTIT	33 161	37 602	40 911
Porin taidemuseo	26 833	30 671	35 194
Poriginal galleria	6 328	6 931	5 717
Ilmaiskävijät	21 902	28 106	31 654
INTERNET -kävijät	116'413	103'599	111'795
FACEBOOK -tykkäämiset			824
NÄYTTELYT	43	41	43
Taidemuseo, (josta määrästä omaa tai yhteistuotantoa)	18 (18))	12 (12)	16 (16)
Poriginal	23	22	19
Pedagogiset näyttelyt ja näyttelyt maakunnassa	2	7	8
JULKAISUT	8	8	8
PALVELUT	786	804	936
Museopedagogiikka			
Taidemuseolla järjestetyt luennot, työpajat, asiantuntijapalvelut.			
Näyttelyesittelyt	176	198	221
(joista koululaitokselle suunnatut)	(57)	75	117
Näyttelyesittelyihin osallistuneet	2 436	3 540	4 480
(joista koululaitokselle suunnatut)	(1 105)	1 708	2 639
Pedagogiset työpajat (aikuisryhmät, koululaitos, muut)	94	83	62
osallistujat	1 631	2 378	2 091
Päivähoidon työpaja opetustunteja	200	168	190
osallistujat	1 176	1 151	1 145
Vauvojen värikylpy opetustunteja	277	302	400
osallistujat	3 376	3 600	3 511
Senioreille suunnatut näyttelyesittelyt	5	6	9
osallistujat	160	163	180
tapahtumat, työpajat ja esitelmät / osallistujat	1	7	17 / 172
Luentosarja luennot, seminaarit	14	11	14
osallistujat	409	312	362
keskimäärin luennolla kuulijoita	29	29	26
Osallistujat yhteensä	9 188	11 144	11 769
TAPAHTUMAT			
Konsertit, performance, Museoiden yö, screenings	17	29	23
osallistujat	3'015	4 230	4 461
KAIKKI OSALLISTUJAT YHTEENSÄ	12 203	15 374	16 230

188

189

PORIN TAIDEMUSEO NUMEROINA 2012

PERUSTUTKIMUS JA DOKUMENTAATIO, KULTTUURIVARALLISUUDESTA HUOLEHTIMINEN	2010	2011	2012
Taidekokoelmien ja tietovarantojen ylläpito sekä kehittäminen			
TAIDETEOSTEN KOKONAISMÄÄRÄ	3 666	3 731	3 849
(mukaan lukien tallennekokoelmat ja NKK)	47	47	47
Porin kaupungin kokoelma	2 007	2 046	2 121
Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma	535	535	535
Porin kaupungin kokoelman teosten kartunta	31	39	75
TALLENNEKOKOELMIEN MÄÄRÄ	13	13	13
Teoksia tallennekokoelmissa yhteensä	1 077	1 103	1 146
Tallennekokoelmien kartunta	47	26	43
TEOSLAINAUKSET KOKOELMISTA yhteensä	14	51	51
Porin kaupungin kokoelma	6	8	5
Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma	7	13	12
Tallennekokoelmat	1	30	34
TOIMENPITEET			
Teosten sijoitukset julkisiin tiloihin	88	102	131
Konsultoinnit asiakkaan tiloissa, henkilökäyntejä		52	62
Konsultoinnit taidemuseon tiloissa, henkilökäyntejä		14	17
Konservoinnit, huoltotoimenpiteet (teos/kehys)	12	9	19
TUTKIMUSARKISTO			
Arkistoyksikköjen määrä, Porin taidemuseo *			14,40
Arkistoyksikköjen määrä, muut arkistonmuodostajat			2,70
Arkistoyksikköjen määrä, tallenteet			3,60
VALOKUVA-ARKISTO, analoginen aineisto			
Tallenteiden kokonaismäärä	82 411	83 810	84 038
Tallenteiden kartunta	3 924	1 390	228
Kuvailutietokannassa	56 056	57 262	57 490
VALOKUVA-ARKISTO, digitaalinen aineisto			
Tallenteiden kokonaismäärä			
Tallenteiden kartunta, born digital			
Tallenteiden kartunta, digitoinnit	650	694	1 151
MEDIA-ARKISTO			
Kuvatallenteet, kokonaismäärä	170	170	170
Äänitteet, kokonaismäärä	635	645	661
Analoginen aineisto	625	632	645
Digitaalinen aineisto	10	13	16
KIRJASTO			
Aineiston kokonaismäärä	9 269	9 466	9 572
Kartunta	151	197	106
LEHTILEIKEARKISTO 1979-2001	38 541	38 541	38 541
HENKILÖKUNTA	28	32	23
Vakinaiset (josta museoammatillista henkilökuntaa)	13 (5)	15 (5)	13 (6)
Porin lastenkulttuurikeskus (vakituista henkilökuntaa)	4 (2)	16 (3)	8 (3)

* hyllymetriä

porin taidemuseo

vuosikertomus 2012

MUSEOKÄVIJÄT 2012

TREET ART – THE NEW GENERATION
10.02.2012 - 27.05.2012
Halli, VEISTOSpiha, Aula, kaupunkitilat

SÁNDOR VÁLY: SELECTED LIFE
10.02.2012 - 27.05.2012
Siipi

SÁNDOR VÁLY: BRUEGEL VARIATIONS
10.02.2012 - 25.03.2012
MEDIApiste

SÁNDOR VÁLY: MONDRIAN VARIATIONS
30.03.2012 - 27.05.2012
MEDIApiste

OP – POP – POST. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja
10.02.2012 - 27.05.2012
Projektihuone

CARUSO & FABRIZIO LUSSU: THE HATE DESTROYER
10.02.2012 - 25.03.2012
RAPPU

BERNARD MULLIEZ: TRAVELNOTE
07.03.2012 - 06.04.2012
RAPPU

JARMO MÄKILÄ: POIKIEN LEIKIT
15.06.2012 - 02.09.2012
Halli, Siipi, MEDIApiste, Aula

ILMESTYKSIÄ – REVELATIONS /
Yksityisen taidekokoelman anatomiaa –
An anatomy of a private art collection
15.06.2012 - 02.09.2012
Projektihuone

JAN EERALA:
- 61N 21E - VUOSI RANNALLA
15.06.2012 - 02.09.2012
RAPPU

PAVEL MRKUS: NEXT PLANET
21.09.2012 - 13.01.2013
Halli, Siipi

MUUTTOVOITTO! -SARJA
21.09.–21.10.2012

MARKO LAMPISUO:
MAISEMAN LOPPU
26.10.–25.11.2012

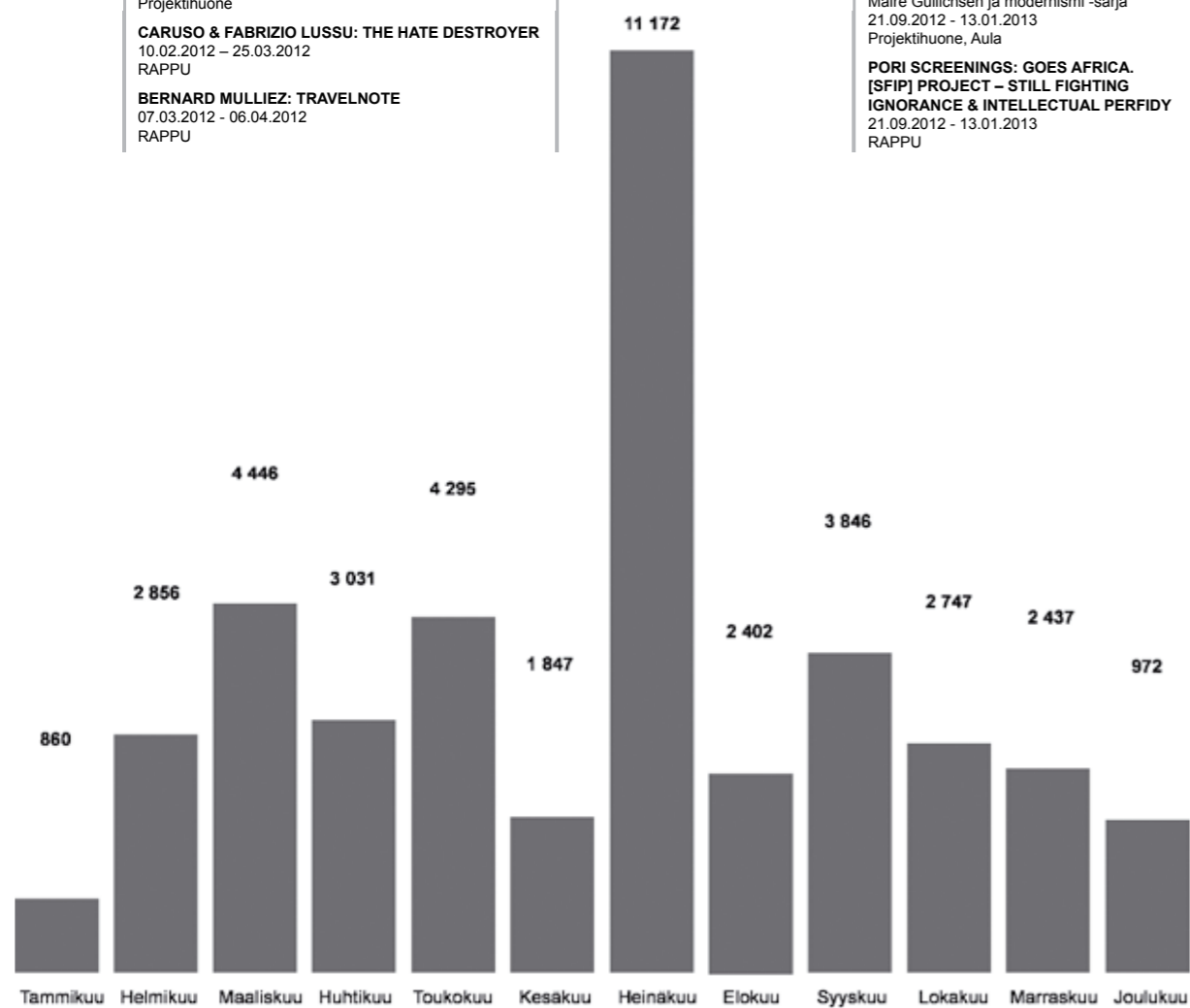
LAURA LILJA:
PHILOSOPHIAE ABSURDUS PRINCIPIA
OECONOMICA
30.11.2012–13.01.2013

SIMO SAARIKOSKI: THE MAGIC KITCHEN
MEDIApiste

MAIREN VÄRIT
Maire Gullichsen ja modernismi -sarja
21.09.2012 - 13.01.2013
Projektihuone, Aula

PORI SCREENINGS: GOES AFRICA.
[SFIP] PROJECT – STILL FIGHTING
IGNORANCE & INTELLECTUAL PERFDY
21.09.2012 - 13.01.2013
RAPPU

190

Porin taidemuseon näyttelyt ja kuukausittaiset kävijämäärät vuonna 2012.
Vuoden 2012 kävijöiden kokonaismäärä oli yhteensä 40.911 henkilöä, joista Porin gallerian kävijöitä 5.717.

INTERNET-KÄVIJÄT 2012

191

TREET ART – THE NEW GENERATION
10.02.2012 - 27.05.2012
Halli, VEISTOSpiha, Aula, kaupunkitilat

SÁNDOR VÁLY: SELECTED LIFE
10.02.2012 - 27.05.2012
Siipi

SÁNDOR VÁLY: BRUEGEL VARIATIONS
10.02.2012 - 25.03.2012
MEDIApiste

SÁNDOR VÁLY: MONDRIAN VARIATIONS
30.03.2012 - 27.05.2012
MEDIApiste

OP – POP – POST. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja
10.02.2012 - 27.05.2012
Projektihuone

CARUSO & FABRIZIO LUSSU: THE HATE DESTROYER
10.02.2012 - 25.03.2012
RAPPU

BERNARD MULLIEZ: TRAVELNOTE
07.03.2012 - 06.04.2012
RAPPU

JARMO MÄKILÄ: POIKIEN LEIKIT
15.06.2012 - 02.09.2012
Halli, Siipi, MEDIApiste, Aula

ILMESTYKSIÄ – REVELATIONS /
Yksityisen taidekokoelman anatomiaa –
An anatomy of a private art collection
15.06.2012 - 02.09.2012
Projektihuone

JAN EERALA:
- 61N 21E - VUOSI RANNALLA
15.06.2012 - 02.09.2012
RAPPU

PAVEL MRKUS: NEXT PLANET
21.09.2012 - 13.01.2013
Halli, Siipi

MUUTTOVOITTO! -SARJA
21.09.–21.10.2012

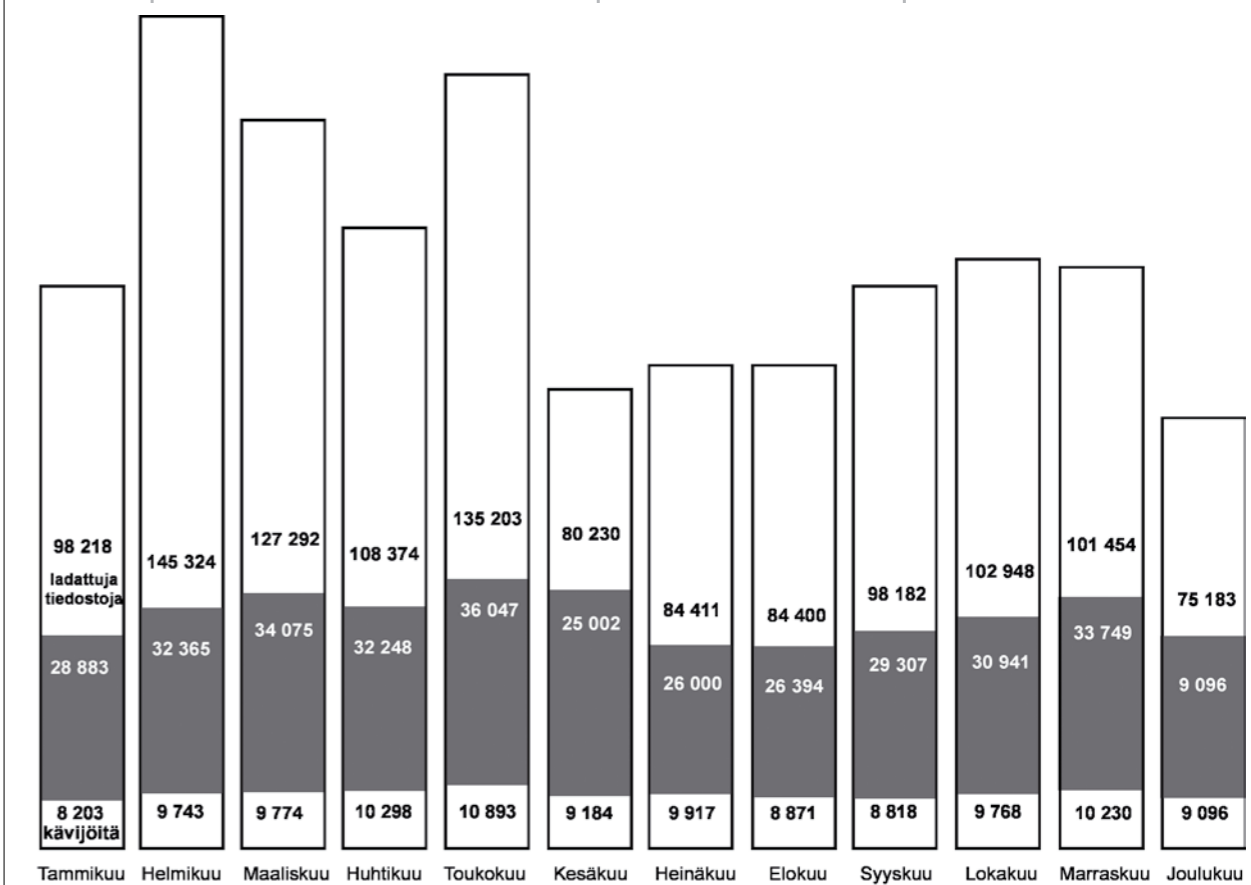
MARKO LAMPISUO:
MAISEMAN LOPPU
26.10.–25.11.2012

LAURA LILJA:
PHILOSOPHIAE ABSURDUS PRINCIPIA
OECONOMICA
30.11.2012–13.01.2013

SIMO SAARIKOSKI: THE MAGIC KITCHEN
MEDIApiste

MAIREN VÄRIT
Maire Gullichsen ja modernismi -sarja
21.09.2012 - 13.01.2013
Projektihuone, Aula

PORI SCREENINGS: GOES AFRICA.
[SFIP] PROJECT – STILL FIGHTING
IGNORANCE & INTELLECTUAL PERFDY
21.09.2012 - 13.01.2013
RAPPU

Porin taidemuseon internet-sivut tavoittivat vuonna 2012 kaikkiaan 114 795 kävijää.
Ladattujen sivujen määrä oli 363 285 ja ladattujen tiedostojen määrä 1 241 219.
Kävijäseuranta toimii siten, että kunkin kuukauden aikana samasta osoitteesta tehdyt käynnit lasketaan ainoastaan yhden kerran.
Hakuja: Ilmoittaa yksittäisten hakujen (hits) määrän - tässä on mukana kaikki sivut, kuvat ym tiedostot
Tiedostoja: Ilmoittaa kuvatiedostojen sekä sivujen määrän
Sivuja: Ilmoittaa yksittäisten sivujen ja alisivujen haut (.html, .php ym. tiedostot)
Kävijöitä: Ilmoittaa yksittäisten kävijöiden määrän

PORIN TAIDEMUSEO, TALOUS 2012

Porin taidemuseon toimintamenot ja -tulot olivat kertomusvuonna seuraavat:

Menot

Palkat	739 583	euroa
Sosiaalivakuutusmaksut	238 962	
Palvelujen ostot	452 486	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	184 415	
Muut kulut	229 115	

Toimintakulut yhteensä

1 844 661

Tulot

Muut myyntituotot	25 680
Oppisopimuskoulutuskorvaukset	15
Muut sisäiset myyntitulot	200
Pääsymaksut	16 648
Muut opetus- ja kulttuuritoimen maksut	26 117
Muut hallintokuntien sisäiset tulot	26 967
Työllistämistuki valtiolta	3 763
EU-tuki muilta	24 160
Muut tuet ja avustukset valtiolta	131 083
Muut tuet ja avustukset muilta	14 500
Kelan korvaukset työterveydenhuollosta	5 896
Muiden rakennusten vuokrat	7 960
Muut tuotot	12 519

Toimintatuotot yhteensä

295 507

Nettomenot

1 549 154 euroa

Yllä oleviin lukuihin ei sisälly taidemuseon lakisääteinen valtionosuus, joka vuonna 2012 oli 442 920 euroa. Kaupungin nettomenot olivat 1 106 234 €.

192

Kuva Erkki Valli-Jaakola

